Colecţia „Ego. Proză“ este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37 ; P.O. BOX l-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României :

CRUDU, DUMITRU

Măcel în Georgia/ Dumitru Crudu. - Iaşi : Polirom, 2008

ISBN print: 978-973-46-1195-9 ISBN ePUB : 978-973-46-3856-7 ISBN PDF : 978-973-46-3857-4

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Colecţia „Ego. Proză" este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

Dumitru Crudu

Măcel în Georgia

roman

POLIROM
2008

Colecţia „Ego. Proză“ este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

1

Fireşte că Angelo ar fi dormit bine-mersi pînă dimineaţă dacă un soldat pepenos nu l-ar fi izbit cu o cizmă lustruită lună în fund, răcnind rabiat *Stavai skatina*![1]*Stavai skatina!* şi nu l-ar fi îmbrîncit în mijlocul purcoiului de tineri hămesiţi şi speriaţi. Angelo se sculă, dar nu putu să se dumirească unde se află şi ce vrea tipul de la el. Se clătina pe picioare cheaun de somn, privindu-i turluliu pe cei vreo treizeci de soldaţi care-i împresuraseră, formînd un laţ gros şi impenetrabil în jurul lor, aşa încît nimeni dintre ei să nu poată fugi. Dar nimeni nu se gîndea să fugă, cu atît mai puţin Angelo, căruia nu-i pica fisa pe ce lume se află şi nu putea înţelege dacă tot ceea ce se întîmpla cu el se petrecea aievea sau în vis.

Cînd soldaţii îşi fixară kalaşnikovurile în dreptul ochilor, iar un ofiţer chel şi mătăhălos începu să urle răspicat *Adin, dva, tri*[2], Angelo îşi

1 în limba rusă, „Scoală-te, animalule!“.
2 în limba rusă, „Unu, doi, trei“.

dădu seama că nimerise în gura tunului, adică într-un mare căcat, şi

că hahalera zdravănă si cheală din faţa sa nu era o nălucă, ci un ofiţer sovietic în carne si oase, pus la ştaif, cu uniforma dichisită si cu centura scăldată de mănunchiul razelor de lună. Angelo îi apucă instinctiv de mîini pe Enrico şi pe cecenul înalt şi deşirat din stînga sa, care îşi înghiţise limba. Palmele cecenului erau transpirate, iar lui Enrico îi tremurau degetele şi se uita în gol, cu nişte ochi boboşaţi. Nici Angelo nu se simţea prea bine: dintr-odată, au început să-i clănţănească dinţii şi, cînd huiduma urlă *Agonii*[3], îi îngheţă limba şi prinse să dîrdîie din tot corpul, de parcă ar fi dat frigurile peste el. Nu au urmat însă şi împuşcăturile promise.

Ofiţerul reluă numărătoarea - *Adin, dva, tri -,* iar Angelo închise ochii, gîndindu-se cu groază că acelea erau ultimele clipe din viaţa sa. Cînd pricepu treaba asta, încercă să şi-o imagineze pe Georgiana goală, fleoaşă şi somnoroasă, dar nu şi-o putea închipui şi basta! Galonatul continua să urle - *Cetîre, peati, sesti*[34] -, iar Angelo stătea ca pe jar, fără să mai spere că, atunci cînd va bate miezul nopţii, va mai fi în viaţă. în suflet i se strecură ofidian regretul că nu a băut pînă la fund sticla de vin pe care o cumpărase cu o seară înainte şi că nu şi-a terminat poemul despre motanul Petrache pe care-l începuse de două zile.

---

3 în limba rusă, „Foc!“.
4 în limba rusă, „Patru, cinci, şase“.

Mai întîi i-au amorţit tălpile, apoi pulpele şi coapsele, pe urmă tot corpul. Nu-şi mai simţea mîinile, nu le mai putea apropia una de alta si nu le putea mişca. încercă să-şi pună mîna stîngă pe genunchi, dar nu reuşi, nici mîna dreaptă nu putu s-o ridice la nas ca să-şi şteargă mucii care i se prelingeau din nări, traversînd ţepii aspri şi deşi ai mustăţii spre abisul gurii sale larg deschise. Tot corpul îi era paralizat, doar ochii îi mai putea mişca, dar cu foarte mare greutate. Creierul îi cedase. Nu credea că mai e posibilă vreo minune. Gîndul că s-ar putea ca soldaţii să tragă îl scoase din minţi. Se temea că va începe să urle, să latre ca un cîine sau să cotcodăcească, aşa, din senin. Groaza lui Angelo nu mai avea capăt, nu avea nici început, nici sfîrşit. Totuşi, se forţă să se gîndească la viaţa pe care o trăise pînă atunci şi i se păru complet lipsită de sens. „Bucuriile şi dezamăgirile mele au fost mici şi meschine. Am stricat mîncarea degeaba. Nici măcar un poem ca lumea nu am scris. Ce va rămîne după mine dacă ăştia vor apăsa pe trăgaci?“, se întrebă necăjit. „Am trăit mediocru şi am să mor ca un cîine, împuşcat în cap de nişte soldaţi năuci.“ I se sfîşiau rărunchii la gîndul că nici măcar nu i-au dat meşii să se apropie vreodată de Georgiana şi să-i vorbească. Angelo se văicări, avînd impresia că moartea deja îl strîngea în braţe, iar cînd realiză treaba asta, pur şi simplu orăcăi neputincios. Lacrimile

îi ţîşniră din ochi şi i se rostogoleau pe obraji, sărind dintr-o zbîrcitură a feţei în alta şi contopindu-se apoi cu mucii care-i curgeau în gură şi pe care Angelo nu-i putea şterge. Plîngea pentru că era sigur că o să moară şi n-o să-şi mai termine poemul despre motanul
Petrache si n-o s-o vadă niciodată pe Georgiana, după care-i fugeau ochii, goală, complet goală, fără nimic pe ea. Gradatul continua să zbiere *Adin, dva, tri,* iar acum Angelo îşi mai dorea un singur lucru: să mai mănînce o dată borşul pe care-l făcea mama lui în copilărie. Căută să-şi amintească ce gust şi ce culoare avea. Se opinti să-şi aducă aminte de boabele de fasole care pluteau prin ciorbă şi pe care le pescuia cu lingura şi nu reuşea să şi le aducă în faţa ochilor.

Cel care îi lipise un picior în fund îşi îndreptă ţeava kalaşnikovului asupra sa. Ochii îi umblau în cap ca mărgelele: erau răi, obraznici şi însetaţi de sînge. „De unde oare are atîta cruzime în el?“, gîngîi Angelo în sinea sa, sufocîndu-se. „Şi, în definitiv, ce i-am făcut ca să tragă în mine ? De ce ar trebui să-mi poarte rîcă, de vreme ce nici măcar nu ne cunoaştem?“ Dar ceea ce nici cu curul nu putea bănui Angelo era că şi găliganul suferea ca un cîine, amintindu-şi cum, cu cîteva zile în urmă, cînd plecase în permisie acasă, o găsise pe Zoia în pat cu altul. De aceea, vlăjganul nu pe Angelo îl vedea în faţa

sa, ci pe tipa aia care îi pusese coarne. Iar dacă ar fi apăsat pe trăgaci, nu pe Angelo l-ar fi secerat din picioare, ci pe individa aia fluşturatică. Da, pe ea ar fi vrut s-o ia la palme, ca să ştie marcoava aia zvînturatică şi fîşneaţă cum să-l înşele mai mult. De unde să ştie însă Angelo că soldatul nu pe el îl vedea în faţa ochilor, ci pe Zoia, care i-a pus coarne în apartamentul său cu trei camere din Nijnii Novgorod, pe care l-a cumpărat înainte să fie mobilizat în armată. Fireşte că soldatul a aruncat-o pe uşă afară, dar problema a rămas. Angelo însă habar nu avea de dramele tînărului încruntat din faţa sa, care se masturba în fiecare seară gîndindu-se la cît de ingrată, nerecunoscătoare şi astuţioasă e Zoia. El chiar nu ştia nimic despre tribulaţiile sentimentale ale militarului. Şi nici dacă ar fi aflat întîmplător că acest soldat foarte dur era de fapt un om nefericit în adîncul sufletului său, Angelo nu s-ar fi bucurat.

Soldatul continua să-i sfredelească ochii, ca şi cum ar fi vrut să-i golească de viaţă, aşa cum vrei să goleşti cu linguriţa gălbenuşul unui ou fiert. Soldatul încerca să-l schilăvească privindu-l sau, dacă nu, măcar să-l doboare la pămînt.

Privirea militarului era atît de sarcastică şi de metalică, încît, dacă Angelo ar fi ţinut în acele secunde un pahar în mînă, acesta cu siguranţă

că s-ar fi făcut ţăndări. Dar Angelo nu ţinea nici un pahar în mînă, el îşi ţinea doar răsuflarea, nădăjduind din tot sufletul să-i reziste soldatului. Din cap pînă în picioare, îl străbătu o senzaţie neomenească de frig. Un fel de algor îi paraliză creierul. începu să respire sacadat, de parcă ar fi urcat un deal cu un sac de nisip în spate. încă mai spera să nu se lase învins de soldat şi să-i reziste, să nu se prăbuşească secerat de un glonte invizibil. înfruntîndu-i privirile, Angelo reuşi să-şi transforme ochii într-o uşă metalică. De aceea, soldatul nu fu în stare să-l răstoarne pe spate. Totuşi, acesta continua să-l înţepe cu privirea, fiind gata în orice moment să tabere asupra lui sau să apese pe trăgaci.
în cele din urmă, Angelo îşi feri privirile într-o parte, cuprins de o oboseală fără margini.

Măgăoaia aia pleşcată răcni din nou *Agonii,* dar iarăşi nu urmă nici un fel de împuşcătură şi, brusc, Angelo avu revelaţia că tot ceea ce trăia el în acele clipe cînd soldaţii se pregăteau să tragă, dar nu o făceau i se mai întîmplase cu o sută şi ceva de ani înainte lui Dostoievski, care descrisese în unul dintre romanele sale o scenă similară celei în care se sufoca Angelo. Ofiţerul ăla vultuos şi înţepat urlă din nou *Agoni!* şi Angelo căzu în genunchi, turuind ca o moară stricată şi scîncind. Se pare că îi zburase balconul şi că înnebunise. Haidamacul nu-l luă în seamă şi continua să urle hachiţos: *Adin, dva,*

tri. Angelo însă avu o străfulgerare de luciditate şi îşi dădu seama că nu mai era cu toată apa şi se temu ca soldaţii să nu-i lege mîinile la spate şi să nu-l bage la balamuc, într-un salon uriaş, alături de toţi scrîntiţii şi dezaxaţii din Caucaz. îşi aminti din nou de mama sa, care, într-o bună zi, înnebunise pur şi simplu cînd realizase că aragazul ei din bucătărie - pe care îl avea de vreo zece ani, mîndria ei, căci îl cumpărase tocmai din Bălţi, de la magazinul universal, şi de atunci funcţiona ireproşabil, un motiv de laudă în plus pentru ea, care nu scăpa nici o ocazie să-şi ducă oaspeţii în bucătărie ca să li-l arate şi se lăuda la toată lumea cît de performant e - nu era nici pe departe un aragaz sovietic, aşa cum credea ea, ci unul românesc, produs de o uzină din Satu Mare. Aşa, din pod, prinsese să rîdă ori să se ia la harţă cu stîlpii din drum sau cu nişte fiinţe invizibile din ogradă ori îl trezea pe Angelo din somn, poruncindu-i: „încuie uşa, să nu intre baba Clava“. Dar Angelo ştia că baba Clava nu avea cum să vină, fiindcă murise de trei ani, şi el, un copil de şase ani, a apucat-o de mînă şi a dus-o la vrăjitoarea din coada iazului, iar pe drum mama lui s-a luat în gură cu nepotul babei Vighea, probozindu-l că e bădăran şi nu-i stimează pe oamenii în vîrstă. Atunci mama lui Angelo se întinsese pe fundul uscat al iazului şi izbucnise în hohote de plîns, aşa cum plîngea şi el acum, iar băiatul o muşcase de mînă şi o

împinsese, prin bezna care acoperise lacul secat, spre vrăjitoare. Mama sa însă nu voia să meargă nicăieri: voia să se rupă din mîinile copilului ei şi s-o apuce spre dealurile din apropiere, învăluite în întuneric. Angelo se proptise în faţa ei şi nu voia s-o lase nicăieri, îi înlănţuise picioarele cu mînuţele sale şi o obliga să stea pe loc. Dar mama nu ştiu de ce credea că a tăbărît asupra ei Ghiţă Postolache, un vecin al lor care o lovise odată cu picioarele din cauză că prinsese un pui în grădina lui. „Eu nu sînt Ghiţă Postolache, mamă, eu sînt fiul tău, sînt Angelo", îi trăsese băiatul un tighel şi prinsese să plîngă. Hohotea pe bune, aşa cum plîngea şi acum, în faţa unui pluton de soldaţi fuduli, care erau gata să-l împuşte. Cînd au ajuns la bătrîna bălţată care făcea şi desfăcea vrăji, cununii, căsătorii, vindeca şi îmbolnăvea oamenii, în funcţie de ceea ce-i cerea clientul, aceasta deja se culcase. Luminile erau stinse, iar sforăitul baborniţei se auzea tocmai din drum. Angelo bătuse uşor în geam şi bătrîna se trezise imediat, de parcă pînă atunci nici nu ar fi dormit deloc, si ieşise în ogradă. Cînd îi văzuse pe Manea si pe copilul ei de şase ani plini de glod din cap pînă în picioare, îi privise pe rînd fără să-i întrebe nimic, după care o luase pe femeie de mînă şi îi făcuse semn să intre în casă, iar către Angelo schiţase alt gest, dîndu-i de înţeles să rămînă şi s-o aştepte pe mamă-sa la poartă, cu toate că afară ploua.

Bătrîna ştia asta, dar, oricum, nu l-a invitat să se adăpostească în casă sau măcar sub cerdac, ci l-a lăsat să aştepte în ploaie. Cînd bătrîna o apucase pe Manea de mînă şi o împinsese în casă, aceasta habar nu avea unde se duce. După mai bine de o oră, mama sa a ieşit afară zîmbitoare şi cumva îngrijorată că Angelo era ud leoarcă. Mama ieşise singură, fără să fie urmată de vrăjitoare, şi, din prima clipă cînd o văzuse, Angelo îşi dăduse seama că mama sa era perfect sănătoasă şi habar nu avea de faptul că în urmă cu vreo jumătate de oră fusese nebună de legat, încît taică-său şi unchiu-său George propuseseră s-o interneze la Costiujeni.

Angelo stătea cocîrjat în faţa soldaţilor, care îşi ţineau kalaşnikovurile fixate asupra lor, privindu-i ponciş. Dar, pe măsură ce îşi amintea noi şi noi detalii despre înzdrăvenirea miraculoasă a mamei sale, începu să-şi revină. Pe neprins de veste, se ridică în picioare, apucîndu-i de mîini pe Enrico şi pe cecenul din stînga sa. Amintirile despre mama sa l-au ajutat să-şi recapete luciditatea, iar atunci cînd ofiţerul strigă din nou *Agoni!* era întreg la minte.

Dar frica i se înşuruba din nou în suflet cînd îşi aminti ca mama sa murise la un an sau doi după întîmplarea aceea şi tatăl său l-a trimis la internatul din Bender, unde nu l-a mai vizitat niciodată. Ca să-şi alunge teama, încercă din nou să şi-o imagineze pe Georgiana goală, fără

sutien şi chiloţi, bînd bere sau votcă întinsă în pat, dar nu putu. Deodată, gradatul amuţi. O vreme nu a mai scos nici o vorbă. Soldaţii îi scanau în tăcere cu nişte ochi de gheaţă. Apoi, ofiţerul zbieră iarăşi, probabil pentru a mia oară: *Adin, dva, tri,* iar Angelo simţi un lichid fierbinte scurgîndu-i-se pe picioare în timp ce tinerii din jurul său cîntau : *Sad a har cemo suliko* ?[5]

Tam-nisam, începu să sughită, spre hazul soldaţilor, care cu greu îşi înăbuşeau hohotele molipsitoare de rîs. Angelo îi privea cu nişte ochi smintiţi şi nu înţelegea ce vor soldaţii de la el şi se gîndea că, de fapt, acum şi-a găsit mantaua cu ei.

După ce gradatul reluă numărătoarea, ieşindu-şi din piele - *Adin, dva, tri* -, tîrîş-grăpiş, Angelo îşi aminti că e în mijlocul unor grevişti cărora li se alăturase cu o seară înainte ca să-şi omoare timpul. Ideea de-a face greva foamei fusese a lui Enrico. Acesta venise în seara precedentă fără vistavoi, cu părul vîlvoi, cu ochii sticlind şi cu un tricolor pe umăr şi îi convinsese pe Angelo şi pe Che Guevara să meargă să-i susţină pe studenţii georgieni. Angelo acceptase din prima, aruncîndu-se cu capul înainte spre uşă. „Şi tu?“, îl întrebase Enrico pe Che Guevara. „Da, fireşte că vin şi eu“, bolmojise Che Guevara băgînd în el, sub privirile acuzatoare şi încurcate

---

5 „Unde e sufletul meu?“ (fragment dintr-un cîntec georgian).

ale prietenilor săi, nişte pulpe fripte de gîscă. După aia rîgîise satisfăcut şi îi urmase pe Enrico şi pe Angelo, căci, oricum, nu avea nimic mai bun de făcut în seara aceea decît să stea cu degetul în gură. Dar dispăruse înainte să apară soldaţii. Cică s-a dus să se pişe şi nu s-a mai întors.

Pe cînd se holba la soldaţii uleioşi din faţa sa, Angelo avu o pornire să strige că nu are nici o treabă cu ceea ce se întîmplă în piaţă. însă cine l-ar fi luat în serios ? Nimeni. Scobindu-i cu ochii pe soldaţi, Angelo conştientiză că nici măcar nu ştia prea bine ce vor studenţii şi de ce dracu' fac greva foamei. Cu toate că zbierase toată noaptea tot felul de sloganuri, gen *Tavisupali Sakartveli!* \ la unison cu restul lumii, habar nu avea ce strigase. Fiindcă toate erau în georgiană, o limbă pe care Angelo aproape că n-o ştia deloc. Dar nici să-i întrebe nu îndrăznise. Ar fi fost mai mult decît jenant.

Ascultînd încordat glasul metalic şi trufaş al gradatului care zbiera răguşit pentru a nu ştiu cîta oară *Adin, dva, tri, cetire,* Angelo pierdu şirul numărătorii şi al timpului şi i se păru că între două numere scandate de ofiţer se scurseseră cîteva ore, nu cîteva minute şi că de mult ar fi trebuit să se facă dimineaţă [6] si se mira de ce nu mai vin odată şi-odată zorii, dar primele raze ale soarelui amarant întîrziau să se ivească.

---

6 în limba georgiană, „Libertate Georgiei!".

Deodată, ofiţerul sur urlă cu o voce zdrenţuită şi ţîfnoasă: *Agoni!* De data aceasta, într-adevăr, se auziră şi împuşcăturile. Angelo se trezi la pămînt. Se prăvăli şi Enrico. Căzu secerat şi cecenul din stînga sa, care fonfăia fără oprire. Ofiţerul, trecut probabil de 50 de ani, răcni din nou cu un glas fioros şi hărtănit *Agoni!* şi soldaţii traseră din nou. Dar, din nou, au împuşcat în aer. O cioară ciuruită de gloanţe îl pocni pe Angelo în moalele capului, împroşcîndu-l cu un lichid roşu care-i aminti de soarta altei ciori ucise de soldaţii sovietici într-un parc din Chişinău, unde făcuse, de asemenea, greva foamei cu vreo doi ani în urmă, protestînd contra politicii antinaţionale promovate de Partidul Comunist. „O, cît de asemănătoare erau destinele celor două ciori, din Chişinău şi din Tbilisi, amîndouă împuşcate de militarii sovietici decişi să-i îngenuncheze pe toţi cei care croncăneau contra Uniunii Sovietice“, se gîndi Angelo, dar acest adagiu de neuitat îi fu alungat din minte de vocile fioroase ale militarilor.

— Bă, zuzilor, dacă n-o futeţi de-aici într-o jumătate de oră, o să vă găurim şi vouă tărtăcuţele, i-au atenţionat soldaţii, după care s-au urcat hăhăind într-un camion, dispărînd pe bulevardul Rustaveli, iar din copaci s-au mai prăbuşit cîteva ciori ciuruite de gloanţe.

Pe una dintre tipe o apucară istericalele, iar Angelo încerca cu disperare să-şi dea seama

dacă mai trăieşte sau nu. I se părea că nu, dar pe urmă avu impresia că, rînjind, soldaţii îl spărgeau cu picioarele. De aceea, ţipa ca din gură de şarpe. Se calmă abia cînd una dintre fete îi turnă nişte votcă în gură. Abia atunci îşi dădu seama că e viu. înşfăcă sticla şi nu o mai lăsă din mîini decît atunci cînd se goli. O sparse de asfalt, jubilînd că gloanţele vîjîiseră pe deasupra sa. Enrico mătăhăia din cap fără oprire, iar cecenul albise. Era complet cărunt şi nu se ştie de ce îi amintea de Dostoievski şi de un roman al acestuia. Brusc, Enrico şi Angelo s-au înşfăcat de mîini şi, cu toate că picioarele le erau moi, au luat-o la sănătoasa şi nu s-au oprit din alergat decît atunci cînd au ajuns pe o terasă pustie, unde s-au apucat serios de băut, fără a schimba nici un cuvînt. Ceilalţi tineri însă au rămas în piaţă, iar printre ei era şi cecenul cărunt. Cîntau cu toţii *Sad a har cemo Suliko?* şi strigau îndîrjiţi: *Tavisupali Sacartvelo! Tavisupali Sacartvelo!*

2

După a şaptea sau a opta sticlă de vin, m-am trezit alergînd printr-un imens bazar pustiu şi îngălat. Da, alergam de unul singur, sărind peste zecile de obiecte de carton chifligite şi peste impresionantele mormane de hîrtii, plastic, ambalaje de celofan, pungi foşnitoare, cutii de conserve goale, mucuri de ţigări, coji de portocale sau roşii stricate, abandonate de-a lungul talciocului. Zigzagam fără să am habar încotro mă îndreptam. îmi sfîrîiau călcîiele, fără să înţeleg prea bine de cine fugeam, odată ce nu se vedea ţipenie de om în tot bazarul acela necuprins. Apoi din nou mi s-a rupt filmul şi, cînd m-am uitat mai atent în jur, am descoperit că eram la o petrecere zgomotoasă, moţăind cu capul rezemat de un perete proaspăt spoit, într-un salon puternic luminat unde o droaie de fete semi- despuiate valsau languroase pe o melodie de Alla Pugaciova (*Milion, milion, alîh roz...),* iar bărbaţii pileau şi fumau ca turcii, împrăştiaţi în toate colţurile apartamentului. Nu, nu ştiam cum

am ajuns acolo şi cine era tipul ăla hirsut şi vîrtos, cu ochelari fumurii şi cu nasul borcănat, care-mi întindea încruntat o

sticlă de coniac pe jumătate goală sau, invers, pe jumătate plină, vrînd să mă facă tun si să mă bage sub masă. Da, fără să mai stau pe gînduri, am dat-o peste cap si imediat m-am prăbuşit pe podea si m-am pus pe sforăit, iar cînd am deschis ochii, peste cîteva ceasuri sau poate peste cîteva minute, încă mai fornăiam ca un tractor. însă fetele alea blonde se opriseră din ţopăit, cu toate că melodia Allei Pugaciova încă mai răsuna în încăpere. Ochii mi se mişcau nebuneşte în cap, iar gîndurile mi se zbăteau ca nişte peşti pe uscat, dar nimeni nu avea nici o treabă cu mine. Toată lumea din jurul meu fornăia într-o veselie, inclusiv tipesele alea bubuitoare şi lascive. Pînă şi tipii ăia hirsuţi, cu trăsături aspre şi cu cefele groase trăgeau la aghioase chirciţi în paturi, trîntiţi în fotolii sau răsturnaţi pe duşumea. I-am numărat. Cred că erau vreo douăzeci sau douăzeci şi cinci de indivizi care soileau fără grijă. Pe unii dintre ei somnul îi prinsese în timp ce mîncau sau îşi duceau sticla la gură, fiindcă adormiseră cu capul picat în farfurii sau cu garafa lipită de buze. Pe divan horăiau trîntiţi unii peste alţii vreo zece inşi, majoritatea nebărbieriţi şi musculoşi. Iar fetele alea semidezbrăcate dormeau acum goale în braţele lor, pătate de vin. Mi-am plimbat ochii pe chipurile lor buhăite şi congestionate, dar nu l-am recunoscut pe nici unul dintre ei. Atunci cum naiba am ajuns la

cheful ăla ciudat? Ce căutam acolo ? Nu, nu puteam pricepe, tot aşa cum nu reuşeam să-mi dau seama ce legătură am eu cu indivizii ăia obosiţi din jurul meu. I-am examinat din nou, de data asta mai îndeaproape, dar tot nu am recunoscut pe nimeni. Priveam încurcat la zecile de sticle de vin si de coniac împrăştiate prin cameră, culcate sau în picioare, la cele cîteva scrumiere de pe masă încărcate vîrf cu chiştoace şi nu-mi puteam explica în nici un fel prezenţa mea în mijlocul acelor oameni total necunoscuţi. Panica a pus stăpînire pe mine cînd mi-am amintit că în noaptea trecută trăsesem la măsea cu Enrico pe o terasă pustie din campusul studenţesc, unde am ajuns cu mult după miezul nopţii, fugind din piaţa din faţa Sovietului Suprem din Tbilisi, unde făcuserăm greva foamei, fîlfîind deasupra capului un tricolor românesc, şi unde era cît pe ce să ne împuşte cîţiva soldaţi duşi cu pluta. Mi-am mai amintit că, la un moment dat, ni se terminaseră firfiricii, dar nu şi pofta de a mai suge ceva. Enrico şi-a scos geaca de piele de pe el şi i-a întins-o chelnerului ăluia îndesat ca s-o schimbe pe nouă sticle de vin. După ce a examinat-o foarte atent, întorcînd-o pe toate părţile, individul ăla somnoros, care făcuse ceafă de cînd nu-l mai văzuserăm, îi şuieră satisfăcut printre dinţi

Haraso[7] şi Enrico i-a zis *Spasibo*[8]*,* iar drept urmare, tipul ne-a destupat zece uiage de vin. Iar noi am benchetuit pînă s-a crăpat de ziuă. „Da, de asta îmi amintesc, dar unde dracu-i Enrico?“, m-am întrebat speriat şi un fior rece îmi trecu pe şira spinării.

Apoi am adormit din nou, fără să-mi mai amintesc cînd s-a spart tărbaca şi în ce împrejurări am rămas singur, fără Enrico. Visam că sînt în baie, cu capul sub şuvoiul rece de apă, dar, cînd m-am trezit, mi-am dat seama că nu eram în baie şi nu sorbeam apă, ci îmi vărsam maţele în zona estică a camerei, adică în partea în care ar fi trebuit să se afle în mod normal Azerbaidjanul. Mă izbi un miros violent de vin înăcrit, care-mi întoarse din nou stomacul pe dos. Teama ca stăpînii apartamentului să nu mă surprindă borînd îmi paraliză mintea. Stăteam ca pe cuie şi vomitam. Mi-am ciulit urechile. Un tip începu să se foiască în pat şi m-am făcut stană de piatră. Cînd zgomotele s-au stins, m-am furişat tiptil, în vîrful degetelor, spre uşă. Eram cu urechea la pîndă şi călcam cu patruzeci de ochi peste trupurile adormite pe podea. Doar după ce am închis cu mare grijă uşa după mine mi-am arătat călcîiele. Nu m-am oprit din sprint decît cîteva străzi mai încolo, ca să-mi trag un pic sufletul.

7 în limba rusă, „bine“.
8 în limba rusă, „mulţumesc“.

Oare au observat dispariţia mea subită sau nu? Se pare că nu, căci nimeni nu urla după mine să mă întorc dracului înapoi. Pe stradă se lumina de ziuă şi era o tihneală de nedescris, nici dacă dădeai cu tunul nu întîlneai vreun om. Abia atunci mi-a mai venit inima la loc şi am apucat-o agale spre cămin.

Aşa ceva mi s-a mai întîmplat o singură dată în viaţă. Acum doi sau trei ani, la Chişinău, cînd, neavînd nici o copeică în buzunar, am mers la Fulguşor să beau o cafea pe veresie, iar tovarăşa Dusia mi-a trîntit uşa în nas. în schimb, acolo l-am întîlnit pe scriitorul Zaharia Şova, care s-a oferit să-mi dea treizeci de ruble în schimbul unui ciclu de poezii pentru revista *Foc.* Dar, cum n-aveam nici un fel de poezii la mine, nici Şova nu voia să-mi dea biştarii. Disperat, m-am retras într-o casă părăsită din coasta sediului orăşenesc al kaghebeului, unde m-am dezbrăcat în pielea goală, făcînd flotări şi genuflexiuni vreo douăzeci de minute. Apoi m-am aşezat pe o piatră jilavă, de pe care nu m-am ridicat decît peste vreo două ore şi jumătate, cu poeziile terminate. Cu cele şapte texte în dinţi, am alergat într-un suflet la Fulguşor, unde Şova îşi făcea de urît sorbind a cincea sau a şasea cafea în compania poetului Rafael, care avea un păr atît de lung, încît îi acoperea spatele. Cei doi amici priveau gînditori şi absenţi peste capetele adunăturii din cafenea, undeva în zare - mai

exact, către Editura Moldova Artistică, unde urmau să le apară cărţile: lui Rafael placheta de debut, iar lui Zaharia cea de-a treia culegere de poezii. Cu nasul zbîrciog, Şova îmi luă textele, dar mă preveni că, dacă sînt de căcat, nu-mi dă nici o copeică. Se vede însă că i-au mers la inimă, pentru că a început să se scotocească prin toate buzunarele pe care le avea, scoţînd din fiecare cîte o bancnotă boţită, pentru ca, în cele din urmă, să numere treizeci de ruble şi să mi le arunce pe masă. Cîteva dintre hîrtiile alea lucioase au căzut pe jos, eu m-am aplecat ca să le culeg dintre picioarele parfumate ale lui Rafael, iar Şova alergă săgeată spre redacţie ca să includă în numărul ce pleca spre tipografie şi poeziile mele, care însă nu au mai apărut niciodată.

Dar treaba asta aveam s-o aflu un pic mai tîrziu.

Atunci însă eram fericit că am prins la rînză şi, fireşte,

m-am pus pe băut. Am pilit cîteva nopţi la rînd fără să dorm deloc, împreună cu prietenul meu Leo Ivăneţ, proaspăt demobilizat din armată, pînă cînd mi-am terminat tot părăletul.

Leo scria poezii neosimboliste despre moarte, boală, bătrîneţe, disperare sau despre meduze, plavii, nopţi boreale, adică despre ceea ce nu văzuse sau nu trăise niciodată, dar în acelaşi timp tare-i mai plăcea să-şi ude beregata şi să-şi recite versurile. Acum mi le recita mie. Poezia sa

era depresivă şi morbidă, cu toate că Leo era un tip vulcanic şi hedonist, un mare petrecăreţ şi zurbagiu, un fustangiu fără pereche şi un ins care, atunci cînd vîntul îi sufla prin buzunare, vindea sticloanţe goale, dar nu ca să mănînce, ci ca să mai bea o belşiţă de vin împreună cu prietenii săi. Ei bine, cu Leo am băut pînă ne-a stat iapa, două zile şi trei nopţi, trecînd de la Fulguşor la Moldova, ca să aruncăm în cele din urmă ancora în cafeneaua aia de la gară, deschisă şi noaptea. Cu cîteva sticle de vin în mînă, ne-am trîntit pe o bancă de pe peron, făcîndu-ne varză sub un cer plumbuit. Turteam sticlă după sticlă, recitîndu-ne unul altuia poeziile pe care le-am scris în ultimul timp şi vorbind cu înflăcărare şi cu patimă despre poeţii basarabeni care şi-au pierdut papucii de tineri: Leonard Tuchilatu, Alexandru Robot, Teodor Nencev şi Magda Isanos.

După a treia noapte de beţie şi nesomn, Leo începuse să-i facă din ochi unei chelneriţe durdulii şi cu obrajii rumeni, care punea la spate tot ce-i spunea Ivăneţ. Ca s-o convingă totuşi că inima îi sfîrîie după ea, Leo s-a apucat să mănînce toţi trandafirii din bar, pînă cînd fetei i s-a făcut milă de el si l-a luat în braţe. Nu am mai stat să văd cum va evolua noua idilă a lui Ivăneţ, fiindcă, brusc, m-am trezit răpus de o oboseală cumplită si cu buzunarele goale. Fără să mă vadă cei doi (si nici nu aveau cum, căci li

se cam încinseseră hainele pe ei), am luat-o cătinel spre camera mea din cămin. M-am dezbrăcat de pantaloni si sacou, mi-am aruncat pijamaua pe mine, m-am băgat sub plapumă, pentru ca dimineaţa să mă trezesc într-un alt cartier al orasului, într-un pat moale si larg din una dintre nenumăratele camere ale casei tovarăşului Poţu, unul dintre cei mai cunoscuţi romancieri moldoveni sovietici contemporani. Mă zgîlţîia de umăr însuşi Nicolai Ivanovici, care mă chema la micul dejun, iar eu nu înţelegeam cum am ajuns în plină iarnă în celălalt capăt al orasului întroienit, îmbrăcat doar într-o pijama subţire şi încălţat cu nişte papuci janghinoşi şi zdrenţuiţi.

Nicolai Ivanovici îmi trînti pe pat o pereche de pantaloni călcaţi cu grijă şi un pulover roşu de lînă şi mă sili să mănînc ouă prăjite şi să înghit un pahar de iaurt. Mestecam în tăcere, gîndindu-mă că îmi cam feştelisem briceagul. înghiţeam cu dificultate, de parcă ingeram cuie. Faţa îmi căzu cu totul cînd tovarăşul Poţu îmi povesti cu o voce vătuită că undeva pe la miezul nopţii l-am trezit din somn.

— Şi de ce m-aţi primit în casă ? am prins brusc la limbă.

— Pentru că astă-noapte a fost un vifor înfricoşător şi pentru că mi-am dat seama că dumneata nu erai conştient de ce făceai, îmi explică sictirit Nicolai Ivanovici. Dar să ştii că nu

eu ţi-am deschis uşa, continuă faimosul scriitor îngroşîndu-şi vocea. Nu-ţi aminteşti cine ţi-a deschis uşa? mă iscodi prozatorul.

— Nu, nu-mi amintesc. Nu-mi amintesc absolut nimic. Nu ştiu cum am nimerit la dumneavoastră. M-am culcat în camera mea de cămin. M-am băgat aseară în patul meu, iar dimineaţă m-am trezit în patul dumneavoastră. Sînt şocat. Habar n-am cum am ajuns la dumneavoastră. Nu pot să pricep ce s-a întîmplat cu mine, mă bîlbîiam eu, dîndu-mi seama că am băgat-o pe mînecă, iar Nicolai Ivanovici mă calmă:

— Oricum, prea turbată era furtuna de aseară ca să te arunc în stradă.

Scriitorul îmi întinse o ţigară şi mă întrebă un pic emoţionat:

— Şi nu renunţi la părerile dumitale despre opera mea?

— Ce păreri ? mi-am bolovănit eu ochii, de parcă mi-ar fi intrat o săgeată în inimă.

— Că e foarte bună, îmi şopti Nicolai Ivanovici la ureche.

— Nu renunţ, deşi nu ţin minte să fi vorbit aseară cu dumneavoastră. Ţin minte doar că m-am culcat în patul meu din căminul numărul 5 şi dimineaţă parcă mi-ar fi tras cineva cu o rangă în cap, cînd m-am trezit în patul dumneavoastră. Nu ţin minte cum am străbătut jumătate de oraş pe jos, îmbrăcat doar în pijama şi încălţat doar în papuci de casă, şi nu-mi explic cum naiba n-am

degerat şi nu am îngheţat în vreun troian de la marginea drumului, turuiam eu fumînd nervos.

După ce am mîncat, am adormit cu capul pe masă, dar, cînd m-am trezit, peste vreun ceas sau două, mă aflam tot în patul lui Nicolai Ivanovici, chinuit de o nevoie animalică de a mă pisa si încolţit de un sentiment neomenesc de stînjeneală. Dar nu am îndrăznit să merg la toaletă. îmi era jenă să dau din nou ochii cu Nicolai Ivanovici. Panica mă ţintuia în pat si nici nu voiam să deschid ochii, ca să nu descopăr alte si alte lucruri îngrozitoare pe care le-am făcut cu o noapte înainte. Mă prefăceam că dorm doar ca să nu mă car acasă. îmi era frică să rămîn singur cu propria constiinţă, ca să nu devin o pradă sigură si usoară a acesteia, care abia aştepta să plec de la Nicolai Ivanovici ca să se năpustească asupra mea din toate părţile si să mă sfrrtece, ca pe un cadavru în putrefacţie.

Am găsit sub pernă un portret al lui Lenin şi am realizat că patul ăsta era al romancierului, căci Nicolai Ivanovici era un comunist atît de convins, încît dormea cu portretul lui Vladimir Ilici sub pernă, ca să nu se despartă de figura marelui conducător nici măcar în somn.

Deodată, gîndurile mi-au zburat la romanul *Nordograd* al tovarăşului Poţu. Stăteam încolăcit sub plapumă, întrebîndu-mă încurcat cum de a putut povesti Nicolai Ivanovici cu atîta plăcere despre surghiunul său în îndepărtata şi

friguroasa peninsulă Taimîr.

Da, voiam foarte tare să mă piş, dar mă cam jenam să merg la toaletă. însă acum sînt în Tbilisi şi nu mi-e ruşine de nimeni. Acum m-am dosit în spatele unei case galbene, mi-am scos mădularul congestionat şi mi-am golit în voie vezica. Atunci însă era pe cale să-mi plesnească şi eu tot nu mă încumetam să caut veceul. Dar nu era vorba numai despre stinghereală, cu toate că nici ea nu era de neglijat. Mai era ceva. Nicolai Ivanovici începuse să lucreze, iar eu nu catadicseam să-l deranjez. Nicolai Ivanovici crea, iar eu voiam să mă piş. Lui îi venise muza, iar eu aveam nişte necesităţi atît de ruşinoase. Cum i-aş fi putut spune unui scriitor căruia îi venise inspiraţia că eu vreau să mă piş? Cu siguranţă i-aş fi putut speria dictamenul. De aceea, am strîns din dinţi şi am întors nasul acestei nevoi rizibile, dar sîcîitoare şi am început să-l urmăresc pe tovarăşul Poţu. „Oare cînd îmi va mai oferi vreodată destinul şansa să văd un scriitor atît de celebru creînd?“, mă gîndeam eu atunci răvăşit.

Nicolai Ivanovici scria la o masă de lîngă fereastră, iar Tamara Nicolaevna, soţia lui, stătea în spatele său şi îl mîngîia pe cap, mai mult pe chelie decît pe păr, fără însă a urmări ce scrie în caiet, ci uitîndu-se în depărtare, peste capul soţului ei, pe geam, la strada gîtuită de zăpadă, la casele înnămeţite şi la cei cîţiva oameni încotoşmănaţi în cojoace şi în pîsle rînind

omătul îngrămădit în mijlocul drumului. Peste vreo două ore, Tamara Nicolaevna şi-a aruncat ochii spre ceasul de pe perete şi l-a anunţat că e timpul să facă o pauză, iar soţul ei s-a prăbuşit într-un fotoliu. Tamara Nicolaevna a dispărut în bucătărie, de unde s-a întors în fugă cu o tavă căcănie pe care abureau două ceşti de cafea, a aşezat-o pe o credenţă si s-a afundat şi ea într-un jilţ, luîndu-le la refec pe rudele lor de la ţară care tot timpul vor nu ştiu ce de la ei: ba să le ducă pe la medici, ba să le ajute să facă nişte cumpărături sau să le împrumute cu bani.

Tamarei Nicolaevna i se suise piperul la nas şi îl asigura că aşa ceva e inadmisibil, pentru că asta e exploatare curată, căci prea s-au dedulcit neamurile lor ca ei să le satisfacă toate farafastîcurile, iar scriitorul o asculta cu căciula în mîini şi dădea din cap supus. După ce a sorbit şi ultima picătură de cafea, Tamarei Nicolaevna îi alunecară din nou ochii către ceas şi îl informă cu o voce răspicată:

— E timpul să te apuci de muncă.

Vrînd-nevrînd, scriitorul se ridică în picioare.

— Sînt aşa de obosit... Poate mai bine aş continua mîine ce am început astăzi, se linguşi Nicolai Ivanovici în faţa soţiei sale, care-l scruta cu o privire de gheaţă, neînduplecată.

— Ba nu, îl apostrofă Tamara Nicolaevna cu o voce metalică. Nici un pic de somn. Apucă-te imediat de scris. Că te ştiu eu, azi nu ai chef de

muncă, mîine nu ai chef de muncă, poimîine nu ai şi tot aşa, iar anii trec şi opera ta rămîne în continuare extrem de sărăcăcioasă. Hai, nu te mai lenevi atîta şi apucă-te de scris.

Pentru că scriitorul încă nu se hotăra ce să facă şi căsca de mama focului, Tamara Nicolaevna bătu din picior. Cuminte, scriitorul se aşeză la masa de lîngă fereastră şi luă pixul în mînă. Tamara Nicolaevna îi deschise caietul şi se retrase în spatele său, urmărindu-l cu atenţie. Nicolai Ivanovici rodea disperat pixul, aşteptînd să-i vină inspiraţia. Minutele se scurgeau vertiginos, iar el încă nu scrisese nimic. Ofuscată, Tamara Nicolaevna izbi cu pumnul în masă si, imediat, lui Nicolai Ivanovici îi veni inspiraţia si se aşternu pe scris. De data asta însă, caligrafia cuvintele într-un caiet albastru. Soţia sa, la fel ca înainte de pauza de cafea, îl mîngîia pe cap, mai mult pe chelie decît pe păr, stînd ca o umbră protectoare în spatele său. Peste alte două ore, îi aduse prînzul şi îi dădu voie să-şi facă siesta, un pic mai lungă decît pauzele de cafea, după care baldîra înhăţă caietele şi se izolă în altă cameră ca să dactilografieze ceea ce a scris soţul ei peste zi, iar Nicolai Ivanovici scoase o sticlă de votcă din frigider, punîndu-mi mîneci să beau şi eu o gură.

După al patrulea sau al cincilea pahar, scriitorul îşi scoase cămaşa, iar eu am rămas perplex: pe pieptul romancierului era desenată

figura lui Lenin, iar pe spatele său Iosif Visarionovici trăgea din lulea. Cu paharul de votcă în mînă, Nicolai Ivanovici îmi povesti că aceste desene erau opera lui Leonid Nedov, un tip cu care făcuse gulagul şi care-şi descoperise vocaţia de pictor şi sculptor abia în Siberia.

— Deci e bună la ceva şi Siberia asta, nu-i aşa? mă iscodi romancierul.

Fără să mai aştepte să-l întreb care e şpilul cu desenele alea, despre care peste cîţiva ani aveau să povestească toate ziarele din Chişinău, Nicolai Ivanovici îmi mărturisi cu o voce groasă că a doua zi urma să fie împuşcat, iar Nedov, ca să-l salveze, îi scrijelise pe piept chipul lui Lenin, iar pe spate pe cel al lui Stalin.

— „Mîine, cînd soldaţii vor ridica armele la ochi“, m-a povăţuit Nedov, „dă-ţi haina jos şi strigă: «Trăiască Lenin!», pentru ca ăia să vadă că de fapt nu te vor împuşca pe tine, ci... pe Lenin. Iar dacă nici treaba asta nu-i va tulbura pe soldaţi, atunci întoarce-te cu spatele gol spre ei şi strigă : «Trăiască Stalin!», şi atunci cu siguranţă nici un soldat nu va îndrăzni să ochească în tătuca din Kremlin, pufăind din lulea pînă şi pe spatele tău“.

Nu l-am întrebat dacă această chichiţă l-a ajutat sau nu, fiindcă Nicolai Ivanovici nu suporta să fie întrerupt. Totuşi, m-am gîndit că scena parcă era desprinsă din Soljeniţîn. „Oare nu din Soljeniţîn s-a inspirat Nedov? Sau poate

din vreun alt scriitor disident sovietic?“, m-am gîndit eu, privindu-l încurcat pe fostul deţinut din gulag, pe care nu îndrăzneam să-l întreb de ce dracu’ a povestit în romanul său despre toate fuşeraiurile, numai despre lucrurile astea n-a scos nici un cuvînt.

Privirile mi-au alunecat pe deasupra capului lui Nicolai Ivanovici şi s-au izbit de un tablou al lui Nedov înrămat cu sîrmă ghimpată, avînd un subiect identic cu cel pe care mi-l povestise faimosul scriitor sovietic moldovean ce culesese toate premiile posibile şi imposibile cu romanul său *Nordograd,* în care ridicase în slăvi prietenia dintre soldaţi şi deportaţi. Cei dintîi nici măcar nu-i păzeau pe deţinuţi, iar cei din urmă nici nu se gîndeau să fugă, pentru că cine e nebun să fugă de bine? Jucau cărţi împreună si beau de-a valma. Pe Nicolai Ivanovici îl hrăniseră atît de bine, încît se rotunjise cu cîteva zeci de kilograme.

După a doua sticlă de votcă, Nicolai Ivanovici se duse să se pişe, fără a închide uşa de la retiradă; văzîndu-l cum îsi sprijinea mădularul cu mîna dreaptă, cu care-si scria romanele, mi-am amintit si de vezica mea, ce era gata să-mi crape. Nu am mai rezistat, am sărit în picioare, cîrnind-o spre bucătărie. Mi-am scos pula si m-am pisat într-o glastră, expunîndu-mă riscului urias ca romancierul să mă surprindă si să mă scoată de guler afară sau să mă dea pe mîna

miliţiei. Din fericire însă, Nicolai Ivanovici încă se pisa cînd m-am întors în încăpere, mulţumit de curajul de care am dat dovadă: să faci pipi în ghiveciul unuia dintre promotorii cei mai înverşunaţi ai realismului socialist - ăsta da curaj! M-am aşezat pe scaun jubilînd. Era şi aceasta o bilă albă în lupta mea contra sistemului duplicitar din Uniunea Sovietică, ce în acele clipe luase chipul tovarăşului Poţu, în romanele căruia deportaţilor din Siberia le era atît de bine, încît nici măcar nu mai voiau să se întoarcă acasă. Pe de altă parte însă, tot Nicolai Ivanovici fusese cel care mă smulsese cu o seară înainte din gura unei vijelii năprasnice, cu toate că ar fi putut lejer să-mi închidă usa în nas, si astăzi cu siguranţă nu m-as mai fi pisat într-o glastră din bucătăria unui laureat al Premiului de Stat al Uniunii Sovietice, dînd cu tifla valorilor mic-burgheze de tip sovietic, ci poate, cel mult, m-as fi pisat într-o budă friguroasă din spitalul republican. Şi asta în cel mai fericit caz! Dar cine ştie dacă as mai fi avut parte si de asta... Fără să-şi mai tragă şliţul şi fără să-mi dea vreo explicaţie, Nicolai Ivanovici reveni viforos şi mă îmbrînci direct în stradă. Oare m-a văzut pişîndu-mă în glastra sa din bucătărie ? Oare de aceea m-a aruncat în stradă?

Deodată, îmi veni în cap un gînd straniu şi am încremenit în mijlocul străzii. Cea care mă sculase din pat acum cîţiva ani şi mă împinsese

să spintec jumătate de oraş îmbrăcat doar într-o pijama fusese nimeni altcineva decît Georgiana, adică fiica lui Nicolai Ivanovici, fata ce mă făcuse să-mi pierd minţile imediat ce am văzut-o la o şedinţă de cenaclu de la Facultatea de Litere, moderată de tovarăşul Efim Iosifici Menic. Da, da, pricina era Georgiana, pe care o văzusem pentru prima dată doar cu cîteva zile înainte de a mă trezi în patul imens şi moale al ilustrului scriitor. Georgiana, fata după care îmi fugiseră ochii îndată ce a călcat în sala arhiplină din universitate. Da, cum am văzut-o, am simţit că îmi fuge pămîntul de sub picioare şi că mă ia cu ameţeli. Era atît de tulburătoare, încît nu mai ştiam ce zi va fi mîine şi cum mă cheamă. Da, mi se tăiaseră genunchii atunci cînd am văzut-o intrînd în sala unde se ţinea cenaclul. Dar niciodată pînă acum nu am făcut legătura între ieşirea mea lunatică şi Georgiana. Abia acum realizez că, în noaptea aia viscoloasă, ceea ce m-a făcut să-mi iau lumea în cap şi s-o iau spre casa lui Nicolai Ivanovici fusese Georgiana. Nu eram conştient de ceea ce făceam. De parcă aş fi fost o marionetă în mîinile impulsurilor de neogoit din
subconştientul meu care-mi cereau urgent s-o găsesc pe fata lui Nicolai Ivanovici. Trăisem o criză de somnambulism ca la carte, dar care, iată, are o explicaţie. Cu acest scop în minte ajunsesem acum cîţiva ani la Nicolai Ivanovici

Poţu : încercam s-o găsesc pe Georgiana. îmi amintesc că, înainte să adorm în camera mea de cămin, ultimul gînd care îmi trecuse prin minte era legat de Georgiana. Cînd somnul mă furase, nu o aveam decît pe ea în minte. Sigur că dorinţa de a o vedea pe Georgiana mi se născuse în somn, aşa că am sărit din pat şi m-am dus glonţ la ea acasă. Tot sîngele mi se ridică în cap. înseamnă că există în mine nişte porniri pe care niciodată nu le voi putea controla. Dar cum de ştiam unde locuieşte? Să-mi fi spus cineva? Să-mi fi spus Leo Ivăneţ cînd ne-am făcut tufă la cafeneaua aia de la gară ? Nu, asta îmi scapă.

Stăteam înmărmurit în spatele unei case vechi şi dărăpănate, răvăşit de această nouă descoperire. Iar noaptea trecută probabil că tot pe Georgiana mă pornisem s-o caut, îmboldit de un nou impuls izvorît din subconştientul meu.

Am derulat filmul de noaptea trecută cu încetinitorul şi mi-am amintit totul. Lui Enrico îi vorbisem toată seara despre Georgiana. Da, pînă să mi se rupă firul, am povestit numai despre ea. După a şasea, a şaptea sau a opta sticlă de vin şi după ce Enrico adormise cu capul pe masă, am sărit în picioare s-o caut, însufleţit de o dorinţă arzătoare de a o vedea pe Georgiana cît ai bate din palme. Apoi mi s-a rupt filmul şi m-am trezit alergînd prin bazar, după care am mai avut o eclipsă si m-am trezit la o

petrecere fistichie si simandicoasă, în mijlocul unor necunoscuţi, distrîndu-se pe melodiile Allei Pugaciova. Oare si Georgiana era acolo ? Dar de ce nu am văzut-o nicăieri ?

M-am aşezat în cur si m-am rezemat cu spatele de peretele coşcovit, gîndindu-mă că fie ar trebui să tai mîneca şi să fug, adică să mi-o scot din cap pe Georgiana, fie s-o găsesc cît mai repede posibil şi să-i vorbesc. Nu, nu am cum să mi-o şterg din memorie. Mai bine ar fi să merg chiar acum la ea, să-i bat uşor în uşă şi s-o invit în oraş. „Oare ar accepta să iasă ?“, m-am îndoit din nou, pufăind din ţigară. „Nu ştiu, dar mult n-o mai pot întinde aşa. Deci merg chiar acum la Georgiana. Totuşi, nu cred că ar accepta să stea de vorbă cu mine... Arăt ca un rîzar... Care fată normală la cap ar primi să iasă cu un tip îmbrăcat în costum? Mai bine mă duc la Enrico să-i cer blugii...“ Mi-am aruncat pe umeri geanta ticsită cu poezii, de care nu mă despărţisem nici măcar atunci cînd soldaţii ne-au înconjurat în piaţă şi erau gata să ne cureţe, şi am pornit spre căminul prietenului meu, ca să-l rog să-mi dea blugii săi pentru două sau trei ore; fireşte, contra cost.

3

Angelo crăpă uşa de la intrare si o trînti rapid la loc, fiindcă la poartă era Valentina Ivanovna Brovkina. Ştia că, atunci cînd era rondul Valentinei Ivanovna, nici un străin nu mai putea pătrunde în cămin după ora 7 seara, chiar dacă ar fi fost nepotul decanului.

Valentina Ivanovna stătea aplecată deasupra cîtorva fotografii îngălbenite, de pe vremea cînd fusese asistentă medicală într-o unitate de grăniceri de la frontiera cu China exact în perioada aia tulbure cînd, în acel colţ de lume, au avut loc ciocniri violente de trupe. Atunci l-a văzut pentru prima dată pe soţul ei, un locotenent dur şi înalt căruia, de atunci şi pînă astăzi, nu i-a pus niciodată coarne, cu toate că avusese ocazii căcălău. S-au cunoscut între două bătălii, la o seară dansantă. Fetele stăteau cuminţi pe scaune în sala de mese şi aşteptau să intre eroii. Cînd aceştia au năvălit pe uşă, au sărit în picioare şi i-au întîmpinat cu aplauze. Da, ea îl invitase la dans pentru că lui îi cam lipsea

tupeul s-o facă, deşi pe linia frontului era de departe unul dintre cei mai curajoşi ofiţeri. Iar în timpul unui dans lent l-a strîns mai tare la piept, iar tovarăşului Brovkin

i s-au muiat picioarele. Atunci a simţit că vor fi pentru totdeauna împreună si nu s-a înşelat.

Valentina Ivanovna Brovkina zîmbea galeş, răsfoind pozele şi uitîndu-se apoi în zare, către graniţa dintre Uniunea Sovietică şi China. Ca să nu-l zărească babor- niţa, Angelo se întoarse pe un călcîi şi se topi în curtea căminului. îşi rezemă capul de geamantanul său burduşit cu poezii, pîndind vreo ocazie mai fericită pentru a se strecura înăuntru. Cu geamantanul ăsta, atunci cînd încă mai era în Chişinău, cel puţin o dată pe săptămînă, deschidea uşile redacţiilor revistelor literare, dar textele îi erau respinse fără să-i fie citite. Angelo revenea peste o lună sau două cu alt geamantan ticsit cu versuri, urcînd scările nesfîrşite şi abrupte ale redacţiilor. Cum îl vedeau, redactorii se apucau cu mîinile de burtă şi nu mai ştiau pe unde să se ascundă. Rîsetele lor ironice şi sastisite umpleau încăperile secţiilor literare ale revistelor. De obicei, o trimiteau pe secretară să-i transmită că ei nu sînt la serviciu. Iar secretara, o farfuză fleşcăită, îi închidea uşa în nas fără să-l lase să-şi termine vorba şi treaba asta se repeta cu regularitate o dată la cîteva luni. Uneori, duduile se lăsau cu greu convinse să-l asculte şi să le transmită redactorilor mapele sale cu poezii, pe care însă nu le-a mai văzut niciodată înapoi şi despre care nu a mai auzit nici o părere. în pofida acestei nepăsări sîcîitoare, scria tot mai

mult, vrînd să demonstreze că merită să fie luat şi el în seamă. De aceea, Angelo revenea, ştiind dinainte că nimeni n-o să vrea să stea de vorbă cu el. De ce oare? Doar nu era tuberculos.
Cu toate acestea, era sigur că, într-o bună zi, va crea marea capodoperă, va scrie cele mai bune poeme din literatura moldovenească. Angelo era convins că asta se va întîmpla mai devreme sau mai tîrziu, indiferent dacă mandarinii maliţioşi si subţiri de la publicaţiile culturale o vor recunoaşte sau nu. Acesta era singurul lucru în care credea cu toată tăria, care-l făcea să nu doarmă nopţile şi să scrie pînă se prăbuşea istovit cu capul pe masă. Era singura raţiune care-l făcea să îndure foamea şi nepăsarea din jur. Ştia sigur că, într-o bună zi, va da marea lovitură. în ciuda redactorilor revistelor literare, îmbîrligaţi şi ţîfnoşi, care-i rîdeau în nas şi îl trimiteau să mai plimbe ursul, îşi pusese unghia în gît şi se ambiţionase să creeze cele mai frumoase poeme care s-au scris vreodată în literatura sovietică moldovenească. Unul dintre redactorii ăia chiar i-a spus că, dacă vrea să fie fericit în această viaţă, atunci ar trebui să renunţe la literatură şi să-şi găsească altă meserie. Angelo însă nu voia să fie fericit. El voia să scrie. Să scrie non-stop. Să scrie zi şi noapte, deşi ceea ce făcea el nu interesa absolut pe nimeni.

La asta se gîndea Angelo în dosul tufişurilor,

stînd culcat cu capul pe geamantanul său bombat, în timp ce Valentina Ivanovna se uita galeşă în zare. Peste cîteva secunde însă, făcu nişte ochi cît cepele. Doar la cîţiva paşi în stînga sa, după alt tufar, se dosise o arătare cu un pistol spînzurîndu-i la cingătoare. Inima era să-i plesnească în piept cînd îşi dădu seama că măgădanul ăla tupilat la pămînt era ofiţerul mătăhălos si fioros care cu două nopţi în urmă se aflase în fruntea unei pulberi de soldaţi, încercuindu-i în piaţă si strigînd supărat *Agonii* Tovarăşul Brovkin însă nu-l văzu pe Angelo, pentru că era prea concentrat s-o studieze pe portăreasa boccie. „Şi e bine că nu m-a văzut, că cine ştie ce-i mai trece prin cap“, se bucură Angelo, tîrîndu-se în spatele tufarului. Namila ţinea un binoclu la ochi, vrînd să înţeleagă de ce tovarăşa Brovkina s-a ridicat în picioare şi unde naiba se îndreaptă.

Valentinei Ivanovna însă îi veni musca la nas cînd îl observă spionînd-o din tufişurile din faţa căminului. Cu o falcă în cer şi una în pămînt, izbi uşa de perete şi se năpusti în curte. îl luă la şmotrit, că ce pula calului, şi-a pierdut minţile ca s-o mai gelozeze la vîrsta ei ? Tovarăşul Brovkin prinse să se smiorcăie şi să-şi arate obrajii. Valentina Ivanovna îl trase după ea în cămin şi o sună pe prietena ei Nadejda Filipovna, şi ea portăreasă, dar în căminul lui Angelo, ca să vină urgent s-o înlocuiască pe vreo oră, două. Angelo

era de-a dreptul stupefiat să descopere că uriaşul ăla ferin, care acum două nopţi tuna şi fulgera, ieşindu-şi din ţîţîni, se transformase într-un cîine cu coada între picioare şi fără apărare la picioarele femeii ăleia sfoiegite, deşi se vede treaba că pe timpuri fusese foarte frumoasă. Cel care-l băgase pe el în sperieţi tremura acum în faţa Valentinei Ivanovna, plecîndu-şi nasul. Angelo prinse momentul cînd portăreasa îl strînse din nou înduioşată la piept şi se fofilă în cămin. Acum nimeni nu avea nici o treabă cu el. Urcă fluierînd la etajul al doilea si intră în budă, pentru a prinde finalul acestei scene înduioşătoare. Nu observă însă mari schimbări. Adică Valentina Ivanovna continua să-l mîngîie şi să-l îmbrăţişeze pe tovarăşul Brovkin, iar matahala aia înspăimîntătoare care-l băgase în boale acum cîteva zile surîdea fericit în braţele ei veştejite, dar încă delicate. Apoi veni Nadejda Filipovna, iar Valentina Ivanovna îl apucă de mînă şi îl scoase în fugă din curtea căminului, exact în clipa cînd Enrico îi deschidea uşa lui Angelo, care, fără absolut nici o introducere, îi mărturisi că, în sfîrşit, şi-a luat inima în dinţi şi vrea s-o cheme pe Georgiana la un randevu şi că, să-i moară pisica, dar vrea să-i facă o impresie bună, aşa încît, după această întîlnire, să rămînă pentru totdeauna împreună. Fireşte că Enrico i-a urat succes.

— Da, mulţumesc, a bolmojit Angelo cu o

voce gîtuită. Dar, continuă el precipitat, ca să fiu mai convingător, aş vrea să merg îmbrăcat în blugi. De aceea, împrumută-mi pentru o oră sau două blugii tăi. Contra cost, fireşte.

încă speriat după greva foamei şi mahmur după cheful de ieri sau de alaltăieri, nici nu mai ştia de cînd, Enrico nu înţelegea ce pula calului vrea prietenul său de la el, iar cînd a înţeles, i-a făcut un semn să-i ia singur din mormanul de haine de pe scaun, zicîndu-i:

— Cu toate că mă îndoiesc că vei avea destul curaj ca să mergi la Georgiana, fiindcă deja de vreo săptămînă te tot duci la ea şi pînă acum încă nu ai ajuns.

— Acum voi ajunge! îl asigură înflăcărat tînărul poet şi scotoci vreo cinci minute în mormanul de bulendre, pînă cînd dădu de blugii lui Enrico, pe care mama acestuia îi cumpărase din Iugoslavia în schimbul a zece sticle de Stolicinaia.

I-a îmbrăcat imediat, iar blugii îi veneau ca turnaţi.

— Da’ cum de îţi stau aşa bine ? Doar eu sînt mai înalt decît tine.

Angelo şi-a făcut pîlnie palmele şi a prins să-i şuşotească la ureche că şi Georgiana e mai înaltă decît el cu vreo cinci centimetri şi, ca să atenueze disproporţia dintre ei, a băgat în tenişi două bucăţi de carton îndoite în patru şi, în felul acesta, acum are şi el în jur de un metru şaptezeci şi şase. Adică nu e mai scund decît

Georgiana, dar nici mai înalt.

— Păcat doar că nu te-ai bărbierit, a mormăit Enrico.

— Da, fireşte, dar nu mai am nici o lamă de ras acasă.

Enrico i-a dat o lamă de-a lui. Angelo s-a bărbierit, s-a dat şi cu parfum. înainte să plece cu nările în vînt să se întîlnească cu Georgiana, Enrico i-a dat tot felul de sfaturi legate de modul cum trebuie să se poarte cu fata şi i-a urat baftă, apoi a rămas să se gîndească la prietenul său, împreună cu care, după ce cu două nopţi în urmă făcuse greva foamei, s-au făcut amîndoi praf într-un bar din complexul studenţesc.

Pe Angelo îl ştia de la Moldova, pe unde acesta trecea de fiecare dată cînd nu avea unde să doarmă. De fapt, aşa i se întipărise în minte. Un teleleu care-şi căuta în fiecare noapte un loc unde să închidă ochii. Sigur că a trecut şi prin apartamentul lui Enrico, unde a dormit pe o saltea, cu geamantanul sub cap. Dimineaţa îşi lua valea înainte să se trezească mama lui Enrico, care habar nu avea de actele de caritate ale fiului ei, iar dacă ar fi aflat, l-ar fi gonit pe Angelo în plină noapte. Argumentul pe care i l-ar fi putut aduce atunci fiul ei, că totuşi Angelo scrie poezii, ar fi lăsat-o rece, pentru că mama lui Enrico era o femeie foarte calculată şi dură atunci cînd era vorba despre intimitatea şi confortul familiei sale. Enrico ştia asta şi, de

aceea, doar după ce mama sa stingea lumina ieşea la fereastră, îi făcea cu mîna lui Angelo, iar acesta urca prudent scările. Enrico crăpa uşa şi îl lăsa să intre, apoi amîndoi mergeau în vîrful picioarelor spre camera sa. Tot în vîrful picioarelor călca Angelo noaptea spre toaletă, temîndu-se ca mama lui Enrico să nu-l surprindă cumva traversînd holul, căci atunci, fără doar şi poate, ar fi putut să creadă că bîzdîgania vrea să le spargă apartamentul, ar fi ţipat ca din gură de şarpe şi ar fi chemat miliţia sau ar fi leşinat de frică. Din fericire însă, mama lui Enrico nu l-a întîlnit niciodată în apartamentul ei, unde dormea uneori fără ca ea să ştie. L-a întîlnit însă în troleibuz sau în autobuz; de cîteva ori au fost vecini de scaun şi fără îndoială că mama lui Enrico ar fi făcut infarct dacă cineva i-ar fi şoptit în acele clipe la ureche că necunoscutul hirsut şi şleampăt din stînga ei a dormit noaptea trecută în apartamentul ei. Dar e foarte bine că nu avea cine să-i dezvăluie aceste taine ale fiului, pentru că mama lui Enrico, care se dădea în fiecare dimineaţă cu apă de colonie Bîti mojet, era cam slabă de înger. Deşi era o foarte cunoscută divă pe sticlă si prezenta seară de seară buletinul de ştiri de la televiziunea moldovenească, oricum, nu stătea prea bine cu capul. Se enerva pe mică pe ceas şi orice fleac o scotea din sărite.

într-o dimineaţă însă, mai-mai să răsufle secretul lui Enrico, pentru că mama sa îl iscodi

surprinsă:

— Dragă, de cînd ai început să sforăi? Ăsta e un semn rău la vîrsta ta. O să trebuiască să mergem la medic.

Şi mama îl cără la un terapeut, cu toate că nu el sforăia, ci Angelo, iar terapeutul constată că Enrico nu are nici pe dracu'.

— Şi atunci de ce sforăie ? se miră mama lui Enrico, gata-gata să descifreze enigma.

Mai trebuia să facă un singur pas ca să afle că nu Enrico horcăia, ci altcineva. A fost foarte aproape de adevăr în noaptea următoare, cînd începu să bată mînioasă în uşă, implorîndu-şi fiul să nu mai taie atîta cu ferăstrăul, că nu poate să doarmă. Se zbîrli la el:

— Deschide uşa, să văd ce ai de sforăi în halul ăsta!

în timp ce Enrico se prefăcea că s-a supărat, burzu- luindu-se la mama sa că nu e deloc etic să intre în camera lui la miezul nopţii, Angelo deschise fereastra şi îmbrăţişă cu amîndouă mîinile burlanul ud, alunecînd somnoros de la etajul al şaptelea pînă jos, în curte. Abia după ce Angelo atinse cu tălpile pantofilor asfaltul băltit din curte, Enrico descuie uşa, iar mama sa inspectă fiecare cotlon al camerei, dar nu găsi nimic dubios, pentru că Angelo deja pornise spre gară, sperînd să-şi continue somnul pe una dintre băncile de lemn de la etajul al doilea. A doua zi, cînd s-au întîlnit la Moldova şi Enrico i-a

înmînat geamantanul cu versuri, observă că poetul era alb la faţă şi îi tremurau picioarele. Enrico i-a făcut cinste cu o cafea şi a încercat să-l descoasă de ce naiba nu are unde dormi. Poetul i-a povestit că a rămas pe drumuri de cînd l-a surprins un tip din administraţia comsomolistă a facultăţii fumînd şi citindu-l pe Virgil Mazilescu în sala de lectură a căminului la ora 3 noaptea. A doua zi au convocat o şedinţă-fulger şi toţi comsomoliştii au votat în unanimitate ca poetul să fie dat afară din cămin. Dar nu şi din facultate. Da, încă era student, dar nu avea unde să doarmă. Ziua mergea la cursuri, iar după ore ieşea în oraş ca să-şi găsească un loc unde să soilească. Se muta în fiecare noapte în alt colţ al oraşului. A trecut prin vreo sută de camere de cămin şi prin vreo douăzeci de apartamente din toate cartierele Chişinăului, neştiind niciodată dinainte unde va ajunge să-şi pună capul cînd se va întuneca şi în ce ungher îşi va lăsa geamantanul în care-şi căra după el toate lucrurile.

De aceea, a dormit peste tot: în tribuna unui stadion, într-un autobuz abandonat, în cimitirul armenesc, pe o banchetă din spital, în chichineaţa unui paznic care supraveghea un parc de troleibuze, într-o bibliotecă, în casa unui pictor pe care l-a cunoscut absolut întîmplător pe stradă, într-o casă părăsită, pe pardoseala unui bar şi în fotoliul îngălat din holul unui hotel.

A mai dormit si în casa unui tip paralizat, dar si în locuinţa unei prostituate. A dormit în picioare în timp ce traversa oraşul pe jos. A dormit cu capul pe masă. A dormit stînd aşezat, cu spatele lipit de perete. A dormit într-un autobuz şi a aţipit în timp ce mînca. A dormit pe o bancă din parc, la începutul lui noiembrie. Pînă cînd, într-o bună zi, profesorul său de teoria literaturii, Efim Iosifici Menic, a dat peste el în gară, dormind pe podea. Din acea clipă, Angelo a terminat-o cu vagabondajul, fiindcă tovarăşul Menic l-a luat să doarmă la el. Apoi s-a mutat la Tbilisi, unde această grijă nu-l mai bîrîie la cap. Ba chiar aici, în Tbilisi, are condiţii mult mai bune decît Enrico : stă singur într-o garsonieră, pe cînd Enrico împarte odaia cu încă patru colegi.

Pe la miezul nopţii, cineva arunca cu pietricele în fereastră. Enrico se uită pe geam şi dădu cu ochii de Angelo, care-i făcea semne disperate cu mîna. Nu departe de Angelo însă mai văzu pe cineva : în nişte tufişuri ghimpoase se tupilase un măgădan care ţinea un binoclu la ochi. Angelo era beat tufă şi avea o privire rătăcită şi blegoşată, aşa că Enrico nu s-a încumetat să lase în jos pe fereastră un cearşaf ca să-l tragă în cameră, căci se temea să nu cadă în gol. Da, cu Vladimir mergea figura, dar el nu se îmbăta niciodată în asemenea hal. Enrico i-a făcut semn să se care acasă, dar Angelo nu voia. Situaţia s-a rezolvat însă de la

sine, întrucît Valentina Ivanovna a ieşit, s-a apropiat de găligan, l-a luat de mînă şi l-a strîns la piept. De această ocazie a profitat Angelo, care s-a fofilat în cămin. într-adevăr, era muci. Uşa se lovi de perete şi în cameră se rostogoli tînărul poet, de la care Enrico nu putu să smulgă decît o singură frază, că blugii săi nu i-au purtat noroc. Cel puţin asta a înţeles din bîiguielile tînărului poet şi din gesturile bălmăjite pe care acesta le făcea încercînd să îşi scoată blugii, pe care îi trînti pe jos. într-un târziu, rămas doar în chiloţi, începu să ţipe cu o voce plîngăreaţă :

— Ei sînt de vină !

Apoi azvîrli pe fereastră cartonul din tenişi.
Pe urmă scoase din geantă un morman de foi şi urlă:

— Dă-mi o brichetă, să-mi dau foc la poezii!

4

Enrico mă luă uşor pe după umeri, mă îmbrăţişă si mă aşeză la masă, vrînd să mă calmeze. Fireşte că înţelegeam şi eu că ar trebui să-mi ţin inima în frîu. Totuşi, nu eram în stare. De supărare, am dat cu pumnul în masă, făcîndu-l pe Che Guevara să-şi arunce un prosop roşu pe umăr şi s-o ia cătinel spre baie, lălăind cu voce tare:

— *Moi adres ni dom i ne uliţa/ moi adres, savetskii saiuz*[9].

Nimeni nu ştia de ce i se zice Che Guevara. Cu atît mai puţin eu. Avea o înfăţişare paşnică şi blîndă, iar de cele mai multe ori tăcea. Nu avea nimic revoluţionar în felul său de a fi şi de aceea porecla asta nu i se potrivea deloc. Cu toate astea, toţi îi ziceau Che Guevara. Inclusiv Enrico, care-i bară drumul spre baie, forţîndu-l să se aşeze la masă ca să-şi încălzească măseaua şi

9 în limba rusă, „Adresa mea nu e într-o casă sau pe o stradă anume,/ Adresa mea e Uniunea Sovietică“ (refrenul unui cîntec socialist).

întrebîndu-l:

— Da’ cum de îţi veni, bă, să faci pipi chiar înainte să năvălească peste noi soldaţii?

Iar Che Guevara ne explică pe îndelete că soldaţii au picat anume în clipa cînd se dosise după un copac si începuse să se pişe. Fireşte că şi-a întrerupt jetul gălbui, dar n-a mai reuşit să-şi încheie şi prohabul, luînd-o la picior spre centrul oraşului. Enrico umplu trei căni cu votcă, pe care le-am dat în tăcere peste cap, apoi scoase de sub pat o saltea şi o întinse alături de salteaua pe care stătea întins Vladimir, un tip şleampăt şi ursuz ce dormea tun şi nu reacţiona în nici un fel la zavera noastră. Mă sili şi pe mine să mă culc, dar eu nu voiam. Eu doream să-i povestesc ce mi s-a întîmplat şi să înjur viaţa asta de căcat pe care îmi era dat s-o trăiesc şi, bineînţeles, pe Georgiana. Enrico însă nu prea avea chef să mă asculte şi cu atît mai puţin Che Guevara, care îşi aruncă picioarele butucănoase spre baie. Nu, eu nu voiam să dorm. Cum să dorm, după tot ce mi s-a întîmplat? Voiam să mai pilesc ceva şi Enrico îmi umplu încă o cană de votcă. Dar nu-şi turnă şi lui. Am văzut asta. Cana sa era goală, dar nu mă deranja treaba asta. Important era că mă asculta. Sorbeam lichidul tăios de parcă aş fi băut limonadă şi îl pupam pe obraz, cu toate că el căsca de mama focului. Da, împingeam cu greu cuvintele în afară. Totuşi, nu voiam să mă dau bătut şi să nu-i spun celui mai bun prieten al meu cum am luat-o în barbă în seara asta.

Enrico mă asculta stînd în capul oaselor sau poate doar se prefăcea că mă urmăreşte. Oricum, îi povesteam mai departe cum m-a tras în ţeapă Georgiana, care a venit la randevu doar ca să mă roage cu o voce alintată să-i cedez camera pentru o noapte, camera mea cu baie, toaletă, dormitor si balcon.

L-am tras de mînecă, dar amicul meu deja adormise. L-am zgîlţîit pînă cînd a deschis ochii. Cînd am văzut că mă ascultă, am început să-i povestesc din nou, repetîndu-mă si bîlbîindu-mă, că, la întîlnirea pe care i-am fixat-o, Georgiana nu a sosit singură, ci a venit la braţ cu Veniamin, un tînăr cu tighel care doar cu vreo jumătate de oră în urmă picase din Chisinău, luînd avionul spre Tbilisi imediat după terminarea spectacolului *La Veneţia e cu totul altfel,* în care juca. Venise din Chisinău ca s-o fută pe Georgiana.

— înţelegi, Enrico, doar pentru asta venise tipul din Chisinău. Cărase cu el si florile pe care i le dăruiseră cîteva spectatoare înlăcrimate. Flori pe care, la rîndul său, Veniamin i le-a dăruit Georgianei. I le-a dat de faţă cu mine. înţelegi? De faţă cu mine. Barem dacă i le dădea în absenţa mea, dar aşa ? îmi venea să intru în asfalt de necaz si, fireşte, m-am pleoştit ca o balegă. Sigur însă că mi-am înăbuşit cătrăneala şi i-am condus pe cei doi spre camera mea de cămin şi pe drum Veniamin mi-a povestit că

acum vreo cinci ore încă mai era la Chişinău şi era pe scena Luceafărului, unde juca în acea poveste copleşitoare în care o familie oarecare fusese despărţită în două de o graniţă, soţul rămînînd de o parte a frontierei, iar soţia de cealaltă parte. Pare-mi-se cam despre asta era spectacolul, cu toate că eu nu l-am văzut şi nu aş putea băga mîna în foc că nu am încurcat cumva borcanele. Dar dă-l dracului de spectacol, Enrico. Alta era problema mea în acele clipe. Inima îmi chiţcăia în piept cînd le-am descuiat uşa si i-am poftit să intre. Neobrăzaţii au intrat fără să se sinchisească de nimic. Ba mai mult, Georgiana s-a băgat imediat sub duş, iar tînărul ăla balaoacheş m-a apucat de braţ şi m-a tîrît la balcon, în timp ce Georgiana gemea sub apa fierbinte. Veniamin mi-a povestit gîngav că la acel spectacol sălile erau mereu pline, aplauzele durau uneori cîte o jumătate de oră, actorii erau chemaţi şi de cîte cinci ori la bis, iar eu stăteam cu urechile în direcţia băii. Veniamin continua să dîrdîie cum, pentru a nu pierde avionul, pur şi simplu nu a mai ieşit la a doua închinare şi a alergat cu grămada asta de flori în mînă direct la aeroport, iar eu m-am repezit spre baie ca să-i dau un prosop Georgianei, căci fata voia să se şteargă cu ceva. „Mîine pe la amiază mă întorc înapoi, pentru că şi mîine seară am spectacol, e aceeaşi reprezentaţie, dar pentru un alt public“, continua Veniamin să-mi povestească, cuprins

de o veselie stranie, în timp ce Georgiana îşi freca corpul gol în baie cu ştergarul meu roşu. Cînd, în sfîrşit, Georgiana ieşi din baie, cu părul ud, răsfirat pe spate şi cu ştergarul meu purpuriu şi cuşer învălătucit în jurul trunchiului, o anunţai cu o voce descărnată şi băligoasă că plec, iar Georgiana mă ţucui pe obraz şi îmi mulţumi foarte mult şi mă rugă cu un glas mieros să-l conduc a doua zi pe Veniamin Strîmbeanu la aeroport, că ea are zi de filmare şi efectiv nu va mai avea timp pentru asta. Şi eu i-am promis cu o voce vătuită că da, am să vin, si am închis uşa după mine, iar ei imediat au stins lumina si au început să facă sex. Făceau sex. înţelegi, Enrico? Cei doi se futeau pe rupte imediat ce au închis uşa după mine.

Dar Enrico sforăia si nu mă mai auzea. Probabil că dormise în tot acest interval cît eu îi povestisem drama mea lacrimogenă. L-am tras de mînă ca să-i povestesc mai departe cît de dărîmat sînt si cît de cinică e Georgiana, dar Enrico nu mai reacţiona. Totuşi, am continuat să-i povestesc, de parcă ar fi fost treaz, pînă cînd m-am plictisit si mi-am mai turnat un pahar. Peste vreo zece minute, Enrico s-a trezit, vrînd să se pise. L-am însoţit la toaletă ca să-i spun cum s-a terminat povestea asta. Dar, văzînd că Enrico nu mai are chef să mă asculte, am sărit pe fereastră în curte şi am intrat, bleojdit, în barul de la colţ, unde am stat pînă mi-am băut şi

cămaşa de pe mine. Cînd Enrico m-a scos de acolo, eram pulbere. îmi striga din rărunchi:

— Gata, te rog, ajunge! încearcă să nu mai bei nimic astăzi.

După aia ne-am tupilat în tufarii din faţa căminului, neştiind cum să intrăm înapoi. De ieşit, am ieşit, dar să intrăm era o adevărată problemă, deoarece Valentina Ivanovna umbla ca un leu în cuşcă pe coridoare. Culmea e că, din nou, în stînga mea l-am văzut pe ofiţerul care voise să ne împuşte. Ţinea un binoclu în dreptul ochilor şi încerca să înţeleagă ce face acum Valentina Ivanovna. în spatele lui se clătina pe picioare soldatul care mă sfredelise cu ochii. Acum era machit rău. Scoase o sticlă de votcă din taşcă si trase cîteva înghiţituri pe sestache, să nu-l vadă tovarăşul Brovkin, după care îşi duse ţeava pistolului spre tîmplă, dar era aşa de beat, încît nimerea pe alături. Nu ştiu, poate că ar fi tras dacă Valentina Ivanovna nu ar fi trîntit uşa şi nu i-ar fi luat pe amîndoi la refenea. Am profitat de zarva pe care o făceau cei trei şi ne-am fofilat în cămin. Mai mult nu ţin minte. Ştiu doar că m-am trezit stînd în fund pe podea în camera lui Enrico, avînd un vîjîit asurzitor în cap. Enrico dormea. La fel şi Che Guevara. Dormea şi Vladimir, adică tipul ăla nebărbierit şi posac care era student la Matematici şi care în tot acest timp sforăise ca un tractor ce cară băligar, fără a deschide ochii

barem pentru o secundă şi fără să mă întrebe, aşa cum făcea de obicei: „Ei, Angelo, ai futut-o pînă la urmă pe Georgiana sau nu?“.

5

Un deşteptător care zbîrnîia insistent îl trezi pe Angelo dimineaţa devreme. Poetul se sculă buimac, vrînd să-l oprească, dar nu-l găsi nicăieri, fiindcă ceasul suna cu cîteva etaje mai jos. Fără să se mai spele şi fără să-şi ia rămas-bun, părăsi încăperea urmărit de privirile vinovate ale lui Enrico, care se trezise şi el pîrjolit de o dorinţă neomenească de a o fute pe Georgiana şi nu ştia ce să facă: să-i povestească sau nu că şi el o fute din cînd în cînd pe Georgiana. De fapt, aceasta era dilema sa din ultima vreme. „Nu, totuşi n-am să-i spun nimic“, îşi zise Enrico, „căci, dacă i-aş mărturisi cum stau lucrurile, probabil că aş deveni duşmanul său personal pentru toată viaţa“.

Prima dată a ars-o în timpul uneia dintre cele mai zgomotoase demonstraţii din Chişinău, în momentul cînd mii de oameni se adunaseră pe bulevardul Lenin, în faţa Ministerului de Interne, pregătindu-se să-l ia cu asalt. Georgiana şi Enrico erau chiar în primele rînduri, iar atunci cînd între protestatari şi sediul ministerului s-au

interpus miliţienii, cu căşti pe cap, cu scuturi la piept şi cu bastoane de lemn în mîini, Georgiana l-a înşfăcat pe Enrico de braţ, l-a apucat maşinal, cu toate

că nu se mai văzuseră niciodată pînă atunci, iar Enrico nu ştia nici măcar cum o cheamă. Pe atunci, Georgiana era o necunoscută pentru el, pe care a privit-o în ochi pentru prima dată după ce aceasta l-a prins de mînă.

Degetele Georgianei tremurau şi se acoperiseră de o transpiraţie răcoroasă, iar atunci cînd miliţienii au început să îmbrîncească mulţimea de pe trotuar cît mai departe în stradă, s-a făcut albă la faţă şi s-a lipit de Enrico. Şi-a lipit şoldul de băiat, iar pe acesta l-au cuprins valuri de căldură. Iar după ce în spatele miliţienilor a mai apărut un rînd de soldaţi, îngroşînd zidul viu care separa sediul Ministerului de Interne de lumea înarmată cu pietre, toroipane şi lanţuri de metal, Georgiana s-a lipit şi mai mult de Enrico, iar cu mîna dreaptă l-a îmbrăţişat, încît el a crezut c-o să-i sară inima din piept. Pe de o parte, huiduielile mulţimii s-au înteţit, iar pe de altă parte, numărul miliţienilor s-a triplat. Georgiana s-a lipit cu tot corpul de necunoscutul timid care nu îndrăznea s-o privească.

Georgiana tremura toată de frică, iar lui Enrico i se umflase mădularul şi avea impresia că testiculele îi vor exploda înainte ca miliţienii sau soldaţii să arunce prima grenadă. îi era frică să nu se uite cineva la el, ca să nu-i zărească scula învîrtoşată, căci cum să iei parte la un miting antisovietic cu pula sculată? Aşa ceva nu se poate. E de neimaginat să strigi *Daloi*

savietskoi miliţii i savetskovo soiuza[10] şi să ai pula sculată. Nu e nimic patriotic în asta. Tot aşa cum e de neînchipuit să fii soldat si să ai erecţii exact în momentul cînd îi ciomăgeşti pe oameni.

Dar nimeni nu avea nici o treabă cu el. Toată lumea îl asculta cu gura căscată si cu răsuflarea întretăiată pe Ion Vatamanu, care ieşise în faţa mulţimii si prinse să recite o poezie a sa:

— „Deşteaptă-te, popor,/ Treziţi-vă, săteni,/ Ni-i scris pe viitor/ «Unire, moldoveni!».// La Nistru şi la Prut,/ La poale de Carpaţi/ Ai noştri în trecut/ Şi azi ai noştri fraţi,// Uniţi de-acelaşi grai,/ La Dunăre, la Reni,/ Pe jumătăţi de plai,/ Unire, moldoveni...“

Deodată, Georgiana s-a răsucit pe călcîie şi l-a tras cu putere după ea, spărgînd puhoiul de oameni care strigau *Bei mentov*![11] sau „Un, doi, un, doi/ Miliţia la gunoi!“. Enrico o urma cu penisul încins.

După ce au reuşit să iasă din mulţime, Georgiana a izbucnit în plîns. S-a lipit cu burta şi cu ţîţele de pîntecele ud al lui Enrico şi plîngea. Apoi, din nou, l-a tras după ea. Georgiana mergea în faţă, iar Enrico o urma supus, chiar înainte să înceapă marea îmbrîn- ceală dintre militari şi manifestanţi. Ion Vatamanu scanda o nouă poezie :

— „Există o stea, a noastră, aici,/ o lacrimă-n

---

10 în limba rusă, „La gunoi cu miliţia sovietică şi Uniunea Sovietică!“.

11 în limba rusă, „Căpăceşte-i pe gabori!“.

desfacerea florii,/ fratele meu, eu nu ţi-s duşman,/ iată ce vor scriitorii.// Dacă mai pierdem şi ultimul port,/ acela matern în delta culorii,/ fratele meu, cu morţii nu merg,/ iată ce vor scriitorii...// Un grai să nu tacă, al nostru, aici,/ trezeşte-l în suflul viorii,/ fratele meu, deşteaptă-ţi copiii,/ iată ce vor scriitorii...“

6

Fata alerga înainte, iar eu fugeam după ea. A deschis aproape la întîmplare uşa unui bloc, ţopăind în sus pe scări. Sprintam după ea şi mă întrebam oare unde aleargă şi mi se părea că fuga fetei este complet iraţională, căci unde te poţi ascunde într-un bloc în care nu cunoşti pe nimeni? Dar, cu cît urcam mai sus, îmi dădeam seama că tipa cunoştea fiecare cotlon al blocului. La etajul al cincilea a scos gîfîind o cheie din poşetă, a descuiat uşa, m-a îmbrîncit înăuntru şi, fără să mă mai lase să mă descalţ, s-a năpustit asupra mea, scoţîndu-mi cu mîinile tremurînde cămaşa şi pantalonii. Pulsa pur şi simplu în braţele mele.

Fereastra era deschisă şi vedeam cum militarii se aruncă asupra mulţimii cu bastoanele ridicate deasupra capului, lovindu-i pe toţi cei care le stăteau în cale. Chiar în clipa cînd necunoscuta a început să-mi mîngîie pula, cîţiva soldaţi au doborît la pămînt un domn în vîrstă şi au tăbărît cu picioarele asupra lui, umplîndu-l de sînge. Parcă fără să vadă toate lucrurile astea,

Leonida Lari a ieşit la tribună şi a început să recite o poezie a sa :

— „Cînd mi-amintesc că nici de pîine/ N-avui cîndva, mă ia mînia/ Că cei ce rîgîie de bine/ îmi pun

pe taler sărăcia.// Ce-am cîştigat, ce duc la gură/ Cu preţ de sînge si sudoare,/ Ce are mama-n bătătură,/ Ce are tata sub izvoare...“

în timp ce doi sau trei soldaţi îl loveau cu cizmele în plină figură pe bătrînul ghemuit la pămînt, Leonida Lari continua să-şi scandeze poezia, iar Georgiana să-mi mîngîie membrul învîrtosat cu degetele-i transpirate. Plăcerea pe care o simţeam era atît de intensă, încît, atunci cînd Georgiana s-a întors cu spatele la mine şi s-a rezemat cu mîinile de pervaz, pur şi simplu i-am sfîşiat rochia, i-am rupt chilotul negru, pătrunzînd-o oarecum sălbatic, fără să am habar atunci cine era, cum o cheamă şi cu ce se ocupă, fără să ştiu absolut nimic despre fata pe care o ţineam cu mîinile de burtă şi care gemea de fiecare dată cînd o străpungeam. Gemetele fetei se amestecau cu ţipetele de groază ale mulţimii, cu scandările antisovietice şi cu vocea Leonidei Lari. Plînsetul bătrînului călcat în picioare de soldaţi se contopea cu scîncetele de plăcere ale necunoscutei. Mă împlîntam în ea tot aşa cum mulţimea se arunca în zidul format din soldaţi, vrînd să-l spargă, strigînd: „La luptă, moldoveni!“. Oamenii aruncau cu pietre. Aruncau cu sticle goale sau cu bucăţi de bănci rupte, iar eu continuam s-o fut.

Cînd soldaţii s-au ciocnit din nou cu mulţimea din stradă, încercînd să o înconjoare, am penetrat-o violent pe tipa care se sprijinea cu mîinile de pervazul ferestrei. După ce Leonida

Lari recită o nouă poezie, îndemnîndu-i pe oameni să nu mai rabde jugul sovietic, la tribună urcă exaltat poetul Vasile Romanciuc. Prinse şi el să scandeze o poezie, în timp ce ciomăgeala era în toi:

— „Asemenea ramului ce ţine/ lumina fructului în pom,/ cuvîntu-i osul sfînt pe care/ trăieşte sufletul în om.// în grai istoria încape,/ ne-arată-aşa precum sîntem:/ cu tot cu duşmani, cu prieteni,/ cu ce-am avut, cu ce avem.// Cîţi au trecut străini pe-aicea/ în veacuri ce au asfinţit,/ ei n-au ochit numai pămînturi/ şi-n graiul nostru au ochit.// De-aceea-n veacuri zbuciumate/ (destinul nu ne-a răsfăţat)/ strămoşii, apă- rîndu-şi glia, şi graiul şi l-au apărat.// De s-a-ntîmplat să piardă-n lupte/ şi oaste multă, şi pămînt,/ ei niciodată, nici pe-o clipă,/ nu au cedat nici un cuvînt.// Azi, cînd mă rog de pace-n casa/ oricărui neam din orice plai,/ mă rog de aer pentru suflet,/ de sănătate pentru grai.// Au poţi să-ţi uiţi pe-o clipă graiul/ cum ai uita nişte-amintiri ?/ Fără de grai, ca fără casă:/ în ce trăieşti? Cu ce respiri?// Să-ţi fie-atît de drag cuvîntul,/ încît, atunci cînd îl rosteşti,/ să crezi că însuşi Eminescu/ ascultă ce şi cum vorbeşti...“

Cu pletele în vînt, poetul îşi scanda poezia, iar Georgiana - numele aveam să i-l aflu cu mult mai tîrziu - gemea de plăcere şi plîngea în acelaşi timp, văzînd cum o femeie cu un copil mic lîngă ea era lovită cu picioarele în burtă. Mă împlîntam în continuare în ea, iar în mintea mea

se împlîntau loviturile încasate metodic în burtă sau în faţă de manifestanţi, clinchetul sticlelor sparte, ţipetele bărbaţilor panicaţi sau strigătele isterice ale soldaţilor. Preţ de cîteva clipe, am avut impresia că îl zăresc la una dintre ferestrele Ministerului de Interne pe Vladimir Voronin luînd masa. Apoi mi s-a părut că îi văd coborînd din clădire pe Grigore Vieru şi Iurie Roşca, care-i îndemnau pe oameni să se împrăştie, căci Vladimir Voronin o să le satisfacă toate revendicările. Cei doi vorbeau la megafoane, în timp ce încleştarea dintre protestatari şi soldaţi lua proporţii nebănuite, transformîndu-se sub ochii mei într-un adevărat măcel: pe jos erau bătrîni neputincioşi călcaţi în picioare de soldaţi şi soldaţi cu capetele însîngerate, striviţi cu picioarele de lumea aflată la capătul răbdării.

Fără să-mi ceară să mă opresc, necunoscuta îşi înălţă capul, uitîndu-se la ce se întîmpla în stradă.

Niciodată în viaţa mea nu mă futusem atît de mult timp. De obicei, ejaculam cam imediat cum începeam să dau din cur. Atunci însă, nici gînd să termin. De mai bine de o oră o futeam şi nu simţeam nici urmă de oboseală. Abia mai tîrziu aveam să aflu că o cheamă Georgiana şi că o ardeam în propriul ei apartament, în timp ce tatăl şi mama ei se lăfăiau cu burta la soare pe o plajă din Piţunda. Da, de aproape o oră i-o puneam şi încă nu voiam să ejaculez şi nici nu dădeam semne de osteneală. Fata avusese deja

vreo trei orgasme, ceea ce mă bucura la culme. Cel mai puternic orgasm l-a avut atunci cînd soldaţii au reuşit să-i împrăştie pe protestatari şi apoi au început să-i vîneze prin oraş. Lumea nu mai ştia unde să se ascundă şi cîţiva tipi s-au adăpostit pe scara interioară a blocului în care eu o futeam pe Georgiana. Soldaţii şi miliţienii tropăiau pe urmele lor. Unul dintre ei a sunat la uşă, dar Georgiana nu s-a grăbit să-i deschidă. Miliţienii şi soldaţii îl izbeau cu capul de uşă, în timp ce trupul plăpînd şi sonor al fetei se cutremura sub mine.

7

Deodată, Enrico înlemni, amintindu-şi de vocea vătuită a tipului hăituit de soldaţi. Semăna prea tare cu a lui Angelo. Oare chiar Angelo să fi fost în faţa uşii? Oare chiar el să fi cerut ajutor?

Chiar în clipa cînd sabrerii l-au împins pe Angelo în jos pe scări, Enrico ejaculase, urlînd de plăcere. Răcnetul deznădăjduit al poetului rostogolindu-se pe trepte se contopi cu urletul lui Enrico, care ejacula din nou. Sperma îi curgea fără oprire, pînă cînd îşi pierdu cunostinţa si se prăbusi istovit la podea. Cînd deschise ochii, îl izbi o linişte stranie. Nu se mai auzea nici un zgomot, de parcă toată lumea ar fi părăsit oraşul. îşi ascuţi urechile. Da, o tihneală ciudată trona pe scara blocului şi pe stradă. Fata îl îmbrăţişă, izbucnind în hohote de rîs. Avea un rîs cumva isteric şi spasmodic. Abia atunci desluşi Enrico rumoarea din stradă pe care o făceau nişte femei simple îmbrăcate în salopete. Acestea spălau asfaltul, ştergînd urmele

dezastrului care avusese loc puţin mai devreme. în acele momente, în afară de fîşîitul cîrpelor ude cu care femeile curăţau urmele de sînge de pe asfalt, nu

se mai auzea nimic altceva, de parcă acestea ar fi fost singurele sunete la ora aia în tot oraşul.

Georgiana continua să rîdă, stînd întinsă pe spate şi holbîndu-se în tavan. Mai puternice însă decît hohotele fetei erau zgomotele pe care le făceau femeile alea care spălau cu detergent asfaltul pătat de sînge, înlăturînd rînd pe rînd toate semnele confruntării. Georgiana hăhăia sfruntată, iar femeile aruncau în remorca unui camion indicatoare rupte, lanţuri, ciomege însîngerate, bastoane de cauciuc năclăite de sînge, scuturi sfărîmate, şepci pîrjolite, broboade rupte, cercei, inele, căşti scofîlcite, steaguri tricolore călcate în picioare, pancarte sfîşiate în bucăţi, megafoane turtite, cioburi de sticlă, pietre smulse din pavajul trotuarelor şi mormane de coji de seminţe de floa- rea-soarelui, pînă cînd strada deveni curată lună, nemaipăstrînd nimic din ceea ce se întîmplase cu vreo oră în urmă. Bulevardul era atît de curat, încît ar fi fost o neobrăzare să crezi că fusese scena unei bătălii sîngeroase. Apoi fata i-a făcut un semn spre uşă, sugerîndu-i să se care, şi Enrico s-a îmbrăcat, a deschis uşa apartamentului în care într-o noapte se trezise şi Angelo şi a luat-o la fugă. Fata continua să rîdă în hohote.

Abia la Tbilisi a aflat cum o cheamă şi cine e. O chema Georgiana şi tare-i mai plăcea să se futǎ pe rupte, dar numai în timpul mitingurilor sau al demonstraţiilor. Ori de cîte ori Enrico lua

parte la vreo demonstraţie, Georgiana apărea ca din pămînt şi îl smulgea din puhoiul de oameni ca să şi-o pună.
Singura dată cînd treaba asta nu s-a întîmplat fusese în timpul grevei foamei, cu cîteva zile în urmă, cînd fuseseră împresuraţi de soldaţi. în rest, cum ieşea la vreo demonstraţie în oraş, Georgiana îi lua faţa, îndem- nîndu-l să meargă undeva şi să se fută pe săturate. După ce făceau sex, se spărgea în hohote de rîs, la fel ca în urmă cu cîţiva ani, cînd Angelo bătuse disperat la uşă şi strigase după ajutor, iar Georgiana nu i-a deschis şi miliţienii l-au făcut zob, izbindu-l cu capul de pereţi.

8

în camera mea, Veniamin mă aştepta stînd cu capul în palme. Mi-a întins cheile şi m-a întrebat, frînt de oboseală şi cu ochii roşii, dacă aş putea să-i arăt unde e staţia şi să-i spun ce autobuz merge la aeroport. Mi-am aruncat geanta pe umăr şi l-am poftit să iasă din cameră.

— Şi unde mergem? se codi acesta puţin cam speriat.

— La aeroport, l-am calmat eu îndată.

— Sigur la aeroport ? mă trase Veniamin de mînecă.

— Da, unde aş putea să te duc în altă parte ? m-am răţoit încuind camera.

Am coborît scările, eu în faţă, iar Veniamin în spatele meu. Ne-am furişat în fugă pe lîngă cuşca tovarăşei Nadia Ostroumnaia, care, spre norocul nostru, nu ne-a observat, pentru că îşi admira în oglindă coroana de dinţi de aur pe care o moştenise de la soacra ei înainte ca aceasta să moară şi pe care tovarăşul Borea

Isaakovici Mandeburg, înainte de a se căra în Israel, i-o cimentase pe gingia de jos, în mare secret, într-un apartament cu geamurile acoperite

cu pături. Nadejda Filipovna îşi pipăia cu limba coroana dentară şi vorbea singură, cu voce tare:

— Ce trist era Borecika în ajunul plecării!

Apoi îşi ridică mîinile şi se contrazise:

— Şi cum să nu fie deprimat, cînd cei de la Comisariatul Militar îi puseseră mîneci ca să predea toate medaliile care-i împodobeau tunica, ameninţîndu-l că altfel nu-l vor lăsa să plece din Uniunea Sovietică ? Vrînd-nevrînd, Borecika le-a predat, iar după aia s-a făcut cleampă, cu toate că pînă atunci fugise tot timpul de alcool ca dracu' de tămîie.

Nadejda Filipovna continua să-şi mîngîie dinţii auriţi, pe cînd noi am ieşit în curte şi nu ne-am oprit decît în staţie. După vreo jumătate de oră de aşteptare chinuitoare, am urcat într-un Ikarus galben, puţin cam hîrbuit, care porni în mare trombă spre aerogară, împrăştiind în urma lui nori de fum înecăcios. în autobuz îşi reveni şi Veniamin. Se însenină la faţă, scoase din geantă un sendviş şi începu să-l înfulece.

— Vrei şi tu unul? se răsuci spre mine binedispus. Mi le-a făcut nevastă-mea, ca să am ce mînca pe drum.

— Nu, nu vreau, i-am întors eu nasul cam peste vreo cinci minute.

Dar am reacţionat atît de tîrziu pentru că eram cufundat în gînduri. Autobuzul gonea pe străzile în pantă ale oraşului, Veniamin clefăia de mama focului, iar eu mă gîndeam la Enrico, care mă lăsase perplex aseară, povestindu-mi în

şoaptă, atunci cînd am ieşit să fumăm pe hol, că Vladimir a dezertat din armata sovietică.

— Dar nu e student la Matematică ? m-am umflat eu nedumerit.

— Pe dracu', e student la Matematică doar de ochii lumii. Adevărul e complet altul. Vladimir a fugit din armata sovietică, iar eu îl adăpostesc si, îţi spun sincer, mă pis pe mine de frică să nu mă prindă într-o bună zi si să mă zboare din facultate.

— Nu au de unde afla, l-am liniştit eu.

— în afară de noi doi, treaba asta n-o mai ştie nimeni, îmi şopti Enrico.

— Atunci fii pe pace, că de la mine n-o să stoarcă nimic, decît poate atunci cînd, vorba aia, o să-mi crească păr în palmă, l-am calmat eu cu o voce groasă.

Cîinele era însă îngropat în altă parte.

Enrico şi Vladimir se ştiau încă din copilărie, fiind vecini de bloc: Vladimir locuia la etajul întîi, iar prietenul meu la etajul al nouălea. Dar asta mai treacă-meargă. Altceva m-a dat peste cap. Vladimir fusese nici mai mult, nici mai puţin decît spaima copilăriei şi adolescenţei lui Enrico, purtîndu-i tot timpul o rîcă inexplicabilă. Mai mult decît atît, oriunde îl întîlnea - pe stradă, în staţie sau în curtea blocului -, îl ciomăgea fără milă. Odată i-a tras un picior în burtă chiar în faţa tatălui lui Enrico, iar acestuia i-a sărit muştarul şi l-a doborît cu o palmă la pămînt,

după care a sosit val-vîrtej tatăl lui Vladimir şi şi-a înfipt mîinile în gîtul tatălui lui Enrico, iar Enrico a întins-o acasă, de unde s-a întors cu un topor în mînă. însă mama sa i l-a smuls din mînă şi
l-a aruncat într-o ladă de gunoi. Dar nici acest argument nu-l convinsese pe tatăl lui Vladimir să nu mai sară cu genunchii pe pieptul tatălui lui Enrico si să nu-i mai tragă pumni în gură, spre satisfacţia bezmetică a lui Vladimir si spre deznădejdea neomenească a lui Enrico.

— Probabil că ăsta a fost unul dintre motivele care l-au împins pe tatăl meu să emigreze si să rupă orice legătură cu noi, îmi mărturisise Enrico, în timp ce fuma a treia sau a patra ţigară.

Privindu-l pe actorul care clefăia în stînga mea, mi-am amintit că Enrico îmi mai povestise că, în copilărie, i se scurgeau ochii după Iulia, sora lui Vladimir, si că si ei îi plăcea de el, dar de povestea asta nu ştia absolut nimeni. Nici părinţii lui Enrico si cu atît mai puţin cei ai Iuliei. într-o zi, pe cînd hoinăreau ţinîndu-se de mînă pe o alee pustie din Grădina Botanică, Iulia l-a tras într-un tufiş şi i-a zis : „Dacă îmi promiţi că nu te vei apropia mai mult de trei metri de mine, îţi voi arăta ceva“, şi Enrico i-a promis, iar Iulia şi-a tras maioul în sus şi Enrico şi-a înghiţit limba văzîndu-i ţîţele goale şi acestea i se păruseră atît de suculente şi de zemoase, încît avusese

impresia că, dacă le-ar atinge cu mîna, din ele ar ţîşni, vorba poetului, un vin roşu.

A doua zi, Iulia i-a arătat din nou ţîţele, iar a treia şi a patra zi la fel, ca într-un film de Sandu Vasilache, iar peste vreo două luni şi-a dat chiloţii jos şi i-a zis : „Uită-te, dar nu te apropia mai mult de trei metri". Şi Enrico nu s-a apropiat, dar s-a aşezat pe vine zăpăcit si a studiat-o salivînd, vrînd s-o memoreze cum arată, dar nereuşind în întregime, căci tot timpul ceva îi scăpa. Pricepu asta a doua sau a treia zi, cînd Iulia îşi scoase din nou chiloţii şi se ridică pe vârful picioarelor, pentru ca Enrico s-o poată vedea mai bine. Peste alte cîteva zile, Iulia l-a tras din nou în mijlocul unor tufari din Grădina Botanică şi i-a cerut să închidă ochii. Enrico s-a supus, iar cînd i-a deschis, Iulia era complet goală şi strălucea în razele afumate şi amarante ale asfinţitului de soare. Avea gura apă şi nu se mai sătura s-o privească, pînă cînd pe Iulia a înghiţit-o întunericul şi nu a mai reuşit să vadă nimic. Niciodată însă nu s-a apropiat la mai mult de trei metri. Niciodată.

Apoi, în altă zi, Iulia l-a forţat pe el să se dezbrace şi Enrico s-a făcut roşu la faţă, dar s-a despuiat de haine. Iulia se plimba în jurul său cu mîinile la spate, cercetîndu-l cu multă curiozitate, fără a se apropia însă la mai mult de trei metri.

într-o zi se dezbrăca Enrico, iar în altă zi Iulia,

traumatizaţi şi totodată entuziasmaţi de ceea ce vedeau. Fireşte că Vladimir habar nu avea de treaba asta. Dar, dacă ar fi aflat, oare ce ar fi făcut atunci ? Nu ştiu cum se făcea însă că Enrico dădea peste Vladimir îndată după ce se despărţea de Iulia. Ca şi cum acesta ar fi stat la pîndă undeva prin apropiere. Oare nu asistase de undeva din umbră la scenele lor erotice, cînd Iulia se dezbrăca în faţa lui ? Oricum ar fi, pica tot timpul fără vistavoi, îi frîngea braţul şi îi ardea cel puţin un picior în fund, iar Enrico, pentru că nu-l ţineau meşii să-l înfrunte, o lua la papuc, încercînd să se fofileze în bloc înaintea lui Vladimir. Fratele Iuliei însă îl ajungea din urmă si îi răsucea mîinile la spate pînă cînd ochii lui Enrico se umpleau de lacrimi, iar picioarele i se înmuiau si cădea în genunchi. Exact în clipele alea ruşinoase, pe lîngă ei trecea Iulia, zveltă si strălucitoare, fără să intervină însă vreodată şi fără să-i pomenească de cele întîmplate a doua zi, cînd se plimbau pe aleea întunecoasă din Grădina Botanică şi cînd îşi dezgoleau trupurile unul în faţa celuilalt. într-o seară însă, Vladimir a stat la intrarea în bloc timp de cîteva ore şi Enrico a făcut cuie pe o bancă din scuar pînă cînd celălalt s-a plictisit şi s-a cărat să se culce.

Altă dată, a dat nas în nas cu Vladimir în faţa Palatului Octombrie, iar acesta s-a luat după el şi l-a fugărit aproape jumătate de oraş. Ca să scape de fratele Iuliei, fiindcă ştia ce îi poate

pielea, a intrat în magazinul universal, dar a dat năvală şi Vladimir, alergîndu-l prin faţa vitrinelor, printre paltoane, şube sau jucării, pînă cînd Enrico s-a catapultat afară prin a doua ieşire, dar Vladimir nu ştia asta şi încă-l mai căuta prin magazin, pînă cînd vînzătoarele au chemat miliţia.

După ce a ieşit de la secţie, s-a ciocnit din nou de Enrico. Cu sufletul la gură, acesta s-a refugiat într-o bibliotecă - mai exact, în sala de lectură -, smulgînd din raft prima carte care i-a căzut în mînă. La fel a făcut şi Vladimir, aşezîndu-se în spatele lui. Dar, spre deosebire de Enrico, a început să caşte şi a ieşit în stradă, ca să nu adoarmă cu capul pe masă, sperînd că nici Enrico nu va rezista prea mult si că, foarte repede, va renunţa la lectură si se va cărăbăni din bibliotecă, iar Vladimir îl va prinde si îl va lua la palme. Enrico însă nu dădu semne de plictiseală. Dimpotrivă, volumul pe care îl luase la întîmplare de pe raft l-a prins cu totul. Stătea si citea.

Era un roman de Vladimir Beşleagă, *Zbor frînt,* pe care Enrico nu-l lăsă din mînă decît seara tîrziu, cînd bibliotecara îsi apropie degetul de întrerupător, vrînd să stingă lumina.

Şi acum, iată că Enrico îl ajută tocmai pe cel care îl băgase în copilărie sub covată. Dar de ce? De ce să-l ascundă pe cel care-l hărţuise atîţia ani? Lucrul ăsta mă depăşeşte. Nu vreau

să mă amestec în ciorba lui Enrico, dar mi se pare că a sărit calul cu bunătatea sa. Da, fireste că trebuie să fim buni, dar nu cu toată lumea sau măcar nu cu cei care ne-au făcut zile fripte în copilărie. Altfel, bunătatea noastră devine ridicolă şi absurdă. Căci ce preţ mai are în acest caz? Da, trebuie să recunosc că sînt de părere că Enrico ar trebui să aibă un dinte împotriva lui pentru teroarea la care l-a supus în adolescenţă. Enrico însă nici nu se gîndeste să-l arunce în stradă. Ba mai mult, în fiecare seară îi aruncă o funie cu care-l trage în odaie tocmai la etajul al saselea, riscînd în orice clipă să fie surprins de tovarăşa Brovkina sau de vreun alt cerber de la poartă care abia aşteaptă să pună mîna, cum se zice, pe nişte cocori de-ai lui Ilycos ca să-l lase fără cămin. Dar oare Vladimir merită acest sacrificiu? Eu cred că nu face aţa cît faţa. Mai degrabă, Enrico ar trebui să-i întoarcă spatele si să-şi vadă de treaba lui. Dar unde dai şi unde crapă... în loc să dea dovadă de un pic de demnitate, Enrico îi întinde mîna tocmai celui care l-a terorizat fără milă în copilărie. Oare îi mai este frică şi acum? Cum să-i mai fie însă, doar acum i-a venit şi lui iapa la hăţ ? Chiar dacă Vladimir ar mai încerca să-l hărţuiască, acum cel mult l-ar mai putea lovi doar în mîneci.

Enrico însă a înghiţit şi această şopîrlă şi-i satisface toate bîzdîcurile lui Vladimir. Da, poate că, într-adevăr, mai este şi acum cu gheaţa în spate. Nu, nu propun să-l dea pe mîna miliţiei.

Doamne fereşte! Departe de mine acest gînd. Cred însă că este complet aiurea să-l ţii pe palme pe cel care te-a călcat în picioare acum cîţiva ani. Oare de ce o face? Fiindcă îi mai clănţăne dinţii în gură cînd îl vede pe Vladimir ?

— Nu, nu mi-e frică, îmi explica aseară Enrico, ci îmi este milă. Cum-necum, e un fugar prăpădit. A ajuns dezertor dintr-o prostie, iar acum îşi muşcă labele. îmi este peste mînă să-l alung în stradă.

Şi Enrico îmi povesti că acesta fusese soldat în Armenia şi nici gînd nu avea să dezerteze. La un moment dat însă, a avut permisie trei zile şi, împreună cu un coleg al său, a plecat la Erevan, să se distreze. Iniţial, voise să se care acasă, la Chişinău, dar colegul său l-a convins că nu merită, fiindcă Moldova e prea departe, iar permisia lor prea scurtă. Şi s-au dus la apartamentul lui Rafael din Erevan, unde s-au pus pe chefuit. Au băut non-stop, trei zile şi trei nopţi. Au futut nişte pupeze pe care Rafael le-a cules dintr-un bar din cartier. După două nopţi de nesomn si de dugheală continuă, s-au culcat si ei să doarmă un pic. Peste trei ore trebuiau să fie la unitate. Au fixat ceasul să sune si au aţipit, iar spre disperarea lor de mai târziu, ceasul nu a sunat sau nu l-au auzit ei zbîrnîind. Oricum ar fi, s-au trezit abia peste douăzeci si patru de ore. Cînd şi-au dat seama că au pus-o de mămăligă, de frică, s-au pus din nou pe băut. La început, s-

au gîndit să mai bea un pic ca să mai prindă oleacă de curaj, că prea le ţîţîia curul de frică. După aia însă, n-au mai stiut cum s-o scalde, căci, cu fiecare oră care trecea, era tot mai periculos să se întoarcă în armată. Pînă la urmă, nu au mai avut îndrăzneala să revină spăsiţi în unitate. Căci ce soldat întreg la minte soseşte din permisie cu întîrziere? Nici unul. Pentru că fiecare zi petrecută în afara regimentului este taxată foarte dur. Iar ei lipsiseră o săptămînă. Deci ce putea să-i aştepte dacă se întorceau ? în cel mai bun caz, vreo cinci ani de închisoare, dacă nu si mai mult.

Cînd si-au dat seama ce-i asteaptă, au tăiat mîneca si au fugit speriaţi de pedepsele draconice care se dădeau în armată pentru asemenea lucruri, iar acum se ascund pe unde apucă. Vladimir la Tbilisi, iar prietenul său undeva prin Asia Mijlocie.

— Da, cum să-l mai pedepsesc şi eu acum, cînd nici măcar el nu stie pe unde să-si mai scoată cămasa sa kaki?

Deşi Enrico credea că dreptatea e de partea lui, eu consideram totusi că mersese prea departe cu generozitatea. Totuşi, după ce am aflat că şi Vladimir scrisese o poezie la viaţa lui, ba chiar o si publicase, părerea mea despre fugar s-a mai îmblînzit un pic. Dar nu cu mult.

Chestiile astea mă frămîntau pe cînd Veniamin mesteca satisfăcut al treilea sau al

patrulea sendvis pregătit de soţia sa grijulie. în timp ce clămpănea mulţumit, actorul îmi mărturisi că are o fetiţă de trei ani si jumătate si că abia asteaptă s-o scoată la plimbare în Grădina Dendrologică din coasta Universităţii Pedagogice „Ion Creangă“. Actorul mă înşfăcă de braţ si mă invită să-l vizitez la Chisinău, ca să bem un vin împreună.

— De-ai şti ce vin ţîţos am, mă îmbrăţişă pe după umeri Veniamin, promiţîndu-mi că mă va băga gratis la toate spectacolele de la Luceafărul.

Veniamin leorbăia întruna. îmi povesti că pe nevas- tă-sa o cheamă Arina si că e asistentă medicală la Spitalul Republican. Mă încredinţă că e scăpărător de frumoasă si îmi mai dezvălui că sînt împreună de zece ani si că s-au cunoscut la spital, unde s-a trezit după un chef monstru. Lui Veniamin nu-i mai tăcea rîşniţa. Trăncănea tot timpul, voltînd de la un subiect la altul. Deodată, îmi povesti că a străbătut mai bine de o mie de kilometri survolînd cîmpiile nesfârşite din Ucraina, întinderea plumburie a Mării Negre şi vîrfurile înzăpezite ale Caucazului doar pentru a o vedea o zi pe Georgiana.

— Da, eu sînt însurat, bineînţeles, şi am şi la Chişinău o mulţime de amante, dar nu ştiu de ce m-a apucat ieri un dor năprasnic de Georgiana şi am străbătut atîta amar de drum ca să-i pun mîna pe fund, doar pentru asta, dar dacă ai şti

pe ce fund..., îmi şuiera Veniamin în ureche.

Dar nici Veniamin şi nici eu nu am mai suflat o vorbă despre Georgiana, de parcă aceasta nici nu ar fi existat şi nici unul din noi nu ar fi cunoscut-o vreodată, iar Veniamin nu şi-ar fi încornorat iubita soţie, traversînd mii de kilometri doar pentru a-i pipăi ţâţele Georgianei.

Veniamin flencănea vrute şi nevrute, dar nu a mai scos nici un cuvînt despre Georgiana, de parcă nu pentru ea ar fi venit la Tbilisi, ci pentru a mă vedea pe mine şi a mă toca la creier cu poveştile sale despre soţia lui. Dacă e aşa de frumoasă, atunci ce naiba mai caută la Tbilisi?

De la un punct însă, am încetat să-l mai ascult, fiind absorbit din nou de gîndurile mele despre strania legătură dintre Enrico şi Vladimir, adică dintre cel pătimit şi cel care-l hărţuise, şi tot nu pricepeam de ce dracu' Enrico nu-l aruncă în stradă pe cel ce-l terorizase atîta în copilărie şi adolescenţă. Doar pentru că era fratele Iuliei?

Apoi, nu ştiu cum, dar gîndul mi-a zburat de la Enrico şi Vladimir la tatăl Georgianei, în casa căruia m-am trezit într-o dimineaţă apăsătoare, fără să ştiu prea bine cum am ajuns acolo în plină iarnă, îmbrăcat doar în pijama şi încălţat în papuci de casă. Asta însă era floare la ureche pe lîngă felul cum se purtase cu mine după aceea Nicolai Ivanovici. Comportamentul lui semăna pe undeva cu cel al lui Enrico. Adică dăduse dovadă de aceeaşi clemenţă, nesărind însă peste cal.

Ne-am întîlnit de multe ori, dar Nicolai Ivanovici nu mi-a băgat niciodată vreo şopîrlă, de parcă nu l-aş fi trezit din somn într-o noapte de iarnă bolmojind ceva indescifrabil în faţa uşii sale. Dimpotrivă chiar, de fiecare dată cînd mă vedea, Nicolai Ivanovici mă invita într-o crîşmă de lîngă Academie, unde-mi făcea cinste cu un prînz îmbelşugat sau cu o cină copioasă şi, fără îndoială, cu o sută de votcă, iar la despărţire îmi strecura în buzunar cîteva bancnote de zece ruble. Ultima oară, Nicolai Ivanovici mi-a dat o bancnotă de o sută de ruble. Am pipăit-o emoţionat: era adevărată.

Mi-am amintit de ultima noastră întîlnire din urmă cu doi ani, pe strada Lenin, cînd Nicolai Ivanovici se grăbea să prindă trenul de Moscova, ca să se întîlnească cu veteranii din războiul pentru apărarea patriei sovietice. Dar, cu toate că era cam obosit, nu m-a trimis să plimb ursul. Dimpotrivă, m-a apucat de braţ şi m-a tîrît cu el spre gară. în timp ce ţopăiam pe lîngă Academia de Ştiinţe, m-a apucat deodată de mînă şi mi-a plescăit în ureche:

— Ce poezii interesante ai citit miercurea trecută la cenaclul lui Zaharia Şova, de la Uniunea Scriitorilor!

— Dar de ce nu aţi spus asta atunci cînd au sărit toţi pe mine? l-am iscodit eu, ridicînd nasul.

— Da, atunci n-am zis nimic pentru că nu aş fi vrut să afle cei de la kaghebe ce cred eu

despre încercările dumitale poetice. Căci sigur dumneata nu ai observat treaba asta, dar eu ştiu prea bine că orice şedinţă de cenaclu e stenografiată cu grijă de moderator într-un caiet roşu pe care ulterior îl predă unui ofiţer tinerel de la kaghebe, care îl aşteaptă în biroul preşedintelui Uniunii Scriitorilor, făcu Nicolai Ivanovici.

Am vrut să aflu şi alte detalii, dar vorbele îmi umblau bezmetice prin gură, iar Nicolai Ivanovici trecu la alt subiect. Avansarea noastră spre gară era împiedicată de nenumărate femei care-l opreau şi-i mărturiseau cu ochii înlăcrimaţi că romanul său *Nordograd* le-a schimbat viaţa, iar eu eram mîndru că îi duceam servieta lui Nicolai Ivanovici, cu toate că acest roman nu-mi plăcea de nici o culoare. Pe celălalt trotuar se rostogoleau la vale Constantin, un coleg al meu de la cenaclu, şi Petrea Cruceniuc, la braţ cu soţia sa trupeşă şi înţepată. Constantin era tare gomos pentru că îi căra geanta lui Petrea Cruceniuc, un poet proletcultist celebru pe care-l curta intens ca să-i scrie o prefaţă la cartea sa de debut, ce conţinea poezii postmoderniste. Cei doi promotori ai realismului socialist călătoreau spre Moscova pentru a lua parte la tot felul de manifestări poetice consacrate Revoluţiei din Octombrie, însă n-aveau bilete în acelaşi vagon, aşa că Nicolai Ivanovici fu scutit de o nouă ciocnire cu tovarăşul Cruceniuc, care nu rata nici o ocazie să se ia în gură cu el. Din aceeaşi

pricină însă, am fost singurul martor al celei mai rapide cuceriri amoroase pe care am văzut-o vreodată în viaţa mea. Cît te-ai scărpina la ureche, Nicolai Ivanovici a început s-o pipăie pe vecina sa de compartiment, o blondă platinată şi planturoasă care i-a acceptat fără să crîcnească toate avansurile, deşi soţul ei încă îi mai flutura din mînă pe peron.

Ciudat e însă altceva, că, ori de cîte ori îl vedeam pe Nicolai Ivanovici, niciodată nu mă gîndeam şi la Georgiana, de parcă între cei doi nu ar fi existat nici un fel de relaţie de rudenie.

Pe neaşteptate, şoferul nostru a frînat, iar eu m-am lovit cu fruntea de speteaza din faţă şi toate gîndurile mele despre Nicolai Ivanovici mi-au zburat din cap. Bulevardul Rustaveli era blocat de un puhoi de oameni ce se scurgea spre clădirea Sovietului Suprem. Oamenii fluturau mii de drapele deasupra capului şi aproape toate îl înfăţişau pe Sfîntul Gheorghe ucigînd balaurul. Steagurile fîlfîiau deasupra mulţimii ca nişte mîini întinse spre cer. Aproape că erau independente de cei care le agitau în aer. Zecile de mii de pînze se aruncau spre stînga şi apoi spre dreapta, de parcă ar fi urmat o comandă secretă. Rotirea drapelelor începea dinspre partea de est a pieţei şi continua spre cea de vest şi toate steagurile se balansau simultan, confi- gurînd o ordine rigidă şi o disciplină de fier, de parcă participanţii la demonstraţie ar fi repetat cu mult înainte de

începerea marşului această coregrafie misterioasă.

Era una dintre cele mai mari demonstraţii pe care le văzusem vreodată la Tbilisi, dar n-am avut prea mult timp la dispoziţie ca să-i admir pe oamenii ăia curajoşi care ieşiseră în stradă, fiindcă autobuzul o cîrni în jos.

Enrico trecu în fugă prin faţa autobuzului, mai-mai să nimerească sub roţi, iar eu am deschis ferestruica si l-am strigat. Dar el alerga mai departe pe o stradelă ce ducea spre clădirea Poştei, spintecînd un rîu de oameni care fluturau deasupra capului steaguri albe cu o cruce roşie în partea de sus, iar în mijloc cu imaginea Sfântului Gheorghe ucigînd balaurul. Pe urmă, l-am văzut vorbind cu un tip deşirat şi saşiu. îl ştiam şi eu. Era un individ din România pe care-l cunoscusem cu cîteva zile înainte de a merge să facem greva foamei. Eram în cafeneaua de la parterul hotelului Iveria, unde mersesem împreună cu Enrico să bem o cafea la nisip. De bucurie că am dat de un individ din România, am tras cu toţii la mustaţă şi ne-am tăiat la mîini, dar Enrico nu s-a mulţumit cu atît: şi-a scos şapca din cap şi geaca de blugi de pe el şi i le-a dăruit, doar pentru că tînărul ăla gureş era din România. Acum probabil că Enrico îl însoţea prin oraş ca să-şi cumpere un televizor. Căci flăcăul se plînsese că nu are un televizor ca lumea acasă. Dar poate că pur şi simplu au ieşit să-şi mai ude gîtul prin oraş sau să ia parte la

demonstraţie. Oricum, cît te-ai mînji la un ochi, i-am pierdut din vedere, căci Enrico şi tînărul ăla mlădios au fost înghiţiţi de mulţimea clocotitoare, îngrămădită în jurul unui rug impresionant unde ardeau drapelele sîngerii ale Uniunii Sovietice.

Autocarul depăşi potopul ăla agitat de oameni şi trecu podul arcuit peste rîu. Apoi am adormit şi am deschis ochii doar cu cîteva minute înainte de a intra în zona aeroportului. Veniamin continua să hodorogească. Oare a meliţat şi în timp ce dormeam? Dacă da, oare nu văzuse că dorm? L-am pîndit cu coada ochiului si am rămas ţuţ. Veniamin era fericit. Treaba asta se vedea de la o postă. Mustaţa îi rîdea că pleacă din Tbilisi, de parcă i-ar fi impus cineva cu forţa să vină încoace. Dar senzaţia mea era că Veniamin nu pleca pur si simplu, ci fugea. Se purta ca si cum tocmai scăpase de niste urmăritori sîcîitori. Doar deţinuţii scăpaţi dintr-un lagăr de concentrare mai sînt atît de fericiţi, m-am gîndit eu privindu-l uluit. „Oare de Georgiana fuge sau de mine?“, mă frămîntam eu ca prostul, dar n-am îndrăznit să-l iscodesc.

Întrucît pînă la decolarea avionului mai era cam o oră, am mers cu Veniamin în barul aeroportului, iar actorul mi-a făcut cinste cu o cafea. După ce ne-am asezat la o masă de lîngă geam, am sorbit o înghiţitură si l-am întrebat dacă ar vrea să asculte cîteva dintre poeziile

mele mai noi - de exemplu, cele pe care le scrisesem cu o seară în urmă. Actorul a dat bucuros din cap. Cît ai bate din palme, mi-am scos din geantă un teanc de foi cam îngălbenite pe care mi le dăruise un jurnalist mai generos din Chisinău, ce a preferat să mi le dea mie decît să le arunce la cosul de gunoi. Recitalul l-am început cu poeziile pe care le-am scris după ce Veniamin si Georgiana s-au topit în camera mea de cămin, iar eu într-un bar din Baghebi.

Ceea ce nu stia Veniamin însă e că suportasem cu dîrzenie înghesuiala din autocar si drumul lung si istovitor în afara orasului doar pentru a-i citi ultimele mele texte. Acum, cînd era gata să-mi ţină bîzul, nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie că, în sfîrsit, am găsit un nou ascultător al poeziilor mele. Nădăjduiam să-i smulg o părere, de aceea începui recitalul un pic exaltat, dar si niţel timorat si măgulit că un mare actor din Chisinău îmi ascultă textele, cu care le-am mai ros urechile studenţilor moldoveni din Tbilisi si colegilor mei din Ucraina, Tadjikistan, Uzbekistan sau Lituania. Cei din urmă însă nu pricepeau o boabă de română si se pronunţau numai asupra frumuseţii lor sonore. Cu toate acestea, îndată ce terminam o nouă poezie, alergam într-un suflet la Oxana, Bahredin, Navruz sau la Iulius, bătîndu-i la cap: „Am gătat o nouă poezie. N-aţi vrea să v-o recit?“.

Bahredin si Iulius mă ascultau dîrji, iar la sfîrşit strigau într-un glas : *Zameceatelinîie stihi*![12]

12 în limba rusă, „Minunate versuri!“.

9

îndată după ce şi-a băut cafeaua, Angelo îşi începu recitalul:

— „Eu te iubeam îmbrăcat îmbrăcat/ cămaşa şi pantalonii mei te iubeau/ şi nasturii mei negri te mîngîiau/ şi buzunarele mele te iubeau neîncetat// şi scaunul meu şi cana mea de cafea/ şi lingura mea şi farfuria/ şi părul din capul meu te iubea/ sprîncenele mele te iubeau şi poezia/ şi nasul meu şi urechile mele/ mureau de dor după tine/ şi umerii mei şi coastele mele/ şi barba mea în desime// o, cum te mai iubeau mustăţile mele/ pe care acuma eu le-am ras pînă la piele“.

Fiind un bun actor, lui Veniamin nu i-a fost greu să simuleze curiozitatea. îşi putea adapta mutra tuturor situaţiilor de viaţă, în funcţie de aşteptările omului. Dacă respectivul i se plîngea că a nimerit în nu ştiu ce dandana, arbora o mutră îngrijorată şi înfricoşată sau se posomora văzînd cu ochii, dacă asta voia individul. Acum se prefăcea atins de versurile tipului pe care l-a încornorat cu o noapte înainte. îşi juca rolul cu

mult profesionalism, încît Angelo chiar crezu

că versurile sale endecasilabice si uşor metafizice, dar şi foarte senzoriale în acelaşi timp l-au mişcat pe celebrul actor de la teatrul Luceafărul care între două reprezentaţii a făcut o escală la Tbilisi pentru a-i asculta poeziile. Dar ceea ce nici cu curul nu putea bănui Angelo e că versurile sale care se roteau în jurul ideii că fericirea este cu atît mai dorită cu cît este mai irealizabilă ricoşau cu viteza unei mingi de ping-pong pe lîngă vestitele urechi ale comediantului. Acesta nu asupra muzicalităţii şi caracterului inefabil ale textelor lui Angelo era concentrat, ci asupra celor petrecute aseară. Se chinuia să reconstituie în amănunt filmul călătoriei sale la Tbilisi, cînd în minte îi erupse imaginea focoasei brunete. îşi aminti cum îi jupuise halatul de baie şi cum o trîntise în pat îndată după ce Angelo închisese uşa. încerca să trăiască din nou senzaţiile pe care le avusese în seara dinainte şi îşi aminti că Georgiana fusese la mare înălţime, storcîndu-l pur şi simplu de vlagă cu fantezia ei sexuală debordantă. Simţi din nou plăcerea uriaşă pe care o trăise cînd o lipise pe nesăţioasa tuciurie de balustrada balconului, iar aceasta îşi aplecase capul în jos şi, dacă i-ar fi dat drumul, s-ar fi prăbuşit pe asfaltul din curte. Dar Veniamin nu i-a dat drumul, ci a luat-o în braţe şi a aruncat-o în pat, după care a sărit pe Georgiana, de era s-o facă terci, şi a penetrat-o cu violenţă. Intensitatea emoţională din seara

precedentă îi injectă din nou ochii.

Angelo însă era ferm convins că tulburarea de pe faţa lui Veniamin era provocată de poezia sa şi acest lucru îl încuraja si mai mult să continue să-i recite noi si noi texte, pe care le scotea pe rînd din geanta aşezată între picioarele sale. Angelo citea în ochii lui Veniamin că acesta era de-a dreptul răscolit de poezia sa, aşa că prelungi spectacolul cu o însufleţire şi mai mare.

Nici Veniamin însă nu putea bănui că, în timp ce-i citea poeziile, Angelo tot pe Georgiana o vedea în faţa ochilor. îi vedea ochii gînditori şi hipnotici, de o frumuseţe ameţitoare. Şi cel care citea poezii, dar şi cel ce le asculta tot la Georgiana se gîndeau, de fapt. Sigur, din perspective total opuse, pentru că unul o avusese, iar celălalt nici măcar nu putea visa la asta. Şi, atunci cînd şi-a strîns buzele uscate de emoţie după lectura ultimei poezii, laudele pe care i le aducea Veniamin le asculta şi Georgiana. Poetul era mai mult decît flatat că unui cogeamite actor de talia lui Veniamin i-au plăcut poeziile şi că l-au răvăşit profund. Cuvintele lui îl făceau să zboare.

Angelo l-a îmbrăţişat, i-a strîns mîna şi a luat-o imediat din loc, fără să-i mai pese că îmbarcarea în avionul lui Veniamin încă nu fusese anunţată. L-a abandonat însă pe Veniamin în barul aeroportului, grăbit să rămînă

singur, ca să-şi noteze o imagine care-i încolţise în minte şi pe care voia neapărat s-o dezvolte, stimulat şi de valurile dogoritoare de satisfacţie pe care i le provocaseră mărturisirile şi aprecierile actorului. L-a lăsat pe Veniamin în bar în timp ce acesta îşi căuta biletul în buzunare, nereuşind să-l găsească. Dar treaba asta nu-l mai privea pe Angelo.

Acesta a erupt afară, fără să observe că holul aeroportului era presărat cu sabreri sovietici încruntaţi, care soseau si plecau la fiecare jumătate de oră. S-a ascuns într-un scuar pustiu din spatele aeroportului, ghemuindu-se pe o bancă jilavă si aşezînd pe o foaie îngălbenită începutul unei noi poezii, care, culmea, tot despre Georgiana era. O uşurare la fel de mare simţi Veniamin, pentru că se putu gîndi şi el în voie la Georgiana. Nici măcar faptul că nu şi-a mai găsit biletul în buzunar şi a fost nevoit să-şi cumpere altul nu i-a abătut gîndul de la Georgiana. Tot la ea visa şi Angelo, dar la o altă Georgiană decît Veniamin. Medita la ea cu ajutorul unui sonet. însă poate că nu ar fi scris niciodată acel sonet dacă ar fi aflat că îşi recitase poemele la pereţii din bar şi că Veniamin, de fapt, nu-i ascultase textele, ci se gîndise în tot acest timp cum o desghinase pe Georgiana pînă cînd aceasta a leşinat, iar actorul a stropit-o cu şampanie pe faţă ca s-o readucă în simţiri. Fireşte însă că Angelo habar

nu avea ce clocot era în capul lui Veniamin, după cum nici acesta nu putea şti că şi poetul, care-şi scandase tulburat poeziile, nu pe el îl vedea în faţa sa, ci pe Georgiana.

Adevărul e că amîndoi se gîndeau, unul tramba- lîndu-se prin scuar şi altul cocîrjat în fotoliul din avion, la sălbatica şi tulburătoarea brunetă, care, în acele clipe, se făcuse tufă şi vomita în buda restaurantului de la parterul hotelului Iveria, în timp ce cîţiva tipi vîrtoşi şi îndesaţi o căutau salivînd prin tot localul.

10

După ce l-am lăsat pe Veniamin în barul aeroportului să aştepte îmbarcarea în avion, am tăiat-o spre Academie ca să-mi iau bursa şi să aflu dacă şefii au acceptat sau nu noua temă a cercetării mele. în drum spre cea mai înaltă instituţie ştiinţifică şi culturală din Gruzia, am trecut pe lîngă monumentul ostaşului sovietic, unde am surprins-o pe Nadejda Filipovna Ostroumnaia în mijlocul unei droaie de băbuţe stafidite, îmbrobodite cu nişte batiste purpurii, care depuneau lalele roşii şi proaspete la picioarele soldaţilor fioroşi şi mătăhăloşi cioplıţi în granit. Femeile îngenuncheaseră în faţa obeliscului şi nu m-au văzut. îşi întinseră satisfăcute mîinile în părţi, ca şi cum ar fi vrut să-i îmbrăţişeze pe militarii ăia încruntaţi ce ţîşneau din piatra cenuşie şi dură. Nu ştiu de ce, dar nu m-am mirat deloc s-o văd pe Nadejda Filipovna la ora aia în acel loc, împresurată de cîteva bătrîne îndîrjite. Totuşi, am făcut cîţiva paşi înapoi, apoi am băgat viteză. Dar femeile

nu m-au văzut, fiind prea absorbite de contemplarea tipilor ălora ameninţători ieşind din rocă în mantale cazone şi cu automate la gît. Am traversat

parcul si gîndul mi-a fugit de la portăreasa căminului meu la Vladimir. Ieşind din grădina aia umbroasă si pustie, m-am întrebat din nou ce caută individul ăsta la Tbilisi. Oare să fie într-adevăr un fugar din armata sovietică dat în urmărire în toată ţara sau toată povestea asta e o cacealma şi Vladimir vrea să ne pună bărbi la toţi? Dar cu ce scop şi la ce bun? Asta deja nu mai ştiam. Am urcat în pripă scările Academiei, amin- tindu-mi cum se scălîmbăia în somn cel care îi trăsese lui Enrico în copilărie şi în adolescenţă covorul de sub picioare. „Miliţia e la uşă. Vă rog, nu deschideţi!“, striga Vladimir în somn. Ştiam, bineînţeles, că, fără să vrea, a dat de dracu'. Ştiam că e suspendat în aer şi că nici în armată şi nici acasă nu se poate întoarce, căci, oriunde s-ar duce, ar da de o belea şi mai mare. De aceea, singura lui şansă era să se ascundă tot timpul, cu toate că nici gînd nu avusese să dezerteze din armată, mai ales că aceasta îi plăcea la nebunie. Totuşi, a dezertat, iar acum nu mai ştia pe unde să-şi ascundă ochii şi cum să-şi salveze pielea. Da, viaţa asta e plină de surprize. Oare Vladimir ar fi bănuit acum cîţiva ani, măcar pentru o clipă, că îi va cere ajutor tocmai celui pe care în adolescenţă îl pocnise cu sălbăticie peste gură ? Nu cred. Iar dacă, printr-o minune, viitorul i s-ar fi înfăţişat înaintea ochilor, oare ar mai fi încetat să-l hărţuiască pe Enrico ? E greu de spus. Totuşi, Vladimir ca Vladimir, calea-valea, dar eu pe

Enrico nu-l înţeleg. Da, fireşte că nu e bine să loveşti într-un om căzut la pămînt. Dar oare nu a mers prea departe cu bunătatea lui? Mi se pare că da, pentru că se poartă cu Vladimir precum cu un ou moale. Dar de ce ? Oare se mai teme si acum de el ? Sau poate acesta îl are la mînă cu ceva ?

Apoi, urcînd treptele piezişe si nesfârşite ale Academiei, gîndul mi-a fugit din nou la Georgiana, care îmi subjugase cu totul mintea. Cînd am deschis uşa masivă şi grea a clădirii, gura mi-era bucşită cu salivă, iar mădularul mi se învîrtoşase. M-a trezit la realitate portarul, care stătea popîndău în hol, de parcă mă aştepta. Oare de unde ştia portarul că aveam să deschid uşa aia impunătoare? Nu ştiu. Să mă fi urmărit pe geam ? Posibil, cu toate că nu văzusem pe nimeni să stea la fereastră şi să se holbeze la cei care urcă scările. Oricum ar fi, portarul stătea în faţa mea ca un zid şi îmi înmînă o scrisoare ce mi-a luat cu totul maul, dar şi mai perplex am rămas lecturînd-o. Era de la şeful secţiei de istorie şi critică literară a Academiei de Ştiinţe din Chişinău. Serafim Ciorovici mi se adresa pe nume, vorbindu-mi ca din avion, sec şi abrupt: „Tovarăşe Angelo Vdovcenko, vreau să vă anunţ că sîntem îngrijoraţi de faptul că aţi început să umblaţi pe la greve, în loc să vă consacraţi timpul preţios cercetării relaţiilor culturale multiseculare dintre Georgia şi Moldova. Vă amintesc că statul

sovietic vă plăteşte o bursă consistentă de optzeci de ruble pentru a face această cercetare, şi nu pentru a participa la manifestări şi acţiuni antisovietice. Vă previn că, dacă nu o să vă schimbaţi comportamentul, vom fi nevoiţi să vă retragem bursa. Cred că nu mai are rost să mai adaug că nu acceptăm, în nici un caz, să vă schimbaţi tema cercetării. în caz contrar, va trebui să vă finanţaţi singur şederea la Tbilisi".

Mîna în care ţineam scrisoarea începu să-mi tremure, iar hîrtia căzu pe podea. Cu un zîmbet mieros lăţindu-i-se pe toată faţa, portarul o ridică si mi-o întinse în tăcere. Eram cu totul pierdut, întrucît nu înţelegeam cum de îmi putuse parveni atît de repede această scrisoare la Tbilisi, căci era clar că fusese scrisă doar cu două zile în urmă, imediat după ce participasem la grevă.

La Academie, despre Serafim Ciorovici se vorbea că are mîna scurtă si că îşi roade carnea de pe el. De aceea îi mersese buhul că, dacă i se pune pata pe cineva, atunci soarta respectivului e pecetluită definitiv. Se pare că acum îmi voia mie capul.

Portarul a ieşit încă o dată din cuşca sa şi mi-a pus în mînă o telegramă. Dar de ce nu mi le-a dat pe amîndouă odată? O fi uitat oare să mi-o dea pe a doua ? Să nu fi ştiut oare că tot mie mi-era adresată ? Sau şi portarul ăla umbla cu pisica-n traistă? Adică ştia mesajul scrisorii şi cel

al telegramei şi voia să vadă cum voi merge pe sîrmă. Dar de unde putea şti bătrînul ăla blajin care stătea în faţa mea şi mă sfredelea cu nişte ochi mici, de iepure, care e conţinutul celor două comunicări, atît timp cît nu ştia limba română ? Nu, n-avea de unde. Totuşi, vîjul se comporta de parcă le-ar fi învăţat pe de rost. Voia oare să mă joace pe degete ? Voia să mă umilească ? încerca să-şi şteargă picioarele de mine ? Nu, nu cred. Mai degrabă avusese şi el o mică sincopă, uitînd să-mi dea odată cu prima hîrtie şi pe cea de-a doua.

Telegrama era de la Efim Iosifici Menic, şeful meu direct de la Academie, care îmi scria să mă ţin tare şi să nu mă las afectat de mesajul academicianului Ciorovici. Aşadar, tovarăşul Menic o citise ? Dar unde si cum ? La întrebările astea nu aveam absolut nici un răspuns. în acest sens, eram tămîie şi mă uitam la cele două foi ca viţelul la poartă nouă. Efim Iosifici îmi promitea că o să vorbească personal cu tovarăşul academician ca să aplaneze toate neînţelegerile apărute între noi: „Nu te nelinişti, dragul meu prieten mai tînăr, totul va fi bine. Fii pe pace! Voi avea eu grijă să-l îmbunez pe tovarăşul Ciorovici“.

Iar Efim Iosifici Menic făcea tot ce promitea, încă nu se întîmplase niciodată să nu se ţină de cuvînt. Numai mulţumită lui am terminat facultatea, căci la orele de pregătire militară îmi

mergea din tigaie pe foc, iar ofiţerii voiau să mă zboare din universitate. Pînă la urmă, am căzut în picioare, ca pisica, numai datorită lui Efim Iosifici, care i-a convins pe neînduplecaţii profesori cu epoleţi să mă lase în pace. Cum? N-aş putea spune, dar i-a convins. M-am răsucit pe călcîie şi am ieşit în capul scărilor să fumez o ţigară, împins din spate de privirile sfruntate ale portarului. Totuşi, ştia sau nu ştia bătrînul ce mi-au scris şefii mei din Chişinău?

Fumam un Mtkvari. Trăgeam cu sete din ţigară şi mă rîcîia un gînd sîcîitor. De unde oare ştie Serafim Ciorovici că am fost la o grevă georgiană cu caracter antisovietic ? Cine m-a pîrît atît de repede ? Cine şi ce interes ar avea să mă torpileze, căci în Tbilisi nu am nici un duşman? Nu am nimic cu nimeni. Să aibă cineva vreun dinte contra mea ? Ce mai încoace-ncolo, cineva mă sapă. Dar de ce oare? O dădeam ba la deal, ba la vale, dar nu puteam găsi vreun răspuns cît de cît plauzibil. Probabil că as mai fi rămas mult si bine pe scările Academiei, întorcînd pe toate feţele lucrurile astea, dacă nu as fi observat că cineva mă urmărea prin fereastra de la parter. M-am răsucit fulgerător, iar respectivul a apucat-o la talpă. Totuşi, am reusit să-l identific, în special după felul muieratic în care-şi unduia bucile. Era portarul, care tot timpul ăsta stătuse cu ochii pe mine. Oare voia să vadă cum voi reacţiona?

Am coborît scările şi am luat-o la vale, spre rîu, uitînd că buzunarele îmi erau dezumflate şi că voiam să mă interesez dacă ne dau sau nu astăzi bursa. Dar de toată treaba asta mi-am amintit abia cînd am lăsat în urmă cîteva cartiere. Da, fireşte că m-am întors. Cît te-ai învîrti într-un picior, eram la Academie, unde am aflat că bursa urma s-o primim abia săptămîna următoare. Cînd am ieşit în stradă, eram ca o mîţă plouată. Portarul era la fel de băgăreţ, pipăindu-mă cu privirile din cap pînă în picioare. M-am desprins de clădirea aia mohorîtă şi mi-am amintit din nou de telegrama tovarăşului Menic. Da, fireşte că nu aveam nici un motiv să nu-l cred, mai ales că lui Efim Iosifici îi datoram aproape totul. Mă băgase la Academie într-o perioadă cînd nimeni nu voia să mă angajeze nicăieri şi cînd pînă şi directorii şcolilor de la ţară îmi întorseseră spatele. însă Efim Iosifici mă luase sub aripa sa. Fireşte că îi eram recunoscător că m-a lăsat să prind picior la el atunci cînd fusesem dat afară din cămin si nu aveam unde dormi, dîndu-mi una dintre cele mai frumoase camere din apartamentul său, cea în care se afla biblioteca, formată din trei compartimente : cărţile propriu-zise, o impresionantă colecţie de sticle de votcă si coniac adunate de Efim Iosifici din toate ţările socialiste si imperialiste pe care le vizitase, la loc de cinste stînd celebrul coniac bulgăresc Plisca si, fireşte,

lipsind Secărica, si în sfârşit, a treia secţiune a bibliotecii sale era compusă din cîteva sute de dosare personale ale colegilor profesori sau scriitori şi ale studenţilor săi în care erau consemnate toate greşelile pe care le făcuseră aceştia vreodată în viaţă. Dosarele erau aranjate în ordine alfabetică, dar eu nu am simţit nici o tentaţie să le iau în mînă şi să le răsfoiesc. Nici măcar ca să studiez mapa mea, pe a lui Leo Ştefăneţ sau pe a lui Constantin, alt coleg al meu de la cenaclu care îmi vorbea tot timpul în papainoage şi îmi băga strîmbe la fiecare pas, iar cînd încă mă mai trambalam pe la cămin, mă trezea uneori pe la 3 sau 4 noaptea ca să-mi ceară un foc sau pentru a mă lovi peste mîneci, aşa, pur şi simplu, ca să-i mai treacă de urît.

Cu toate că Efim Iosifici era un comunist convins, fiecare cameră din casa lui fiind împodobită cu portretele lui Marx şi Lenin, inclusiv buda, totuşi biblioteca sa era plină cu cărţi româneşti, iar eu nu am aşteptat vreo invitaţie şi m-am pus cu burta pe ele. Efim Iosifici avea un nas subţire: îi citise nu doar pe Lotman sau Bahtin, ci şi pe Lovinescu, Călinescu sau Hugo Friedrich. Cu toate acestea, toate eseurile sale, indiferent dacă îi erau dedicate lui Miron Costin sau lui Joyce, erau împănate cu citate din clasicii marxism- -leninismului.

Efim Iosifici însă nu-mi luase musca de la nas si nu-mi băgase pe gît punctul său de vedere

asupra literaturii. Fără a mă trage de barbă cu el, trebuie să recunosc că profesorul era un tip charismatic: avea simţul umorului, iar în disputele dintre studenţi si decanat se situa tot timpul de partea învăţăceilor săi; îi ajuta să se afirme în cadrul cenaclului de la facultate pe care-l conducea, iar pe cei mai buni îi promova pe la revistele literare sau pe la edituri, ajutîndu-i să-si găsească un serviciu mai ca lumea sau, de ce nu, jumătatea. Pe mine m-a băgat la Academie, deşi multora de acolo nu le picase bine la stomac acest lucru, iar pe Irina tot profesorul a convins-o să se mărite cu Constantin, singurul poet în blugi si cu cercei în ureche de la cenaclul nostru.

Efim Iosifici era un susţinător pe faţă al studenţilor, inclusiv la cenaclul literar pe care-l ţinea la facultate, unde le lua apărarea poeţilor atacaţi pe nedrept de criticii academici si unde nu-i strîngea cu usa pe tinerii condeieri să ilustreze tezele leniniste. Dimpotrivă chiar, slăbise şurubul: încuraja noutatea, iar despre politica partidului nu sufla nici un cuvînt. Despre aceasta însă vorbea cu înflăcărare la orele sale de literatură sovietică moldovenească, în cărţile sale de critică literară proletcultistă sau la întîlnirile cu cititorii, unde sublinia rolul măreţ al partidului în dezvoltarea romanelor si poemelor contemporane moldovenesti, pe care, altfel, fără acest sprijin hotărîtor, cine ştie dacă le-ar fi ţinut

cureaua să reflecte în mod veridic toată complexitatea realităţii noastre sovietice. Acolo, da, ce mai calea-valea, vorbea despre conştiinţă civică şi etică şi elogia operele literare moldoveneşti care arătau negru pe alb că, dacă Lenin nu ar fi existat şi, în plus, nu ar fi avut o forţă vizionară unică şi irepeta- bilă, multpătimitul norod moldovenesc ar mai fi orbecăit şi acum prin întuneric, făcînd greşeli după greşeli şi mergînd din rău în mai rău, la fel ca şi nenorociţii ăia de imperialişti englezi sau americani. în cărţile sale de teorie şi critică literară da, dar nu la şedinţele cenaclului literar sau în timpul întrevederilor private cu studenţii. Ce mare deosebire era între volumele sale de critică şi şedinţele de cenaclu! Parcă erau două lucruri complet diferite, ca şi cum în spatele lor nu ar fi stat unul şi acelaşi om, profesorul Efim Iosifici Menic, despre care ştiam atît de puţine lucruri: că se născuse în oraşul Balta, că era unul dintre puţinii supravieţuitori din familia sa ai foametei din anii ’30 şi că în perioada războiului fusese închis într-un ghetou din Transnistria. Cam atît. în rest, nici măcar nu ştiam dacă era evreu, ţigan, român sau ucrainean. Vorbea o română impecabilă, dar la fel de bine se descurca în rusă ori ucraineană.

Nu, eu unul nu-l înţelegeam. Nu puteam pricepe cum de un om atît de rafinat şi de cult, un cititor foarte fin al textualiştilor şi

structuraliştilor francezi, care-i invita pe studenţi la cafele, iar aceştia îl considerau un om de-al lor nu vedea că politica partidului s-a dovedit falimentară, iar proiectul comunist a dat chix în Uniunea Sovietică.

Oare cum de nu vedea că lumea începuse să se schimbe în jur, că tot mai mulţi intelectuali condamnau ideologia sovietică în domeniul lingvistic, iar Constantin Tănase si Efim Mîndîcanu pledaseră într-un articol publicat în revista *Nistru* pentru revenirea la alfabetul latin? Oare chiar nu observa că nimeni nu mai lua în serios dogmele comuniste si că toată universitatea fierbea? Oare nu vedea că profesorii mergeau la sedinţele cenaclului Mateevici în fruntea grupelor de studenţi, că însisi profesorii îi îndemnau pe studenţi să ia parte la mitinguri si demonstraţii ? Oare nu vedea toate lucrurile astea ? Toată lumea se schimba. Tovarăşul Ţăranu, care predase toată viaţa sa comunismul ştiinţific, începuse acum să-i găsească tot felul de bube în cap. Numai Efim Iosifici continua să glorifice politica înţeleaptă a partidului comunist şi să susţină că singurele texte rezistente din literatura sovietică moldovenească sînt doar acelea care cîntă măreţia ideilor socialiste. Nici mai mult, nici mai puţin.

Efim Iosifici îşi ţinea orele într-o universitate pustie, într-un auditoriu aproape gol, în faţa a patru-cinci fete speriate şi de ţînţari, în rest, toţi

ceilalţi studenţi chiuleau de la cursurile sale pentru a merge la demonstraţii.

Cu toate acestea, puteai să tragi cu tunul şi nu dădeai de vreun student care să-l urască. Fiindcă cine altcineva decît Efim Iosifici îi ajuta să-şi găsească un serviciu în Chişinău şi să mai rămînă un an sau doi în cămin si după terminarea facultăţii? Da, toată lumea ştia că, pentru a-ţi salva pisoiul care moare, trebuia să-l cauţi pe tovarăşul Menic. Dacă mama ţi-era bolnavă şi medicii nu voiau s-o interneze în spital, la cine trebuia să apelezi? La tovarăşul Menic. Sau dacă voiai să scapi de armată, cine te putea ajuta s-o fentezi? Fireşte că tovarăşul profesor de teorie literară. Dacă Efim Iosifici se băga pe fir, treaba era ca şi rezolvată. Da, şi eu am devenit cercetător la Academie doar datorită lui Efim Iosifici. Dar cîţi studenţi mai erau în situaţia mea! Nu există om care să nu fi trecut pe la Facultatea de Litere şi să nu-i fie recunoscător într-un fel sau altul bărbatului ăluia înalt şi uscăţiv trecut de 50 de ani, extrem de chipeş şi foarte prezentabil, iar mai presus de toate foarte seducător. Dar bunătatea şi largheţea sa sufletească de cele mai multe ori erau cu totul şi cu totul inexplicabile, mai ales că-i vizau şi pe cei care detestau regimul sovietic. însă, cînd omul pica în valuri, tovarăşul Menic rupea pisica în patru şi îl scotea la mal, chiar dacă respectivul avea porniri antisovietice

şi simpatii clare faţă de poezia de peste Prut, aşa cum le aveam şi eu. Căci tovarăşul Menic a fost cel care a bătut cu pumnul în masă ca să fiu angajat la Academie. Dacă nu punea el piciorul în prag atunci, cu siguranţă aş fi măturat acum străzile pe undeva pe la Ciocana. Dar aşa, aproape că peste noapte am devenit simbriaş al Academiei. într-adevăr, aşa stăteau lucrurile, totuşi nici pînă acum nu mi-a picat fisa de ce se purta cu mine precum cu un ou moale, de vreme ce ştia prea bine ce gînduri îmi umblau prin cap. De fapt, ce urmărea cu bunătatea sa cu totul inexplicabilă? Iată ce nu înţelegeam eu atunci si nu înţeleg nici astăzi.

Fireşte că, pînă la urmă, l-as fi îndrăgit pe Efim Iosifici cu toate contradicţiile sale ireconciliabile dacă nu aş mai fi descoperit o latură a personalităţii sale, mai tenebroasă şi mai zvăpăiată decît toate celelalte, care pur şi simplu m-a îngrozit. Treaba asta s-a întîmplat într-o duminică, atunci cînd Efim Iosifici i-a chemat la masă pe încă doi studenţi ai săi, Aurelia şi Sergiu, care se căsătoriseră cu vreo lună sau două în urmă. Aceştia stăteau la masă ţinîndu-se de mînă şi cocolo- şindu-se din cinci în cinci minute. Am mîncat copios: salam, icre roşii, măsline, salată de crabi, icre negre, adică exact ceea ce nu se găsea în alimentarele sovietice. Am băut vin moldovenesc îmbuteliat la Cricova, iar eu mă gîndeam ce discrepanţă uriaşă e între acest om deschis şi iubitor de petreceri, căruia îi

plăcea să mănînce ca lumea şi să se pilească, să spună bancuri, să se distreze, să se deşire de atîta rîs, şi profesorul scorţos şi rigid de la catedră, care vorbea cu gravitate şi pasiune despre importanţa realismului socialist şi în speţă a poemelor *Sat uitat* şi *Cresc etajele* pentru dezvoltarea literaturii moldoveneşti.

Ai fi zis că sînt doi oameni total opuşi. Dacă însă personalitatea lui Efim Iosifici s-ar fi rezumat la înglobarea acestor aspecte contradictorii, ar fi fost încă bine, dar, în seara aia, am descoperit ceva şi mai dihai, o chestie care pur şi simplu mă zgudui.

Petrecerea avansa. Efim Iosifici se făcuse muci. Se făcuse tufă şi soţia sa, Ina Anatolievna, o rusoaică ce nu ştia nici măcar un cuvînt în moldovenească si care vorbea cu tovarăşul profesor doar în rusă. Se făcuse praf şi Sergiu, care nu-şi mai încăpea în cămaşă. Se cherchelise şi Aurelia. Mă afumasem şi eu. Efim Iosifici cînta la chitară *Spăsite naşi duşi*[1], iar ceilalţi lălăiau, dar nu treaba asta mă şocă pe mine, ci cu totul şi cu totul altceva.

Pur şi simplu mi-a căzut maxilarul cînd, un pic mai tîrziu, Ina Anatolievna a pătruns în camera mea, unde mă retrăsesem să citesc *Lecţiile de poetică structurală* ale lui Lotman, mi-a smuls cartea din mînă şi a aruncat-o pe podea. Ina Anatolievna îşi desfăcu halatul şi am văzut că era în pielea goală. Ţîţele ei uriaşe se izbeau de burtă. Ina Anatolievna mă trase de mînă şi eu m-

am rostogolit din pat, apoi mă împinse în dormitor. Acolo încercă să mă dezbrace. M-am împotrivit. Ceea ce am văzut însă în dormitor depăşea orice imaginaţie: erau nişte lucruri mai dihai decît scenele alea fierbinţi din romanul *De veghe în lanul de secară.* Era ceva de-a dreptul coşmaresc. Aurelia, soţia lui Sergiu, i-o sugea lui Efim Iosifici, care era gol şi stătea aplecat, ţinîndu-se cu mîinile de divan, iar Sergiu îl penetra pe la spate, iar pe Sergiu îl regula un tînăr pe care nu-l cunoşteam. Să fi fost oare vreun student din anul întîi? Să fi apărut după ce m-am retras ca să citesc *Lecţiile de poetică structurală'?* Ina Anatolievna se repezi din nou să-mi descheie nasturii [13] de la prohab, vrînd să-mi elibereze pula încorsetată în chilot si să mi-o maseze cu buzele, de parcă nu ar fi fost profesoară universitară, ci o farfuză nenorocită.

Am împins-o furios si Ina Anatolievna se răsturnă pe spate, lovindu-se cu capul de duşumea. Posibil să se fi izbit foarte dureros, căci scîncea, dar nimeni nu se oferi s-o ridice de jos, cu atît mai puţin eu, care am ţîşnit afară, încheindu-mi prohabul abia la parter şi încălţîndu-mi pantofii abia în curte.

După ce am rebegit o noapte întreagă pe o bancă din parcul Puşkin, dimineaţa m-am înşurubat pe un scaun de pe terasa Moldova,

---

13 în limba rusă, „Salvaţi sufletele noastre“ (fragment dintr-un cîntec de Vladimir Vîsoţki).

aşteptînd să se ivească vreunul dintre cunoscuţii mei gata să se arunce sub tancurile sovietice, cîntînd *Treceţi, batalioane române, Carpaţii,* ca să-mi facă cinste cu o cafea şi o plăcintă. Dar, ca un făcut, nu apăru nimeni, aşa că m-am tîrît, cu ramazanul gol, spre Academie, unde, în sala de conferinţe, în faţa unei asistenţe numeroase de moşnegi picotind pe scaune, Efim Iosifici perora despre opera scriitorului proletcultist Samson Şleahu, susţinînd că acesta este unul dintre cei mai mari romancieri moldoveni contemporani, iar „personajul ilegalistului din proza sa este simbolul omului sovietic“.

— Samson Şleahu a reuşit ca nimeni altul să arate că sub masca unui luptător antifascist dur, de fapt, se ascunde o fiinţă foarte fragilă şi tandră, se află tot ceea ce este mai preţios şi mai adevărat în om, perora Efim Iosifici, cu o voce uşor mahmură.

Efim Iosifici vorbea cu pasiune, era oarecum grav şi academic, dar şi destul de convingător, stîrnind ropote de aplauze în rîndurile academicienilor somnoroşi, dar solemni.

După ce a coborît de la tribună, s-a apropiat de mine şi mi-a şoptit la ureche de parcă nu se întîmplase absolut nimic noaptea trecută:

— Diseară te aşteptăm la cină şi, dacă nu ţi-ai găsit vreun pat în altă parte, poţi să rămîi la noi cît vrei.

Efim Iosifici îmi vorbea calm, dar nu rece şi rigid. Vocea sa degaja căldură şi afecţiune, de parcă în ajun nu s-ar fi petrecut nimic deosebit, absolut nimic, iar acest lucru mă îngrozi şi mai tare. Dar o şi mai mare scîrbă mi se făcu imediat ce s-a lăsat seara, cînd am realizat că nu am unde să dorm. Le-am dat cîteva telefoane prietenilor mei de la cenaclul Mateevici cu care recitam poezii în parc, dar nimeni nu catadicsi să mă primească, invocînd tot felul de motive: ba că le-a picat pe neaşteptate o rudă de la ţară, ba că au început reparaţiile şi aşa mai departe, pînă cînd m-am oploşit pe o bancă de la etajul întîi al gării, de unde miliţienii m-au scos în şuturi. Afară ploua şi nu ştiam unde să mă duc. Disperat, l-am sunat pe Efim Iosifici şi acesta m-a îndemnat cu o voce catifelată:

— Da, sigur că da, vino chiar acum! Tot timpul eşti bine-venit la mine.

Efim Iosifici mi-a deschis uşa, spunîndu-mi, de data asta, cu o voce fleşcăită:

— Mîncarea e în frigider. Dacă ţi-e foame, îmbucă ceva, eu însă mă duc să mă culc, că mi-e tare somn.

Şi a dispărut. Am băgat cîteva bucăţi de salam în mine, apoi m-am dus să mă culc în camera în care dormeam de obicei si nimeni nu m-a deranjat deloc, iar dimineaţa i-am întîlnit în bucătărie pe un tip pe care nu-l cunoşteam, pe Sergiu, pe soţia sa Aurelia si pe Ina Anatolievna, care erau cam nedormiţi şi cam ciufuliţi. Am

băut o cafea în tăcere şi am plecat în oraş. Am luat-o pe jos spre parc, alegînd aleile unde nu era nici ţipenie de om. Mă plimbam cu mîinile la spate şi încercam să uit ceea ce văzusem la Efim Iosifici cu două nopţi în urmă.

Atunci mi-am propus să nu mai calc niciodată în apartamentul lui Efim Iosifici, dar, cum s-a făcut noapte, l-am sunat din nou. Şi Efim Iosifici mă primi ca pe un prieten foarte apropiat, de parcă am fi mîncat, vorba aia, o viaţă întreagă din aceeaşi farfurie. Ba mai mult decît atît, mă luă la ziua sa de naştere, pe care o sărbători în curtea Uniunii Scriitorilor, unde, în cinstea cunoscutului teoretician al realismului socialist moldovenesc, mandarinii moldoveni lansară focuri de artificii şi sloboziră în aer nişte baloane uriaşe ce recompuneau deasupra sediului literaţilor o urare care-i era adresată : „Efim Iosifici, la mulţi ani!".

Urarea aceasta o întocmise poetul Ivan Gaburcă, secretarul organizaţiei de partid a Uniunii Scriitorilor, autorul unor volume elogioase despre partizanii sovietici pentru care fusese răsplătit cu premiul Comsomo- lului în valoare de cinci mii de ruble exact în perioada cînd Ivan Gaburcă pleda cu spume la gură de la tribuna Uniunii Scriitorilor pentru revenirea la alfabetul latin şi pentru rebotezarea limbii moldoveneşti în limbă română.

După aia, mi-am zis din nou că nu voi mai

pune piciorul vreodată în apartamentul tovarăşului Menic. încercam să-i uit pe Efim Iosifici şi pe Sergiu, care i-o trăgea pe la spate, şi pe Aurelia, care i-o sugea, dar mai ales încercam să mă conving că nimic din ceea ce văzusem nu se petrecuse în realitate pentru că nu puteam admite ca Sergiu să i-o tragă ideologului proletcultismului moldovenesc. Aşa ceva nu putea fi adevărat. Refuzam să cred că Sergiu a înghiţit momeala doar ca să treacă anul şi, ulterior, să rămînă în facultate.

Sergiu era un băiat căpos, care ştia totul. Cum de i-a devenit partener lui Efim Iosifici? Cum de el şi soţia sa au ajuns să fie partenerii lui Efim Iosifici, dacă erau atît de firoscoşi? Nu voiam să cred că acesta îi avea cu ceva la mînă.

Sergiu însă i-a tras-o lui Efim Iosifici. Tocmai Sergiu, care era unul dintre cei mai înfocaţi cenaclişti; el era unul dintre cei care au înfiinţat cenaclul Mateevici pe 15 ianuarie 1988, exact de ziua lui Eminescu. Chiar Sergiu recitase una dintre primele poezii în faţa bustului lui Eminescu şi tot el fusese unul dintre cei care insistaseră să se reîntîlnească în fiecare a patra duminică a lunii în parcul Puşkin, pe aleea clasicilor, în zona monumentului celui mai mare poet român. însuşi Sergiu recitase printre primii *Doina* lui Eminescu în faţa unei mulţimi înfricoşate. „De la Nistru pîn’ la Tisa,/ Tot românul plînsu-mi-s-a/ Că nu mai poate

străbate/ De-atîta străinătate“, scanda Sergiu şi tot el fusese cel care se întinsese pe jos în faţa tancurilor sovietice în preajma Institutului de Medicină şi participase la toate demonstraţiile si mitingurile antiso- vietice care înfierau politica promovată de partidul comunist în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Dar tot Sergiu i-o sugea uneori lui Efim Iosifici si Efim Iosifici i-o sugea uneori lui Sergiu si Aurelia îi făcea laba lui Efim Iosifici si Ina Anatolievna i-o lingea Aureliei si Efim Iosifici îsi împlînta membrul în gura primitoare a lui Sergiu. Acelasi Sergiu care striga în faţa monumentului lui Ştefan cel Mare, citîndu-l pe Antonescu: „Ostaşi, vă ordon treceţi Prutul“ gemea de plăcere înfigîndu-si penisul în gura lui Efim Iosifici. Altfel, cei doi erau adversari ideologici ireconciliabili. Sergiu era unionist, credea că basarabenii sînt români şi trebuie să se unească cu România, iar Efim Iosifici, dimpotrivă, considera că basarabenii au un mare noroc că au fost primiţi în marea familie a norodului sovietic.

După ce Efim Iosifici ejacula în gura lui Sergiu şi Sergiu îşi slobozea sperma în gura lui Efim Iosifici, unul pleca să scandeze lozinci antisovietice la mitingurile din faţa Sovietului Suprem, iar altul pleca la facultate să predea realismul socialist si să mai ţină vreun discurs encomiastic despre umanismul de neegalat al literaturii proletcultiste moldovenesti. Apoi se

reîntîlneau seara în jurul unei sticle de coniac şi îşi spuneau bancuri şi se tăvăleau pe jos de rîs.

Fireşte că era o distanţă foarte mare şi între Aurelia şi Ina Anatolievna. Cea din urmă credea că moldovenii sînt un popor de origine slavă şi că nu au nici o legătură cu românii, iar Aurelia, care uneori îi dădea limbi, era de părere că între moldoveni şi români nu e nici o deosebire: sînt acelaşi popor şi vorbesc aceeaşi limbă, limba română. Bineînţeles însă că altă opinie avea Ina Anatolievna, care deseori o trîntea pe Aurelia în pat, îi scotea rochia, îi dădea în jos chilotul şi îşi afunda capul între picioarele soţiei lui Sergiu pînă cînd Aurelia leşina de plăcere. Soţia lui Efim Iosifici o ţinuse în braţe pe soţia lui Sergiu chiar şi în timpul cutremurului şi nu a fugit afară, ca toată lumea, ci s-a lăsat în continuare mîngîiată de gura nesătulă a Aureliei. Cu toate că nu ştia nici măcar o boabă în moldovenească, nici măcar nu ştia ce înseamnă „bună ziua“, Ina Anatolievna susţinea sus şi tare că limba moldovenească este o limbă distinctă, cu un vocabular diferit şi cu altfel de gramatică. Pe urmă venea seara, se făcea întuneric şi cei patru se reîntîlneau în dormitorul vast al lui Efim Iosifici, unde făceau sex în patru, şi pe urmă Sergiu şi Aurelia plecau, istoviţi, acasă, certîndu-se printre dinţi cu şoferul taxiului ce refuza să vorbească româneşte, iar Efim Iosifici se retrăgea în biroul său uriaş, se aşeza pe scaunul lui de lemn, deasupra căruia atîrna portretul lui

Lenin, lua de pe raft unul dintre volumele maronii ale lui Vladimir Ilici şi se cufunda în lectură.

însă Efim Iosifici, nu puteam uita asta, se împotrivi cînd unul dintre profesorii ăia cu epoleţi a vrut să mă exmatriculeze de la universitate. Dar spre asta mergea. Erau unii ofiţeri de la universitate care voiau să scape de mine. Nu aş mai fi făcut mulţi purici pe băncile universităţii dacă nu ar fi intervenit ideologul proletcultismului moldovenesc. Ce fericit fusese Efim Iosifici cînd am fost angajat cercetător la Academie! Era chiar mai fericit decît mine. Cu atît mai contrariat fusese cînd, într-o bună zi, i-am zis că vreau să profit de faptul că Academia oferă o bursă de cercetare în Georgia, pentru doi ani, si să plec la Tbilisi. S-a opus multă vreme, dar pînă la urmă a acceptat, cu toate că era de părere că îmi tăiam singur craca dînd cu piciorul unei cariere strălucite care mi se deschidea în faţă.

în mare, însă, Efim Iosifici fusese mai tot timpul salvarea mea. însuşi Efim Iosifici, care îi detesta pe unionisti si era contra revoltelor antisovietice, nu cine ştie ce mare luptător anticomunist. Dar de ce, dacă ştia că sînt un român convins? De ce, în loc să mă strivească cu talpa bocancului ideologic, îmi întindea o mînă de ajutor? De ce acela pe care-l detestam mă ajuta cel mai mult? De ce la Efim Iosifici, care-i ura pe români, aveam mereu uşa deschisă

şi de ce acest lucru nu era valabil şi în cazul celor cu care răguşeam la mitingurile antisovietice ? Aceasta fusese una dintre cele mai mari nedumeriri ale mele, la care mă gîndeam atunci cînd am călcat pe peronul din Tbilisi ca să studiez relaţiile culturale dintre Georgia şi Moldova, despre care, pînă să vin încoace, nu ştiam absolut nimic, şi aceasta era întrebarea ce mă frămînta şi acum, cînd fumam deja a patra sau a cincea ţigară pe scările Academiei.

Acum însă îmi mai puneam o întrebare recitind pentru a zecea oară telegrama profesorului şi binefăcătorului meu: oare de ce Efim Iosifici nu-şi ia mîna de pe mine? Cu această întrebare bălmăjită în cap, am tăiat-o, în fugă, spre poştă, de unde i-am expediat o telegramă, informîndu-l că nu renunţ la noua temă a cercetării mele şi că exact asupra acesteia voi lucra de acum încolo, adică voi încerca să aflu ce e cu acel manuscris straniu din secolul al XVII-lea scris cu caractere georgiene în limba moldovenească, adică în română, as fi vrut să adaug în paranteze, dar, dacă as fi făcut această precizare, as fi zburat chiar în aceeaşi zi de la Academie. Probabil că atunci Efim Iosifici nu s-ar mai fi băgat să mă apere si nici măcar Sergiu nu l-ar fi putut convinge să intervină nici dacă i-ar fi supt toată noaptea pula, pentru că Efim Iosifici era ferm convins că propagandistii sovietici au perfectă

dreptate atunci cînd susţin că nu există nici un fel de asemănare între limba moldovenească si cea română. Dar poate juca şi el teatru ?

Despre acest manuscris ciudat mi-a vorbit prima dată o bătrînă evreică originară din Bucureşti care se trambalase în Caucaz pe timpul ascensiunii cămăşilor verzi în România. Aceasta îl răsfoise, dar nu reuşise să-l citească, fiindcă i-l smulsese din mînă alt savant dornic să-l studieze. Acum tovarăşa Saara nu mai ştia pe unde e manuscrisul. Ştia însă că e un manuscris foarte vechi, deci şi foarte preţios. Un manuscris despre care foarte mult timp nimeni nu ştiuse în ce limbă e scris. Cîteva secole la rînd au crezut că e un text sfînt, codificat, compus într-o limbă foarte veche, deja dispărută. Oamenii secolului al XVII-lea credeau că textul conţine un mesaj religios foarte important pentru viitorul omenirii. Cei din secolul al XVIII-lea presupuneau că e vorba despre o iluminare pe care a avut-o un călugăr, o revelaţie despre modul cum ar putea fi îmbunătăţit omul cu ajutorul credinţei în
Dumnezeu. Cei din secolul al XIX-lea bănuiau că în acest manuscris se ascunde un mesaj mesianic, prin care poporul georgian era povăţuit ce să facă pentru a salva lumea. Oamenii de la începutul secolului XX au fost de părere că textul nu înglobează nimic altceva decît o epistolă extraterestră.

Tovarăşa Saara a fost prima care a descoperit că limba în care era scris textul era valaha. Nimeni însă nu a vrut s-o ia în serios şi au îndepărtat-o din echipa care cerceta manuscrisul. Acum voiam neapărat să-l găsesc. M-am hotărît să abandonez cealaltă cercetare, care, oricum, nu prea mergea, şi să caut acest manuscris straniu şi foarte important pentru cultura moldovenească şi românească în general.

După ce i-am trimis lui Efim Iosifici telegrama, am mai zăbovit cîteva minute cu mîinile în buzunare în faţa ghişeului, imaginîndu-mi cum mă voi umple de glorie după ce voi da de manuscris şi după ce se va dovedi a fi unul dintre cele mai importante documente din epoca medievală, schimbînd din rădăcini tot ceea ce cunoaştem astăzi despre literatura, cultura şi istoria moldo-valahilor. Mi-am umflat pieptul şi priveam de sus lumea care mişuna prin sediul poştei. Mă uitam dispreţuitor la bărbaţii şi femeile care alunecau grăbiţi pe lîngă mine, căci habar nu aveau că eram pe cale să fac una dintre cele mai mari descoperiri din viaţa mea. Mi-am încrucişat mîinile pe piept şi am ieşit triumfător din clădirea poştei, gîndindu-mă că, după ce voi da această lovitură, Georgiana o să-mi sară singură în braţe.

11

Lui Angelo îi mai pieri entuziasmul cînd cîrni spre terasa din faţa hotelului Iveria ca să bea o cafea, dar chelneriţa refuză să-l servească, fără a-i da vreo explicaţie, pur si simplu îi întoarse spatele, plecînd cu nările în vînt si lăsîndu-l să se întrebe de ce nu a vrut să-i ia comanda. „Poate că s-a sculat cu faţa la cearşaf sau poate pentru că i se pare că aş fi tămîie.“ Angelo se studie din cap pînă în picioare şi constată că, într-adevăr, era îmbrăcat cam bălţat, dar nici nu arăta ca un ecologist şi nici părul nu-i ieşea prin şapcă. Totuşi, cînd chelneriţa mai trecu o dată pe lîngă el, poetul scoase din buzunar o rublă şi i-o arătă:

— *Vidite, un menea esti cem zaplatiti*[14].

Dar chelneriţa se făcu că plouă. îşi aruncă privirile peste capul lui Angelo, de parcă acesta nici nu ar fi stat în faţa ei, apoi se duse la altă masă. „Aha, probabil de vină e limba în care m-am adresat. Dînsa nu a vrut să-mi dea o cafea pentru că i-am vorbit în rusă. Probabil că e

---

14 în limba rusă, „Uite, am cu ce să plătesc“.

rusofobă. Poate că îi urăşte pe ruşi, dar

eu nu sînt rus. Sigur că nu sînt, ea însă de unde să ştie ? Pentru ea, toţi cei care vorbesc în rusă sînt ruşi. Ea ne bagă pe toţi în aceeaşi oală. Fireşte că ar fi fost normal să-i cer o cafea în georgiană, dar eu nu ştiu cum să-i spun în georgiană «Daţi-mi o cafea»". Şi, atunci cînd îl văzu pe Remaz, un coleg de la Academie, traversînd piaţa din faţa hotelului, Angelo sări în picioare şi alergă spre el, rugîndu-l să-i scrie pe o foaie cum se zice în georgiană „Daţi-mi, vă rog, o cafea", după care s-a întors în fugă în cafenea şi s-a aşezat la aceeaşi masă la care stătuse şi pînă atunci. Cînd chelneriţa patină pe lîngă el, Angelo i se adresă în georgiană, silabisind ce îi scrisese Remaz pe foaie :

— *Gogona, ukaţravad, mometţi erti kafa, şeidzleba*[15].

Chelneriţa îi răspunse, fără a-şi întoarce capul spre el:

— *Ara makvs kafa*[16].

Angelo a întrebat-o ce înseamnă asta, dar fetişcanei brunete şi ursuze i-a fost lene să-i explice şi s-a retras în spatele barului, apucîndu-se cu mîinile de cap. Şi, cît timp Angelo a fost singurul client de pe terasă, chelneriţa şi-a băut în linişte cafeaua, pe care a abandonat-o doar cînd la o masă s-a aşezat o pereche de tineri

15 în limba georgiană, „Domnişoară, scuzaţi-mă, daţi-mi, vă rog, o cafea".

16 în limba georgiană, „Nu avem cafea".

georgieni cărora le-a adus două cafele. „Dar de ce pe ei i-a servit cu cafea, iar pe mine nu? Cu ce sînt ei mai breji? A, ei sînt georgieni, iar eu nu. Asta e cauza.“ Şi Angelo şi-a amintit că şi el, la Chişinău, de foarte multe ori, refuza să cumpere de la vînzătoarele care-i vorbeau în rusă. Pur si simplu le întorcea spatele si pleca, dar nici ele nu voiau să-i vîndă cînd li se adresa în română, zicîndu-i:

— *Gavarite pa celaveceski, ili zakroite ibalo*[17]*.*

Adică îi cereau să vorbească într-un limbaj articulat.

Angelo, stînd cu coatele pe masă, îşi aminti că, la Chişinău, şi el o făcuse pe chinezul, nevrînd să-i arate unui ghiuj unde e strada Gogol, deşi ştia foarte bine unde e, doar pentru că vîjul l-a întrebat în rusă:

— *Gde uliţa Gogolea?*[18]

Pînă la urmă, Angelo renunţă să mai bea cafea pe terasa aia aproape pustie, unde, în afară de perechea de tineri care îşi băuseră deja cafeaua şi acum fumau, mai erau doar două fete, şi ele chelneriţe, care aveau zi liberă şi o petreceau tot în cafeneaua unde lucraseră o săptămînă întreagă, de dimineaţa devreme şi pînă seara tîrziu. Oarecum sastisit, Angelo s-a

---

17 în limba rusă, „Vorbiţi într-un grai omenesc sau închi- deţi-vă leoarba“.

18 în limba rusă, „ Unde e strada Gogol?“.

sculat în picioare şi a luat-o haihui prin oraş.

La cîţiva paşi în faţa sa era Che Guevara. L-a strigat, dar acesta nu l-a auzit sau s-a făcut că nu-l aude, iuţind pasul. Angelo îl strigă din nou, de data aceasta din toţi rărunchii, dar Che Guevara o luă la picior. Mirat, Angelo, se luă după el şi îl văzu urcînd scările Muzeului de Artă şi îndreptîndu-se spre o sală spaţioasă unde erau expuse tablourile lui Pirosmanişvili si unde se întîlni cu un tînăr suleget. Ceea ce nu ştia Angelo era că tînărul ăla cu tighel care îşi dichisea unghiile cu o pilă era tovarăşul balerin Reşetnikov, angajat al Teatrului de Operă şi Balet din Tbilisi şi simbriaş al comitetului orăşenesc al kaghebeului din Tbilisi. Dar Angelo nu ştia asta nici cu spatele. La fel cum nici prin cap nu-i trecea că foile pe care, în acele clipe, Che Guevara i le înmîna tipului ăluia subţire şi zvelt relatau ce-au mai făcut ei în ultimul timp şi ce au mai zis despre România. Adică îi înmîna un denunţ în care, printre cei turnaţi, era şi el. Angelo, care studia tablourile lui Pirosmanişvili, habar nu avea despre asta.

Tipul îi dădu patruzeci de ruble şi se făcu nevăzut, iar Che Guevara se răsuci spre Angelo, zîmbindu-i subţire, de parcă ştia că şi poetul e în muzeu. Dar de unde, odată ce stătea cu spatele la el ? Se apropie în fugă, îmbrăţişîndu-l călduros şi explicîndu-i că tovarăşul care plecase e balerin şi că e înnebunit după Piros- manişvili. La

fel ca şi Che Guevara. Asta-i uneşte: pasiunea lor comună pentru pictura naivă georgiană. Cît ai clipi din ochi, îl invită la o cafea. Au mers pe aceeaşi terasă şi, culmea, de data asta chelneriţa taciturnă nu mai ieşi cu dosul la ei.

Cafeaua au băut-o în tăcere. Şi, în acest timp, avu deodată o revelaţie, într-o fracţiune de secundă a înţeles cine era necunoscutul pe care-l întîlnise într-o dimineaţă în bucătăria lui Efim Iosifici. Era Che Guevara, era chiar Che Guevara. Oare îl regulase şi el pe Efim
Iosifici? Şi oare Che Guevara ţinea minte unde s-au întîlnit prima oară ? Se pare că da. Pentru că, altfel, de ce ar călca în preajma sa ca pe ace ?

Lui Angelo îi era scîrbă de el însuşi că nu se ridică de pe scaun şi nu-l lasă acolo pe muistul ăla jalnic. Dar nu pleca pentru că încă nu-şi băuse pînă la capăt cafeaua şi trăgea nădejde că, poate, Che Guevara nu e şi el un nenorocit de uranist. Apoi îi veni în minte Georgiana şi se gîndi că, astăzi, o s-o caute din nou. Iar Che Guevara se gîndi ce straniu e că-i face cinste cu cafea celui pe care îl turnase cu o jumătate de oră în urmă că umblă pe la greve antisovietice. Dar, dacă nu l-ar fi turnat, de unde ar mai fi avut bani să-i facă cinste cu cafea? Apoi se gîndi cum îl şocase, acum cîţiva ani, pe Reşetnikov, care pe vremea aia lucra la Chişinău, cînd a mers de bunăvoie la sediul kaghe- beului şi i-a mărturisit că vrea să lucreze pentru Securitate.

— Aşa ceva nu mi se mai întîmplase pînă atunci, i-a mărturisit mai tîrziu Reşetnikov. De obicei, procesul racolării e unul dificil şi anevoios. Uneori poate să dureze chiar ani de zile. Viitorii turnători sînt supuşi unor presiuni metodice şi constante. Sînt hărţuiţi, filaţi şi urmăriţi. Li se caută bube în cap şi pete întunecate în biografie, pentru că nu e om în ţara asta care să nu aibă ce ascunde. Toţi au făcut o mică porcărioară la un moment dat. O greşeală mică. O beţie soră cu moartea, în timpul căreia s-au pişat pe monumentul lui Lenin. Sau o altă prostioară ca asta. Să zicem, au fugit de armată. Au furat nişte bani de la un coleg sau au înjurat partidul. Nu e om care să nu fi păcătuit într-un fel sau altul, important e să-i afli secretele, să descoperi ce lucruri mîrşave sau infame tăinuieşte respectivul, să-i descoperi punctele vulnerabile, să-i dibuieşti slăbiciunile, după care îl poţi lua şi cu mîinile goale. Pe doi tineri literaţi de la Facultatea de Jurnalistică i-am vînat aproape doi ani de zile, pînă cînd, într-o bună zi, am prins peştişorul de aur, surprinzîndu-i goi în acelaşi pat. Unul urcat peste celălalt. Fireşte că după aia i-am şantajat cum se cuvine pînă cînd tipii au trecut de partea noastră, devenind iscoadele noastre la Editura Georgia Artistică, unde cei doi uranişti fuseseră angajaţi în calitate de redactori. Dar să vină cineva să-şi ofere de bunăvoie serviciile, aşa

ceva nu s-a mai întîmplat pînă acum, i-a zis Reşetnikov, bînd o cafea pe aceeaşi terasă.

De aceea, la început, locotenentul pur şi simplu l-a izgonit din cabinetul său, apoi, cînd a aflat cine e mama lui Che Guevara, l-a căutat singur, la facultate. Mama lui Che Guevara era o luptătoare anticomunistă cunoscută, din care cauză fusese dată afară de la Academie şi, o vreme, internată la spitalul de psihiatrie din Costiujeni, iar în ultimul timp ajunsese o biată bibliotecară. Fireşte că prima întrebare pe care i-a pus-o a fost de ce vrea să lucreze pentru kaghebe, cînd are o asemenea mamă. Răspunsul lui Che Guevara fu foarte simplu, încît îl şocă din nou pe Reşetnikov:

— Pentru că o urăsc pe mama mea. Pentru că nu am fost niciodată de acord cu ea. Deoarece ea detestă tot ce iubesc eu. Ea nu-i suferă pe octombrei, pionieri, comsomolişti, iar eu îi ador. Ea privea de sus taberele de pionieri, iar eu abia aşteptam să vină vara ca să-mi încălzesc mîinile la rugurile din pădure. Ea nu suportă nimic ce e sovietic, iar eu mă simt ca peştele în apă în Uniunea Sovietică. Şi, nu în ultimul rînd, fiindcă ea e alcoolică şi îmi face toată ziua scandal.

Che Guevara i-a mai luat o cafea şi Angelo i-a mulţumit spăsit. Era la fel de scîrbit de sine, dar nu refuză nici această cafea.

„Dar oare, dacă ar afla că îl torn la Securitate, ar mai primi să-i fac cinste cu

cafea?“, se întrebă Che Guevara, uşor amuzat. După care-şi aminti cum, în urmă cu cîţiva ani, Angelo fusese fugărit de miliţieni şi Che Guevara nu a vrut să-i deschidă uşa toaletei, ca să-l adăpostească înăuntru. „Oare, dacă ar şti Angelo treaba asta, ar mai primi să-i fac cinste cu cafea ?“ în timp ce-l scruta pe Angelo, care îşi sorbea cafeaua în faţa sa, Che Guevara îşi aminti cum, în urmă cu cîţiva ani, stătea împreună cu Maşa, prietena sa de atunci, întinşi pe nişte scaune albe, rabatabile, pe terasa Orion, peste drum de cinematograful Biruinţa, sorbindu-şi în tihnă cafelele şi mîncînd cu poftă două îngheţate cu frişcă şi ciocolată. Şi, cum stăteau ei cu linguriţele în gură, uşor moleşiţi de soarele unui noiembrie indolent şi foarte călduros, de sus, de pe bulevardul Lenin, se auzi un vuiet tot mai mare. Era o hărmălaie stranie, o larmă de proporţii. Se auzeau scandări, înjurături, zgomot de sticle sparte, izbituri de bîte, sirene ale miliţiei şi glasuri mînioase sau deznădăjduite de bărbaţi şi femei. Apoi toate astea încetaseră brusc, ca să izbucnească din nou peste cîteva minute, cu o violenţă si mai mare. Pe urmă se auzi un tropăit urias, de parcă ar fi alergat pe bulevardul Lenin o turmă de elefanţi. Tropăitul se apropia. Era tot mai intens si tot mai aproape.

Pe urmă, dinspre Teatrul Puskin zburătăci în jos, spre Filarmonică, o gloată isterică si

panicată. Erau mii de oameni, printre care si Angelo, care alergau spre terasa din faţa cinematografului Biruinţa, unde, moleşiţi de soare, îşi lingeau linguriţele Che Guevara si Masa. Sideratä, Masa scăpă cupa cu îngheţată si toată pasta aia albă se lăţi la picioarele ei, iar lui Che Guevara îi alunecă din mînă ceasca de cafea, spăr- gîndu-se în zeci de cioburi. Che Guevara o însfăcă de braţ pe Masa, reusind, în ultimul moment, să se chircească în buda cafenelei, evitînd astfel ciocnirea cu masa aia sălbăticită care era fugărită de miliţieni. Mai mulţi tipi au tras de mîner, dar Che Guevara nu le-a deschis si miliţienii au tăbărît asupra protestatarilor, pocnindu-i cu bastoanele în cap. Se pare că unul dintre cei pe care miliţienii îi loveau cu cizmele în gură fusese si Angelo. „Da, unul dintre cei striviţi de miliţieni fusese si Angelo, care acum mă priveste cu atîta recunostinţă, fiind gata să-mi pupe si mîinile doar ca să-l mai servesc cu o cafea“, se gîndi Che Guevara. „Atunci însă era tare distrus. Avea o voce disperată si ascuţită. Scotea niste răcnete animalice.“ Fireste, Che Guevara stia cine era cel care striga deznădăjduit în spatele usii. îi recunoscuse vocea din prima. Nu putea să nu-l recunoască pe Angelo, care striga cu un glas neomenesc:

— Deschideţi, vă rog, uşa, că ăştia mă omoară!

Dar, fireşte, Che Guevara nu i-a deschis uşa,

cum
nu le-a deschis-o nici altor revoluţionari, bucurîndu-se că miliţienii îi puneau la punct, pentru că prea li se urcase la cap tipilor ăstora să iasă la miting şi să facă demonstraţii de zece ori pe zi, negîndindu-se că poate strigătele şi răcnetele lor îi deranjează pe ceilalţi locuitori ai oraşului. Che Guevara şi Maşa erau contra acestor manifestări stradale. Ei nu înţelegeau cui îi folosesc mitingurile şi demonstraţiile şi de ce tipii ăştia au neobrăzarea să tulbure zi de zi liniştea publică. Şi Che Guevara îi zisese Maşei:

— *Tak im i nadd.*

îi vorbise în rusă, căci Maşa era rusoaică şi lui Che Guevara, pe undeva, îi plăcea chiar mai mult să vorbească în rusă decît în moldoveneşte, iar cînd cineva îi cerea o ţigară în moldoveneşte şi el era împreună cu Maşa, îi răspundea în rusă:

— *A u menea net*[19][20].

Din toaleta aia au ieşit abia peste vreo jumătate de oră şi s-au aşezat iar pe terasă. Au comandat alte două cafele şi alte două îngheţate, uitîndu-se uşor blazaţi la femeile şi bărbaţii care măturau străzile, adunînd sticlele sparte, reparînd bordurile distruse sau ştergînd urmele de sînge de pe asfalt. Che Guevara şi Maşa îşi lingeau linguriţele şi se gîndeau că

---

19 în limba rusă, „Bine le fac“.
20 în limba rusă, „N-am“.

miliţienii i-au ciomăgit pe manifestanţi pe bună dreptate, în troleibuze, autobuze sau în cafenele, căci lumea s-a cam săturat de toate pretenţiile lor absurde.

Acum însă îl privea pe Angelo si se întreba : „Oare ce-ar zice poetul dacă i-aş povesti că, acum cîţiva ani, am avut posibilitatea să-l ajut si nu i-am întins o mînă? Oare ar mai îndrăzni să-mi ceară bani pe datorie ?“. Căci Angelo exact asta făcea în acele clipe: îl ruga pe Che Guevara să-l împrumute cu vreo zece ruble ca să-şi cumpere si el ceva de mîncare. Che Guevara i-a dat banii si, în timp ce-i întindea bancnota roşie, se întreba din nou : „Oare Angelo i-ar lua dacă ar afla că, acum cîţiva ani, l-as fi putut salva de mînia miliţienilor şi nu am făcut-o?“. Se gîndi să-l încerce, dar, pînă la urmă, renunţă.

Angelo îşi comandă o ciorbă. Se apleca deasupra farfuriei ca şi cum ar fi vrut s-o ascundă de ochii lumii. Mînca cu viteza luminii. Şi, în timp ce Angelo golea strachina, Che Guevara îşi aminti fără să vrea de mama sa. Da, mamă-sa nu ştia că el devenise turnător şi că o spiona chiar şi pe ea, informîndu-şi colegii de la Securitate cu cine se întîlneşte şi despre ce vorbesc. Dar Che Guevara făcea aceste lucruri pentru că o ura. Toate i-au mers ca pe apă, pînă cînd, într-o bună zi, simţi nevoia să fugă de acasă, să fie cît mai departe de mama sa. Dar nu pentru că maică-sa ar fi mirosit ceva sau că

ar fi început să-l mustre conştiinţa. Da’ de unde! într-o noapte pur şi simplu i s-a întîmplat un lucru de-a dreptul monstruos.

12

în seara aia venise la mine Masa, prietena mea de atunci, pe care mama nu putea s-o sufere. Nu-i pica bine la stomac mutra ei. Nu o înghiţea deloc si îi băga strîmbe la tot pasul. Dar si mai tare mă şicana pe mine că de ce m-am legat la cap cu o rusoaică. Din această cauză, îmi făcea zile fripte şi mă numea mancurt. Fireşte că mă durea în cot de tot ce-mi zicea mama. Eu mă vedeam în continuare cu Maşa şi voiam chiar s-o iau de nevastă. Mama însă nu-i suporta pe ruşi şi-i numea ocupanţi, interzicîndu-mi categoric s-o aduc acasă pe Maşa. De aceea, nu ne întîlneam niciodată la mine acasă şi ne-o puneam pe unde apucam. Cîteodată la Maşa, dar de cele mai multe ori în curţile şcolilor sau ale spitalelor, pe holurile facultăţii, pe peluzele din parc sau pe coridoarele întunecoase ale restaurantelor. în seara aceea însă, nu ştiu ce-mi veni s-o sfidez pe mama şi am adus-o pe Maşa la noi. Da, trebuie să recunosc că am făcut-o special ca

mama să turbeze. De ciudă, s-a închis în camera ei şi a început să bea, iar eu am stins lumina, cu gînd s-o ard pe Maşa. Dar, cînd am început s-o dezbrac, s-a

întîmplat un lucru cu totul si cu totul îngrozitor. După ce i-am smuls rochia, s-a declanşat nebunia. Nu ştiu ce s-a întîmplat, dar în faţa mea nu mai era Maşa aia pe care o cunoşteam, ci mama. Fără să ştiu cum, a avut loc o metamorfoză inexplicabilă. Da, ştiam că am o halucinaţie, fiindcă mama continua să bea în camera ei şi să asculte muzică populară românească cu volumul dat la maximum. Cu toate astea, în camera mea se întîmpla un lucru mai mult decît neverosimil. Pînă s-o dezbrac, Maşa era Maşa, adică era prietena mea, pe care o iubeam şi pe care de mii de ori am despuiat-o de haine. Dar, după ce, de data asta, i-am dat jos sutienul, Maşa a dispărut din faţa mea, chiar sub ochii mei înnebuniţi de groază. Spre mine nu-şi mai întindea mîinile Maşa, ci mama mă chema la ea. Da, nu ştiu cum, dar mama se infiltrase în trupul Maşei, vrînd să mă îmbrăţişeze. Fireşte că nu m-am atins de fată, am rugat-o să se îmbrace şi am alungat-o din apartament, spre stupoarea iubitei mele, care nu înţelegea ce se întîmplă cu mine. Dar nici eu nu înţelegeam. Cu toate că o iubeam, îmi era frică să mă ating de ea. A doua zi ne-am întîlnit din nou. De data asta, la ea acasă. Dar a fost destul să-i scot rochia ca mama să-i ia locul. Am fugit din nou, iar de atunci am evitat-o tot timpul, fiindcă, după ce se dezbrăca, Maşa se preschimba în mama. Da, nu-i puteam explica

toate astea şi am rugat-o să luăm o pauză. Dar, de atunci, nu m-am mai putut apropia de nici o altă femeie, fiindcă toate semănau covîrşitor de tare cu mama. Da, cea pe care eu o turnam la secu acum mă hărţuia pe mine. Era suficient să mă bag sub plapumă ca să simt o atracţie sexuală de nestăvilit faţă de mama, ceea ce mă făcea si mai depresiv decît eram de obicei. De aceea, m-am refugiat la Tbilisi, pentru a fi cît mai departe de această ciudată dorinţă de-a mă scula noaptea si a mă băga în patul mamei. Nu stiu cum de nu mi-am iesit din minţi. Desi dimineaţa mă bucuram că deschideam ochii în patul meu, si nu în al mamei, eram pe cale să o iau pe arătură. Simţind asta, am fugit la Tbilisi. Am fugit ca să-mi smulg din minte chipul mamei si ca s-o uit. Dar, cu toate că mă aflu la o distanţă de o mie si ceva de kilometri de Chisinău, trupul acesteia încă mă tulbură si încă mă cheamă si acum la ea. Şi toate femeile care, altfel, nu semănau deloc cu ea, imediat ce le dezbrăcam, mă priveau cu ochii mamei mele. De aceea, de atunci nu m-am mai culcat cu nici o femeie.

Cu toate că am încercat de nenumărate ori. într-o seară, am bătut în usa Oxanei si aceasta mi-a deschis, era singură si părea a fi si mai odîrjită decît era de obicei. Am apucat-o de mînă si i-am şuierat în faţă:

— Te vreau. Vreau să te fut! si i-am întins o

sticlă de votcă.

Oxana a împins neglijentă votca pe masă si a început să-si debutoneze matineul înflorat. Cînd am văzut-o goală, întinsă în pat ca o plăcintă, cu picioarele desfăcute si uitîndu-se indiferentă în tavan, mi-a fugit pămîntul de sub picioare si m-am însirat pe podea, la picioarele strălucitoare si transpirate ale ucrainencei. Fata s-a repezit la baie, de unde s-a întors cu o căldare cu apă si m-a stropit pe faţă. Cînd am deschis ochii, am leşinat din nou, fiindcă tipa aia despuiată semăna izbitor de tare cu mama. Parcă erau una şi aceeaşi persoană, ceea ce mă făcu să vomit. Mă zgîiam la ucraineancă şi vorbele îmi îngheţară în gură: în faţa mea nu era nimeni altcineva decît maică-mea. Fireşte că am rupt-o la fugă. Am deschis uşa şi am luat-o la sănătoasa. De atunci, ori de cîte ori o vedeam pe Oxana, o tăiam din loc.

Acelaşi lucru mi s-a întîmplat şi cu Valeria, o tipă şleampătă şi buboasă, care nu avea nici o treabă cu mama, dar într-o seară, cînd şi-a scos rochia, am înlemnit din nou. în faţa mea era mama şi nici urmă din fata aia balcîză. Fireşte că am şters putina din nou.

Şi aşa mi s-a întîmplat şi cu alte fete, care aparent nu aveau nici în clin, nici în mînecă cu mama mea, dar era destul să le dezbrac ca să descopăr că, de fapt, m-am înşelat şi că erau identice cu mama. îşi schimbau înfăţişarea

îndată ce le dezbrăcam. Probabil că mi-aş fi ieşit iremediabil din minţi dacă într-o seară nu m-aş fi trezit călărit de Georgiana. Se pare că încurcase camera, căci, tam-nisam, a deschis uşa şi s-a aruncat asupra mea.

13

Da, era clar că fata greşise camera, dar deja nu mai putea da înapoi, căci Che Guevara o răsturnă sub el şi se înfipse cu sălbăticie în ea pînă cînd îşi pierdu cunoştinţa. Cînd şi-a revenit, Georgiana încă îl mai călărea şi după încă vreo cîteva partide de sex, cu Georgiana deasupra sau dedesubt, chipul mamei sale s-a şters pentru totdeauna de pe faţa ei. Georgiana era singura femeie din lume pe faţa căreia nu se lipise masca de ceară a mamei sale. Georgiana era Georgiana, inclusiv cînd era goală.

Doar în preajma Georgianei mama sa îi devenea indiferentă din punct de vedere sexual. Dispărea din faţa ochilor săi doar atunci cînd îl lua în braţe Georgiana. Dar era destul să n-o vadă cîteva zile ca imaginea mamei sale să-i înfierbînte din nou simţurile. Şi atunci mergea s-o caute pe Georgiana, chiar dacă pentru asta ar fi trebuit să parcurgă o sută de kilometri. Era suficient să-i arunce o singură privire ca trupul mamei sale să se evapore în aer.

Uneori însă mama sa nu voia să cedeze cu una, cu două şi atunci o scotea pe fată de la ore şi o băga în

camera de duşuri, sfîşiindu-i rochia de pe ea, sau o ducea undeva pe munte sau în vreun auditoriu pustiu, unde o poseda cu furie pînă cînd maică-sa îi ieşea din cap.

Acum simţi din nou că o doreşte pe mama sa, ceea ce însemna că trebuia s-o găsească urgent pe Georgiana. Mădularul îi zvîcni în pantaloni. Acum avea bani, deci ar putea, cît ai bate din palme, să închirieze o cameră la Iveria şi să i-o tragă tipei, aşa cum făcea de fiecare dată cînd mama sa îi subjuga mintea şi nu putea scăpa de ea. Mădularul îi zvîcni din nou în pantaloni. îi crăpa buza s-o găsească mai repede pe codană şi s-o pompeze pînă o s-o uite pe mamă-sa.

14

Dar oare unde putea fi acum Georgiana? Ca un făcut, şi Angelo începu să-i vorbească despre Georgiana, plîngîndu-i-se că tipa îl respinge şi cerîndu-i un sfat despre cum să-i sucească minţile.

Cam în acelaşi timp, au sărit amîndoi în picioare şi au luat-o la fugă. Cu toate că alergau în direcţii opuse, amîndoi se îndreptau spre Georgiana. Dar, deşi amîndoi voiau să dea mai repede de bruneta aia tulburătoare, nici unul din ei nu ştia de intenţiile celuilalt. Şi cu atît mai puţin că exact în acele clipe Georgiana se gondola, asudată, deasupra lui Enrico.

Che Guevara a tăiat-o pe Ceavceavadze, iuţind paşii într-un mod mai mult decît straniu. Oare unde voia să ajungă? Oare unde se grăbea în halul ăsta? Fireşte că nu ştiam. De unde aş fi putut să ştiu? Dar nici nu mă interesa prea mult treaba asta fiindcă ardeam de nerăbdare să dau mai repede de Georgiana. M-am dus la căminul ei, dar fata nu era acasă. Nu era nici în barurile din apropiere şi nici la cinematograf. Bîjbîiam prin oraş, căutînd-o. Da, voiam s-o găsesc mai repede şi să-i spun tot ce am pe suflet, însă fata nu era nicăieri. La un moment dat, mi s-a părut că o văd. Da, ea era, în staţie. Dar, cînd m-am apropiat, am descoperit că de fapt nu era Georgiana. Pe urmă am văzut-o din nou, intrînd într-un magazin. Dar nici tipa aialaltă nu era Georgiana. Totuşi, aveam impresia că e pe undeva prin preajmă. Aveam impresia, la fel ca nu ştiu cărui personaj din romanele lui Gheorghe Crăciun sau din alt roman al altui scriitor, pare-mi-se dintr-un roman al lui Sabato, că „se ascunde în trupul tuturor femeilor care îmi

14

ieşeau în cale“ - oare a cui era această expresie ? Nu-mi aminteam. Am încetinit paşii, holbîndu-mă la femeile care treceau pe lîngă

mine. Absolut toate erau tulburător de frumoase si semănau ca două picături de apă cu balaoachesa aia răscolitoare. Dar, cînd m-am apropiat de una dintre ele, care avea o umbrelă în mînă, Georgiana a dispărut din nou si eu m-am trezit privind-o năuc pe femeia aia lălîie ce nu avea nici în clin, nici în mînecă cu Georgiana. Şi femeia aia, la fel, mă privea de parcă as fi fost nebun de legat care voia s-o apuce de gît. într-adevăr, cu ce drept mă zgîiam la ea ? Mai ales că nu o cunosteam. Da, fireste că i-am spus că am confundat-o cu altcineva, dar ea nu m-a crezut si m-a privit îngreţoşată. M-am răsucit pe călcîie, încercînd să mă fac nevăzut. Femeia aia şleampătă se luă însă după mine. Ca să scap de ea, am sărit într-un troleu. Am întors capul, sperînd să dau de fiica lui Nicolai Ivanovici, dar Georgiana nu era nici în acel vehicul zgomotos, în care o gaşcă de tineri fumau ca turcii. Brusc, am simţit că, dacă voi coborî la prima staţie, voi da nas în nas cu Georgiana. Zis şi făcut. M-am dat jos la prima staţie, dar Georgiana nu mă aştepta. Totuşi, eram ferm convins că era pe undeva prin apropiere. Da, era prin preajmă. Eram sigur de asta. Am început să alerg spre intrarea în parc. Parfumul ei plutea în aer. Una peste alta, mi se părea că toate femeile erau îmbrăcate la fel ca ea. Trebuia doar s-o caut mai bine. Cu siguranţă că mă aştepta în parc. Am bătut toate aleile, dar, nu, nu, Georgiana nu era nicăieri. Totuşi, ardea sîngele în mine şi voiam

15

neapărat s-o găsesc, de parcă de acest lucru ar fi depins soarta mea. Simţurile îmi erau încinse. Capul îmi fierbea şi trupul îmi clocotea, dar Georgiana nu era nicăieri şi atunci am simţit că o iau razna. Traversam parcul, dar mintea deja mi se tulburase. Aveam impresia că o văd pe Georgiana în parc, sprijinită cu mîinile de capota unei maşini si sfredelită pe la spate de un tip gras si chelios. Intrigat, m-am fofilat spre cei doi amanţi, dar, după ce am înaintat un pic, am descoperit că la mijloc era cu totul altceva decît crezusem iniţial. Nici vorbă despre nu ştiu ce futai. Pur şi simplu un tip o căra în spate pe o fată adormită sau poate beată, care nu avea nici o treabă cu Georgiana. M-am grăbit să ies din parc, dar priveliştea care mi s-a dezvăluit în faţa ochilor pur şi simplu m-a îngrozit de-a binelea. Era o imagine oarecum apocaliptică: o mulţime fremătătoare şi unduitoare de tipi îşi întindeau mîinile flămînde spre Georgiana.

Masculi dezgoliţi voiau s-o călărească. O mare de corpuri goale şi transpirate strălucind fistichiu o împresurase pe Georgiana. Gemetele lor individuale se contopeau, formînd un singur geamăt. Un geamăt colectiv. Un geamăt unic care urca la cer. Trupurile lor nesăţioase păreau un singur trup. Un trup uriaş. Un trup ce blocase ieşirea din parc. Un trup masiv zguduit de convulsii, tremurînd din toate încheieturile se prăvălea peste Georgiana. Un trup mătăhălos îşi împlînta membrul gigantic în trupul plăpînd al

fetei, oftînd de plăcere.

Era un dezmăţ general, o adevărată orgie, pe care o contemplam înfricoşat, de parcă aş fi fost într-un muzeu. Toată lumea făcea dragoste cu Georgiana. Hainele tuturor erau adunate grămadă. Era un munte de haine.

Spinări transpirate o acopereau pe Georgiana. Nu ştiam ce să fac, să mă apropii sau nu. Totuşi, după cîteva clipe chinuitoare de îndoială, m-am apropiat, dar nu am văzut pe nimeni să facă dragoste. Cu atît mai puţin pe Georgiana. Fermecătoarea brunetă nu era, la ora aia, în parc. Da, într-adevăr, erau o groază de oameni, dar ei se plimbau liniştiţi pe alei sau picoteau pe bănci ori stăteau întinşi pe iarbă şi se holbau la cerul incandescent. Doar cîţiva tineri mai fîşneţi cîntau la chitară *Sad a har, cemo Suliko?* Şi atunci m-am gîndit că, poate, am înnebunit dacă am avut o asemenea vedenie apocaliptică, de vreme ce, în realitate, Georgiana nu era nicăieri şi fiecare îşi căuta de obielele sale. Aşadar, se pare că m-am scrîntit de-a binelea. Probabil că mă ţăcănisem cum nu se poate mai rău şi acest gînd mă băgă din nou în boale. Ca să scap de această teamă absurdă şi sîcîitoare, am luat-o spre cimitir, cu gîndul să scriu un poem despre Georgiana, fără de care viaţa mea nu mai avea absolut nici un sens. Simţeam asta. Portiţa de lîngă un mormînt s-a deschis singură. M-am aşezat pe o bancă şi am început să scriu.

15

Cuvintele se rostogoleau ca nişte bulgări de zăpadă şi toate formau un singur nume: Georgiana. Era un poem la fel de frumos ca şi discul soarelui care aluneca pe cer, cum ar zice Marius Ianuş sau, poate, alt poet. Apoi am început alt poem, după care m-am apucat de altul şi toate, dar absolut toate textele erau despre Georgiana. Am părăsit cimitirul doar cînd a început să se întunece. Am ieşit din cimitir gîndindu-mă că în seara aia trebuie s-o găsesc neapărat pe Georgiana.

într-adevăr, în timp ce Angelo si Che Guevara o căutau înnebuniţi prin oraş, Georgiana se zbătea deasupra lui Enrico. Era goală, complet goală, si îl călărea asudată pe Enrico într-o sală a bibliotecii universităţii, unde pătrunseseră pe fereastră. Georgiana a dat de el la o demonstraţie din centrul orasului, unde Enrico agita deasupra capului o pancartă antisovietică. Tocmai începuse să agite si el bucata aia de carton, cînd cineva l-a tras de mînă. Bineînţeles că era Georgiana, care-l privea cu niste ochi arzători. Fără să mai aştepte vreo invitaţie în plus, Enrico a urmat-o supus. Au ales biblioteca universităţii fiindcă nu aveau unde altundeva să facă sex: camera fetei era ocupată; toate colegele ei erau acasă, la fel ca şi colegii lui Enrico, si atunci au mers la bibliotecă. Enrico a deschis fereastra si s-a cocoţat primul înăuntru, trăgînd-o după el si pe Georgiana, pe care a trîntit-o apoi pe un pat improvizat din cărţi. Se futeau pe cărţile pe care a doua zi studenţii

15

urmau să le citească. Se futeau cu patimă şi cu uitare de sine. Enrico stătea întins pe spate, iar fata, de mai bine de un sfert de

oră, se agita deasupra lui. Enrico îi mîngîia ţîţele caniculare si orbitoare si îi povestea că Angelo e mort după ea. Georgiana răspunse că ştie, dar că încă nu şi-a pierdut minţile ca să-şi piardă timpul cu un tip atît de spălăcit şi Enrico nu mai zise nici pîs.

Fata se zbătea deasupra lui, iar el îşi aminti cum mamă-sa se întorsese, într-o seară, acasă - asta se întîmplase la Chişinău, cu cîţiva ani în urmă - şi îi mărturisise, cu voce spăşită :

— Ştii, şeful meu mi-a cerut să ies pe sticlă şi să veştejesc cenaclul Mateevici şi să declar că e o adunătură de vagabonzi, alcoolici, tipi exmatriculaţi de la universitate, dezertori din armată, drogaţi şi homosexuali.

— Şi vei face asta ?

— Nu ştiu ce să fac, mormăise mamă-sa cu o voce obosită.

— însă tu ştii că lucrurile nu stau nici pe departe aşa, căci din Mateevici fac şi eu parte, dar nu sînt nici alcoolic, drogat, homosexual, şi nici vagabond nu sînt.

— Da, ştiu, îngăimase mama sa, apucîndu-l de mînă, iar lui Enrico începuse să-i tremure nasul.

— Şi atunci ce vei face?

— Nu ştiu ce să fac. Să mint şi să merg contra ta sau să spun adevărul şi să-mi pierd serviciul. Nu ştiu ce să aleg. Mă codesc, dar nici să ezit la nesfârşit nu pot. Nu ştiu ce să fac. Pe

de altă parte, eu mi-am dat părul pe mîna lor. Ştiu prea bine că cei care vin la Mateevici nu sînt alcoolici sau haimanale, dar, în

15

acelaşi timp, dacă voi spune asta pe post, voi fi dată afară din Televiziune.

— Şi ce vei face ?

— Nu ştiu.

— Ai să afirmi că eu şi prietenii mei sîntem nişte tipi terminaţi?

16

— Dar ce să fac ? Ce altceva să fac ? Sau tu vrei să mă măture din Televiziune? Şi atunci din ce vom trăi?

Şi seara mama mea ieşi pe sticlă si turui ca o moară stricată că cenaclul Mateevici nu e nimic altceva decît o adunătură de scursuri şi eu, de scîrbă, am fugit de acasă în parcul Puşkin, unde oamenii făceau greva foamei, printre ei şi Angelo, care, din nou, nu avea unde să doarmă. Cu toate că eram mai mult decît conştient că ăsta era preţul pe care trebuise să-l plătească mama ca să-şi păstreze postul, adică să toarne căldări cu lături în capul meu şi ale prietenilor mei, pentru că şeful ei ştia prea bine că frecventam Mateevici şi tocmai de aia a vrut s-o facă ceapă cu apă pe mama, iar pe mine să mă facă de băcănie în faţa prietenilor mei. Şi-a bătut joc de ea cum a vrut, impunîndu-i mamei să mă numească drojdia societăţii, narcoman şi alcoolic.

Fireşte că am luat-o în barbă de la colegii mei de cenaclu. Toţi ştiau ce a făcut mama. Fiindu-mi silă de mine însumi, nu m-am întors acasă cîteva nopţi, dormind pe băncile plouate şi

16

friguroase din parc. Totuşi, în cele din urmă, m-am întors, dar, cu toate că locuiam în acelaşi apartament, nu am mai schimbat o

vorbă cu mama, fierbînd în suc propriu. într-un tîrziu, am spart tăcerea pentru că aveam nevoie de bani. Apoi am spălat putina la Tbilisi, unde m-am cărat cînd am descoperit un lucru si mai monstruos decît tot ce făcuse maică-mea pînă atunci. întîmplător, într-o seară am dat peste o foaie scrisă de ea: era un angajament al ei faţă de Securitate în care promitea solemn că, în cel mai scurt timp, eu voi deveni turnător, ca si ea. Adică asta însemna, nici mai mult, dar nici mai puţin, că mama mea era securistă. Şi probabil că ciripea de mult la kaghebe, iar eu despre asta stiam cît praful de pe tobă. Descoperirea a pus capac la toate si exact treaba asta m-a făcut s-o tai la Tbilisi, rupîndu-mă de Mateevici, de mitinguri si demonstraţii, de grevele foamei, de chefuri revoluţionare unde pînă si cei mai prudenţi colegi ai mei îndrăzneau să strige „Trăiască regele!“ si participarea lor la revoluţie se limita la aceste urlete într-o pădure de la marginea Chisinăului, unde nu-i auzea absolut nimeni, dar tipii respectivi deja se considerau eroi si se credeau urmăriţi de Securitate. Dar fără această atmosferă incendiară nu-mi puteam imagina existenţa si tînjeam mai dihai ca un cîine, ieşind seară de seară pe balcon sau izolîndu-mă în vreo pădure din apropierea orasului Tbilisi si rememorînd cu glas tare tot ceea ce trăisem zi si noapte în Chisinău.

Cu maică-mea am rupt toate relaţiile. Nici măcar bani nu mai acceptam să primesc de la

ea. Da, bani îmi trimitea bunică-mea, nu mama. Dar nu făceam asta doar ca să-i dau peste nas mamei, ci pentru că îmi era tîrsă să primesc bani de la o securistă.

16

17

în timp ce o ardeam pe Georgiana, mi-am amintit că i-am mai pus-o o dată în timp ce mulţimea încerca să asedieze sediul Ministerului de Interne din Chişinău. Dar, cu toate că de atunci a curs atîta apă pe Bîc, eu încă mai voiam să i-o trag. Dar numai atunci cînd ieşeam la mitinguri sau demonstraţii si strigam injurii la adresa conducătorilor sovietici. Era destul să mă amestec printre tinerii care scandau lozinci antisovietice ca imaginea fetei să-mi încingă mintea şi pula să-mi fremete în pantaloni. Se pare că şi Georgiana voia acelaşi lucru, dar numai atunci cînd mergeam la demonstraţiile şi grevele din centrul oraşului. Era o coincidenţă mai mult decît bizară. Era ceva cu totul şi cu totul inexplicabil, întrucît, altminteri, cînd în oraş era linişte, fata îmi era absolut indiferentă, la fel cum şi eu îi eram indiferent ei. Dar era destul ca primii oameni să se adune în piaţa centrală pentru ca sîngele să mi se învioreze în vine. De aceea, nu am stat pînă la capăt la nici o manifestare de protest, fiindcă Georgiana îmi ieşea imediat în cale, trăgîndu-mă după ea. Eram ca două personaje dintr-o proză de Cortázar, de parcă impulsurile mele i s-ar fi transmis la distanţă. Dar despre treaba asta nu ştia absolut nimeni, cu atît mai puţin Angelo, care, de fiecare dată cînd mă vedea, mă copleşea cu poveştile sale lacrimogene despre Georgiana, rugîndu-mă aproape tot timpul să-i

dau sfaturi cum s-o ameţească de cap.

Nu ştiu cum se întîmpla însă că pe Angelo îl întîlneam îndată ce i-o puneam fetei.

17

Biblioteca aia era pustie, Georgiana era sub el, iar Enrico încă se gîndea la mama sa. Era o problemă peste care nu putea trece chiar aşa de uşor. A aflat că banii pe care îi primea în fiecare lună nu erau, de fapt, banii bunicii sale, ci ai mamei lui. Aşadar, asta era dilema sa în acele clipe cînd o rădea pe Georgiana, nu ştia ce să facă: să-i accepte mai departe sau nu. Adică s-o facă pe niznaiul sau să-i dea peste mîini mamei sale şi să-i declare că nu acceptă nici un ajutor din partea ei. Da, putea să facă pe mortul în păpuşoi, vorba unui poet celebru, şi să-i ridice în continuare de la poştă, mai ales că, în ultimul timp, viaţa tare se mai scumpise şi el avea mare nevoie de bani. Dar tot atît de bine putea să nu-şi trădeze conştiinţa şi s-o scuipe pe maică-sa în faţă, strigîndu-i că el nu acceptă nici un fel de pomană de la securişti. Da, nu ştia ce să facă. Intra şi ieşea din trupul strălucitor al fetei, fără însă a găsi vreo ieşire din acest cerc vicios. Dilema sa era cu atît mai acută cu cît acum

buzunarele îi erau goale, iar la poştă îl aştepta un nou mandat. Georgiana era roşie şi transpirată şi gemea

sub el, iar Enrico nu ştia ce să facă. Ochii fetei se învîrteau în cap ca limbile unui ceas, iar Enrico era mai debusolat ca niciodată. Totuşi, gemetele, în crescendo, ale fetei îl îndemnară să nu ridice mandatul de la poştă şi s-o rupă definitiv cu mama sa, o dată pentru totdeauna.

17

După ce ejaculă însă, se hotărî să meargă la poştă. S-au îmbrăcat, au deschis fereastra bibliotecii uşor plictisiţi şi au sărit în curte, unde s-au despărţit în mare grabă. Georgiana a mers să se culce, iar Enrico spre poştă. Pe drum a început să-l mustre conştiinţa şi s-a gîndit că mai bine ar fi mai întîi să bea ceva şi abia după aia să se decidă dacă ridică sau nu rublele. însă pe ce bani să bea ?

Nu se ştie cum, dar se gîndi că ar putea să-l împrumute Angelo, care astăzi, pare-mi-se, trebuia să prindă la seu, luîndu-şi bursa. Aşa şi făcu. Se porni spre căminul cu şaisprezece etaje în care locuia poetul. Dar Angelo nu era acasă, nici în parc sau la cantină.

Cînd deja voia să renunţe să-l mai caute, l-a văzut pe Angelo ieşind, cu capul între urechi, din cimitirul din spatele complexului studenţesc.

18

Da, l-am văzut si eu pe Enrico că mă căuta cu plăcinte calde prin orăşelul studenţesc. De aceea am si părăsit cimitirul, deşi făceam lucrul ăsta cu o mare părere de rău, pentru că îmi plăceau ţintirimurile. La Chişinău adoram să mă plimb prin cimitirul armenesc, împreună cu Leo Ivăneţ sau singur, pelerinînd spre mormîntul lui Mateevici, cu un şip cu vin în mînă şi cu caietele mele de poezii. îl luasem cu mine de cîteva ori şi pe Enrico, citindu-i din poeziile mele noi. Beţi mangă, umblam prin cimitirul armenesc şi ţipam:

— Vrem alfabet latin sau Unire, moldoveni!

Acolo am ţinut primele noastre mitinguri antiso- vietice şi tot în cimitirul armenesc am fluturat pentru prima dată deasupra capului tricolorul românesc. Acolo am discutat poeziile mele pentru copii sau maturi plimbîndu-ne cu mîinile la spate printre morminte. în cimitirul armenesc, la un moment dat, l-am întîlnit pe

dramaturgul Andrei Burac, care mi-a arătat cum rîca supravieţuieşte morţii, ducîndu-mă la cîteva morminte ale unor tipi care s-au opus regimului.

— Iată, mi-a zis Andrei Burac, în jurul mormintelor ăstora sînt mormintele celor care i-au turnat si i-au persecutat. Se mai urmăresc si mai fug unii de alţii si în lumea de dincolo.

Pare-mi-se atunci împreună cu mine fusese si Enrico.

La Tbilisi însă, nu l-am luat niciodată în cimitir si pe Enrico. Aici, la o distanţă de mii de kilometri de orasul de bastină, preferam să mă plimb de unul singur prin cimitire ca să scriu poeziile mele cam deznădăjduite închinate Georgianei.

Cînd i-am strîns mîna lui Enrico, eram mai dezamăgit ca niciodată că nu am găsit-o pe Georgiana. Nu ştiu cum, dar Enrico mi se păru că miroase a Georgiana. L-am adulmecat mai îndeaproape si în nări m-a izbit mirosul răscolitor al fetei. Pînă si ochii lui Enrico mi se părea că seamănă cu ochii Georgianei. De aceea, l-am întrebat dacă nu a văzut-o cumva pe bruneta aia zemoasă si fragedă, dar Enrico a săltat nedumerit din umeri, schimbînd rapid tema discuţiei.

M-a invitat să mergem să bem ceva. Nu i-a fost greu să mă convingă, desi nici eu nu aveam nici o copeică. Cu toate astea, am mers pe terasa din spatele terenului de fotbal, unde chelnerii îsi plăteau urechea, sperînd să dăm de vreun cunoscut care să ne facă cinste cu vreo bere. Ne-a mers pentru că l-am întîlnit pe Iulius,

care a scos din buzunar un somoiog de ruble si l-a trîntit pe masă, îmbiindu-ne să ne luăm cît ne trebuie, după care s-a asezat la altă masă, fără a lua însă si bănetul cu el. Pentru început, am comandat două sute de coniac. Cu paharul plin în mînă, i-am recitat lui Enrico poeziile pe care le-am compus în ţintirim. Cînd i-am mărturisit că mi-aş da toate urechile ca s-o pot avea pentru o noapte pe Georgiana, lui Enrico au prins să-i sticlească ochii. Ce mai încolo si încoace, eram înnebunit după balaoacheşa aia focoasă despre care Enrico habar nu avea unde e acum. Brusc, l-am rugat să-mi dea un sfat cum s-o aburesc.

— Ai putea tu s-o iei într-o parte si să-i povesteşti că mi-a sucit minţile. Ai putea?

L-am înşfăcat de mînă şi îi vorbeam tot mai exaltat şi mai exaltat.

— Simt că numai tu ai putea s-o faci să înţeleagă că mi-am pierdut somnul din cauza ei. Numai tu. Ai putea să vorbeşti cu ea?

Enrico înlemni. îşi privea îngîndurat cămaşa vopsită în roşu, galben şi albastru şi tăcea. Efectiv, îşi înghiţise limba. Oare din cauză că apăruse Che Guevara, căci, ori de cîte ori se ivea prin preajmă, Enrico lua apă în gură şi umbla în vîrful picioarelor în jurul lui?

19

Angelo s-a ridicat în picioare si a pornit să traverseze strada ca să-şi cumpere un pachet de ţigări. Enrico s-a luat după el, vrînd să-l convingă s-o lase pe Georgiana în zeama ei pentru că e o pupăză pe care toată lumea o fute. Şi, cînd era gata să-i spună că e o fleoarţă pe care, cu cîteva ore înainte, a futut-o şi el, s-au trezit împresuraţi de o laie de tineri. Unul dintre ei îi întrebă:

— *Tkven kartveli hart* ?[21]

Che Guevara se făcu broască pe pămînt. Enrico i-a răspuns, cu gura uscată :

— *Net, mî maldavani*[22].

Dar tînărul insistă:

— *Kartulad vlaparakob* ?[23]

Asta-l făcu pe Enrico să se înmoaie ca o plăcintă :

---

21 în limba georgiană, „Sînteţi georgieni?".

22 în limba rusă, „Nu, sîntem moldoveni".

23 în limba georgiană, „Vorbiţi georgiana?".

— *Ţota-ţota*[24].

24 în limba georgiană, „Puţin".

Tînărul îşi înăspri vocea :

— *Ra saheli*

gakvt?[25][26][27]Enrico

bolmoji:

— *Maia imea Enriko a evo Angelo*[2].

— *Kartulad, seidzleba*[3], nu se dădu bătut tînărul. Enrico îi zise:

— *Ne magu pa gruzinskii*[28][29][30].

Tînărul îl înşfăcă pe Enrico de guler:

—Pacemu ne mojete? Stoliko let jivete v Gruzii i niznaite gruzinskii iazîk?! Kak ăta mojno, svini ![5] Enrico protestă:

— *Mî ne svini, mî maldavani*[6].

Tînărul nu voia să creadă că sînt moldoveni:

— Dacă sînteţi moldoveni, de ce nu staţi la naiba în Moldova voastră ?

Unul dintre tineri strigă :

— Bine, dacă ştiţi georgiana, vă lăsăm în pace, dar nici Enrico şi nici Angelo nu au putut bîigui nici un cuvînt în georgiană.

---

25 în limba georgiană, „Cum vă cheamă?“.

26 în limba rusă, „Numele meu e Enrico, iar pe el îl cheamă Angelo“.

27 în limba georgiană, „Vă rog, în georgiană“.

28 în limba rusă, „Nu pot în georgiană“.

29 în limba rusă, „De ce nu puteţi? De atîţia ani trăiţi în Georgia şi nu ştiţi georgiana! Cum se poate una ca asta, porcilor!“.

30 în limba rusă, „Noi nu sîntem porci, noi sîntem moldoveni“.

Şi atunci flăcăii au început să urle:

— *Cemodan, vagzal, Kisinev* ![31]

Apoi s-au năpustit asupra lor, i-au doborît la pămînt si au prins să-i lovească cu picioarele. Enrico zbiera :

— Bă, ce, voi aveţi apă la cap ?

— Da, bine, vă lăsăm în pace, dacă ne demonstraţi că stiţi georgiana, au insistat tinerii.

— *Tkven iţit kartulad* ?[32]

Dar Enrico si Angelo se beleau la ei ca boii la poartă nouă, ceea ce-i făcu pe tipi să-si iasă cu totul din ţîţîni.

— Mă, puli belite, ce naiba cătaţi voi în Georgia dacă nu stiţi limba gruzină ? Cemadan, vagzal, chisinev! Mancurţilor, rusofoni jegosi, aţi venit să rusificaţi poporul georgian! Scursuri rusofone!

Hăndrălăii care le dădeau în tărbacă nu stiau că-i desfigurau pe cel care o futuse pe teleleică si pe gugustiucul care îi cerea sfaturi cum s-o cucerească, desi, în adîncul sufletului său, nu mai trăgea nădejde s-o mai aibă vreodată. Culmea e însă că nici Enrico si cu atît mai puţin Angelo habar nu aveau că găliganilor care-i snopeau, în acele clipe, tot la Georgiana le stătea mintea: se gîndeau cum s-o găsească si s-o ardă pe fata pe care, cu vreo oră în urmă, o

---

31 în limba rusă, „Valiza, gara, Chisinău!“.
32 în limba georgiană, „Ştiţi georgiana?“.

văzuseră iesind, semidezbrăcată, dintr-un bar din orasul vechi.

Şi, în timp ce tinerii îi stîlceau faţa, Enrico era chiar bucuros un pic pentru că măcar acum Angelo nu-i mai cerea sfaturi cum s-o cucerească pe Georgiana. Totodată, era surprins că nu simte absolut nici o durere, de parcă ar fi fost izbit în burtă sau în nas de nişte picioare sau mîini de vată sau cu nişte bulgări de zăpadă. Faţa totuşi i se umplu de un lichid purpuriu şi vîscos. Sîngele i se scurgea în gură şi sub gulerul cămăşii şi, în timp ce alte şi alte picioare îi înnegreau ochii, Enrico îşi aminti cum, la Chişinău, el şi cîţiva prieteni ai săi, înarmaţi cu lanţuri şi bîte, ieşeau seara la vînătoare de ruşi, chestionîndu-i pe tinerii pe care-i întîlneau în parc sau pe stradă dacă ştiu sau nu limba moldovenească. Mulţi nu ştiau nici măcar ce înseamnă „Bună ziua“ sau „Mulţumesc“ şi din ce limbă sînt. Ei bine, Enrico şi prietenii săi le dădeau o şansă, ofe- rindu-se să-i înveţe, pe gratis, limba băştinaşilor. Învîrtind lanţurile de fier în mîini, le cereau să repete după ei: „Bună ziua, îmi zice Anton. M-am născut pe 7 martie. Sînt din Chişinău şi iubesc Moldova“. Unii însă se încăpăţînau să nu repete aceste cuvinte şi expresii, motivînd că sînt prea grele pentru ei. Pe aceştia îi zvîntau în bătăi, dar pe cei care acceptau să înveţe cele cîteva formule de

politeţe în română îi lăsau în pace. Se apucau să-i desfigureze doar pe cei fiţoşi, pe cei care strîmbau din nas la auzul vorbelor moldoveneşti. Spre deosebire de banda criticului literar Dionisie, Enrico şi amicii săi nu-i poceau niciodată pe oamenii binevoitori, dornici să înveţe limba indigenilor. Gaşca lui Dionisie însă începea să-i pizdească imediat ce aceştia deschideau gura şi vorbeau în rusă. Şleahta lui Dionisie curăţa cafenelele de consumatorii ruşi, condu- cîndu-se după ideea că nu e normal să mănînci în vreun bar sau restaurant din Chişinău dacă nu ştii limba moldovenească, şi după ce-i izgoneau pe ruşi din cafenele, Dionisie arbora un drapel tricolor pe tejghea, lăsîndu-i în local doar pe cei care vorbeau româneşte.

Enrico şi prietenii săi însă nu au procedat niciodată aşa. Mai întîi de toate, ei căutau să le ofere o şansă celor care nu cunoşteau nici o boabă româneşte. Aveau la ei cîteva manuale de învăţat rapid româna cumpărate din banii lor pentru a le dărui celor care se arătau interesaţi să şi-o însuşească. Enrico şi prietenii săi încercau să-i deprindă pe tinerii ruşi mai binevoitori cum se zice „Noroc“, „Ce mai faci?“, „Cum te cheamă ?“, „De unde eşti?“, „Dumneavoastră“, „Doamnă“, „Dom- nule“ şi unii repetau după ei pînă cînd îşi însuşeau aceste cuvinte sau expresii şi aceşti tineri deveneau pe loc prietenii lor. Enrico îi invita în vreun bar oarecare, unde se

făceau cu toţii varză. Erau călcaţi în picioare doar cei ce refuzau categoric să pronunţe barem vreun cuvînt în limba română.

Acum însă, Enrico scuipa sînge şi îşi dosea capul cu mîinile. La Chişinău totuşi, alţii stăteau ghemuiţi în faţa sa scîncind de spaimă. Dar Enrico nu mergea niciodată prea departe cu bătaia, el se limita la cîteva picioare şi pumni în gură, spre deosebire de Dionisie sau de aceşti tineri zurlii, care, probabil, îşi propuseseră să-i căsăpească de tot.

Cînd unul dintre tineri ridică o Pşenicinaia în aer ca să-l plesnească în creştet, Enrico îşi aminti din nou cum, la Chişinău, o dată îi sărise muştarul în troleibuz atunci cînd îi întrebase pe cei din faţa sa:

— Coborîţi ?

Aceştia îl priveau ca si cum ar fi picat din Lună:

— *Sto vî skazali? Vi magli bî gavariti na narmalinîm celoveceskom iazîke?A sto blea ăta za iazîk na katorom vî gavarite? Blea, fassîstî, padnimaiut golovu. Mulî neskastnîie! Nada maciti vseh v sartire* ![33]

Fireşte că reacţia lui Enrico şi a prietenilor săi nu a fost neapărat prietenoasă, indivizii

---

33 în limba rusă, „Ce-aţi spus ? Aţi putea vorbi într-o limbă omenească normală ? Da’ ce pula calului de limbă mai e şi asta în care voi vorbiţi? Futu-i, fasciştii îşi ridică capetele. Catîri nenorociţi! Ar trebui să-i strivim în suc propriu!“.

respectivi fiind puşi la punct chiar în troleibuz.

înainte ca sticla să i se împlînte în moalele capului, Enrico îşi mai aminti cum noaptea mărşăluia pe străzile Chişinăului urlînd din toţi bojocii:

— *Cemodan, vagzal, Rasia! Vasa mati jdet vas damoi! Uberitesi von! Tambovskii volk vam brat*![34]

Iar după ce Pşenicinaia se sparse de capul său, o Pşenicinaia încă nebăută, Enrico se mai întreba, pră- vălindu-se pe asfalt, cum se face oare că tocmai el e făcut rusofon şi tocmai lui i se cere să se care acasă cînd el, de fapt, nu e nici un fel de rusofon şi refuză să vorbească în rusă sau stîlceşte în mod intenţionat cuvintele şi din principiu nu-i citeşte pe Tolstoi şi pe Dostoievski pentru că aceştia au scris în rusă, o limbă pe care, cînd o auzea, eminamente îi venea să borască si, în general, nu voia să aibă nici un fel de relaţii cu rusii. Pentru că avea impresia că aceştia sînt iniţiatorii unei cabale contra românilor. După părerea sa, dacă un rus vede că eşti român, atunci neapărat o să încerce să-ţi pună piedici: medicii ruşi îţi vor prescrie un tratament greşit, în mod special, iar vînzătoarele îţi vor vinde cu bună ştiinţă salam alterat. De ce oare îl invitau cunoscuţii săi ruşi să-i viziteze ?

34 în limba rusă, „Valiza, gara, Rusia! Mamele voastre vă aşteaptă acasă! Căraţi-vă la mama dracului! Lupul din Tambov vă e frate!“.

Bineînţeles, ca să-l otrăvească. Mai mult decît atît, toţi ruşii vor să te domine. Ei te vor respecta numai atunci cînd te vor frînge. Te vor iubi doar dacă devii robul lor şi le îmbrăţişezi punctele de vedere. Dar, dacă gîndeşti altfel decît ei, atunci te vor urî toată viaţa. Ei nu pot accepta ca lumea să nu le dea dreptate. Prietenii lor sînt doar cei pe care-i ţin sub papuc. Dacă însă vrei să-ţi îndrepţi spatele, atunci te vor pocni sălbatic peste gură, vorba poetului Eugen Cioclea, mulţumită căruia fusese asfaltat drumul care ducea în satul său de baştină, iar acest lucru s-a întîmplat deoarece, cîţiva ani buni, fusese însurat cu fiica unui ministru din Moscova. Fireşte că Enrico le dejucase planurile, dar cum putea să le explice toate lucrurile astea tinerilor năbădăioşi care-l izbeau cu picioarele în coaie ? Enrico îi vedea ca printr-un ciur, dar încă voia să le strige băieţilor supăraţi care-l rădeau cu cosorul:

— *Rebeata, zdesi kakaia-ta nedarazumenia. Vi ne takponeali menea. Ia svoi, rebeata* ![35]

Dar apoi nu le mai strigă nimic pentru că sticla se sparse în mii de cioburi în capul său si îşi pierdu cunoştinţa. Leşină la picioarele lor, fără a mai spulbera această neînţelegere bizară şi inexplicabilă, care-l plasase de partea cealaltă a baricadei, cu toate că şi el voia să-şi cureţe

35 în limba rusă, „Fraţilor, e o neînţelegere la mijloc. M-aţi înţeles greşit. Eu sînt de-al vostru, fraţilor!“.

patria de străini şi milita pentru o Moldovă doar pentru moldoveni, la fel ca şi aceşti tineri ce voiau o Georgie exclusiv a georgienilor, în care să răsune peste tot doar limba georgiană.

20

Da, eu încă mă mai gîndeam la Georgiana, cu toate că eram zvîntat în bătăi. Pe alături lumea trecea indiferentă, aşezîndu-se pe terasă, îmbrăţişîndu-şi amicii şi ridicîndu-şi în aer paharele pline cu vin în timp ce eu încasam pumni în plină figură, iar Enrico zăcea fără cunoştinţă în stînga mea. Se pare că nimeni dintre cei care se aflau în acele clipe pe terasă n-a înţeles că la doar cîţiva paşi de ei s-a încins o ciomăgeală adevărată sau poate că au înţeles asta, dar îi durea fix în călcîie de ceea ce se întîmpla alături de ei. Oricum, ei veniseră acolo să bea ceva şi să stea la o parolă cu prietenii lor, nu să-i despartă pe nu ştiu ce bătăuşi machiţi. Doar cîţiva miliţieni se legănau de pe un picior pe altul, distrîndu-se pe seama noastră. Cu siguranţă că ne-ar fi scos de acolo pe tărgi dacă nu apărea ca din pămînt cecenul ăla cu nas turtit cu care făcuserăm greva foamei. Giokar se băgă între noi şi tinerii ăia orbiţi de furie, scoţînd din buzunar un şiş. îl smulse pe Enrico din

mijlocul lor, îl cără la baie şi îl stropi cu apă pînă cînd amicul meu îşi reveni. Dar treaba asta îi întărîtă şi mai tare pe tineri

si cine ştie cum s-ar fi terminat toată daravela asta dacă nu ar fi sărit între noi Iulius, fluturînd teancul ăla de ruble roşii deasupra capului.

îndată, toată tensiunea aia a plesnit ca o bulă de săpun. Iulius şi-a întins mîinile uriaşe în părţi şi li s-a adresat mirat lui Giokar şi georgienilor care roiau în jurul meu:

— Da' ce naiba se petrece aici? Eu sînt din Vilnius, din Lituania, eu sînt din Europa şi aceştia sînt prietenii mei. Terminaţi dracului cu porcăriile astea! Fac cinste la toată lumea. Vă invit pe toţi în bar. Eu plătesc.

Iulius îl strînse la piept pe primul tînăr pe care îl văzu şi apoi, ţinîndu-l de după umeri, păşi pe terasă, urmat de toată gaşca aia de bătăuşi, spre dezamăgirea miliţienilor, care se aşteptau să vadă un adevărat măcel caucazian.

Gloata de mardeiaşi s-a revărsat pe terasă, ocupînd toate mesele libere, şi Iulius le-a pus în mînă noilor lui prieteni cîte un pahar gol, cam prost spălat, dar nimeni nu a observat fleacul ăsta, toţi observînd altceva, cum paharele s-au umplut pe loc.

Paharele se deşertau în ritmul rafalelor de mitralieră, ca doar peste cîteva minute tinerii ăia care voiseră să ne termine un pic mai înainte să ne îmbrăţişeze şi să ne pupe fericiţi de parcă am fi fost cei mai buni prieteni din lume. Totuşi, cel mai pupat era Enrico, care stătea ameţit pe un scaun, cu un pahar de coniac în mînă.

Mi-am amintit că tot cu pupături şi cu îmbrăţişări s-a terminat şi nebunia din vara trecută de la Flutura, unde m-am dus să-mi vizitez bunicii. Ceea ce se întîmplase la Flutura însă nici măcar nu se putea compara cu zghehuiala de acum cîteva minute. La Flutura fusese o adevărată păruială, o beşteleală de proporţii. Tinerii care se răsculaseră contra mea voiau să mă ciomăgească cu orice preţ.

Zavera se aprinsese nu ştiu cum fulgerător, la clubul din sat, unde lumea ţopăia pe ritmul unei melodii foarte populare - *Kuckudum, tri koldoţa,/ sahrani, sahrani nasotsolnţa...*[36] Scandalul s-a declanşat după ce am scos din geantă un steag tricolor şi l-am arborat deasupra cozorocului uşii. Nu ştiu cine a observat primul acest lucru, dar, cînd flăcăii din sat au ieşit în curte, şi-au ridicat privirile şi au văzut tricolorul românesc, şi-au ieşit din pepeni. Discoteca s-a spart pe loc. Fetele au spălat putina, iar flăcăii s-au îngrămădit ciucure în jurul meu.

— Şini o făcut cîcatu' ista ? au început să se grozăvească ei.

Da, bineînţeles, am recunoscut că era opera mea.

— A ta? a urlat Caşu, şini eşti tu, mă, pulî cu ochi, dă-l jos mai răpidi, căşi aista-i steagu' pidarilor di români, da' noi nu sîntem români, noi

36 în limba rusă, „Kuckudum, trei fîntîni/ apără-ne de soare".

sîntem moldoveni.

Dar eu n-am vrut să-l dau jos şi Caşu se răţoi şi mai avan la mine, că de ce dracului am înlocuit drapelul roşu de pe club, drapelul Uniunii Sovietice, cu cîrpa asta românească:

— Şi avem noi în comun cu România, pulî borîtî şi ieşti? Aşiia îs burghezi şî moşieri, aşiia ni-o bătut cu bişiurile pisti gurî. Tu vreai sî şim cu aşiia, ca iarîş sî ni snochească în bătăi. Asta vreai tu! Ieu am făcut Afganistanu’, sulî cîcăşioasî şi eşti, eu ti gîtui cu mînili meli. Tu vrei sî vinî românii încoaşi, da’ eu o sî-i împuşc pi tăţ’, cîcat împuţît şi ieşti!

Un flăcău mai bătrîior a urcat pe acoperiş şi a coborît cu tricolorul în braţe, iar băieţii au prins să-l calce în picioare. Un alt flăcău tomnatic s-a întors de acasă cu un steag roşu şi l-a înfipt pe acoperiş. Dar Caşu tot nu se linişteа şi spumega de furie, învîrtindu-se nervos în jurul meu.

Cu toate că tatăl meu m-a trimis la internat după moartea mamei, îi ştiam pe fiecare în parte. Cu toţii erau fii de ţărani, o duceau greu, nici unul dintre ei nu avea blugi, adidaşi sau o geantă cu curea, nici unul nu avea schiuri sau magnetofon şi eu îi priveam încurcat şi nu înţelegeam de ce aceşti adolescenţi de 16 ani sau aceşti flăcăi de 21 sau 22 de ani iubesc Uniunea Sovietică, odată ce Uniunea Sovietică nu le-a dat aproape nimic în această viaţă. Dar

ei o iubeau. O iubeau cu patimă. O iubeau aproape ca pe o femeie. O iubeau fără a se gîndi de ce o iubesc şi fără a face vreo legătură între părinţii lor, care smulgeau de dimineaţă pînă seara tîrziu frunze de tutun pe cîmpiile accidentate din jurul satului.

Toate curţile lor erau înecate sub mormanul frunzelor de tutun. Asijderea, si curtea bunicilor mei era brăzdată de sfori pe care se uscau frunze de tutun. Nu aveai pe unde să treci de atîtea frunze de tutun, iar în drum puteai să ajungi doar mergînd pe brînci. Dar tinerii care se zborseau la mine nu vedeau nici o legătură între faptul că încă din clasa întîi căraseră si ei în spate grămezi de frunze de tutun si acest drapel rosu care flutura acum deasupra cozorocului usii.

Ei iubeau la nebunie tot ceea ce ţinea de Uniunea Sovietică, cu toate că părinţii lor nu ajunseseră mai departe de Ungheni: nici măcar Chisinăul sau Bălţiul nu îl văzuseră; nu văzuseră nici o singură ţară străină; nu fuseseră niciodată la mare sau într-o staţiune; nu stiau cum arată o salată de crabi si nu mîncaseră niciodată măsline.

Ei iubeau patria sovietică, cu toate că nu aveau nici măcar o sosea care să lege Flutura de restul lumii si, ca să ajungă la Ungheni, trebuiau să meargă vreo sapte kilometri pe jos. în satul lor nu venea ambulanţa si nici unul dintre ei nu avea telefon. Exista un singur telefon pentru tot satul, la postă.

Băieţii însă formaseră un crug de fier în jurul meu, vrînd să-mi dea la moacă. îmi era limpede că nu aveam cum să fug. Casu s-a gîndit însă să-mi dea o sansă:

— Cacî-ti pi tricolor dacî vrei sî scapi jiu sî nevătămat de aisi, dar eu nu am vrut si tipii au prins să urle la mine :

— Şini ti crezi, oai cufuritî ? se răscocorau ei si, pe rînd, se apropiau si mă apucau de gulerul cămăşii.

Dar încă nu-mi trăseseră nici o palmă. Era clar însă că se va lăsa cu o scuturătură serioasă si că măcelul nu mai putea fi evitat.

Un tip şi-a dat jos pantalonii si s-a căcat pe tricolor. Caşu insistă:

— Fă şî tu la fel şî nu ti atinjim nişi macar cu un dejit, dar eu nu voiam şi basta.

Atunci Caşu se apropie de mine şi mă scuipă în faţă. Apoi se întoarse spre toată adunătura aia de oameni şi îi aţîţă :

— Amu sî-i scoatim tricolorul din cap. Pi el, băieţ’, spărjeţî-i nasu’!

Şi, cînd toată adunătura aia era gata să tabere pe mine, apăru bunica mea cu o prăjină lungă în mînă şi prinse să strige:

— Nu-l atinjeţi pi nepotu’ meu! Şini-l atinji o sî aibî di furcî cu mini.

Cînd au văzut-o pe bătrînă, tipii au rămas cu ochii holbaţi, au făcut un pas înapoi şi, profitînd de faptul că erau debusolaţi şi nu ştiau cum să

reacţioneze pentru că nu puteau da într-o bătrînă pe care o ştiau, bunica m-a scos din gura lupului.

Dar eram atît de speriat, că nu mă mai ţineam pe picioare. Bunica mă tot împingea înainte, pînă cînd am ajuns în dreptul magazinului. Văzînd că le-am scăpat printre degete, tipii şi-au revenit din buimăceală şi s-au luat după noi, urlînd:

— Nu-i lăsaţ' sî ni scapi! Moarti românilor!

Alergam din toate puterile, mi-am pierdut şi pantofii
din picioare, dar nu m-am mai întors să-i caut, căci
tipii urlau, şuierau si înjurau, iar distanţa care ne separa se tot scurta.

Dar nu toţi s-au luat după noi. Cîţiva rămăseseră la club, unde s-a reluat discoteca şi ei se zbenguiau din nou pe ritmurile săltăreţe ale melodiei *Kucikudum, tri colodţa.*

Bunica îmi asigura spatele, învîrtind prăjina în dreapta şi în stînga pentru a-i ţine pe junii turbaţi la distanţă şi a-mi da posibilitatea să mă îndepărtez. Caşu însă i-a smuls-o din mîini, a rupt-o în bucăţi, i-a tras o palmă şi bunica a căzut. Flăcăii au sărit peste ea şi au alergat după mine, dar deja era prea tîrziu, căci ajunsesem acasă şi tremuram de frică. Flăcăii asediau poarta. Se îngrămădiseră în faţa casei bunicilor mei şi încercau să doboare gardul. Cîinii lătrau

de mama focului. Nicuriuc a aruncat un borcan în fereastră şi a spart geamul. Atunci a ieşit afară bunicul Vasile, care avea cam 70 de ani, cu coasa în mîini. Deschise poarta şi începu să strige:

— Pe şini-l prind îi tai pişioarili!

Învîrtea coasa în jurul său hotărît să nu cruţe pe nimeni, şi cîrcotaşii au dat înapoi, retrăgîndu-se spre fîntînă. Caşu a luat-o la fugă şi peste cîteva minute s-a întors şi el cu o coasă. La fel a făcut şi Nicuriuc şi, din acel moment, a început războiul. Văzînd că bunicul Vasile era atacat de vreo trei flăcăi cu coase ascuţite, a ieşit şi bunica Maria cu o coasă în mîini, iar eu am urmat-o cu o bară de fier. Ne-am postat la stînga şi la dreapta bunicului Vasile, înfruntîndu-i pe flăcăii înarmaţi cu coase şi topoare care răgeau :

— Moarti românilor!

Probabil că ne-ar fi făcut chiseliţă dacă bunica n-ar fi strigat deznădăjduită:

— Ardi casa!

Toată lumea a încremenit locului, înţepenind cu coasele sau topoarele deasupra capetelor, în aer, chiar în timp ce se pregăteau să lovească. Căci casa, într-ade- văr, ardea. Şi-au aruncat coasele si topoarele la pămînt si au alergat după bunicul Vasile, care a scos din casă vreo zece căldări. Imediat au format un lanţ viu între fîntînă si casa cuprinsă de flăcări. Dădeau căldările din mînă în mînă, cu viteza luminii, spre

casa linsă de flăcările dusmănoase. Toţi participau la stingerea incendiului, indiferent din ce tabără făcuseră parte pînă atunci. Ba mai mult decît atît, satul se trezea din somn si oamenii alergau spre casa bunicilor mei, mistuită de pojar, cu căldări pline cu apă. Dar, după ce focul a fost stins, lupta izbucni din nou. De data asta însă fără coase. Casu s-a aruncat asupra mea, dar între noi s-a băgat bunicul Vasile, care i-a lipit o palmă răsunătoare, încît junele scandalagiu a zburat pe spate. Tot cu cîte o palmă sfichiuitoare i-a doborît la pămînt pe Nicuriuc si Dumitras. Ecoul loviturilor a reverberat pînă la fîntînă, împrăstiindu-i pe ceilalţi cîrcotasi.

Cei trei cusurgii s-au ridicat de jos, s-au apropiat de bunicul Vasile si l-au îmbrăţişat, iar bătrînul i-a invitat pe toţi în casă, să le dea ceva de băut. Găliganii l-au urmat si mos Vasile i-a asezat la masă. Bunica Maria le-a umplut farfuriile cu bors si paharele cu vin. Caşu m-a îmbrăţişat, declarîndu-mi că pentru el sînt ca un frate, în timp ce Nicuriuc se pupa cu bunicul Vasile, promiţîndu-i că a doua zi o să pună un acoperiş nou. Totuşi, cel mai pupat eram eu. Pe la 4 dimineaţa, Dumitraş, Nicuriuc şi Caşu au plecat cu coasele şi topoarele pe umeri, jurîndu-mi prietenie veşnică.

După vreo jumătate de oră, am tăiat-o şi eu, la insistenţele bunicii Maria, care se temea ca

gîlceava să nu se reaprindă spre dimineaţă. Am plecat desculţ şi pe întuneric, însoţit de bunicul Vasile.

Spre deosebire de flăcăii din Flutura însă, georgienii aveau năravul să te pupe direct pe gură. Cel puţin Caşu, Nicuriuc şi Dumitraş mă ţucuiseră pe obraz, nu pe buze, pe cînd tipii ăştia mă încolăceau cu mîinile pe după gît şi mă pupau pe gură şi treaba asta nu-mi plăcea de nici o culoare. Totuşi, ne împăcaserăm şi acum toastam în cinstea popoarelor noastre. Pentru că ne împrieteniserăm, ne-am tăiat la mîini şi ne-am propus să luptăm, împreună, contra ocupaţiei sovietice.

Toată lumea se afuma văzînd cu ochii şi toţi erau mulţumiţi deoarece coniacul cu care ne făcea cinste Iulius era trăsnet. Doar Che Guevara nu era nicăieri.

în schimb, nu se ştie de unde au apărut Navruz şi Bahredin, un poet uzbec şi unul tadjic care studiau georgiana la Tbilisi, cu cîte un pahar de coniac în mînă, iar Navruz ne-a povestit din nou cum se însurase, cu toate că acest eveniment se întîmplase cam cu vreo lună în urmă. Cu toate acestea, nunta era ritornela preferată a lui Navruz. Noroc că ne vedeam foarte rar, altfel probabil ar fi dat damblaua peste noi, căci, de fiecare dată cînd ne întîlnea, ne descria nunta pe care a făcut-o în Samarkand si de fiecare dată încheia ursuz:

— Păcat doar că la nunta mea l-am luat pe Vladimir.

Şi acum scenariul se repetă întocmai si la urmă
Navruz se zborşi la noi:

— Oare cine naiba mi l-a trimis ? Voi ? Nu e prietenul vostru cumva?

Navruz se grozăvi că, dacă o să-l prindă vreodată pe Vladimir în Samarkand, n-o să mai plece viu de acolo.

— Mai-mai să-mi strice nunta, continuă Navruz, ţinînd-o maţ, s-a pornit să le ia pe femei la dans, nestiind că, în Samarkand, la nuntă o singură femeie dansează cu toţi bărbaţii, e o dansatoare plătită, iar el se dădea la femeile uzbece, fireste că au sărit toţi bărbaţii pe el si, dacă nu îi linisteam eu, l-ar fi terminat într-o clipă.

Şi tînărul poet postmodernist uzbec ne povesti pentru a suta oară cum Vladimir s-a făcut praf si cum Bahredin l-a dus la aeroport cu maşina vărului său pentru a-l scăpa de mînia uzbecă şi de un ghiuj care nu-l mai lăsa să plece si voia să-l ia de ginere, să-l facă musulman şi să-l pună cioban peste oile sale.

— Abia cînd în urma maşinii s-a ridicat un nor gros de praf am putut respira şi eu liniştit, recunoscu Navruz. Dar, ştiţi, la aeroport îl aştepta o femeie. Cică era soră-sa. împreună au intrat în aerogară.

— Cum? căscă gura Enrico. Soră-sa venise

după el în Uzbekistan?

— Da, continuă Navruz, se pare că femeia aia era soră-sa.

— Şi unde-or fi acum? îl iscodi, precipitat, Enrico.

— Nu ştiu, se încruntă Navruz, exact lucrul ăsta as fi vrut şi eu să-l aflu.

Nu, nici eu nu ştiam unde e Vladimir, deşi se pare că eu îl văzusem ultimul pe dezertor. Pînă acum vreo săptămînă şi ceva dormise la mine, în camera mea, pe o saltea hărtănită, pînă cînd un miliţian cu o gură unsuroasă a bătut la uşă şi m-a întrebat dacă nu văzusem un tip din Moldova care dezertase din armată. Fireşte că m-am făcut că plouă, iar miliţianul m-a crezut şi s-a cărat. Totuşi, vreo cinci minute s-a învîrtit prin odaie. S-a iţit în baie. A deschis uşa dulapului. Apoi s-a retras, fără nici un cuvînt. în tot acest răstimp, Vladimir stătuse tupilat sub pat, iar după ce miliţianul o futu din gară, se rostogoli pe podea coliliu la faţă. Parcă slăbise cu cîteva kilograme. Avea obrajii întu- necoşi şi supţi, ochii încercănaţi şi împrăştiaţi. Spălă putina imediat ce se lăsă întunericul, iar de atunci nu l-am mai văzut niciodată.

— Da’ voi ce aveţi la ochi? Vi s-a întîmplat ceva? V-aţi bătut? observă în sfîrşit şi Navruz că fuseserăm chifligiţi bine de tot.

— O nimica toată, îl linişti Enrico umplîndu-şi paharul cu coniac şi ciocnind cu tipul care-l otînjise cu o sticlă în cap.

21

Şi, în timp ce Bahredin dormea cu capul pe masă, lui Navruz nu-i mai tăcea trombonul. Cînd Bahredin se trezi, acesta povestea despre războaiele pe care le poartă postmoderniştii uzbeci cu scriitorii şaizecişti care încă mai caută în oameni profunzime şi în cotidian o altă realitate, nevrînd să accepte un lucru evident - că nu există decît ceea ce se vede, nimic mai mult şi nimic mai puţin, doar ceea ce se vede, atît; din păcate însă, ceea ce se vede nu poate fi descris -, neştiind că toate lucrurile astea, înaintea sa, le-a spus nu ştiu care filosof francez. Navruz povestea cît de oprimat e postmodernismul în Uzbekistan, iar eu am constatat cu stupoare că se făcuse dimineaţă şi că orăşelul studenţesc se trezise la viaţă şi lumea se perinda pe stradă încolo şi încoace. Şi, cînd soarele începu să urce pe cer, în sufletul meu se născu o încredere oarbă că astăzi voi scrie cel mai frumos poem din viaţa mea şi din literatura sovietică moldovenească, pe care, fără doar şi poate, am să i-l recit Georgianei.

21

Exact cînd Angelo se gîndi din nou la Georgiana, întrebîndu-se pe unde ar putea fi în acel moment, reapăru Che Guevara.

Totuşi, Che Guevara i se păru lui Angelo întors pe dos. într-adevăr, era cam sictirit. Dar asta pentru că, în tot timpul cît durase ciomăgeala, o căutase pe Georgiana, dar nu o găsise nicăieri. Acum însă, mai mult ca niciodată, ar fi vrut s-o futā, ca să scape de imaginea mamei sale, care, din nou, îi tulbura mintea. Dar Georgiana nu era nicăieri şi lui Che Guevara îi asudaseră urechile căutînd-o. „Unde dracului ar putea să fie?“, se gîndea, înciudat, Che Guevara şi ochii îi jucau nebuneşte în cap.

Deodată, sări în picioare şi părăsi în fugă terasa, ca să scape de chelneriţa aia care le aducea berea şi care, hodoronc-tronc, prinsese să-l privească cu ochii mamei sale. Ce mai încolo şi încoace, subit, chelneriţa aia se preschimbase în mama sa. îşi debutona uniforma şi îl chema insistent la ea. Dar Che Guevara o luă la picior, spre surprinderea lui Angelo şi a lui Enrico, care efectiv nu pricepeau

de ce a spălat putina. Căci fata aia îi făcea ochi dulci. Cum să fugi de o fată care-ţi face avansuri? Dar Che Guevara nu de chelneriţa aia durdulie fugea, ci de fantoma dezbrăcată a mamei sale, care-l chema obsesiv la ea.

22

Imediat ce plecă Che Guevara, la fel de repede cum apăruse, am observat că la masa vecină s-au aşezat un tînăr smolit si un bătrîn uscăţiv, căruia îi ieşise luna în ceafă. Ultimul, brusc, se întoarse spre discul soarelui, care se înălţa pe cer, şi prinse să strige nu ştiu ce, cuprins de o însufleţire spontană.

— Ce strigă ? l-am întrebat pe Bahredin, care o rupea în georgiană şi care-mi mărturisi că-i cunoaşte pe cei doi.

— Recită o poezie pentru că a răsărit soarele peste această terasă, îmi zise Bahredin.

Tînărul care stătea alături de bătrîn nota într-un caiet fiecare cuvînt pe care-l pronunţa acesta. Apoi bătrînul tăcu, iar tînărul se opri din scris. Bătrînul apucă foaia, aprinse un chibrit şi pagina aia se transformă în scrum. După care bătrînul şi tînărul s-au făcut nevăzuţi. Da, treaba asta mă şocase. Eram totalmente nedumerit, iar Bahredin îmi povesti cine era, de fapt, bătrînul. îl chema Şota, era de sînge subţire, era

necăsătorit şi nu muncea nicăieri. Debutase foarte devreme, cu un volum de versuri foarte bine primit

de critică si de public. Fusese considerat o nouă stea a literaturii georgiene, fiind răsplătit cu toate premiile posibile si imposibile. Ca, pe nepusă masă, într-o bună zi, Şota să le întoarcă tuturor ceafa si să nu mai publice nimic. Acum avea cam 50 de ani, dar nu şi-a mai publicat nici măcar o singură poezie, ci le-a ars pe toate pe care le-a scris de-a lungul anilor, poezii pe care le auziseră doar un grup restrîns de ciraci ai săi ce se ţineau după el. Şota era categoric împotriva tipăririi poeziilor sale, căci nu scria pentru a deveni un poet cunoscut si premiat, nici pentru publicul larg, nu scria poezii pentru alţii, ci doar pentru sine, îmi zicea Bahredin, ducînd o sticlă de bere la gură. într-o ţară cum e Uniunea Sovietică nu are nici un sens să publici, fiindcă niciodată nu ţi se va publica ceea ce vrei, căci, oricum ai drege-o, te vor ciopîrţi, te vor cenzura, te vor tăia, te vor edulcora, te vot îndulci, te vor înfrumuseţa, pînă cînd nu-ţi vei mai recunoaşte textul. Atunci cînd nu poţi scrie despre ceea ce vrei să scrii, ce rost mai are toată această mascaradă? Dacă pînă şi în opera unui Soljeniţîn kaghebiştii sau ofiţerii din lagăre par mai umani decît deţinuţii, atunci ce sens mai are scrisul? De aceea, Şota era categoric contra publicării şi a slujirii unui public cît mai larg. Acesta era modul său de a protesta contra a ceea ce se întîmpla în Uniunea Sovietică: distrugîndu-şi textele scrise.

Pentru Şota, nu poezia în forma sa tipărită, difuzată, recitată sau scrisă contează, ci doar starea din care se naşte şi emoţiile pe care le poate declanşa. Mai importantă decît poezia ca atare e starea aceea unică si inconfundabilă care o premerge, o însoţeşte si îi supravieţuieşte. Sînt importante doar senzaţiile sub- conştiente care trezesc poezia la viaţă şi fără de care nu ar putea exista nici o poezie în lumea asta. Modelul lui Şota era Fernando Pessoa, cu teoriile sale despre senzaţii. La fel ca poetul din Lisabona, Şota credea că, dacă nu am scrie poezii, nu am putea niciodată să ne cunoaştem senzaţiile şi stările inefabile şi irepetabile care stau la originea versurilor şi a vieţii. De aceea, pentru Şota nu poezia e importantă, îmi povestea înflăcărat Bahredin, ci doar neliniştea care-ţi încolţeşte în minte înainte de a începe să scrii, iar dacă toate aceste lucruri nu ar avea nici un sens, atunci ce rost ar mai avea să scriem poezii?

Bahredin îmi zicea că, exact cum răsare soarele azi, aşa a răsărit şi ieri, şi pe vremea imperiului ţarist sau în Japonia, nu răsăritul în sine e important, nu soarele vrea Şota să-l surprindă în poeziile sale, să-l descrie, căci peste tot soarele răsare la fel, indiferent dacă alunecă pe cer într-o ţară comunistă sau capitalistă, într-o ţară cu un regim dictatorial sau cu o conducere democratică, nu soarele în sine e

important, ci doar reacţiile noastre. Numai ele sînt diferite de la o zi la alta şi de la om la om, asta crede Şota, îmi zicea Bahredin, privindu-mă cu nişte ochi oarecum umezi.

De mai bine de patruzeci de ani, de cînd a luat pentru prima dată pixul în mînă, Şota a scris mii de poezii pe care le-a ars îndată ce le-a scris, iar dacă nu le-ar fi dat foc şi le-ar fi publicat, acum ar fi avut cel
puţin vreo patruzeci de volume, ar fi deţinut un apartament al său, ar fi fost recompensat cu Premiul de Stat al Republicii Sovietice Socialiste Gruzine, pentru fiecare volum ar fi încasat zeci de mii de ruble si toată ziua ar fi stat cu burta la soare, iar prim-secre- tarul comitetului orăşenesc al Comsomolului, la fiecare sfârşit de săptămînă, l-ar fi invitat la vreun picnic în afara oraşului, iar duminica ar fi mers împreună la mitinguri, unde ar fi ţinut discursuri incendiare contra Uniunii Sovietice.

Şota însă nu şi-a mai publicat nici măcar o singură poezie. De aceea, nici nu are un apartament al său şi doarme pe unde apucă. Dar nu se poate plînge că nu are unde înnopta sau ce mînca, fiindcă discipolii lui au grijă să fie tot timpul cu burta plină şi să doarmă pe săturate, iar acest lucru îl fac doar ca să-l asculte cu gura căscată pe Şota, care, de obicei, predică, ridicat în picioare, despre marele ideal al vieţii sale, de-a scrie poezie fără cuvinte, fără

foaie şi fără pix. Şota era pe cale să-l atingă, la fel cum putea să se îmbete fără a bea alcool sau să se drogheze fără a utiliza droguri. Tot aşa nădăjduia să scrie şi poezii, fără a se folosi de creion, hîrtie sau cuvinte.

Apoi Bahredin tăcu şi se prăbuşi cu capul între sticle, adormind imediat, exact în momentul cînd am vrut să-l întreb de unde ştie toate lucrurile astea. Dar nu mai aveam pe cine să iscodesc pentru că tadjicul, şi el poet, dormea dus. L-am privit cu un zîmbet acru şi ţîfnos în colţul buzelor. Şota mi se părea un nebun, căci nici un om sănătos la cap nu şi-ar da foc la poezii. Săriţi erau si tipii care-l ascultau cu gurile căscate. La fel cum mi se părea un pic dusă cu pluta si vara mea, care începuse să scrie un jurnal. îl scria asa, pentru ea, iar cînd i-am propus o dată să-l publice, m-a repezit supărată. Da, nu o puteam înţelege : de ce scrie dacă nu vrea să publice ceea ce scrie? La ce bun? Tot asa cum nu-l puteam înţelege nici pe Şota: dacă nu te interesează impactul poeziilor tale, de ce dracului mai scrii? Doar pentru a soca lumea? Doar pentru a arăta cît de tare eşti? Doar pentru a zice: „Voi sînteţi niste căcaţi mic-burghezi, pe voi vă interesează să vă publicaţi poeziile, să vă scoateţi cărţile, să tremuraţi că s-ar putea să nu aibă ecou, să vă afecteze cronicile negative, să nu dormiţi nopţile dacă vreun confrate al vostru are mai multe recenzii sau cronici, să trageţi

sforile ca să luaţi premii, să beţi cu membrii juriului sau să-i santajaţi ca să vă premieze, să suferiţi că nu vi se vînd volumele si nu aţi intrat în manuale, pe cînd pe mine toate lucrurile astea mă lasă rece. Nimic din toate astea nu mă interesează pentru că eu nu scriu pentru glorie, bani, pentru critică sau public. Eu scriu pentru mine însumi. Scriu de dragul de-a scrie. Scriu pentru a avea revelaţii. Scriu pentru a descoperi originea vieţii". E o mare minciună la mijloc, m-am gîndit eu, căci, dacă e atît de dezinteresat, de ce ţine cu tot dinadinsul ca lumea să afle treaba asta? Vrea să ne joace pe degete. Asta e. Ar fi fost mai cinstit să se închidă în casă si să nu mai facă spectacolele astea de prost gust. Mai degrabă se joacă si el de-a hamisliul. Desi bătrînul si tînărul se căraseră de mult de pe terasă, eu încă mă gîndeam la ei. Pe undeva, îl credeam un farsor, un giumbuslucar, un măscărici. Un tip căruia îi este frică să-şi asume ceea ce face. Un tip orgolios care face paradă de boemia şi lipsa lui de pretenţii.

La lucrurile astea mă gîndeam cînd reveni, din nou, pe terasă Che Guevara.

23

Che Guevara îşi comandă o cafea si, cînd ridică ceaşca la gură, se înroşi la faţă, căci mamă-sa, pe care de atîtea ori o turnase la secu, îi apăru din nou înaintea ochilor. Se înecă cu licoarea aia maronie şi începu să tuşească de mama focului, iar Angelo îl bătu pe spate. Che Guevara îşi reveni. Dar, cu toate că respira din nou normal, de spectrul mamei sale nu putea scăpa şi gata. De data asta, ea se băgă pe sub pielea unei fete de la masa vecină care ţinea neapărat să vadă că nu are absolut nimic pe sub fustă. Fata îi făcu un gest să vină la ea. Dar tocmai acest lucru îl sperie pe Che Guevara, care nu mai ştia ce să facă şi unde să se mai ascundă pentru a scăpa de spectrul lasciv al mamei sale. Căci el ştia prea bine că nu fata aia fără chiloţi îl chema la ea, ci nimeni altcineva decît mamă-sa. în acest sens, nu mai avea cum să se înşele. Da, ştia care e soluţia. Georgiana. Pe care însă nu-l ducea capul unde ar putea-o găsi. Din această cauză, era mai speriat şi mai

debusolat ca niciodată. Dar şi turba de furie pentru că acum avea bani şi ar fi putut-o duce pe Geo în cea mai bună cameră de

hotel. Dar fata nu era de găsit. Che Guevara nu ştia însă că nu era singurul om de pe terasă căruia îi ardea buza după Georgiana. Tot la Georgiana se gîndeau Enrico şi Angelo. Fireşte că din perspective diametral opuse. De aceea, stăteau tăcuţi şi se înfruntau cu nişte priviri absente, pentru că mintea le era la Georgiana. Din această cauză, erau tulburaţi şi euforici totodată.

Deodată, fata aia se sculă în picioare şi plecă de pe terasă, iar odată cu ea plecă şi mama lui Che Guevara, care se însenină la faţă. Dar liniştea sa nu dură prea mult, întrucît în locul dorinţei ăleia smintite de-a o avea cu orice preţ pe mama sa începu să simtă o revoltă inexplicabilă şi deşănţată împotriva ţării sale, singura vinovată că acum n-o reglează pe pupăza asta ţigănoasă. „Dar ce are ţara mea cu faptul că vreau să fut o fustă şi nu pot?“, se întrebă mirat Che Guevara. „Cum naiba tocmai eu să gîndesc aşa ceva?“, se întrebă el, zăpăcit şi siderat. „Nu e posibil, pentru că eu nu doar îmi iubesc ţara, ci o şi slujesc“, se linişti prietenul balerinului.

Un stol de ciori se adunaseră deasupra sa şi croncăneau, iar Che Guevara crezu că îşi iese din minţi. Alte şi alte ciori zburau deasupra sa, iar una dintre ele îl pocni peste şapcă şi aceasta îi zbură din cap.

Cu toate acestea, cheia se întoarse singură,

mintea sa fiind sfîrtecată de alte şi alte impulsuri de nemulţumire antisovietică. Ba mai mult, i se părea că mama sa avusese perfectă dreptate atunci cînd încercase să-l convingă că tot ce se întîmpla în ţara asta e un coşmar. Totuşi, nu, el nu putea gîndi la fel ca mama sa. Zurba aia nu era creaţia sa. Nu el o provoca şi o întreţinea. Erau nişte impulsuri incontrolabile care Che Guevara nu ştia de unde apăruseră şi pe care nu le putea izgoni din minte. Prietenul balerinului vru să le întoarcă nasul, dar nu fu în stare.

Cel mai tare îl speria faptul că între el şi Enrico, căruia îi fîlfîia tricolorul în piept, practic nu mai erau diferenţe. Amîndoi gîndeau la fel. Deasupra capului lui Che Guevara cîrîiau ciorile, iar lui i se părea că nu mai există absolut nici o legătură între cel care se pornise s-o caute pe Georgiana şi cel ce nu o găsise. Che Guevara de acum nu mai avea absolut nici o legătură cu Che Guevara de atunci. între cei doi se căsca Niagara. Che Guevara se ţinea aţă, iar frica îi umfla venele. I se păru că, de fapt, a încetat să mai fie acel Che Guevara care iubea la nebunie Uniunea Sovietică. Avea impresia că gîndeşte la fel ca tinerii ăia tari de ceafă care i-au bocănit pe Angelo şi Enrico şi această senzaţie i se intensifica nemilos de repede. Cu cît ciorile coborau mai aproape, cu atît senzaţia asta devenea mai înăbuşitoare şi mai terifiantă. „Oare mai sînt acelaşi om care s-a dus la

kaghebe ca să le declare că vrea să lucreze pentru ei deoarece vreau să stau ponciş în faţa lucrurilor ăstora îngrozitoare care se întîmplă acuma în ţară ?“ Acest gînd, răzbătînd de undeva din negura conştiinţei sale, îl făcu să sară în picioare. Ciorile s-au împrăştiat care încotro. Dar cel care devenise kaghebist de bunăvoie nu putea întoarce cotul potopului ăluia de iritări antisovietice.

Pe Che Guevara începuse să-l strîngă gheata. Se gîndi: „Dar oare ce va zice tovarăşul Reşetnikov dacă va afla ce gînduri îmi trec în secundele astea prin cap?“. De teamă, îşi roti ochii în cap. Avea impresia că înghite un arici rece. Vomită, dar senzaţia de greaţă şi disconfort nu-l părăsi.

Colac peste pupăză, o altă tipă de la masa vecină prinse să-i facă ochi dulci. Ba mai mult, fata se aşeză lîngă el şi-i puse mîna pe genunchi. îl mîngîia pe şold, iar palma ei se urca încet. Cînd începu să-i mîngîie membrul, Che Guevara sări speriat în picioare, fiindcă avea impresia că şi fata aia se preschimbase în mama sa. Nu, nu mai era o necunoscută care-l mîngîia cu nesaţ, ci mama sa. Cînd îşi dădu seama de asta, Che Guevara începu să ţipe la tipă, supărat, pînă cînd fata s-a retras la masa ei. Dar nici după aceea Che Guevara nu se linişti, începînd s-o dorească din nou pe mama sa. Da, o voia, dar acum era o dorinţă de nestăvilit. Ca să se salveze de aceste gînduri păcătoase şi

afurisite şi ca să scape de imaginea mamei sale goale, care-i asuda mintea, Che Guevara îşi comandă o sută de votcă, bolmojind întruna, ca să se convingă pe sine că gîndurile alea care-i roiesc prin cap nu sînt ale sale. „Dar ale cui sînt? Nu ştiu, important e că nu sînt ale mele“, încerca să se convingă singur cel care devenise de bunăvoie kaghebist şi îşi turna într-o veselie colegii la secu. Cu toate acestea, impulsurile sale nu făceau picioare. Şi Che Guevara mormăia, cu voce tare, aceeaşi propoziţie, de parcă ar fi fost un disc zgîriat:

— Eu n-am luat-o razna. Eu nu mi-am pierdut minţile. Eu sînt sănătos la cap. Eu n-o doresc pe mama mea. Eu îmi iubesc patria. Eu nu pot gîndi la fel ca mama mea. Eu n-o doresc. Gîndurile astea nu sînt ale mele. Nu sînt ale mele. Nu sînt ale mele. Nu sînt ale mele.

Iar după ce goli paharul, gulerul încetă să-l mai strîngă. Se lumină la faţă cînd îi pică fisa cum putea să se spele pe dinţi de gîndurile alea deocheate si să se elibereze de fantoma mamei sale: s-o găsească odată si odată pe Georgiana si s-o fută, în cele din urmă, cum a mai futut-o de atîtea ori la Tbilisi. Cît ai bate din palme, se sculă în picioare si o luă la fugă spre unul dintre taxiurile care somau în staţie, cu gîndul să meargă la cămin, la Georgiana, iar dacă nu era acasă, să vînture tot oraşul, pînă o va găsi într-un tîrziu. Şi, orice-ar fi făcut în acele clipe, s-o ia

pe sus şi s-o ducă într-o cameră de hotel, unde să-i jupoaie rochia şi s-o fută pînă o să leşine.

24

Mă chioram la Che Guevara, care urca într-un taxi, neputînd pricepe unde se grăbeşte aşa. Şi, cum mă beleam năuc la taxi şi la lumea care se grăbea să ajungă la primul curs de la universitate, printre mese o văzui plutind pe Georgiana, mirosind puternic a deodorant străin, probabil cehesc sau franţuzesc. Răspîndea în jurul ei un miros atît de înţepător, încît am început să tuşesc. Ochii mi se lipiseră ca un adeziv de corpul fetei, scăldat în lumina orbitoare a soarelui şi învăluit în nori de aburi fosforescenţi. Picioarele ei strălucitoare şi lungi, acoperite de broboane luminoase de transpiraţie, avansau pe terasă scoţînd un zgomot asurzitor. Georgiana respira sacadat, ca şi cum pînă atunci ar fi fugit non-stop şi abia cînd m-a văzut s-a oprit, brusc, din alergat, de parcă pe mine m-ar fi căutat tot timpul.

în timp ce Navruz vorbea despre postmodernismul uzbec, iar Giokar golea un pahar cu vin şi Enrico dormea cu capul pe masă,

Georgiana îşi mişca spre mine bulanele graţioase şi pufoase, iar ţîţele ei zăngăneau ca nişte clopoţei aurii. Nu mai eram de mult

atent la ceea ce meliţa Navruz despre ce vor postmo- derniştii si minimaliştii uzbeci pentru că mă năpădise un val de căldură care mi se ridica din tălpi pînă în vîrful capului, îmi umplea gura cu salivă şi îmi umezea ochii.

Georgiana era la un pas de mine. M-am înroşit la faţă ca un rac fiert şi, cu toate că fata încă nu mă întrebase nimic, dădeam deja aprobator din cap. Georgiana mă rugă să-i împrumut cheia de la camera mea pentru o zi şi o noapte, ca să stea cu Petrucio, un tip care studia pictura la Moscova, căci, se scuză ea, nu poate să-l primească în camera ei veşnic aglomerată, pe care o mai împarte cu încă patru colege. Georgiana îmi vorbea în şoaptă şi şuşotelile ei parcă mă electrocutau. Niciodată însă nu m-am simţit atît de bine ca atunci cînd mi-a cerut cheia ca să se fută cu un tip din Moscova. Fireşte că i-am dat-o şi Georgiana s-a apropiat şi mai mult de mine şi m-a ţucuit pe obraz. Sau poate doar mi s-a părut că m-a pupat. Poate toate astea mi s-au năzărit, căci, cînd m-am uitat mai bine în jur, Georgiana deja părăsise terasa, legănîndu-şi şoldurile spre camera mea de cămin, la braţ cu individul ăla din Moscova care venise s-o reguleze. Am făcut cîţiva paşi în direcţia fetei. Ea s-a întors şi, peste umăr, mi-a trimis o bezea, înainte de-a fi înghiţită de lumina soarelui. M-au cuprins nişte spasme intense şi un tremurici galben. Apoi am

înţepenit şi, brusc, am ejaculat în pantaloni. Stăteam în picioare şi ejaculam. Ejaculam urmărind-o pe Georgiana cum îşi hîţîie fesele zemoase şi aurii, învălătucite în lumina toropitoare si orbitoare a soarelui.

Da, eu, tînăr cercetător al Academiei de Ştiinţe a Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti, mă zdruncinam si mă zgîlţîiam în toate părţile, încît Enrico se trezi din somn şi mă întrebă dacă nu îmi este rău cumva, dar eu îl repezii:

— Lasă-mă dracului acum.

Am alergat în livada de zarzări din apropiere, unde m-am întins pe spate ca să scap de ameţeală. Fireşte că nu am auzit împuşcăturile răzleţe răsunînd în livadă. Probabil că trăgea Giokar, dar în cine?

Enrico se pişa pe trunchiul unui copac. Eu stăteam cu ochii închişi ca să nu văd focurile de revolver care scăpărau deasupra zarzărilor viguroşi, cu crengi noduroase, ce creşteau de cîteva decenii pe repezişul ăsta sălbăticit. Mă gîndeam ba la Georgiana, ba la moldoveanul ăla fistichiu care se oploşise pe clinele astea împădurite cu cîteva secole în urmă, lăsînd posterităţii un manuscris în valahă scris cu caractere georgiene, un manuscris enigmatic, în căutarea căruia mă aflam. Dacă l-aş găsi, aş putea sparge gura tîrgului, m-am gîndit eu. Apoi gîndurile îmi alergară din nou la Georgiana. M-

am albit la faţă imaginîndu-mi cum este acum mototolită ca un cearşaf pe care vrei să-l arunci în maşina de spălat de tipul ăla venit de la Moscova special ca să i-o pună.

Totuşi, nu m-am dus să-i dau afară din camera mea, ci am continuat să beau. Chefuiam de două zile şi două nopţi şi tot de vreo patruzeci şi opt de ore nici unul dintre noi nu dormise ca lumea, decît doar, arareori, ne prăvăleam cu capul pe masa doldora de sticle. Acum sforăia Navruz, iar eu m-am ridicat brusc în picioare, cu un pahar de Ogialeşi în mînă, pentru a le recita o poezie a mea publicată pe ultima pagină în ziarul *Tinerimea Moldovei* de pe 24 august 1991. Poemul se chema „Motanul Petrache“.

Fîlfîiam *Tinerimea Moldovei* în aer ca să le captez atenţia, deşi nimeni nu mă lua în seamă. Am început să-mi scandez răspicat poezia :

— „Simt liniile cum alunecă încet/ pe sticla geamului îngheţată pînă departe/ desigur că sînt liniile vieţii unui poet/ dar cînd mă uit mai atent îl văd pe motanul Petrache...“

Iar după ce am ajuns la capăt, m-am apucat să le citesc o altă poezie publicată în acelaşi ziar:

— „Ai deschis oare şi tu vreodată uşa Angelo şi ea/ de fapt să fie goală şi înăuntrul ei să nu fie nimeni/ şi uşa şi camera aia să fie de fapt ale tale/ oare te-ai descălţat şi tu de papuci

vreodată Angelo/ iar ei de fapt să fie murdari/ te-ai dezbrăcat oare şi tu de haine/ şi ai văzut oare că ele se tăvălesc pe jos pe podea ca o/ femeie beată ţi-a fost şi ţie somn vreodată Angelo/ te-ai întins oare şi tu în pat şi alături de tine să simţi că/ nu este nimeni că te prăbuşeşti într-un gol alb n-ai încercat/ oare şi tu atunci Angelo să te apuci de nişte sîni/ moi ca de nişte scări de piatră dar să simţi că de fapt/ şi ele lipsesc n-ai căutat oare şi tu atunci nişte coapse/ primitoare şi pe care de fapt să nu le găseşti n-ai încercat/ să te ascunzi sub un păr de femeie care si el/ lipsea te-ar fi strîns atunci nişte braţe subţiri dar şi ele/ lipseau oare n-ai simţit şi tu Angelo/ că nu sînt nişte picioare umede care să ţi se întindă/ ca nişte melci sub tine o Angelo Angelo/ te mai gîndeai atunci la crime la literatură la şah/ oare n-ai ieşit şi tu atunci în noapte să te plimbi/ iar întunericul să ţi se dezgolească în faţă/ de peste tot ca o imensă pizdă de fecioară“.

M-am oprit, brusc, la mijlocul frazei, anunţîndu-i că mă retrag la bibliotecă. Navruz prinse să rîdă din senin, amintindu-şi de bancul pe care i-l povestise Iulius înainte de a cădea cu capul pe masă, în care Brejnev zicea: ,,O-o-o“, iar un consilier al său îl rugă să citească mai jos, că alea de sus erau cercurile olimpice.

Navruz nu se mai putea opri din rîs şi îl rugă pe Iulius să-i mai spună încă o dată bancul, dar Iulius îi întoarse ceafa, rugîndu-l pe poetul

postmodernist uzbec să plimbe ursul, că acum are treabă. Şi, într-ade- văr, era ocupat. Iulius se lipise de o franţuzoaică picată, ca din cer, pe terasă, căreia îi debita nu ştiu ce la ureche, lăsîndu-şi mîna, parcă din întîmplare, pe rotula ei. Cînd însă a apărut franţuzoaica ? Şi ce căuta pe terasa din spatele terenului de fotbal? Şi cine, de fapt, era această franţuzoaică? Nu-mi aminteam.

Apoi se sui Enrico pe un scaun şi prinse să ne recite o epigramă compusă de fugarul pe care-l ascunsese o vreme în camera sa, pînă cînd a fost turnat la decanat şi s-a spălat pe mîini de dezertor doar ca să nu zboare din facultate, pasîndu-mi-l mie. Mi se părea a fi un text foarte cunoscut, dar nu-mi aminteam de unde îl ştiam. Am mai dat peste cap un pahar de Ogialeşi şi, clătinîndu-mă, m-am îndepărtat de masa la care, de data asta, cu capul între sticle dormeau Bahredin şi tipii ăia ce ne ciomăgiseră bine de tot cu vreo două sau trei nopţi în urmă. Dar nu-mi observă nimeni lipsa, cu atît mai puţin Enrico, care scruta abisurile unui pahar umplut cu vin, sau Iulius, care îşi urca mîna pe sub rochia franţuzoaicei ce privea fericită în zare, unde, pe un deal, se înălţa o statuie uriaşă al lui Stalin. De aceea, dacă cineva le-ar fi declarat brusc că m-au văzut coborînd din autobuz în piaţa din faţa Bibliotecii Academiei, nimeni nu l-ar fi crezut, toţi fiind încredinţaţi că eu mai sînt printre ei,

bînd vin sau recitîndu-le o nouă poezie.

Dar eu, într-adevăr, acum eram departe de comesenii mei vlăguiţi. Mă găseam în faţa portalului Bibliotecii Academiei, pe care mă chinuiam să intru, iar după ce am crăpat uşa suficient de tare ca să mă strecor înăuntru, am încercat să mă ţin cît mai drept şi mai ţeapăn cu putinţă, ca să nu le trezesc bănuieli inutile savanţilor gruzini care mişunau pe coridoare într-un număr neobişnuit de mare sau portarului zaharisit. Oricum însă, boşorogul mă opri, înmînîndu-mi două noi misive de la tovarăşul academician Ciorovici şi de la Efim Iosifici, pe care le-am luat cu înfrigurare, dar nu le-am desfăcut, ci am încercat să le bag în buzunar. Am reuşit abia cînd mi-am lipit tălpile pantofilor negri pe treptele de sus ale scării interioare din Biblioteca Academiei, unde venisem sperînd ca, în sfîrşit, să dau de urmele misteriosului manuscris georgian din secolul al XVII-lea despre care savanţii georgieni presupuneau că ar putea conţine un mesaj al dracului de important pentru lume sau, dacă nu pentru toată omenirea, atunci cel puţin pentru poporul moldovenesc.

Ambiţiile mele însă nu erau atît de mari, eu nu trăgeam nădejde să descopăr în acel enigmatic manuscris nu ştiu ce sens salvator pentru umanitate. Mai degrabă, speram să dau de o operă literară românească inedită, despre

care încă nimeni nu bănuia că există. Speram să găsesc un roman românesc de aventuri sau un roman clasic ori o tragedie cutremurătoare sau un poem epic de mari proporţii, adică, într-un cuvînt, un text care să schimbe din temelii toate ierarhiile înţepenite din literatura medievală românească, şi să arăt că exista literatură europeană în Moldova şi pe vremea lui Dosoftei.

Străbăteam precipitat coridorul bibliotecii, ferm convins că voi da marea lovitură şi voi pune mîna pe acest ciudat manuscris din secolul al XVII-lea, întocmit tocmai în îndepărtatul Tbilisi.

Dar soarta îmi fu potrivnică şi de data aceasta, acum luînd chipul unei bibliotecare înfoiate şi înăcrite care pur şi simplu mă îmbrînci afară din bibliotecă pentru că puţeam prea tare a alcool. Am urcat dezabu- zat în autobuz. în Baghebi prietenii mei stăteau la aceeaşi masă. Enrico se holba năuc la paharul din faţa sa şi Iulius o cuprinsese pe după umeri pe franţuzoaică, şoptindu-i nu ştiu ce la ureche în timp ce individa privea galeş spre statuia gigantică a lui Iosif Visarionovici, ce se profila în zare. Ceilalţi sforăiau prăbuşiţi cu capetele pe masă, exceptîndu-i pe Enrico şi pe tipii ăia care ne umpluseră boturile de sînge şi care acum îl îmbrăţişau pe prietenul meu cu ardoare, jurîndu-i prietenie veşnică şi promiţîndu-i că vor lupta împreună contra ocupaţiei sovietice.

Nici unul dintre ei nu m-a văzut şi nici eu nu m-am oprit pe terasă, ci m-am legănat poticnindu-mă spre căminul meu cu şaisprezece etaje, în faţa căruia am ajuns abia după o jumătate de oră, cu toate că, de obicei, drumul ăsta îl făceam în cinci minute.

25

Angelo se strecură în cămin pe lîngă cuşca tovarăşei Nadia Ostroumnaia, care, în timpul ăsta, era undeva la etajul al cincilea, pîndind cine nu trage apa după el, cine aruncă fîşiile de hîrtie igienică pe podea şi cine, în cele din urmă, se pişă pe capacul budei. După ce ieşea cineva dintr-o cabină, Nadejda Filipovna deschidea uşile toaletelor şi nota toate lucrurile astea într-un caiet cărămiziu.

Cînd Angelo începu să urce scările, tovarăşa Ostroumnaia se apucă să inspecteze bucătăriile, amin- tindu-şi ce ochi făcuse, cu o seară înainte, Valentina Ivanovna, văzînd-o că spală ardeiul înainte să-l arunce în borş.

— O, ce proastă mai sînt, îi scăpă Valentinei Ivanovna, eu, pînă acum, n-am spălat nici măcar un singur ardei, dar aceştia, probabil, sînt murdari şi prăfuiţi, nu-i aşa, Nadiuşa?

— Aşa e, îi confirmase Nadejda Filipovna, puţin încurcată.

Cînd tovarăşa Ostroumnaia se povîrni în

dreptul lavoarului, punîndu-şi o mănuşă de cauciuc şi

băgîndu-şi degetele în ţeava, să vadă dacă nu-i înfundată, Angelo începu să urce, obosit, scările etajului al doilea. în timp ce Angelo tropăia pe scări, Nadejda Filipovna îşi răsucea degetele în gura ţevii şi se gîndea cum Valentina Ivanovna se îngălbenise aseară la faţă, calculînd, probabil, cîţi microbi o fi înghiţit o viaţă întreagă, căci nu mînca nici un borş fără ardei.

Angelo urca treaptă după treaptă, iar Nadejda Filipovna se gîndea că, probabil, din cauza asta, Valentinei Ivanovna i s-a scurs tot sîngele din obraji, i s-a stricat dispoziţia şi toată seara a fost măcinată de o neagră depresie.

Angelo ajunsese deja la etajul al treilea, iar Nadejda Filipovna se gîndea că prietena ei era o rupofobă convinsă. în fiecare zi dădea cu aspiratorul şi spăla podeaua, ca nu cumva, din greşeală, să se işte în apartamentul ei vreun focar de infecţii. Casa ei ardea de curată ce era, nemaivorbind de tacîmurile din bucătărie sau de podeaua din baie. „Şi cînd colo, na, iepurele sare de acolo de unde te aştepţi cel mai puţin, din nişte nenorociţi de ardei“, jubila în sinea ei Nadejda Filipovna.

Cînd Angelo zupăia deja la etajul al patrulea, pe Nadejda Filipovna o izbi descoperirea că anume din cauza asta nu a mai stat Valentina Ivanovna pînă la sfîrşitul cinei pe care o dăduse în cinstea plecării soţului ei, tovarăşul maior Ostroumnîi, la Suhumi, ca să lupte contra

georgienilor. Ah, iată de ce Valentina Ivanovna a renunţat la prăjituri, l-a luat de o aripă pe tovarăşul Brovkin şi s-a cărat acasă. „Probabil ca să spele toţi ardeii pe care-i are în bucătărie“, îşi zise Nadejda Filipovna în timp ce pe lîngă ea alunecă Angelo.

Nadejda Filipovna era şi ea cam rupofobă, iar amintirea şocului care o zdruncinase pe Valentina Ivanovna trezi la viaţă şi spaima sa maniacală de murdărie, făcînd-o să dea drumul la apă şi să-şi spele mîinile. Le spălă o dată, apoi le mai frecă o dată. După care le spălă cu săpun. Apoi fără. Pe urmă din nou cu săpun. Pe urmă fără. Oricum însă i se păreau murdare. Aşa că şi le mai spălă o dată.

în timp ce Nadejda Filipovna îşi freca mîinile cu săpun şi se gîndea la soţul ei, care fusese mobilizat pe frontul din Abhazia, Angelo găsi cheia acolo unde o rugase pe Georgiana să i-o lase, adică sub preş, ceea ce însemna că fata se ţinuse de cuvînt.

Soso scheuna la picioarele ei şi Nadejda Filipovna îşi aminti de tinereţea lor, pe vremea lui Stalin. „Ce vremuri frumoase au mai fost“, murmură în sinea ei Nadejda Filipovna.

în timp ce ea îşi amintea cum l-a întîlnit pe Dionisie Dionisievici pentru prima dată în Norilsk, Angelo asculta scrîşnetul cheii în broască.

Era o zi geroasă şi Nadiuşa tăia, plîngînd,

lemne. Lacrimile îi îngheţau pe obraji, dar fetişcana nu se dădea bătută şi izbea cu toporul în buşteni. Fusese dragoste la prima vedere. Ea avea doar 15 ani, iar dînsul era coşcogeamite soldatul şi păzea o coloană de puşcăriaşi. Ea era fiică de deportaţi ucraineni, iar Dionisie Dionisievici îi supraveghea pe părinţii ei, care nu îşi mai văzuseră locurile de baştină de mai bine de zece ani. A fost dragoste la prima vedere, care, iată, durează pînă astăzi, deşi de atunci s-au scurs mai mult de patruzeci de ani, iar părinţii ei au fost de la bun început împotriva legăturii lor. Cînd au fost eliberaţi, n-a vrut să-şi urmeze părinţii în Ucraina şi a rămas lîngă Dionisie Dionisievici în Norilsk.

Pe cînd Nadejda Filipovna continua să-şi spele mîinile, Angelo deschise uşa şi intră în camera sa. Păşi pragul exact în clipa cînd tovarăşa Ostroumnaia îşi aminti cum o pupase prima dată Dionisie Dionisievici şi cît de emoţionată şi fericită mai fusese atunci, iar Angelo se fofilă, obosit, în odaie, fiind izbit, încă din prag, de un miros puternic de Nefertiti, parfumul preferat al fiicei lui Colea Poţu, care încă mai persista în odaie. în vreme ce Angelo îl inhala cu sete, Nadejda Filipovna îşi aminti cum, după ce făcuse pentru prima dată dragoste cu Dionisie Dionisievici, ieşise în oraş fredonînd un cîntec comsomolist.

în timp ce parfumul ăla dulce şi plăcut îi

gîdila nările lui Angelo, Nadejda Filipovna îşi spăla mîinile şi îşi amintea cum îi mulţumise atunci în gînd tovarăşului Stalin pentru prima ei noapte de dragoste şi nu înţelegea de ce părinţii ei îl detestau pe Iosif Visarionovici, odată ce acesta avea grijă de un popor atît de numeros.

Pe cînd Angelo continua să inhaleze cu mare satisfacţie parfumul acela înţepător şi delicat, gîndin- du-se că, deşi Georgiana plecase, ceva din fiinţa ei încă mai rămăsese în cameră, Nadejda Filipovna îşi mai săpuni o dată mîinile, amintindu-şi cum, după ce fusese primită în organizaţia de pionieri, alergase într-un suflet acasă, pe străzile îngheţate din Norilsk, si sărise de gîtul tatălui ei, îmbrăţisîndu-l cu toată dragostea de care era capabilă si soptindu-i:

— Tată, sînt pionieră.

Tare mirată a fost că tatăl ei nu s-a bucurat deloc. Ba chiar, dimpotrivă, s-a făcut negru la faţă, i-a smuls cravata de la piept si i-a aruncat-o în flăcările din sobă, dar fetiţa a însfăcat-o din foc, a ţîsnit în stradă si s-a întors acasă abia seara tîrziu, rebegită de frig. Nadejda Filipovna îşi freca mîinile cu săpun, între- bîndu-se ce a avut tatăl ei contra cravatei ei de pionier, iar Angelo se învîrtea prin odaie căutînd alte si alte urme ale fetei. Pipăi mînerul usii de la baie, cearsafurile si covorul pe care le atinsese un pic mai înainte Georgiana si în felul acesta, de fapt, credea că o atinge pe focoasa si lasciva brunetă după care i se scurgeau mucii.

Brusc, Nadejda Filipovna se impacientă, nevăzîndu-l nicăieri pe Soso, iar Angelo se sperie, crezînd că o vede pe Geo apropiindu-se goală de fereastră ca să admire copacii din faţa căminului studenţesc.

Da, cîinele ei dispăruse. Pe Nadejda Filipovna o trecură toate transpiraţiile de disperare, iar obrajii ei se smochiniră si mai tare. Iesi ca o furtună pe coridor, strigîndu-si cîinele, iar Angelo găsi urme de ruj pe o cană, prosopul încă ud cu care se stersese Georgiana si toate lucrurile astea le strînse înfrigurat la piept si se învîrti cu ele ameţit prin cameră.

Şi, în timp ce se învîrtea turcit la propriu si la figurat prin cameră, respirînd, zvăpăiat, miresmele lascive ale corpului Georgianei, Nadejda Filipovna îşi zări cîinele scheunînd sub uşa lui Angelo, iar în momentul cînd îl privi galeşă, poetul găsi sub perna sa cămaşa de noapte, chilotul şi sutienul codanei, împăturite atît de frumos şi de îngrijit, de parcă posesoarea lor dormea seară de seară în patul său şi, cît te-ai învîrti într-un picior, urma să se întoarcă şi să se bage sub plapumă. Un zîmbet triumfător răsări pe buzele Nadejdei Filipovna şi ale lui Angelo. Portăreasa era fericită că îl găsise pe Soso, iar Angelo era la fel de fericit că dăduse sub perna sa de cămaşa de mătase rubinie, chilotul pletoric şi sîngeriu şi sutienul păcuriu ale Georgianei, care-i sugerau că fata e pe undeva pe aproape şi că, în curînd, urma să deschidă

uşa şi să dea năvală în încăpere. Amîndoi radiau: Nadejda Filipovna în dosul uşii, iar Angelo ţopăia în neştire în cameră. Pe nepusă masă, mîinile amîndurora s-au întins şi au început să mîngîie : Nadejda Filipovna îl dorlota pe Soso, iar palmele transpirate şi puhave ale poetului alunecau peste ţesătura senzuală şi tulburătoare a lenjeriei intime a Georgianei. Pe Angelo îl încercă o emoţie usturătoare cînd îşi dădu seama că Georgiana nu-şi uitase cele trei obiecte vestimentare intime, ci i le strecurase în mod intenţionat sub pernă, ca să le găsească el. I le lăsase lui. Erau un mic cadou al ei pentru Angelo, prin care, într-un fel, îşi exprima recunoştinţa pentru ceea ce făcuse pentru ea, adică pentru faptul că îi cedase camera ca să se futã în voie cu un tip picat tocmai de la Moscova. Dar nu era numai asta. Cele trei piese vestimentare intime mai conţineau un mesaj secret, pe care tînărul îl descifra vibrînd de tulburare. Cele trei obiecte încă păstrînd căldura corpului somnoros al fetei îi strigau într-un glas:

— Prostovane, balaoacheşa va fi în curînd a ta!

îndată ce percepu această mărturisire dezarmantă, Angelo luă cele trei piese de lenjerie feminină si le strînse cu duioşie la piept. Le strîngea cu atîta patimă, de parcă nu ar fi îmbrăţişat trei obiecte, ci pe Georgiana însăşi, de parcă în braţele sale transpirate ar fi respirat corpul plăpînd, somnoros şi fremătător al

zvîrlugii.

Şi, pe cînd Angelo strîngea la piept cămaşa de noapte a Georgianei, Nadejda Filipovna îl luă pe Soso în braţe şi îl pupă în vîrful nasului. Nadejda Filipovna se învîrtea înnebunită pe coridor cu Soso în braţe, iar poetul se rotea prin cameră nebun de fericire, strîngînd la piept cămaşa de noapte a fetei, de parcă ar fi îmbrăţişat un trandafir sau un crin pe care urma să i-l dăruiască focoasei brunete. Angelo se legăna prin cameră pe ritmurile unui vals şi i se năzări că dansează cu tipa aia zburdalnică şi tristă totodată. Un dans la fel de zănatic dansa pe coridor şi Nadejda Filipovna, cu Soso în braţe, pe post de partener.

26

Cînd tovarăşa Ostroumnaia fu strigată de tovarăşul Dazvelor şi se topi pe scările căminului, mi-am imaginat ceea ce nu ar fi trebuit să-mi imaginez niciodată, cum făcuse Georgiana dragoste în urmă cu cîteva ore în această cameră pustie în care eu, acum, o căutam deznădăjduit şi nu o puteam găsi. în mintea mea înfierbîntată explodară mii de imagini provocatoare şi obscene totodată, succedîndu-şi una alteia, cu viteza unui fulger. Cred că deja deliram cînd o văzui pe Georgiana în faţa mea, sprijinindu-se cu mîinile de pat şi lăsîndu-se străpunsă şi posedată cu violenţă de ţafandache ăla mulţumit de sine care zburase hăt de la Moscova ca să i-o pună pe la spate. Nu ştiu, poate că deliram, dar i-am văzut clar cum şi-o trăgeau. De aceea, m-am făcut verde la faţă de ciudă şi m-am repezit să-i despart, dar, cînd m-am opintit să-i fut una filfizonului ăluia sclifosit care o regula cu poftă pe Georgiana, mîna mea se izbi neputincioasă în perete.

M-am aşezat sleit şi sictirit pe marginea unui scaun, dar, din nou, am avut impresia că o văd pe Georgiana,

cu ochii ei prăzulii si apoşi si cu trupul ei sonor, călărindu-l pe ganimedele ăla bosumflat şi îmbîrligat care străbătuse mii de kilometri doar ca s-o aibă pentru o noapte. Şi din nou m-am aruncat furios asupra fîrlifusului ăluia din Moscova, dar pumnii mei s-au împlîntat neputincioşi în salteaua moale a patului.

Ca să scap de toate nălucirile astea cu Georgiana care îmi scurtcircuitau mintea, m-am dus în baie şi mi-am băgat capul sub robinet. Dar în baie îi văzui din nou pe cei doi, punîndu-şi-o în cada plină cu apă, de data asta însă gemeau ca înainte de orgasm. Oriunde mergeam, pe balcon, în antreu sau, din nou, la baie, cei doi se futeau într-o veselie, punîndu-şi-o, cu neobrăzare, chiar sub ochii mei. Asta era prea de tot. Aşa ceva nu mai puteam tolera. Şi atunci mi-am pierdut răbdarea, m-am repezit la ţîfnoşenia aia venită din Moscova, l-am înşfăcat de păr şi l-am scos, aşa, dezbrăcat cum era, afară, pe coridor, dar, cînd am încercat să-i ard una, fantele ăla înţepat nu mai era nicăieri, aşa că pumnul meu se dezumflă în aer. Mulţumit de mine, m-am întors în cameră, cu gîndul să mă culc. Dar în patul meu am văzut-o pe Georgiana. Acum era singură şi mă aştepta pe mine, vibrînd de plăcere. Trupul ei era completamente gol şi era lins de limbile unor flăcări dogoritoare. Ţîţele ei uriaşe pulsau şi fremătau ca iarba răvăşită de vînt. îşi desfăcuse picioarele, iar una din mîini îi

alunecase în jos, pe burtă, ca un şarpe de pădure. Cu cealaltă mînă mă chema la ea. Fireşte că nu puteam să nu mă duc. Cu cît mă apropiam mai mult de ea, mădularul mi se umfla tot mai tare si mai tare, pînă cînd prohabul îmi plesni si pula îmi sări afară din pantaloni. Era ca o măciucă, puteai ucide cu ea si un om dacă i-ai fi tras cu ea în cap. Testiculele mi se umflaseră si mă dureau. Abia de mai reuşeam să mă misc. Cu greu îmi dezlipeam tălpile de podea. Totusi, înaintam, pentru că Georgiana gemea si mă chema la ea, cu ochii daţi peste cap. M-am dezbrăcat ca pe mîneca cămesii. Mai repede ca niciodată. Fulgerător. în cîteva secunde eram gol si înaintam spre Georgiana, care mă astepta cu un deget în gură. îl sugea si gemea de plăcere. Una dintre mîinile ei se misca prin desisul părului său pubian, răsfirîndu-l. Nu am mai rezistat: m-am aruncat peste bruneta aia răscolitoare si am început s-o pătrund cu sete. Mă întinsesem peste cămasa ei în culorile asfinţitului de soare, peste sutienul ei negru ca noaptea si peste chilotul ei mai rosu decît orice pălălaie pe care o văzusem vreodată în viaţa mea si o futeam. în sfîrsit, Georgiana era a mea si eu o futeam. în sfîrsit, fata aia nesăţioasă gemea sub mine. Acum o futeam pe la spate si strigam în gura mare:

— Georgiana, te iubesc.

Strigam că o iubesc, dar nu voiam să termin.

Voiam să dureze o vesnicie clipa aia si să nu mai cobor niciodată de pe Georgiana. îmi frecam pula învîrtosată de chilotul ei sîngeriu si jubilam că, în sfîrsit, Georgiana era a mea si puteam s-o regulez cît vreau.

Mai bine ca atunci nu m-am simţit niciodată. Am împreunat două perne si am prins s-o fut între ţîţe, dar, chiar înainte de-a ejacula, tovarăsa Nadia, cu

Soso în braţe, împinse uşa, care se deschise vraişte. Dădu buzna în camera mea şi, cînd mă văzu, scăpă pocitania din mînă. Soso căzu la podea şi începu să scheaune. Din urma tovarăşei Ostroumnaia se iţi tovarăşul Dazvelor, ridicîndu-şi sprîncenele ţanţoşe. Eu tocmai ejaculam cînd ea s-a răstit la companionul ei dolofan şi un pic cocîrjat:

— Tovarăşe Dazvelor Ioseliani, ei, acum v-aţi convins cu ce se ocupă comsomolistul dumneavoastră preferat ?

Peste alte cîteva secunde, cei doi tovarăşi au ieşit vajnici pe coridor, strigînd din fundul rărunchilor:

— Veniţi să vedeţi ce face colegul vostru!

Şi, pe cînd cei doi tovarăşi ţipau ca din gură de cobră, eu încă ejaculam pe chilotul rubicond al Georgianei, a cărui roşeaţă semăna cu a sîngelui scurgîndu-se dintr-un porc tăiat.

Cei doi tovarăşi urlau deasupra mea, arătîndu-şi unghiile, iar eu am prins să scîncesc,

supărat că uitasem să închid uşa.

Mi-am îngrămădit capul în pernă, convins că am sfeclit-o. Eram sigur că am dat de naiba, mai ales cînd i-am văzut iţindu-se în spatele Nadejdei Filipovna pe cîţiva tipi cam tari de ceafă, care pînă atunci ţopăiseră pe coridor cu steaguri pe umeri, vrînd să meargă la o demonstraţie în centrul oraşului. Instantaneu, aceştia au prins să urle rabiaţi:

— Ăsta îşi face laba!

Era limpede că li se urcase piperul la nas şi că muştarul le ţîşnea pe nări, căci au ieşit în coridor, strigînd prin tot căminul că e unul care-şi face laba la etajul al cincilea. Ca la comandă, în odaia mea a năvălit un puhoi gros de oameni, de parcă ar fi venit să vadă circul. Toţi erau mînaţi de curiozitate să vadă cum se masturbează un tip ziua în amiaza mare în căminul lor, iar eu mă simţeam ca într-o proză de Cătălin Badea. Pe neaşteptate, tovarăşei Nadia începu să-i tremure bărbia, iar gloata aia de gură-cască se povîrni deasupra mea, gata să mă sfîşie.

Georgiana dispăru ca prin farmec, iar eu nu mai ştiam unde să mă ascund. Mi-am tras plapuma peste cap, dar tipii nu plecau.

Tovarăşa Nadia se trambala năbădăioasă în jurul meu, zbierînd din toţi bojocii şi ameninţîndu-mă cu pumnul că o să meargă la Comitetul Central al Comso- molului din Georgia,

ca să le spună ce face un membru al organizaţiei pe care o conduc, iar dacă aceştia nu vor întreprinde nimic, va ajunge chiar pînă la tovarăşul Hodorkovski şi îl va informa personal cum spurc eu ziua în amiaza mare o cauză nobilă şi o să-i ceară să mă excludă imediat din comsomol - şi tovarăşei Nadia nu i se mai oprea papagalul:

— E o porcărie ceea ce faceţi, tovarăşe! Ar trebui să vă fie ruşine! Atîta lume s-a adunat în jurul dumneavoastră, iar dumneavoastră continuaţi să vă masturbaţi. Ridicaţi-vă imediat şi îmbrăcaţi-vă şi cereţi-vă scuze în genunchi. Părinţii noştri pentru ce au luptat? Ca nişte idioţi ca tine să se masturbeze ziua în amiaza mare în văzul lumii ? Ce vremuri scîrbavnice au venit! Dacă ar şti Vladimir Ilici ce faceţi, s-ar ridica din mausoleu si v-ar fi trimite în Siberia. Pentru ce a îndurat lumea foamea în Leningradul asediat, ca voi să vă ocupaţi astăzi cu chiromnia? Noi pentru ce nu am dormit nopţile apărînd frontiera sovieto-chineză, ca dumneata acum să te masturbezi în văzul lumii?

Tovarăşa Nadia îşi aruncă, mustrătoare, privirea rimelată asupra mea, iar eu, desi încă stăteam cu capul înfundat în pernă, totuşi o urmăream pe furiş, gîndindu-mă cum naiba s-o tai din gară. Dar nu aveam cum, fiindcă droaia aia de gură-cască prinse să clănţănească din dinţi.

Pe nepusă masă, m-am trezit spălat pe cap de adunătura aia de vagabonzi. Se răsteau la mine şi îmi strigau că sînt un nenorocit de onanist, iar eu mă simţeam ca un prizonier în toată legea, încovrigat în pat ca un vierme în măr.

Tovarăşa Nadia, ale cărei buze erau date cu un ruj stacojiu, era tot mai pornită şi alerga în jurul meu ca o pasăre de pradă. Nadejda Filipovna, care, la cei 70 de ani ai săi, era pudrată şi sulemenită la greu, cu fard pentru pleoape şi pentru ten care i se împrăştiase pe obraji, descompunîndu-se în sute de steluţe strălucitoare, ceru gloatei să-mi pună unghia în gît, ca să le dau socoteală pentru treaba ruşinoasă pe care o făcusem. Oamenii se buluceau din toate părţile, lăsîndu-şi cartofii să ardă în tigaie, laptele să dea în foc sau apa să se reverse peste marginile căzii şi să le inunde camerele, doar pentru a se holba la un onanist, adică la mine.

Lumea se bulucea în jurul meu, afară tuna şi fulgera, iar eu, brusc, am avut impresia că fruntea mi se acoperise de un păr ţepos si des, iar în loc de unghii mi se păru că îmi crescuseră copite si atunci am vrut să mă smulg din strînsoarea aia de fier si să fug în oras, dar cineva mă pocni peste bot si m-am prăbuşit înapoi în pat. Soso continua să latre.

Deodată, cineva îmi trase plapuma si tot potopul ăla izbucni în hohote de rîs, văzîndu-mă

cum mă zvîrcolesc despuiat în pat, cu ochii strîns închisi.

Soso continua să hămăie ca un apucat, tipii ăia mă piscau cu degetele, cîteva blonde mă gîdilau pe la tălpi si la subsuori sau mă scuipau. Răbdam cu dinţii înclestaţi, căci ce as fi putut face altceva ? Nu, nu mă puteam întoarce ca să-mi trag chilotul si pantalonii pentru că mă temeam ca lumea să nu descopere balta de spermă în care zăceam si să nu se arunce cu toţii asupra mea. De aceea, stăteam ca pe piuneze, nestiind cum să scap de mulţimea aia turbată din odaie.

Ca să nu-mi ies din minţi, m-am forţat să mă gîndesc la altceva, la orice - de exemplu, cum m-am scăldat anul trecut în mare -, dar n-am fost în stare. Soso mîrîia si, deodată, mă muscă de picior, spre hazul gloatei întărîtate. Tovarăsa Nadia, parfumată cu Krasnaia Moskva, tunsă scurt si îmbrăcată într-o rochie cam scurtă pentru vîrsta ei, continua să facă spume la gură în jurul meu. Pufăia dintr-un *belomor-canal* si răcnea:

— Iată, priviţi cu toţii pînă unde se pot degrada tinerii din ziua de astăzi! Ce porcărie, tovarăsi, ce rusine! Vă implor, nu faceţi la fel!

Şleahta de taie-frunze-la-cîini era tot mai numeroasă si mai aţâţată, iar tovarăşa Nadia nu se astîmpăra si continua să toarne gaz pe foc, împroşcîndu-mă cu noroi fără oprire.

Deodată, lătratul lui Soso deveni atît de puternic, încît m-am speriat. Tovarăşa Ostroumnaia le ceru celor care roiau în jurul meu să mă păzească bine de tot, că ea merge glonţ la Comitetul Central al Comso- molului şi la Academia de Ştiinţe, ca să-i aducă încoace pe tovarăşi, să se convingă şi ei, cu ochii lor, la ce marasmă am ajuns eu, să mă excludă pe loc din comsomol şi din Academie şi să mă trimită cît mai repede în prăpădita mea de Moldovă.

O urmă tovarăşul intendent Dazvelor, al cărui nume se descifra ca *da zdravstuiet velikaia okteabrskaia revaliuţia*[37]*,* pus la şpiţ şi parfumat cu această ocazie cu Ronhill, un after shave produs în Iugoslavia.

Tovarăşa Nadia coborî aţă scările prăfoase şi, în timp ce alerga, fusta i se înfoie, scoţîndu-i la iveală chiloţii sangvini şi ştrampii reiaţi şi mulaţi pe picioarele ei epilate şi puhăvite. Sfîrîia pe scări şi era imposibil să nu observ că, de fapt, tovarăşa Nadia purta un chilot identic cu cel al Georgianei, era de un roşu la fel de intens şi, la fel ca şi fata, avea şi ea o mulţime de brizbizuri care i se zbăteau sub fustă ca nişte peşti pe uscat. Dar poate că asemănările erau şi mai mari, dar nu am reuşit să le sesizez pe toate, căci o urmăream doar cu coada ochiului, stînd în continuare cu capul înfundat în perna

37 în limba rusă, „Trăiască Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie“.

învîrtosată, de parcă ar fi fost de beton.

Am mai făcut o încercare să fug, dar adunătura aia de pierde-vară care stătea batal în jurul meu a prins să mîrîie si m-a apucat în unghii, iar eu m-am prizărit, din nou, în pat. Lumea mă pocnea cu palmele pe poponeaţă si mă trăgea de urechi. Eram fotografiat si mînjit pe spate cu pastă de dinţi, iar un zdrahon sulfuros si beat tufă, cu pometii boltiţi si maxilarele proeminente, insista să mă snopească în bătăi si să mă scoată în oras în pielea goală. Probabil că asa ar fi făcut dacă, brusc, nu ar fi apărut Giokar si nu ar fi scos din buzunarul de la spate un şiş. Subit, gloata aia s-a împrăstiat, călcînd ca pe cuie, în toate părţile, după care cecenul a închis usa, iar eu m-am trezit din nou singur, scîncind ca un cîine. Eram singur si îmi era frică să mă întorc pe spate si să deschid ochii. Eram singur si lacrimile îmi siroiau bîzîind pe obraji. Apoi, nu se stie de unde si nu se stie cum, pe marginea patului meu se întrupă, vinovată, Georgiana. Cu ochii în jos, mă apucă de mînă si prinse să mă mîngîie pe cap. Cînd am vrut însă si eu s-o cuprind, pofticios si deznădăjduit, fata se evaporă din încăpere. M-am repezit s-o ajung din urmă, asa, gol cum eram, alergînd pe coridoarele căminului, în sus si în jos, strîngînd la piept cămasa ei de noapte si fluturînd-o deasupra capului ca pe un drapel, dar Georgiana nu era nicăieri. Eu urcam si

coboram etajele strigînd-o pe nume. Mi se păru că o văd iesind din cămin si
m-am aruncat afară pe uşă, dar, cînd am ajuns în curte, fata nu mai era nicăieri şi am urlat descumpănit :

— Georgiana, unde eşti ?

Brusc, am avut impresia că o zăresc în spatele căminului, chemîndu-mă la ea, şi am zbughit-o înspre ea, înţolit în costumul lui Adam, pentru a mă arunca în braţele Georgianei, dar în spatele căminului nu era nici ţipenie de om. Am zărit-o la fereastra odăii mele făcîndu-mi semne drăgăstoase şi unduitoare şi am rupt-o vijelios la fugă spre camera mea, încercînd zadarnic s-o găsesc. Pe Georgiana, tot în acest timp, o mai căutau Che Guevara cu taxiul prin oraş şi Enrico prin barurile din complexul studenţesc, dar eu de unde puteam şti asta? Nu aveam de unde şti nici alt lucru, cu mult mai îngrozitor decît primul, că, exact în clipele alea cînd eu o căutam înnebunit prin baie, Georgiana era călărită pe acoperişul încins al căminului meu cu şaisprezece etaje de unul dintre tinerii ăia care ne umpluseră boturile de sînge, în coasta terasei aglomerate din spatele terenului de fotbal. Dar toate lucrurile astea le-am aflat mult mai tîrziu.

27

După ce tovarăşul Dazvelor parcă Jiguliul său nou-nouţ în faţa sediului Comitetului Central al Comso- molului, ieşi din maşină, deschizîndu-i portiera tovarăşei Nadia şi dîndu-i mîna să coboare. Se învîrtea în jurul ei ca un Cicisbeo sovietic în carne şi oase. înainte însă de a intra în somptuoasa clădire, Nadejda Filipovna îşi scoase din gentuţă oglinjoara şi îşi aranjă părul. îşi mai rujă o dată buzele şi se stropi cu Krasnaia Moskva, singurul parfum pe care-l îndrăgise cu adevărat şi pe care nu l-ar fi schimbat pentru nimic în lume cu altul, mai ales cu parfumurile astea capitaliste care pătrundeau masiv pe piaţă.

— Dacă vrem să păstrăm Uniunea Sovietică, ar trebui să interzicem parfumurile franţuzeşti, sărea în fiecare zi Nadejda Filipovna cu gura pe Valentina Ivanovna, care însă nu voia să se lase înduplecată să nu se mai dea cu parfum franţuzesc.

Tovarăşa Nadia se stropi după urechi cu Krasnaia Moskva, iar tovarăşul Dazvelor îşi netezi turul pantalonilor, după care au început să urce, vădit emoţionaţi, scările albe, imaculate ale acestei prestigioase instituţii.

Tovarăşul Dazvelor mergea în spatele tovarăşei

Nadia, care îşi unduia bucile în faţa sa, un pic apăsată de importanţa misiunii pe care o îndeplinea în acele clipe. A deschis uşa cu pietate, de parcă ar fi fost uşa unei biserici. îşi înălţă bărbia în sus şi îl căută cu privirea pe portar, pentru a-l întreba încotro să o ia, dar pe hol nu era nimeni. Aşa că tovarăşa Nadia îşi umflă nările şi îşi legănă fesele pe scările dintre primele două etaje. Se sumeţi să meargă direct la şeful cel mare, însă, spre marea ei mirare, cabinetul acestuia era completamente pustiu.

Da, pereţii erau pavoazaţi cu portretele tuturor liderilor revoluţiei mondiale a proletariatului. Da, biroul său era încărcat cu zeci de dosare şi cu toate cele cincizeci de volume ale lui Vladimir Ilici. Da, masa lungă de lîngă geam era împodobită cu un drapel sîngeriu, dar şeful ăl mare nu era nicăieri. Nadejda Filipovna se aplecă să pupe steagul, oferindu-i, fără să-şi dea seama, tovarăşului Dazvelor posibilitatea să constate că, sub fustă, aceasta purta nişte ştrampi raiaţi şi mulaţi care, poate din această cauză sau din alta, îi făceau picioarele suple, fragede şi, nu ştiu cum, foarte apetisante, chiar mai îmbietoare decît bulanele alea strălucitoare ale Georgianei.

După ce sărută înlăcrimată stindardul revoluţiei, tovarăşei Nadia îi mai veni inima la loc, iar cînd dădu cu ochii şi de bustul tovarăşului Lenin, care se înălţa solemn în spatele biroului, se calmă de-a binelea.

— Probabil o fi fiind plecat la vreo şedinţă însemnată, se roti dînsa emoţionată în jurul mesei la care acesta lucra.

Mai observă si alte detalii. Văzu că pe masă erau stivuite niste hîrtii, alături erau un stilou, stampila si o mulţime de dosare, ceea ce putea însemna doar un singur lucru, că proprietarul biroului ar trebui să se întoarcă din clipă în clipă pentru a-si continua munca întreruptă. Dar, cînd luă emoţionată în mîini o hîrtie pentru a vedea ce hotărîri covîrsitoare conţine, deasupra acesteia se ridică un nor de praf, care, pur si simplu, o băgă în sperieţi. Nadejda Filipovna apucă altă hîrtie, pe urmă un dosar, apoi alt dosar si povestea se repetă întocmai, în aer înălţîndu-se rotocoale groase si impenetrabile de praf. Tovarăşa Nadejda nu se mai putea opri din tusit. Totusi, se încăpăţînă să examineze toate documentele vrăfuite pe birou.

Toate actele erau acoperite cu un strat gros de praf, deci nimeni nu le mai luase de mult în mîini si treaba asta o îngrozi pe Nadejda Filipovna, care nu înţelegea ce dracu' se întîmplă cu hîrtiile alea, nici ce caută sub masa sefului Comitetului Central o ladă goală si una plină cu coniac franţuzesc si, în definitiv, nu putea pricepe în ce ape se scaldă acesta. Iesi viforoasă din bîrlogul sefului ălui mare si intră în alt cabinet, apoi în altul, lăsînd nori de praf în urma sa, întrucît toate birourile funcţionarilor

Comitetului Central al Comsomolului erau potopite de colb.

Pe coridoare, altădată fierbînd de lume, acum nu era nici ţipenie de om. Tovarăsa Nadia nu pricepea unde au dispărut angajaţii Comitetului Central al Comsomolului si de ce nu există nicăieri un anunţ că si-au schimbat sediul. însă nu prea părea să fie vorba despre vreo schimbare de sediu, deoarece nu fusese clintit din loc nici măcar un singur scaun. Tot mobilierul era la locul lui. Toate dosarele erau acolo unde tronau de ani de zile, iar de pe mese nu fusese mutată nici măcar o foaie. Erau toate la locul lor dintotdeauna. Absolut toate. Doar că erau gîtuite de straturi înecăcioase de praf. Paltoanele, sacourile si pălăriile funcţionarelor agăţate în cuiere sugerau că stăpînii lor nu au plecat nicăieri. Ei tot aici muncesc. Dar, dacă nimeni nu s-a trambalat în altă parte, de ce nu e nimeni la serviciu ? Iar dacă nu e nimeni, cine îl va mai exclude acum din comsomol pe onanistul ăla desănţat, cu o sculă cît toate zilele, cine? Cine îl va sancţiona? Culmea e că n-avea cine.

Tovarăşa Nadia inspecta birou cu birou, cabinet cu cabinet, sală de conferinţe cu sală de conferinţe si toate, dar absolut toate erau pustii.

Şi atunci ieşi debusolată în stradă, neputînd pricepe unde naiba s-a evaporat Comitetul Central. în urma ei ţopăia tovarăşul Dazvelor, căruia începuse să i se scurgă un fir de salivă din

colţul gurii.

Strada din faţa Comitetului Central vuia de glasuri. Era o demonstraţie antisovietică la care participa lume de pe lume. Mulţimea de oameni ce se scurgea spre piaţa din centrul urbei scanda tot felul de porcării antisovietice, multe dintre ele vizînd chiar Comitetul Central al Comsomolului.

Deodată, tovarăşa Nadia înmărmuri, mai-mai să-i plesnească inima în piept. Nu-i venea să-şi creadă ochilor. „Aşa ceva nu poate să fie adevărat“, bolmoji în sinea ei Nadejda Filipovna. Cel care mergea în fruntea coloanelor de demonstranţi nu era nimeni altcineva decît şeful cel mare al Comitetului Central al Comsomolului, care, în mod normal, ar fi trebuit în aceste clipe să stea în biroul său şi să-l excludă urgent pe Angelo din comsomol. Da, acesta se deghizase într-un costum jegoşit şi cîrpit la coate, dar pe Nadejda Filipovna nu avea cum s-o ducă de nas. Ea îl recunoscu imediat, cu toate că şeful ăl mare arăta mai rău decît un ecologist şi scanda cel mai avan porcării antiso- vietice şi anticomsomoliste, fîlfîind deasupra capului, foarte energic, un drapel alb cu o cruce roşie în mijloc. Cînd îşi dădu seama de asta, tovarăşei Nadia îi îngheţă inima în piept şi se prăvăli moleşită şi dezamăgită în braţele viguroase şi umede ale tovarăşului Dazvelor, care încă se ţinea cosor şi o cără în Jiguliul său nou-nouţ,

parcat în faţa Comitetului Central al Comsomolului. în timp ce o ducea în braţe, din colţurile gurii sale se scurgeau două pîrîiaşe de salivă, care i se uscară abia peste vreun ceas, cînd au intrat în Baghebi şi Nadejda Filipovna a coborît în faţa căminului numărul 16, în care locuia Angelo, răşchi- rîndu-şi picioarele, sleită de puteri, transpirată şi respirînd din greu. După ce-şi aranjă părul zburlit şi îşi netezi fusta boţită şi bluza şifonată, porni din nou, hotărîtă şi ameninţătoare, spre camera poetului.

27

Mă zvîrcoleam în pat si nu puteam adormi. Eram singur cuc în camera mea pustie si mohorîtă de la etajul al şaptelea în căminul ăla coşcovit si mohorît din Tbilisi, cocoţat pe un scoborîş abrupt, pleşuvit şi sîngeriu, fiindu-mi groază şi scîrbă de mine însumi. încercam să adorm şi să uit tot ce făcusem cu cîteva minute în urmă, dar nu puteam adormi, nu reuşeam să uit nimic şi, mai ales, nu puteam să mi-o scot pe Georgiana din cap. Stăteam ghemuit în pat, cu genunchii lipiţi de burtă, ochii închişi şi mîinile încrucişate pe piept, căutînd să ignor bîzîitul unei imagini obsedante care ameninţa să se transforme într-un adevărat vîjîit şi care, într-adevăr, s-a preschimbat într-o vijelie în toată legea care mă luă pe sus şi mă aruncă în urmă cu cîţiva ani, în sala Teatrului „Luceafărul“ din Chişinău, cînd stăteam aşezat pe treptele reci ce despărţeau cele două şiruri de scaune. Un actor a ieşit pe scenă pe la jumătatea actului întîi şi şi-a împlîntat lama privirilor în mine, strigînd cît putea de tare:

— Iată hoţul!

Apoi a coborît în sală si m-a apucat de gulerul cămăşii, adresîndu-se sălii întregi:

— Dragi spectatori, acesta e un hoţ, şi mă

îmbrînci afară, trăgîndu-mi cîteva şuturi în fund, după care închise uşa şi reveni pe scenă.

Brusc, cineva ciocăni în uşă şi m-am repezit să deschid, crezînd că era Georgiana. Dar nu era decît Vladimir, care, fără nici o introducere, scoase de sub pat o saltea hărtănită şi se trînti pe ea, adormind pe loc. După ce o coadă de topor l-a turnat pe Enrico că adăposteşte un fugar şi prietenul meu era să zboare din facultate, l-am luat, de vreo lună şi ceva, pe Vladimir la mine. Fireşte că tot pe şestache, dormind cu urechile ciulite. De cele mai multe ori, ca s-o joace pe degete pe Nadejda Filipovna, care nu-l lăsa să intre, eu îl trăgeam în sus cu o frînghie. Dar de vreo cîteva săptămîni dispăruse. Oare pe unde s-o fi aciuat în tot acest timp?

M-am uitat prin încăpere, dar, dintr-odată, privirile mi-au alunecat asupra feţei fugarului şi, brusc, conştiinţa îmi plesni în mii de cioburi, încît văzui roşu în faţa ochilor. Un lichid fierbinte îmi năclăi părul şi obrajii. Era o explozie devastatoare, încît am auzit cum capul îmi pîrîie ca un harbuz şi am simţit că mintea mi se întunecă, de parcă s-ar fi produs o eclipsă sălbatică în cer. încetul cu încetul, gheaţa pocnea şi pojghiţa subţire a conştiinţei mele ceda. De undeva din adînc, mă izbeau miasmele trecutului. Ţîşnea puroiul unor întîmplări de care sperasem să uit pentru totdeauna şi o habă de vreme chiar le pusesem la ceafă. Dar acum

viitoarea, cu mult mai turbată decît altădată, mi se revărsa în conştiinţă, iar trupul îmi era luat pe sus de valuri, de parcă aş fi nimerit în mijlocul unei inundaţii de care nu mai aveam unde să mă ascund. Apa îmi înghiţise umerii, iar nivelul ei creştea cu fiecare clipă care se scurgea. Era un potop de care nu mai aveam unde să mă ascund, cu toate că de jariştea asta fugisem tot timpul. Exact de pojarul ăsta sîngeriu încercasem să scap venind la Tbilisi, dar acum nu mai aveam unde să mă chircesc. Tot ce uitasem cîndva îşi făcea loc în mintea mea sleită de neputinţă şi deznădejde. Am simţit pe buze nişte buze şi mai mari. Un fel de gură a timpului sau a conştiinţei se lipise de gura mea. Eram supt şi aruncat cu cîţiva ani înapoi, la Chişinău, obligat să-mi amintesc tot ce voisem cu îndîrjire să uit şi nu putusem.

Vladimir se foia în somn, pe cînd eu mă sufocam. Afară ploaia răpăia, iar mie nu-mi ajungea aer ca să respir.

Şi deodată, aproape fără să vreau, contrar voinţei mele, gura aia a timpului sau a conştiinţei mă supse din nou şi mă văzui alunecînd printr-un coridor fosforescent, pînă cînd mă trezii, aruncat cu cîţiva ani buni înapoi în timp. Parcă stăteam tot cu capul în pernă, pe un pat asemănător cu acesta, dar din alt cămin şi în alt oraş. Parcă nu mai eram la Tbilisi, ci la Chişinău. Parcă nu mai eram în anul 1991, ci în

1986, şi eram membrul unui cenaclu literar, iar cîţiva dintre colegii mei de la cenaclu se adunaseră în jurul patului meu, fluturînd o revistă scrisă de mînă şi multiplicată la xerox în douăzeci de exemplare. Şi mie nu-mi pica fisa ce vor colegii mei de la mine, pînă cînd am înţeles si am început să urlu de frică.

Vijelia de afară se înteţi, ca si sforăitul lui Vladimir. Eu însă de mult nu mai eram atent la ceea ce se întîmpla în cameră sau în curte. Gura aia a conştiinţei mă supse din nou şi, din nou, am alunecat în timp. Şi iar m-am trezit în Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Acum parcă eram într-un tren ce părăsea Benderul, unde-l înmormîntasem pe tatăl meu. Pe care, de altfel, nu-l mai văzusem de vreo douăzeci de ani, de cînd mă abandonase la o şcoală-internat din Chişinău, imediat după moartea mamei. Nu, nu plîn- geam. Dar eram oarecum răvăşit şi întors pe dos. De cînd urcasem în tren, scrisesem încontinuu poezii, încît umplusem un caiet de nouăzeci şi şase de file. Scrisul mă sleise de puteri şi am ieşit pe culoar, să fumez. Spre surprinderea mea, pe coridor dădui de Constantin, unul dintre puţinii poeţi de la cenaclul nostru care purta blugi. Ca să uit că tatăl meu murise, m-am lansat în nişte discuţii interminabile. Dintr-odată, Constantin s-a oferit să-mi vîndă o poezie a sa, ca să-şi mai cumpere o sticlă de votcă. Da, Constantin era

vestit prin faptul că îşi vindea poeziile ca să mai bea o cafea sau să-şi cumpere ţigări. O dată şi-a dat un poem scris pe douăzeci de foi pe o pereche de blugi. Vindea poezii în stînga şi în dreapta. O parte dintre clienţii săi erau îndrăgostiţi şi acestora le vindea poezii la jumătate de preţ. De data asta, voia să-mi vîndă o epigramă. Trebuie să recunosc că eu niciodată în viaţa mea nu am putut scrie epigrame. Da, poezii serioase scriam, dar epigrame nu. Nu ştiu de ce, dar nu-mi ieşeau şi îi invidiam pe creatorii de epigrame care, dintr-un foc, le luau ochii fetelor. Constantin mi-a prezentat marfa. Fuma şi îmi recita, cu o voce joasă, catrenul său moralizator şi simpluţ despre un tip şnapan şi caşbec. Strofa aia avea şi o poantă, ceea ce mie nu-mi reuşea şi pace. Textul lui Constantin mi se înşurubă în minte, cu toate că încă nu-l cumpărasem. Ne-am mai aprins cîte o ţigară, dar versurile lui mi se învîrteau în cerebel. Pur şi simplu nu mai puteam scăpa de ele, cu toate că vorbeam despre cu totul şi cu totul altceva. Versurile alea îmi ţăcăneau în minte la fel ca roţile trenului şi, brusc, m-am hotărît să le cumpăr. Nu mi-a fost jenă să fac treaba asta, fiindcă şi eu i-am vîndut, de cîteva ori, lui Constantin poezii ale mele. Ţin minte că într-o zi, cînd rămăsesem cu ochii în soare, i-am vîndut lui Constantin o poezie despre o salcie despicată în două de un fulger şi mi-am umplut ramazanul o

săptămînă întreagă. De asemenea, i-am mai vîndut şi cîteva formulări, gen *întunericul ţi se deschidea în faţă ca o imensă pizdă de fecioară* sau *fluturele îi băga pula între coapse, ea gemea în aer.* Expresiile astea i le-am dat cu cîte cincizeci de copeici bucata. Cîteva dintre poemele cele mai bune ale lui Constantin, pe care le publicase într-o culegere de debut intitulată *Dintre sute de catarge*, erau, de fapt, scrise de mine, dar despre asta nu ştia absolut nimeni. De aceea, i-am cumpărat catrenul fără să mă mustre conştiinţa, deşi, atunci cînd efectuam tranzacţia, încă nu ştiam că nu toate poeziile pe care le comercializa Constantin erau ale lui. Treaba asta aveam s-o aflu mai tîrziu, ca şi faptul că un poem pe care i l-a vîndut lui Dionis era, de fapt, al lui Doinaş. Dionis îl cumpărase ca s-o aburească pe o blondă intangibilă pe care tare mai voia s-o fută. într-adevăr, versurile alea erau foarte frumoase şi începeau cam aşa : „Mi s-a spus că ai murit, iubito, nu ştiu, poate un prieten sau poate un străin care privea la jocul nostru alaltăseară...“. Dar poemul ăla nu era al lui Constantin. Nu ştiu dacă Dionis a aflat vreodată asta, eu însă am dat peste el absolut întîmplător, într-o librărie din Odesa unde mersesem special ca să cumpăr cărţi româneşti, purtînd o căciulă ţurcănească în cap, ca să vadă toată lumea că sînt român din talpă. Oricum ar fi, graţie acelui text, Dionis a

regulat-o mai bine de un an pe blonda aia apetisantă şi platinată pe care, să fim serioşi, altfel nu ar fi avut nici o şansă s-o pompeze.

Da, toate lucrurile astea nu le ştiam atunci cînd am ajuns în Chişinău şi cînd m-am pornit valvîrtej, fără să ştiu de ce şi fără să ştiu ce se întîmplă cu mine, spre camera unde locuia Alexandra, preşedinta cenaclului nostru şi creierul unei reviste scrise de mînă. Eram parcă în transă. Parcă nu mai eram eu, ci altcineva. Am deschis uşa şi, încă din prag, i-am recitat Alexandrei textul, iar ea s-a oferit, cît ai scrîşni din dinţi, să-l publice. Textul a apărut semnat de mine în revista aia scrisă de mînă, multiplicată în douăzeci de exemplare şi difuzată în interiorul cenaclului nostru de la Filologie, si, bineînţeles, cît ai răsuci o cheie în broască, s-a găsit cineva care să mă ridice din strachină, dîndu-mă în gît că acea epigramă scrisă în cheia realismului socialist nu era a mea, ci a altcuiva.

Ceea ce niciodată nu putusem să înţeleg si nu puteam pricepe nici acum e de ce cumpărasem acea epigramă proletcultistă; cum de mi se înşurubase atît de adînc în creier, încît nu mai putusem scăpa de ea; ce pîrdalnic îmi întunecase mintea şi mă îndemnase să cumpăr un text cu mult mai slab şi inferior textelor mele, inclusiv celor scrise în tren ? Sau ştiusem la ce mă înham şi toată treaba asta o făcusem cu bună ştiinţă? Dar de ce şi la ce bun? De ce să

mă bag singur la apă ? De ce să apuc singur lupul de urechi, vorba lui Terenţiu, cînd puteam, lejer, să trec pe lîngă şi să-mi caut de obielele mele? Sau moartea tatălui meu îmi întunecase minţile, de nu mai ştiam ce fac? Oare din cauza durerii o luasem razna sau voiam să-mi strîng şi mai tare mîna în uşă, ca să sufăr cu adevărat că tatăl meu nu mai era în viaţă?

Vladimir sforăia, iar eu mă întrebam ce naiba se întîmplase atunci cu mine: cum putusem, aşa, din pod, să cumpăr acel catren proletcultist leşinat şi să pretind că era al meu, cînd, de fapt, oricărui poet normal la cap ar fi trebuit să-i fie ruşine să semneze o asemenea porcărioară prosovietică în plină perestroikă. Mai ales că eu aveam simpatii româneşti. Şi atunci, ce naiba se întîmplase cu mine în acele clipe îndoliate ? Sau poate fusese o simplă eroare? Din greşeală, încurcasem textele şi Alexandrei nu i-am dat poezia pe care ar fi trebuit să i-o dau ? Cu atît mai mult cu cît aveam mii de poezii, încît, dacă as fi aşezat foaie lîngă foaie, aş fi putut acoperi toată Facultatea de Filologie, de la parter şi pînă la etajul al cincilea. Totuşi, îl cumpărasem cu cinci ruble. Ţin minte asta prea bine. De ce oare însă Constantin mi-a vîndut un text străin, publicat în una dintre revistele cu cel mai mare tiraj din Chişinău chiar în ziua în care efectuase tranzacţia ? Doar ca să mă tragă în ţeapă ? Dar de ce ? Ca să mă scoată din cărţi? Cu ce scop

însă şi la ce bun?

Pe cer se îngrămădeau nori grei, iar eu m-am trezit din nou la Chişinău, exact în momentul cînd afară furtuna atinse apogeul. De data asta, urcam scările Facultăţii de Litere, mergînd la o nouă şedinţă de cenaclu, iar în capul scărilor mă aştepta, cu mîinile înfipte adînc în buzunare şi cu un zîmbet subţire şi acru totodată în colţul buzelor, Constantin, din cauza căruia intrasem la apă. Constantin însă s-a dat cu fundul în poartă şi nu a vrut să recunoască nimic. Acum m-a tras într-o parte şi şi-a lipit gura umedă de urechea mea, vorbindu-mi din guşă:

— Ei, îmi dai zece ruble sau îl rog pe taică-meu să te dea la ziar?

Şi i-am dat zece ruble. Apoi Constantin a plecat şi eu m-am trezit la un chef, unde Eleonora, prietena mea de atunci, mi-a cerut să uit cum o cheamă şi unde locuieşte, acuzîndu-mă că mi-am scăpat şapca pe apă şi că nu voi mai ajunge niciodată un poet adevărat, ca peste cîţiva ani, atunci cînd îmi apăru un ciclu de poezii în *Tinerimea Moldovei* prefaţate elogios de Efim Iosifici, să-mi scrie o lungă scrisoare în care să-mi mărturisească franc că i-au plăcut foarte tare poeziile mele si să-mi declare pe şleau că în momentul acela e liberă şi că am putea fi din nou împreună. Dar asta avea să se întîmple abia peste vreo doi sau trei ani. Atunci însă Eleonora mi-a dat papucii. Şi-a întors faţa

de la mine şi, deoarece nu voiam să mă împac cu ideea, m-a împins pe scări, iar eu m-am rostogolit pe trepte în jos, pînă cînd am căzut cu nasul rupt în apă.

Afară tuna de parcă venise sfîrşitul lumii. Săbiile fulgerelor se izbeau de pereţi ca şi cum ar fi vrut să-i spargă. O lumină albăstruie plesnea în cameră. Eu însă călătoream din nou într-o capsulă închisă ermetic, alunecînd prin timp, pînă cînd m-am trezit din nou în Chişinău, înconjurat de colegii mei de cenaclu, dintre care majoritatea se purtau cu mine la fel ca înainte, exceptîndu-i pe Constantin şi pe Dionis, care, cînd mă vedeau, băgau acul în miere, întorcînd pe toate feţele subiectul lor preferat, plagiatul: cine pe cine mai plagiase în ultima vreme, pe cine plagiase Caragiale, pe cine tîlhărise Eugen Barbu, încît m-am îngălbenit la faţă şi m-am simţit ca un ou în cui. Am vrut să mă smulg din mijlocul lor, dar Constantin şi Dionis şi-au arătat colţii. într-un tîrziu, am reuşit să scap de ei, dar am dat peste Alexandra, preşedinta cenaclului şi creierul revistei, şi faţa ei s-a luminat de un zîmbet binevoitor. Ăsta era zîmbetul cu care, de obicei, mă întîmpina. Dar pe Alexandra o ocoleam cu bună ştiinţă. Cum o zăream, făceam stînga-împrejur, deşi

Alexandra susţinea sus si tare că sînt un poet de mare viitor.

Bubuitul tunetelor era mai puternic decît

dacă ar fi explodat o bombă atomică. Mi-am tras plapuma pînă peste cap ca să mi se mai topească gheaţa dintre omoplaţi. Mă gîndeam că la 17 ani, cît aveam atunci, nu eram un om lucid. Nu eram o megaconstiinţă, cum ar zice Günter Grass. Eram un om foarte slab, supus ispitei, dornic să storc pe loc ropote de aplauze. Nu, nu aveam o perspectivă asupra timpului. Nu, nu stiam că nu ai unde să te grăbesti si că, uneori, vorba chinezilor si a lui Andrei Burac, e mai bine să nu faci nimic decît să faci ceva. Voiam pe loc tot ceea ce aveau colegii mei, adică succes, zîmbete topindu-se pe buze, aplauze si ovaţii. Nu, nu aveam cicluri de versuri publicate, asa cum aveau Constantin si alţi colegi ai mei, si asta mă făcea să sufăr. Cu toate că scriam greu, chinuitor de greu, totusi scriam foarte mult. Oricum însă, unora dintre colegii mei poezia le iesea din prima. Da, fusesem un om slab. De aceea, greşisem. De aceea orbecăiam. Cînd însă mi-am arătat nasul la una dintre sedinţele cenaclului nostru si am recitat cîteva dintre versurile mele noi, Efim Iosifici l-a ţistuit pe Constantin, care pufnise în rîs, susţinînd răspicat că sînt cel mai promiţător poet din generaţia mea, o afirmaţie care i-a scandalizat pe mulţi, iar pe Constantin si pe Dionis i-a pus, efectiv, pe jar.

Din ziua aceea, Constantin mi-a purtat rîcă si mai avan, privindu-mă cu dispreţ si ură. O

căutătură cu care mă urmărea peste tot, oriunde as fi mers: la teatru, la filarmonică sau la bibliotecă.

Da, nu am putut înţelege niciodată de ce Efim Iosifici mă purta pe palme pe mine, si nu pe Constantin, de vreme ce ştia prea bine ce făcusem. Dar, în pofida tuturor, Efim Iosifici îmi pusese palma în spate si culmea e că nu-mi cerea nimic în schimb: nu îmi impusese să îmbrăţişez dogmele criticii de partid, să mă iau după gura lui, să i-o sug ori să-mi torn colegii; nimic din toate astea, absolut nimic. Efim Iosifici mă ajuta absolut dezinteresat, dar tocmai lucrul ăsta mă făcea să stau ca pe ouă.

O rafală de vînt deschise fereastra, izbind-o de perete, dar nu m-am grăbit s-o închid. Pentru că nu mai eram în cameră, ci pe terasa gării, împreună cu Leo Ivăneţ, alături de care reuşeam mai tot timpul să scap de un chinuitor sentiment de nelinişte. îi recitam lui Leo versurile mele din ultimele două zile şi i-am făcut cinste cu a patra cafea, căci, spre deosebire de el, aveam tot timpul bani la mine: în fiecare zi Efim Iosifici îmi băga cîteva ruble în buzunar.

în ziua aceea Leo se indigna contra centonului lui Constantin, care, să vezi şi să nu crezi, îşi însuşise versuri întregi dintr-o poezie a mea, şi contra altor tineri stihuitori ce-mi preluau, fără să citeze, imaginile, ideile sau strofele. Dar nu i-a denunţat - şi nici eu. îmi

strîngeam gura şi scriam. Scriam zilnic. Scriam de două ori mai mult şi mai bine decît scrisesem în ajun, încercînd în felul acesta să-mi spăl obrazul şi să demonstrez că sînt un poet autentic.

Tunetele erau tot mai puternice, iar eu îmi aminteam că, într-o bună zi, Dionis, ajuns redactor la revista *Focul,* îmi cenzurase o poezie, schimbînd versul „de unde atîta sînge în atîta natură moartă“ cu „de unde atîta albastru în atîta natură moartă“, distrugîndu-mi astfel poezia. Descoperirea că pînă si cei care mă acuză mai calcă uneori în străchini nu mă bucura si nu avu darul să-mi rezolve problema. Dimpotrivă chiar. Acum focul pe care şedeam deveni si mai mistuitor.

Preţ de cîteva secunde, pe cer apăru soarele. Eu mi-am amintit de Leo şi un zîmbet luminos mi-a îmblînzit faţa. Cu Leo vorbeam doar despre poezie, despre poezia noastră sau despre poezie în general, hăcuindu-ne fără milă textele, raşchetînd din acestea tot ce era prea umflat.

Tot despre poezie am discutat şi în ziua cînd Leo m-a condus la gară.

Atunci cînd părăseam Chişinăul, i-am recitat toată ziua poezii. Şi tot atunci rămăsesem mască : cel care obişnuia să-mi cam mănînce din farfurie în ziua aia s-a descălţat de pantofii săi italieni, a năvălit în cafeneaua de la gară şi i-a vîndut, doar ca să-mi pot cumpăra eu bilet la Tbilisi, căci, peste noapte, biletul se scumpise,

iar mie nu-mi ajungeau zece ruble şi îmi era jenă să-i mai cer lui Efim Iosifici.

Afară furtuna se dezlănţuise şi mai aprig, iar eu mă gîndeam la ceea ce mi se întîmplase cu cîţiva ani înainte, la Chişinău.

Marea mea problemă era atunci cînd ieşeam singur în oraş. Era destul să închid în urma mea uşa capitonată a lui Efim Iosifici ca să nu mai fiu în apele mele. Pe stradă, brusc, picioarele îmi deveneau moi, iar limba îmi îngheţa în gură. Mi se părea că toţi trecătorii rîd în pumni si mă arată cu degetul, şoptind veninos: „Uitaţi-vă, ăsta-i cel care...“. Aveam impresia că toată lumea îşi ţipa ochii la mine cu silă şi era gata să mă ia la palme. Uităturile acuzatoare mă întîmpinau chiar şi în magazinele alimentare. Pînă şi femeile durdulii şi şleampete care vindeau pîine sau lapte bătut mă sfredeleau cu nişte ochi morţi şi îngreţoşaţi, fiind gata să mă apuce de guler şi să mă ia la refec: „Bă, da’ ia spune-ne şi nouă ce-ai făcut tu acum vreo jumătate de an sau acum un an şi ceva. Hai, nu te mai ascunde atîta după cireş. Scoate tot din guşă! Cum, bă, ai putut face una ca asta?“. Mi se părea că anume din cauza asta nu mă aveau la stomac. Mai ales cînd deschideam uşa scîrţîitoare a cantinei studenţeşti şi dădeam nas în nas cu o chelneriţă tînără şi lascivă, avînd nişte balcoane impresionante şi tot timpul asu-date, aveam impresia că-mi fuge pămîntul de sub picioare. îndată ce mă vedea, îşi belea

buzele - rîdea cu toţi dinţii, rîdea nechezat - şi nu se mai oprea din hlizit decît după ce făceam picioare din ospătărie. în rest, era perfect normală şi avea ochii umezi; era sociabilă şi comunicativă, niciodată nu-şi ieşea din pepeni şi putea servi într-o zi şi peste o sută de clienţi, dar era destul să-i ies în faţă ca să nu se mai poată opri din rîs şi hăhăia aşa de tare, încît toată sala chicotea împreună cu ea.

Senzaţia mea era că fetişcana aia ţîţoasă ştia ea ce ştia. Nu întîmplător rîdea cînd mă vedea. Ochii ei parcă îmi spuneau: „Numai un fleţ ca tine putea face ceea ce ai făcut! Băiete, ce tăntălău mai eşti! Dar să ştii că eu nu servesc tipi cu păr pe limbă! Du-te şi mănîncă în altă parte, fraiere!“.

Oriunde aş fi mers în oraş, toţi se zbîrleau la mine, fiind gata, în orice moment, să mă radă fără săpun şi să-mi pună mîna în piept, de parcă aş fi scos flăcări pe nări. Iar într-o bună zi, un necunoscut care trecea pe bulevardul Lenin, hodoronc-tronc, mi-a cărat cîteva palme, după care s-a făcut nevăzut în mulţime, luîndu-mi maul. Această ciudată ieşire nu am putut-o interpreta decît într-un singur fel, că, iată deci, ăsta-i preţul pe care trebuie să-l plătesc; de aceea oamenii începeau să-mi dea peste nas. Convingerea asta mi s-a întărit peste cîteva zile, cînd alt ins şi-a umflat nările şi m-a scuipat în ochi, la bazar, după care s-a ţinut coadă după

mine prin tot oraşul pînă se întunecă afară. Dar poate unul din cei doi era autorul, care voia să mă apuce de nas?

Ce fericit am fost cînd, la o zi sau două după acele întîmplări fistichii, Alexandra m-a invitat la un ceai, rugîndu-mă să-i mai citesc ceva din textele mele noi. Eram în al nouălea cer de bucurie, cu toate că îmi declamam poeziile bîlbîindu-mă, de parcă aş fi avut prune în gură. Dar, de obicei, o evitam, la fel cum mă ocoleau şi pe mine Constantin sau Dionis, care îl salutau sau îl îmbrăţişau doar pe Leo Ivăneţ, dar nu şi pe mine, cu toate că amîndoi stăteam la aceeaşi masă.

într-o zi m-am hotărît să distrug toate exemplarele din revista aia compromiţătoare, dar pentru asta trebuia să mă furişez incognito în camerele colegilor mei. îmi înjghebasem şi un plan. Pînă la urmă însă, am renunţat.

De la un punct încolo însă, nici să scriu nu mai puteam, fiindcă aveam impresia că toate cuvintele pe care le foloseam le-au mai utilizat şi alţii înaintea mea.

Iar într-o noapte am sărit speriat din pat şi nu am mai putut să adorm pînă dimineaţă. în camera mea mai era cineva. Mi-am ciulit urechile. Da, mai era cineva. îi auzeam respiraţia sacadată. îl auzeam fornăind şi tuşind. Cu siguranţă că era autorul, care venise să mă apuce de gît. Oare să-l fi lăsat Efim Iosifici să

intre? Probabil că da. Dar poate mi se părea? Oricum, nu am avut curajul să aprind lumina şi să-mi arăt faţa autorului. Dimineaţă, am urcat într-un troleu cu gîndul de a mă da de rîpă. Alesesem şi locul: era valea aia împădurită din zona Lacului Comsomolist. Ziua, în parcul ăla era o forfotă de nedescris. De aceea, am revenit seara tîrziu. Am intrat în văgăuna aia întunecoasă pe la ora 9. La capătul unei alei pustii am dat peste Irina, soţia lui Constantin, plimbîndu-se cu băiatul ei de 5 ani. Spre deosebire de soţul ei, Irina nu-şi dădea ochii peste cap cînd mă întîlnea. M-a salutat prima, încă de departe, şi, fără s-o întreb ceva, mi-a povestit de ce a ieşit să se plimbe la o oră atît de tîrzie într-un loc ca acela: fiindcă soţul ei scrie, scrie un roman şi ea nu vrea să-l deranjeze.

— Amîn să mă întorc acasă, cu toate că apartamentul nostru e la o aruncătură de băţ de aici, deoarece capitolul la care lucrează astăzi Constantin e crucial pentru evoluţia ulterioară a textului si eu nu vreau să-i stau între picioare. Ştii, Constantin şi-a propus să scrie un roman mai bun decît Ion Druţă. Şi îl va scrie. Sînt sigură de asta. El are un potenţial uriaş, din care, pînă acum, n-a valorificat nici măcar cinci la sută. De aceea, sînt sigură că Ion Druţă va trebui să treacă la muls vacile după ce-şi va scrie Constantin romanul. După asta, vrem să-l traducem în rusă, căci sînt sigură că am putea

da lovitura la Moscova. Apropo, tu nu ştii cumva vreun traducător bun din moldovenească în rusă ?

Nu, eu nu ştiam. Dar treaba asta n-o întristă pe Irina, care continua să-mi povestească ce succes internaţional ar putea avea romanul lui Constantin. Fiindcă nu m-a întrebat ce caut la ora aia prin parc, am evitat acest subiect. începu să plouă, dar Irina, oricum, nu voia să meargă acasă. Ne plimbam prin ploaie şi Irina îmi povesti cum l-a convins pe Constantin să renunţe la serviciu. Acum doar ea muncea, ca să aibă Constantin timp liber să-şi scrie romanul. La o răscruce ne-am despărţit. Eu am luat-o în sus, spre ţeasta dealului, iar Irina s-a înfundat în parc, ţinîndu-l strîns de mînă pe băiatul ei de 5 ani. Am traversat pădurea, urcînd spre vîrful repezişului. M-am oprit în dreptul unui arţar lipicios. Am scos eşarfa din geantă, era o eşarfă aleasă pe unghie, am legat-o de o creangă şi mi-am aprins o ţigară, propunîndu-mi să-mi recapitulez viaţa trăită, dar nici un gînd mai acătării nu mi-a trecut prin cap. După ce am supt ţigara, mi-am băgat gîtul în laţ.

Voiam să scap de toate lucrurile ruşinoase pe care le făcusem cîndva; voiam să-mi scot din memorie fapta aia inexplicabilă din trecutul meu care îmi bulise somnul; voiam s-o rup definitiv cu literatura şi cu biografia mea; voiam să trag apa după tot ce făcusem şi mi se întîmplase şi

să nu mai văd privirile alea suspecte şi ucigătoare care mă luau la refenea; şi, în sfîrşit, voiam să-mi recapăt liniştea. Am urcat în copac, iar cînd am vrut să mă arunc în gol, o cioară mi s-a găinăţat pe vîrful nasului, ridiculizîndu-mi încercarea de a mă spînzura, ca în nu ştiu ce roman celebru pe care nu l-am citit sau, poate, în vreo carte de nuvele faimoasă pe care, din păcate, încă nu am răsfoit-o, dar despre care mi-a vorbit Leo Ivăneţ cînd sugeam a cincea sticlă de Savetskaia Şampanskaia în spatele casei în care se născuse poetul Leonard Tuchilatu, care s-a întors iradiat din armată şi a murit la 24 de ani, dar care, cît încă mai era în viaţă, arunca cu o precizie milimetrică cuţitele în uşă, de la o distanţă de vreo zece paşi, împlîntîndu-le în dreapta sau în stînga celor care-l vizitau, la o depărtare de doar cîţiva milimetri de nasul sau urechile acestora, însă fără să-i atingă. Nu, este exclus să mă spînzur cu găinaţul ăsta pe nas, am hotărît în seara aia poso- morîtă. E prea important acest pas ca să nu conteze detaliile care-l însoţesc. De aceea, am amînat pe a doua zi spînzuratul şi am ieşit debusolat din pădurea aia umedă şi întunecoasă. Am trecut pe lîngă Irina, care încă nu îndrăznea să se întoarcă acasă. Cu toate că era udă ciuciulete, continua să se plimbe doar ca să nu-şi deranjeze soţul, care, în acele clipe, scria cel mai bun roman sovietic moldovenesc produs vreodată pe

mapamond. Peste vreun sfert de oră însă, l-am văzut si pe Constantin, spălîndu-şi gîtul pe terasa bombei de lîngă Universitate. Am rămas siderat si m-am întrebat: oare Irina ştia unde era soţul ei în acele clipe cînd ea nu îndrăznea să se ducă acasă ?

M-am întors în apartamentul lui Efim Iosifici, dar, din nou, nu am putut dormi pînă dimineaţă, strivit de tot felul de gînduri rusinoase, de care, mi-am dat seama, puteam scăpa doar într-un singur mod: dînd toate pe una, adică punînd punct acestei farse rău mirositoare. Da, asta e, nu am încotro. Ca să-mi recapăt liniştea, trebuie să mă sinucid. Nevoia de a mă sinucide deveni o urgenţă si mă freca, zi si noapte, ca pe un ardei, mînîndu-mă în fiecare seară în pădurile din jurul Chişinăului, pînă cînd am realizat că, dacă vreau să mai rămîn întreg la minte şi în viaţă, trebuie s-o tai din Chişinău.

Am plecat la Tbilisi doar ca să nu mă arunc în gol.

La Tbilisi mi-am luat alt nume şi o perioadă foarte lungă m-am forţat să nu mai scriu absolut nimic. Aruncasem pixurile peste balcon şi distrusesem orice urmă de hîrtie. Dar, cu toate că ar fi trebuit să fiu bucuros că mi-am smuls literatura din piept, gulerul mă strîngea şi mai tare. Cu toate că mă forţam să nu mai scriu nici un rînd, treaba asta nu mă făcea mai fericit. Cu toate că îmi interzisesem orice tentativă de-a

mai scrie, nu îmi recăpătasem liniştea. Dimpotrivă, mă simţeam aidoma unui fumător care, brusc, s-a lăsat de fumat. Umblam mereu cu ţîfna în nas. Eram ţăndăros si pus pe harţag. Pînă cînd, la un moment dat, din nou, mi-a pierit somnul. Nopţi întregi nu am mai putut dormi deloc. Iar ziua eram ca o roşie stricată. Nu mai eram bun de nimic si mai tot timpul umblam posomorît si încruntat. După care a început să-mi vuiască în cap si să am ameţeli. într-un tîrziu, era s-o iau razna, trezindu-mă în alt capăt al orasului, fără să ştiu cum ajunsesem acolo. Ca atunci cînd m-am trezit în patul lui Nicolai Ivanovici. Dar atunci cel puţin aveam o scuză: eram cleampă. Acum însă m-am trezit în alt capăt al orasului fără să fiu machit. Ştiu doar atît, că intrasem într-o frizerie să mă tund ca Mircea Dinescu. Ţin minte că, după ce i-am întins figaroului în fustă cartea de poezii a poetului meu preferat, m-am asezat în scaun. Cum însă am ajuns într-un alt capăt al oraşului nu-mi puteam explica. îngrozit, am mers la un psihiatru, dar acesta nu m-a putut ajuta cu nimic.

De cînd nu mai scriam deloc, eram cu mult mai necăjit decît pe vremea cînd scriam. Pe nepusă masă, în troleibuz sau stînd la coadă pentru *haciapuri,* în capul meu se năsteau, fără voia si fără stirea mea, poezii întregi. Fireşte că le omoram în faşă şi nu le treceam pe hîrtie. Dar

asta nu mă făcea mai fericit. Nu. Dimpotrivă chiar. Eram cu un picior în balamuc. încă un pic şi îmi pierdeam minţile cu totul. Zilnic mă bîzîia la cap impulsul neguros de-a mă arunca sub o maşină sau măcar de la balcon. Impulsul ăsta era atît de puternic, încît seara îmi legam mîinile de corlatele patului, doar ca să nu alerg spre fereastră. Iar ochii mi-i legam cu o eşarfă neagră, pentru a nu vedea cum mă cheamă fereastra la ea. Nu mă mai suportam pe mine însumi. Nu mă mai bărbieream şi nu mă mai spălam. Mîncam tot mai rar şi tot mai puţin. Toată ziua stăteam cu mîinile sub cap şi cu ochii în tavan, rozîndu-mi osul depresiilor. Tristeţea îmi pustiise mintea, iar viaţa mi se părea complet lipsită de farmec. Nu mai voiam să trăiesc, dar nici să mor nu puteam, vorba nu ştiu cui. Totuşi, nu mai voiam să trăiesc în pielea mea, cu trecutul pe care-l aveam şi cu viitorul care mi se deschidea în faţă, nici o zi mai mult. Şi, într-o miercuri, m-am hotărît să mă arunc sub roţile unui tren. Am ales o porţiune de cale ferată mai pustie. Ca să ajung acolo, trebuia să iau autobuzul numărul 5. Autocarul era pustiu şi m-am aşezat pe scaunul din fund. Surprinzător, pe scaunul din stînga mea am găsit un pix şi un caiet neînceput. Ca să-mi omor timpul pînă la staţia cu pricina, am început să scriu. Scriam tot ce-mi venea în cap. Scriam povestea plagiatului meu. Scriam povestea vieţii mele. Vorbeam despre mine. Povesteam cine sînt eu şi ce-am

făcut în această viaţă. Nu mă mai puteam opri din scris, uitînd că trecusem de mult de staţia unde trebuia să cobor ca să-mi pun capăt zilelor. Călătorii se schimbau de la o staţie la alta, numai eu nu coboram nicăieri. Scriam ca un apucat. Iar cînd m-am oprit din scris, noaptea tîrziu, în parcul de autobuze, eram din nou sănătos, de parcă cineva mi-ar fi luat cu mîna toată nebunia aia care mă încolţise şi de care nu mai credeam că voi scăpa vreodată.

Acum însă toată nebunia aia îmi paraliza din nou mintea, imobilizîndu-mă la pat.

Preţ de cîteva secunde, am crezut din nou că sînt la Chişinău, orbecăind, încurcat, spre parcul Puşkin, fiindu-mi jenă să mă uit la tipii care alunecau pe alături, deoarece aveam impresia că oricare dintre bărbaţii ce îmi veneau în întîmpinare ar fi putut fi autorul celor patru versuri leşinate pe care le-am cumpărat de la Constantin într-un moment de slăbiciune, de trufie sau de prostie, sau poate că ştiam ce făceam, adică ştiam că versurile alea nu erau ale lui Constantin şi fuseseră publicate într-o revistă accesibilă tuturor, apărută chiar în ziua aia pe piaţă. Dar atunci de ce le-am mai cumpărat? Ca să mă fac ceapă cu apă şi să sufăr. Dar de ce? Ca, ulterior, să scriu mai bine. Da, e adevărat că versurile mele de după erau de o mie de ori mai bune decît pînă la acea întîmplare nefastă. Totuşi, oare preţul pe care l-

am plătit nu era prea mare? Căci, în definitiv, adevărul e că amicul meu Constantin mă jucase pe sîrmă, vînzîndu-mi nişte versuri care nu erau ale lui, iar eu mi le însuşisem. Ce contează că le cumpărasem, dacă nu erau ale mele? La fel cum nu avea nici o relevanţă că şi autorul lor le copiase din altă parte sau că aceleaşi versuri le mai plagiase şi Dumitru Crudu, aşa cum mărturisea într-un interviu: „în adolescenţă mai ales, îmi plăcea foarte tare poezia şi voiam foarte mult să scriu şi eu poezie. Dar nu puteam. Toate încercările mele erau ratate. îmi aduc aminte foarte bine că mă plimbam foarte mult pe vremea aceea, admirînd ore în şir anumite privelişti. Dar, aşa cum am mai spus, făceam eforturi uriaşe de a scrie poezie şi nu-mi ieşea nimic. Erau foarte multe lucruri care mă răscoleau, dar nu le puteam găsi si o expresie poetică. Această perioadă a fost una dramatică pentru mine. Erau o uriaşă discrepanţă si o mare incompatibilitate între sensibilitatea mea şi mijloacele mele de expresie, aproape inexistente la acea vreme. Cred că atunci trăisem prima mea criză. Atît de tare voiam să scriu, dar nu puteam. Dorinţa asta uriaşă de a scrie mă făcuse, în acea îndepărtată adolescenţă, să recurg la pastişă şi plagiat pentru a mă putea exprima. într-o zi însă, minunea s-a produs. Eram într-un tren...“.

Cu acest vălmăşag de gînduri în cap, m-am

chircit pe o bancă din parcul Puşkin, sperînd să adorm cît mai repede posibil. Iar cînd, noaptea tîrziu, un tip îmbrăcat complet în negru m-a zgîlţîit de umăr, încer- cînd să mă trezească din somn, mi s-a părut că acela era autorul pe care l-am tîlhărit şi care acum venise să-mi ceară socoteală. Dar, după ce i-am văzut ochii erectaţi, am luat-o la sănătoasa spre celălalt colţ al parcului Puşkin, gîndindu-mă: „Dar oare ce-aş face dacă într-o bună zi m-ar trezi din somn adevăratul autor, şi nu un poponar împuţit ? Cel puţin acum nu-l cunosc şi sînt calm, dar, dacă l-aş cunoaşte, oare ce aş face atunci ? Ce voi face cînd o să-l întîlnesc ? Cum o să-l privesc în ochi şi ce-o să-i spun?“.

Şi acum autorul e chiar în camera mea. Am înţeles asta cînd mi-am amintit de epigrama aia pe care Enrico mi-a recitat-o pe terasă. Era exact epigrama pe care mi-o vînduse Constantin.

Vladimir, care se ascundea de armata sovietică în camera mea din Tbilisi, nu era nimeni altcineva decît adevăratul autor al acelui text. Da, Vladimir, cel care tăia lemne cu ferăstrăul pe o saltea zdrenţuită, pe podeaua camerei mele, la mii de kilometri depărtare de oraşul său de baştină, era chiar cel pe care eu, Angelo, îl...

Vladimir se trezi şi mă întrebă ce am de nu dorm. Dar nu am putut să-mi ridic nasul şi să-i mărturisesc adevărata cauză care nu mă lăsa să

închid ochii. Pur şi simplu am dat a lehamite din mînă, am destupat o sticlă de vin, am umplut două pahare, unul i l-am întins lui şi m-am apucat de băut.

Da, tipul ăsta prizărit şi nebărbierit care sorbea, înnebunit de spaimă, vinul din pahar nu era nimeni altcineva decît... Da, tipul ăsta înfricoşat şi îngălat, căruia îi tremura mîna, vărsîndu-şi vinul pe barbă era... Pocitania asta jalnică. îngrămăditura asta pe care aş fi putut-o strivi cu unghia. Tipul ăsta care nu mai ştia pe unde să scoată cămaşa nu era nimeni altcineva decît...

Oare nu pentru asta venise ? Oare nu pentru a mă apuca de piept şi a-mi reteza din unghii? Sau poate voia să-mi ceară bani, în schimbul tăcerii? Poate venise ca să mă şantajeze? Poate venise pentru a se îmbogăţi pe seama mea, aşa cum au mai făcut unii dintre autorii pungăşiţi, care i-au despuiat de haine şi i-au lăsat la papuci pe tîlharii lor? Voi nega totul. Voi susţine răspicat că eu nu am pungăşit pe nimeni. O voi întoarce la şurub doar ca să scap basma curată. Peste alte cîteva minute însă, nu mai voiam să mă ascund după deget. Nu mai voiam să mă ascund după frasin. Nu mai voiam să mă dau cu curul la gard. Voiam să recunosc tot ce-am făcut. Absolut tot. Să-i spun cum au stat lucrurile. Cum l-am întîlnit în tren pe Constantin si cum acesta mi-a vîndut un text care nu era al lui. Indiferent

cum mă va privi după aia Vladimir. Nu asta mă interesa, căci nu mă tem de Vladimir. Mi se fîlfîia ce va face el după aceea. Putea da sfoară în tot Tbilisiul, că nu-mi păsa. Mai presus de toate voiam să fiu liber si să nu mă şantajeze nimeni. Nici măcar acest fugar din armata sovietică. Dar dacă adevăratul autor nu era Vladimir, ci altcineva ? Să zicem, Enrico. Sau Che Guevara. Sau Georgiana. Căci ce caută ei la Tbilisi ? Oare nu au venit ca să mă dea pe mine în gît? Oare nu pentru asta au venit? Adică să mă termine? Da, acum îmi amintesc că acei trei amici ai mei îşi înghiţeau cuvintele cînd mă vedeau. Parcă tot timpul mai voiau să-mi spună ceva şi nu îndrăzneau. Acum ştiam ce voiau să-mi spună. Ştiu. Ce voi face dacă Enrico îmi va bate în geam şi mă va chema să stăm de vorbă? Voi merge? Da, voi merge. Nu mai voiam să mă hărţuiască nimeni pentru un lucru pe care îl făcusem cu cinci sau şapte ani în urmă, cînd nici măcar nu fusesem conştient că asta o să-mi dea peste cap toată existenţa mea de mai tîrziu. Da, în acele clipe eram răvăşit de moartea tatălui meu şi nu eram cu toţi boii acasă. Da. Ăsta e adevărul. Voiam să mă răzbun pe tatăl meu, care mă abandonase la internat, ca, peste cîţiva ani, să moară. Raţiunea nu mă mai slujea în acele momente. Da, eram nebun. Bun de băgat la ospiciu. Puteam să-i împlînt cuiva şi un cuţit în burtă. Dar l-am întîlnit în tren pe Constantin,

care mi-a făcut-o.

Deodată, a mai bătut cineva la uşă si Vladimir s-a tupilat sub pat. Fără să vreau, am realizat că exact de individul ăsta care se lăţise ca o vacă pe podea fugisem la Tbilisi. Dar de cine fugi, peste acela dai. Acum îmi căzuse în palmă. Aş putea să-l tai cu cuţitul şi să-l dau pe mîna miliţiei. Ca să scap o dată pentru totdeauna de el. Sau să-l oblig să scrie pe o hîrtie că adevăratul autor nu el, ci sînt eu. Nu, aşa ceva totuşi nu pot să fac.

Paşii s-au stins pe coridor şi Vladimir a ieşit de sub pat. Paharul îi juca în mînă, atît de tare tremura. Dar nu numai mîna îi tremura, ci şi cămaşa de pe el. Amîndurora însă inimile ne erau reci, deşi din cu totul şi cu totul alte cauze. Vladimir îşi rotea ochii descompuşi de teamă prin cameră, de parcă ar fi vrut să mă implore: „Te rog, nu mă da pe mîna miliţiei!“. Dar eu nu aveam de gînd să fac asta, cu toate că aş fi putut, fiindcă Vladimir îşi dăduse barba pe mîna mea - dar oare ştia pe mîna cui şi-o dăduse ? De fapt, cine şi pe mîna cui îşi dăduse barba ?

Din nou, a mai bătut cineva în uşă şi Vladimir s-a ascuns sub pat. A trecut o jumătate de oră şi el tot sub pat stătea. „Oare să fi adormit?“, m-am întrebat şi m-am iţit sub pat. Dar acolo nu era nimeni. Sub patul meu era un strat gros şi virgin de praf, de parcă nimeni nu s-ar fi întins pe podea acum vreo jumătate de oră. Era imposibil. Vladimir a fost în camera mea şi s-a

băgat sub pat cînd a bătut cineva la uşă. Dar de ce nu a lăsat nici o urmă ? Şi, în definitiv, unde e ? E imposibil să fi plecat pentru că l-as fi văzut. Unde putea să se evapore? Dar poate nu a fost nici un Vladimir în camera mea, căci de mai bine de o lună a dispărut nu ştiu unde. Să fi avut oare o nălucire? O nouă halucinaţie?

Se pare că da. Fiindcă sticla de vin era nedestupată. I-am scos dopul şi mi-am umplut un pahar.

încă îl vedeam în faţa ochilor pe Vladimir dormind pe podea. Dar oare chiar fusese în camera mea şi, dacă da, de ce nu a lăsat nici un semn după el ?

Da, într-adevăr, nu aveam nici o dovadă că Vladimir trecuse astăzi pe la mine.

Cert era însă altceva, că era în Tbilisi şi că putea, în orice moment, să mă viziteze. Să vină ! Se pare însă că fugarul nu ştia ce făcusem cîndva, fiindcă era foarte drăguţ cu mine. Dar dacă ştia ? Dar dacă tocmai pentru a mă trage de urechi venise la Tbilisi ?

Brusc, m-a străbătut gîndul că muşcasem cu bună ştiinţă nada întinsă de Constantin. Adică ştiam că poezia aia fusese publicată, deoarece, cu doar cîteva minute înainte de a apărea colegul meu, răsfoisem şi eu revista cu pricina. Dar de ce m-am lăsat dus cu zăhărelul? Ca să nimeresc într-o situaţie extremă, fiindcă doar trecînd prin situaţii-limită poţi deveni un scriitor bun. Adică eu singur înscenasem totul ca să

provoc o ură generalizată împotriva mea pentru... a scrie mai bine, căci, sînt sigur, la fel ca şi Henri Micheau, Dan Sociu sau Ginsberg, că numai cînd eşti grav bolnav sau cînd dă peste tine o mare belea poţi scrie bine, altfel nu ai nici o şansă. Oare, dacă nu aş
fi făcut căcatul ăla, as mai fi continuat să scriu? Nu ştiu, posibil. Oricum însă, altceva mi-e clar, că, după cele întîmplate, am început să scriu mult mai bine decît pînă să-l întîlnesc în tren pe Constantin. De un milion de ori mai bine, iar asta nu putea decît să mă bucure.

Dar preţul oare nu era prea mare?

Una peste alta, asta însemna nici mai mult, nici mai puţin decît că mi-am dat singur peste nas. Sau că m-am aruncat de bunăvoie în foc. Mai degrabă, mintea mea îmi scăpase de sub control în acele minute. Oricum însă, consecinţele au fost dezastruoase.

Deodată, mi se păru că Vladimir s-a reîntors şi a început să-mi rîdă în nas. Cînd m-am uitat mai bine însă, dezertorul nu era nicăieri. M-am culcat din nou. Era destul însă să închid ochii ca Vladimir să reapară în faţa mea, făcîndu-mi cu degetul. Dar, cînd deschideam ochii, Vladimir dispărea, ca un fum.

Am sărit din pat şi am mai băut un pahar, după care m-am culcat. Dar tot nu puteam să adorm.

Mă zbăteam pe pat ca pe masa de operaţie,

apoi, brusc, m-am calmat, întrebîndu-mă dacă nu cumva n-am cumpărat nici un fel de text de la Constantin şi, ulterior, nu am pretins că e al meu, iar toate lucrurile alea nasoale legate de nu ştiu ce presupus plagiat sînt pur şi simplu un produs al imaginaţiei mele bolnave şi rupofobe. Dar poate eu l-am scris, căci mi s-a mai întîmplat să scriu versuri de rahat, e adevărat, foarte puţine, dar am scris cîteva. Sau poate că toată suferinţa asta care-mi scobeşte şi îmi găureşte conştiinţa nu e nimic altceva decît o creaţie a minţii mele sadomasochiste dornice să scîncească. M-am ridicat din pat si mi-am mai umplut încă un pahar cu vin roşu, pe care l-am băut pînă la fund, apoi am mai dat peste cap unul şi încă unul şi încă unul, întrebîndu-mă necontenit: „Oare într-adevăr să fi cumpărat de la Constantin acel text cu cîntec sau toată tărăşenia asta e o nouă plăsmuire a creierului meu sleit de puteri?“. După al cincilea pahar eram sigur că eu, Angelo Vdovcenko, nu aveam cum să fac o asemenea porcărie, căci la 16 sau 17 ani eram deja un autor format şi lucid, cu versuri susceptibile de-a fi incluse în orice antologie de poezie sovietică moldovenească tînără. Dar, după ce am golit sticla, îndoielile mi s-au infiltrat din nou în suflet şi m-am simţit mic şi neînsemnat, ca un gîndac ce străbate noaptea masa din bucătărie. După ce am destupat însă o nouă sticlă, acestea se zburătăciră în toate

părţile şi eram sigur că la mijloc era pur şi simplu o neînţelegere şi nimic mai mult.

Cu cît vîntul zgîlţîia mai tare fereastra, vrînd parcă s-o smulgă din balamale şi s-o trîntească pe asfaltul din curtea căminului, cu atît suferinţa îmi găurea mai adînc sufletul, devenind de-a dreptul insuportabilă, încît am prins să scheaun ca un cîine fără stăpîn şi să mă lovesc cu capul de pereţi, pînă am ameţit şi m-am prăbuşit din nou în pat.

28

Brusc, cineva bătu la uşă si Angelo se repezi să deschidă, crezînd din nou că era Georgiana. Dar nu era ea, ci Efim Iosifici, înţolit într-un costum foarte elegant şi mirosind de la o poştă a parfum franţuzesc delicat şi scump. Pentru că Angelo nu era îmbrăcat, acesta se trase după uşă, aşteptînd ca tînărul să-şi arunce ceva pe el. Angelo îmbrăcă în grabă o cămaşă şi nişte pantaloni şi deschise din nou uşa. Efim Iosifici era la fel de zîmbitor. Bineînţeles că intră abia după ce Angelo îl pofti. Dar Efim Iosifici nu era singur. Din spatele său se iţi Constantin, care-i strînse cu însufleţire mîna. Acesta îi căra geanta lui Efim Iosifici. Angelo îi pofti să se aşeze şi Constantin şterse scaunul de praf cu o cîrpă pe care i-o dăduse. împinse scaunul mai departe de masă şi-i făcu un semn profesorului să ia loc. Acesta se aşeză picior peste picior. Constantin stătea pe marginea altui scaun, uitîndu-se în gura lui. Din vorbă în vorbă, Angelo află că veniseră la Tbilisi ca să ia parte la o conferinţă

despre importanţa realismului socialist în literatura universală. Profesorul pocni din degete şi Constantin deschise geanta, de

unde scoase o sticlă de coniac, trei pahare, salam, icre roşii, caşcaval si o cutie de ciocolată. Şi s-au pus pe băut. Dar s-au cărat la fel de repede cum veniseră. înainte de a deschide uşa însă, profesorul i-a strecurat un plic. Angelo l-a deschis şi a văzut că era burduşit cu ruble. Oare cîte să fi fost? O sută, două, trei? Fireşte că îi era jenă să le numere de faţă cu Efim Iosifici. Totuşi, le numără. Erau trei sute cincizeci de ruble. Bani căcălău. Oare ştia că-i fusese retrasă bursa? Oare de aceea i-a dat bănetul ăsta? Ei bine, chiar dacă ar fi fost aşa, de ce să-l ajute ? Ce cîştig are el din asta?

O rafală de vînt deschise fereastra, dar Angelo nu se grăbi s-o închidă. Pe neaşteptate, îşi dădu seama ce urmărea profesorul: să ajungă la fel ca el. Adică profesorul voia ca Angelo, de bunăvoie şi nesilit de nimeni, să treacă singur de cealaltă parte a baricadei. Dar mai era ceva la mijloc. Vremurile se schimbau şi profesorul ar fi vrut să aibă aliaţi şi de partea cealaltă a frontului. Vijelia se înteţi. Iată ce urmărea profesorul, cu toate că niciodată nu-i ceruse asta pe faţă. Iată de ce l-a ajutat şi l-a protejat atîta timp: pentru ca, la un moment dat, şi Angelo să-l ajute şi să-l protejeze.

Se gîndi să mai numere o dată banii, dar, cînd băgă mîna în buzunar să-i scoată, realiză că e gol. începu să-i caute prin cameră, dar nu-i găsi nicăieri. Nu găsi nici un semn că profesorul i-ar fi făcut o vizită. Căci, dacă a fost, unde a

dispărut sticla de coniac sau cutia de ciocolată ? Pe masă nu era nici un fel de coniac. Ceea ce însemna că nici Efim Iosifici nu fusese în camera sa.

Brusc, realiză că îi cîntau păsările sub pălărie. începu să urle si să bată cu pumnii în pereţi. Apoi îşi aminti din nou de Georgiana şi din nou i se păru că aceasta şi-a răşchirat picioarele şi îl cheamă la ea. Da, auzea gemetele fetei. Erau ascuţite şi provocatoare. Pe loc, mădularul i se umflă şi Angelo îşi scoase tot ce avea pe el şi se aruncă în pat ca s-o posede cît mai repede pe Georgiana.

Apoi prinse să plîngă. Izbucni în lacrimi îndată ce ejaculă.

Căminul în care Angelo scîncea trosnea din toate încheieturile, gata să se prăbuşească în orice moment, şi tînărul se chirci, rebegit, sub plapumă, tresărind la orice plesnitură de sticlă spartă şi tremurînd de groază că vîntul totuşi va sparge fereastra, îl va lua pe sus şi îl va mătura din patul său, unde se ghemuise ca un iepure înainte de-a fi hăcuit, şi o frică animalică i se împrăştie în tot corpul. Groaza îl făcu să deschidă ochii şi să urle speriat văzînd-o în faţa ochilor pe tovarăşa Nadejda Filipovna Ostroumnaia, care trăgea plapuma de pe el, ţîfnind:

— Veniţi să vedeţi un onanist în carne şi oase!

Angelo îşi strînse pleoapele cu putere, dar, cînd deschise ochii, Nadejda Filipovna nu mai era nicăieri, iar în faţa sa stătea Vladimir, cu mîinile înfipte adînc în buzunare şi cu un zîmbet ironic în colţul buzelor. îl îmbie să ia loc la o masă dreptunghiulară şi ascuţită, la care mai stăteau trei sau patru poeţi şi vreo doi ziarişti ce s-au întors spre Angelo, holbîndu-se la el, contrariaţi şi întrebători. Vladimir se învîrtea în jurul lor si le povestea că poezioara aia pe care el a scris-o în glumă i-a mai fost pungăsită de patru ori. Vladimir era uluit:

— Iată ce nu înţeleg eu: de ce toată lumea vrea să-mi fure singurul text pe care l-am scris si eu în viaţa mea. După care nu am mai scris nimic. Nici măcar un rînd.

Şi continuă, perplex:

— Nu înţeleg nimic. Textul ăla l-am scris ca să arăt că pot scrie si eu. La mijloc fusese o prinsoare si nimic altceva. Tipul cu care pariasem nu credea că pot scrie si eu poezii. Ei bine, am cîstigat o ladă de vin. După care nu am mai scris niciodată poezii. Iar porcii ăstia...

Pe neaşteptate, Vladimir îi agăţă o zgardă de gît si îl scoase în centrul orasului. îl trăgea de zgardă si striga:

— Veniţi să vedeţi un plagiator, veniţi să vedeţi un plagiator care mi-a furat patru versuri!

Lumea se îngrămădea, mînată de curiozitate. Bărbaţii umblau cu mîinile la spate si îl pipăiau

din cînd în cînd, pentru că, pînă atunci, nu mai văzuseră niciodată un plagiator în carne si oase. Tinerii încercau să-i smulgă dinţii din gură, iar copiii îl rugau să le arate limba. Dar mămicile durdulii nu-i lăsau să se apropie prea mult. îsi împingeau odraslele într-o parte, parcă speriate să nu se molipsească de vreo nenorocită de boală contagioasă.

Angelo se simţea ca un monstru si Vladimir îi întări această senzaţie atunci cînd îl băgă cu forţa într-o cuşcă de fier în care, de obicei, erau ţinuţi urşii. Patru hamali au vîrît patru drugi de fier sub cuşcă, au ridicat-o pe umeri şi l-au urmat pe Vladimir, care răcnea:

— Veniţi să vedeţi un plagiator!

Lumea se ţinea buluc după ei şi tinerii îl scuipau în ochi, iar adolescenţii îl înţepau cu ace de siguranţă. Vladimir, urmat de cei patru hamali, s-a apropiat de un rug încins, în piaţa din centrul oraşului, şi, cînd hamalii şi-au făcut vînt să arunce cuşca în foc, poetul a deschis ochii. S-a trezit din nou în camera sa şi i-a văzut încruntîndu-se deasupra lui pe tovarăşa Nadejda Filipovna Ostroumnaia şi mai mulţi studenţi cu steaguri pe umeri care se răsteau la el, pămîntii la faţă, că de ce dracu' a venit tocmai din Moldova ca să-şi facă laba la Tbilisi.

Tinerii ăia scandalizaţi îl priveau cu silă, pregă- tindu-se să-i fută o mamă de bătaie, şi, cînd unul dintre ei se opinti să-i tragă un pumn

în bot, Angelo închise ochii şi tînărul dispăru şi nimeni nu-i poci mutra. Dar în spatele pleoapelor îl aştepta Vladimir, care îi sîsîi în ureche:

— Bătrîne, eşti un căcat. Te cunosc de mult, dar abia acum mi-am dat seama că eşti un căcat.

Şi, cînd vru să-i ardă una peste bot, Angelo închise ochii.

Apoi îi deschise şi îl văzu pe marginea patului său pe Leo Ivăneţ, îndemnîndu-l să se îmbrace, ca să meargă împreună să bea o cafea la gară. Şi, cînd se pregăteau să iasă pe uşă, dădu buzna Constantin, care se aruncă asupra lor, mînîndu-i pe buza unei rîpe împădurite din zona Lacului Comsomolist. După care îl înşfăca pe Leo de gît, mugind la acesta că de ce dracului nu-i dă înapoi cutia de cafea pe care i-a împrumutat-o acum o jumătate de an. Răgea la Leo, grozăvindu-se că, dacă nu-i dă imediat cutia de cafea, îl îngroapă cît te-ai întoarce într-un călcîi în văgăuna aia, iar Leo se prăbuşi în genunchi în faţa sa, rugîndu-l să-l mai aştepte o zi. Dar Constantin îşi voia cafeaua chiar în clipa aceea. Aşa că îl proiectă, cu un pumn ţintit în plină figură, drept în hăul rîpei. Apoi Constantin dispăru, ca să se întoarcă peste vreo cinci minute cu redactorul-şef de la Editura Moldova Artistică, legat fedeleş, pe care, de asemenea, îl împinse spre marginea lunecoasă a văgăunii. După ce îi dezlegă mîinile şi-i scoase căluşul din gură, îi ridică bărbia, cu

lama strălucitoare a unui cuţit, spre cerul întunecat şi prăfuit, întrebîndu-l cu o voce tunătoare:

— Mă, boule, îmi publici sau nu romanul ?

La picioarele editorului, albit de spaimă, se formă o băltoacă gălbuie. Editorul se uită rătutit la pantalonii săi uzi şi bîigui:

— Da, ţi-l public.

Lui Constantin i se lungiră urechile. Dar asta nu-l împiedică să îl apuce de după ceafă şi să-l zgîlţîie cu toată puterea:

— Nu vreau să mănînc labe de pui, dar spune-mi cînd. Zi mai repede, cînd ? Hai, nu te mai juca atîta cu tichia chelului, că, dacă într-o săptămînă nu-mi apare romanul, soţia mea m-a ameninţat că dă la divorţ.

Editorul, cu gura pungă, îngăimă din nou:

— Azi îl dau la tipar.

Constantin se înclină spre Angelo, care tremura de groază, si spre Leo Ivăneţ, care se chinuia să iasă din rîpă fără să fie observat, ca dintr-o prăpastie a lui Pascal, de data asta însă adevărată:

— Iată, am si martori. Mă bucur că, în sfîrsit, te-ai apucat să lingi unde ai scuipat. Sper că nu mă abu- resti.

Apoi aduse din masină o mapă din care scoase un contract cu antetul editurii si i-l băgă editorului în faţă:

— îmi ard izmenele pe mine să semnezi si să

stampilezi acest contract. Hai, acţionează! Scrie că azi trimiţi manuscrisul la tipar si că îmi vei scoate romanul într-un tiraj de zece mii de exemplare.

Şi editorul, pe care Constantin îl avea în buzunar, semnă. După care Constantin scoase, de niciunde, o măsuţă portabilă si cîteva scaune. Le instală pe marginea rîpei si îi invită să se aseze. Toţi au luat loc cît ai strînge din ochi. Constantin puse pe masă cîteva sticle de sampanie, turnîndu-le cîte un pahar. De unde oare le scotea? Editorul si Leo îl ascultau cu toate urechile. Au ciocnit în cinstea volumului lui Constantin care urma să apară în curînd. Editorul vru să prindă iepurele cu mîna si îl rugă să-l lase să plece, dar Constantin zbieră :

— Scobeste-te în dinţi, canalie!

După care răcni la Leo:

— Mă, pulă belită, vrei să stric brînza cu tine ? Nu ? Ia zi-mi, de ce nu vrei să-mi dai înapoi cafeaua ? Căci, dacă mi-ai fi dat-o, acum am fi băut si noi o cafea ca oamenii. Dar aşa... Din cauza ta, nu bem cafea. Dar ce bine-ar fi mers acum o cafeluţă în mijlocul naturii!

Şi îi mai futu un pumn în nas, încît acesta se trezi din nou în fundul văgăunii. La fel procedă şi cu editorul înfricoşat, căruia îi legă mîinile la spate, împingîndu-l pe urmele lui Leo. După care se aruncă asupra lui Angelo şi, cînd se pregăti să-l lovească, acesta deschise ochii şi îl văzu în

faţa sa pe Che Guevara, care urla la el:

— Ştiu tot ce-ai făcut, ştiu tot! Vladimir mi-a zis. Acum am să te dau în gît, căci colegii noştri din Tbilisi habar n-au ce păr de cîine mai eşti şi tu. Ei te cred un mare poet, dar, de fapt, eşti o balegă de cal, asta eşti. Chiar acum merg să le spun cine eşti tu cu adevărat, cu toate că, dacă stau mai bine să mă gîndesc, aş putea şi să trec sub tăcere lucrul ăsta. Da, aş putea, dar pentru asta va trebui să lucrezi pentru mine şi să-i urmăreşti pe moldovenii din Tbilisi: să vezi ce gîndesc, ce cred despre România, ar trebui să afli totul despre ei, cu ce hîrtie igienică se şterg la cur, cînd şi unde s-au băşit în public. Ce zici, primeşti să...? Sau toată lumea va afla cine eşti cu adevărat...

Angelo închise ochii, iar în spatele pleoapelor îl aştepta răbdătoare tovarăşa Nadia Ostroumnaia, care îşi înfipse indexul în cearşaful său. îl ridică, murdar de spermă, rîzînd în hohote. Speriat, Angelo deschise ochii, dar îl văzu pe Vladimir pe un scaun lipit de pat, stînd picior peste picior şi scociorîndu-se în nas, de unde scoase un muc galben şi gelatinos pe care încercă să i-l bage lui Angelo în gură, lăbărţîndu-se în hohote interminabile de rîs.

Angelo închidea si deschidea ochii si îi vedea ba pe Vladimir în spatele pleoapelor, ba pe Nadejda Filipovna si îi zărea în cameră fie pe tovarăşa Nadia, umblînd ca o fofează în jurul lui,

fie pe Vladimir, pe Che Guevara, pe Constantin sau pe tovarăşul Ciorovici, ţintuindu-l cu degetul arătător. Nu mai reusea să înţeleagă cine, de fapt, se află în cameră şi cine nu: cine e Nadejda Filipovna şi cine e Vladimir şi care e diferenţa dintre ei. Angelo închidea şi deschidea ochii, îi închidea şi îi deschidea, înnebunit de groază. încercă să-şi astupe urechile cu mîinile pentru a nu-i mai auzi chicotind, dar hohotele lui Vladimir şi ale tovarăşei Nadia erau tot mai zgomotoase şi mai asurzitoare, de parcă nu ar fi rîs undeva în faţa lui, ci chiar în interiorul său. Ei rînjeau atît de tare, încît Angelo nu auzi huruitul unei coloane de tanchete ce se tîra, zvîcnind, spre Tbilisi şi n-o auzi nici pe Georgiana deschizînd iepureşte uşa şi înaintînd spre patul său în vîrful picioarelor, îmbrăţişîndu-l, legă- nîndu-l şi şoptindu-i:

— Linişteşte-te, sînt eu, Georgiana !

Hăhăitul răzbubuitor şi gomos al celor doi era atît de gîlgîitor, încît sticla geamului său cedă şi se sparse în mii de cioburi, ca în *Toba de tinichea* a lui Günter Grass. Angelo n-o auzise fofilîndu-se în camera sa pe Georgiana, care, brusc, îşi aminti de tatăl ei, ce se împuşcase cu vreo doi ani în urmă, trăgîndu-şi un glonţ în gură, cu toate că nu avea absolut nici un motiv să facă asta, căci totul îi mergea ca pe roate: era nu ştiu ce mare ştab pe la Uniunea Scriitorilor; în fiecare an scotea o nouă carte într-un tiraj care

varia de la treizeci de mii la o sută de mii de exemplare, iar Efim Iosifici, care îl susţinuse încă de cînd ieşise din gulag, îl considera unul dintre cei mai mari scriitori contemporani. Nicolai Ivanovici avea de toate: apartament în Chişinău şi vilă în Condriţa, cu şapte camere; maşină la scară şi o cameră a sa în casa de creaţie de la Piţunda; avea o soţie grijulie; avea bani căcălău; avea salam Moskovskii şi icre roşii la fiecare prînz; avea Colgate cumpărat din Cehoslovacia şi prezervative Durex cumpărate din Iugoslavia. Georgiana avea parfu- muri franţuzeşti, adidaşi procuraţi din Polonia şi blugi Levis, aduşi de tatăl ei din Africa de Sud. Erau nişte blugi trăsnet, în care, deseori, prietenele Georgianei din cartier ieşeau la întîlniri şi, iată, brusc, fata îşi aminti cum, absolut fără nici o explicaţie, tatăl ei îşi zburase creierii.

Dar Angelo n-o auzi pe bruneta aia tulburătoare care-i şoptea la ureche „Sînt eu, Georgiana“ şi nu văzu cum aceasta ridică de pe podea două scrisori mototolite, pe care le netezi între palme şi începu să le citească. Mai întîi citi prima epistolă şi află că autorul acesteia era tovarăşul academician Ciorovici, cu care tatăl ei, împreună cu alţi cîţiva tipi de la kaghebe, plecau, cel puţin o dată pe lună, la vînat vulpi sau mistreţi în codrii din zona Călăraşului. Citindu-i scrisoarea, Georgiana descoperi că lui Angelo îi fusese retrasă bursa şi că Academia

din Chişinău nu mai avea nici o treabă cu şederea sa la Tbilisi, iar cauza era că Angelo îşi schimbase tema: în loc să cerceteze prietenia multiseculară dintre Georgia şi Moldova, se aventurase să caute nu ştiu ce manuscris bizar scris cu caractere georgiene în limba moldovenească. Tovarăşul Ciorovici îl avertiza că Academia din Chişinău nu e interesată de un asemenea subiect, dar, dacă el insistă să investigheze noua sa temă, sigur că o poate face, dar va trebui s-o facă pe cheltuiala lui. Apoi desfăcu şi al doilea plic şi găsi o ţidulă semnată de Efim Iosifici, un mare susţinător al operei proletcultiste a tatălui său, dar în faţa căruia tatăl ei tremura de frică ori de cîte ori îl vedea - de altfel, era singurul om de care se temea. în scrisoarea aia Efim Iosifici se angaja să-l ajute şi să-i trimită bani, banii săi personali, cîte patruzeci de ruble pe lună, ca poetul să-şi poată duce la bun sfîrşit cercetarea pe care o începuse.

Angelo însă nu o vedea pe Georgiana, care se învîrtea în jurul său, şi nici n-o auzi cum îl striga pe nume, nu desluşi nici duruitul tanchetelor şi nu simţi cum căminul în care îşi ducea veacul de cîţiva ani buni se clătina. Georgiana îi şoptea continuu la ureche: „Sînt eu, Georgiana“, dar tanchetele care rîmau asfaltul în dreptul căminului şi hohotele de rîs încărcate de venin ale lui Vladimir şi ale tovarăşei Nadia estompau

vocea fetei, al cărei tată, dintr-odată, cu doi ani în urmă, absolut fără nici o explicaţie, îşi zburase creierii, după ce toată viaţa îi mersese tiriplic, şezînd cu o bucă în cenuşă şi cu alta în trandafiri şi neavînd cu nimeni nici o treabă. Zile întregi stătea întins într-un şezlong si mînca dulceaţă de gutui, bea vin si trăncănea la telefon, iar din cînd în cînd mai scria şi cîte o poezie proletcultistă, cu nevastă-sa înălţîndu-se ca o umbră în spatele său şi mîngîindu-l pe chelie, poezii în care le mulţumea soldaţilor sovietici, cu ochii în lacrimi, că au eliberat Basarabia de sub ocupaţia românească, pentru care primea bani cu lopata. Dar, după fiecare nou poem proletcultist, tatăl ei se închidea în camera sa şi se uita la nu ştiu ce film porno cu sonorul dat la minimum. După aia ieşea cu Georgiana în curte şi îi zicea că ştie prea bine că tot ce scrie e o minciună şi că Basarabia nu a fost nici pe departe eliberată în 1940, ci a fost ocupată de trupele sovietice. Se aşezau la o masă ascunsă sub un zarzăr înflorit şi Nicolai Ivanovici îi spunea :

— Să ştii că mi se rupe că îi spun tromboane cititorului meu şi că îi furnizez un căcat sîngeriu ambalat în staniol. Mă doare-n fund că adevărul e altul. Şi ce folos dacă l-aş spune? Decît să ajung din nou în Siberia, mai bine spun bărbi. îmi încalţ cititorul cu bună ştiinţă. Mint ca să trăiesc astăzi bine. Odată ce pentru o porcărie ca asta

primesc un munte de ruble, cît toţi vecinii noştri de scară la un loc, de ce nu aş fi ticălos ? Mă doare fix în pulă cu ce preţ fac banii ăştia, important e să-i fac. Crede-mă, Georgiana, în sertare am şi alte manuscrise, în care dezvălui adevărul aşa cum e în realitate, dar de ce să le public, cînd ştiu că pentru asta va trebui să le sug toată viaţa pulile nespălate şi rău mirositoare unor maniaci din închisorile din Siberia? Prefer să mint ca să trăiesc bine decît să spun adevărul si să spăl, cu periuţa, toaletele de la Polul Nord. Tot aşa gîndeşte si prietenul meu, tovarăşul Nicolai Costenco, cu care am făcut gulagul şi care îi mărturisea, într-o scrisoare, fratelui său: „Iar de-oi spune adevărul, ce credeţi c-o să cîştig,/ Decît ură, persecuţii, iar Siberie şi frig...“. Aşa cred şi eu. Cred că acum nu are nici un rost să spun adevărul. Eu zic ceea ce vor să audă Efim Iosifici, Gheorghe Gheorghievici, Serafim Ciorovici sau alţi ştabi stilaţi şi eruditţi de la partid şi de la kaghebe. Important e că am de toate. Fireşte că ştiu cum stau cu adevărat lucrurile, aşa cum ştie şi Efim Iosifici. Asta însă nu schimbă situaţia. Cu toate astea, noaptea tîrziu mă scol şi scriu adevărul despre ce a însemnat gulagul pentru mine. Manuscrisele astea însă le bag în sertar, aşteptînd să vină vremuri mai bune, fiindcă, dacă vor veni, imediat am să le public şi am să mă scot basma curată şi călcată cu grijă. Cît

timp însă această schimbare nu se prea întrezăreşte la orizont, prefer să fiu o periuţă şi să merg contra conştiinţei mele decît să putrezesc la bulău. Eu am o singură viaţă de trăit şi vreau să trăiesc bine. Eu am fost în gulag, Georgiana, şi nu vreau să mă mai întorc acolo niciodată. La fel cum nu mai vrea să se întoarcă nici prietenul meu, tovarăşul Costenco. Pe mine nu mă interesează dacă este sau nu viaţă după moarte, dacă există sau nu suflet şi dacă voi arde în flăcările iadului, pe mine mă interesează s-o duc astăzi bine, indiferent ce preţ ar trebui să plătesc pentru asta. Iar dacă mîine, printr-o minune, Uniunea Sovietică nu va mai exista si la putere vor veni românii, mă voi da după păr. îmi voi întoarce geaca după vînt si voi scoate din sertare cu totul si cu totul alte manuscrise si le voi publica, manuscrise în care descriu experienţele mele din gulag asa cum au fost ele de fapt. Dacă mîine vor veni la putere românii, mă voi pune bine cu ei, iar dacă se vor întoarce din nou sovieticii, voi întoarce din nou foaia. Eu nu am păr pe limbă, Georgiana, de aceea nu mă voi sinucide niciodată, fiindcă mie îmi place prea tare viaţa asta, Georgiana. Fratele meu care şi-a tras un glonţ în tîmplă cînd trupele sovietice au ocupat Basarabia a fost un romantic, dar eu sînt un tip foarte pragmatic, poate ţi-ai dat seama de asta. De dragul carierei si al confortului, am declarat că fratele meu a

fost un dusman al norodului sovietic. Nu regret deloc că îmi calc în picioare constiinţa odată ce, datorită acestui lucru, trăiesc mai bine si pot călători nestingherit în toată lumea, din India pînă în Egipt sau Mexic, sau toată vara mă pot prăji în Piţunda cu burta la soare. înţelegi, Georgiana, un volum de poezii proletcultiste îl scriu cam în două zile, iar pe seama lui pot trăi bine-mersi un an întreg. Asta e tot ce mi-am dorit după ce-am iesit din gulag: să fac toate compromisurile posibile, în schimb să nu fac nimic, absolut nimic: să nu merg la serviciu, să nu am sefi, obligaţii, responsabilităţi. Mie îmi place să trec prin viaţă trîntit într-un fotoliu, cu o sticlă de sampanie în mînă. Fireste însă că observ ce se întîmplă în stradă si mă pregătesc si pentru venirea unei alte lumi: am un manuscris despre gulag, nu cel publicat, unde am minţit de îngheţa Nistrul, ci altul, în care descriu adevărul si povestesc că pe fundul străchinilor din care mîncam ciorbă, de multe ori, dădeam peste zeci de cuie. Un manuscris similar are si Nicolai Costenco. Le-am citit cîteva fragmente unor deportaţi si acestia au fost foarte încîntaţi. Nu mă interesează cine va veni la putere, important e ca noi s-o ducem bine.

Duruitul tanchetelor era de-a dreptul insuportabil, dar si mai nesuferite erau hohotele epidemice de rîs ale lui Vladimir si ale tovarăşei Nadia Ostroumnaia. Ca să le înăbuşe, Georgiana

îşi scoase rochia şi se lipi strîns-strîns de Angelo. Dar hăhăitul celor doi era atît de rîcîitor, încît Angelo, ca să-şi salveze timpanele, se smuci din braţele fetei şi o luă la sănătoasa. Fugea ca să scape de hăhăiala tovarăşei Ostroumnaia. Nadejda Filipovna însă se luă după el, tropăind pe scări şi încercînd să-l doboare la pămînt. Angelo alerga tot mai repede şi reuşi să se desprindă de Nadejda Filipovna şi de Vladimir, pînă cînd ieşi în curtea căminului, strigînd nu ştiu ce în româneşte. Tovarăşa Nadia fugea în urma sa şi ţipa :

— Ruşine, ruşine, tovarăşe !

Şi în urma tovarăşei Nadia Ostroumnaia alergau tot felul de bărbaţi şi femei care încercau să pună mîna pe Angelo, să-l înşface de picior, să-l înhaţe de braţ, să-l prindă şi să-l proţăpească la pămînt şi să-l lovească cu sete cu picioarele în gură sau în coaie, ca să ştie altă dată să nu se mai masturbeze în văzul lumii. Cînd, în sfîrşit, l-au împresurat si l-au strîns ca într-un cleşte, tovarăşa Nadia Ostroumnaia şi intendentul Dazvelor Ioseliani s-au dus să cheme salvarea, ca să-l ducă la casa de nebuni. Angelo încerca să se rupă din strînsoare şi ţipa întruna ca din gură de şarpe:

— Georgiana, unde eşti, Georgiana?

Iar Georgianei pur şi simplu i se înmuiară picioarele şi i se tăie respiraţia cînd văzu maşina salvării oprin- du-se în curtea căminului şi cînd

îşi dădu seama că unul dintre infirmierii care au sărit din autosanitară pentru a-l prinde pe Angelo semăna izbitor cu tatăl ei, care se împuşcase cu vreo doi ani în urmă, din care cauză fugise din Chişinău, adică o luase la picior ca să uite că tatăl ei a murit, adică fugise ca să nu mai stea în apartamentul ăla în care tatăl ei nu mai era în viaţă, adică spălase putina ca să nu mai atingă lucrurile pe care pusese mîna tatăl ei, care îşi băgase ţeava unei puşti de vînătoare în gură şi apăsase pe trăgaci; fugise la Tbilisi exact în ziua înmormîntării. La început însă nu se gîndea să plece din Chişinău. în ziua aia tristă mersese la bazar ca să cumpere un buchet de flori galbene, dar, cînd taxiul o lăsase în faţa blocului, a simţit că nu e în stare să păşească mai departe. Pur şi simplu înţepenise în faţa uşii blocului şi picioarele nu au mai vrut să-i asculte comenzile şi să înainteze. Dintr-odată, picioarele i se înmuiaseră şi i se făcuseră de vată, nemaiputînd să păşească. Fireşte că se forţase să meargă, dar nu putuse să-şi dezlipească tălpile de asfaltul învîrtoşat. Stătea ca pe ace. Totuşi, încercase să ocolească blocul si să pătrundă prin cealaltă parte în curte, unde era întins pe un catafalc corpul neînsufleţit al tatălui ei, dar nici aşa nu prea putu să avanseze. O forţă uriaşă o împingea să plece din Chişinău. O îmbrîncea cît mai departe de tatăl ei, care-şi zburase creierii, aşa, din senin. Georgiana

înţepenise la o aruncătură de băţ de curtea în care rudele lor înlăcrimate îşi luau rămas-bun de la tatăl ei şi unde ar fi trebuit să fie şi ea. Dar fata nu-şi putea mişca picioarele, de parcă cineva ar fi înlănţuit-o de stîlpul de înaltă tensiune lîngă care se oprise.

Mîinile îi erau atît de grele, că nu le putea ridica să le facă semn neamurilor lor, de parcă cineva i-ar fi agăţat nişte haltere de vreo cincizeci de kilograme. Şi nici gura n-o putea deschide, ca şi cum cineva i-ar fi cusut-o. Se mai zbătu o dată să înainteze, dar nici acum nu reuşi, de parcă cineva ar fi înălţat un perete de piatră între ea şi tatăl ei mort. Ba mai mult, o putere necunoscută o împingea înapoi. O forţă de neimaginat o făcu să se întoarcă pe călcîie şi să fugă din curtea blocului lor şi din oraşul în care copilărise, cît mai departe de casa în care locuise tatăl ei şi în care, de acum încolo, nu avea să mai intre niciodată. Fugi, ca să uite că a murit. Vreo cîteva zile a dormit prin parcuri, numai să nu se întoarcă acasă. Apoi cineva i-a vorbit despre Tbilisi. I-a spus că se dau examene pentru regie de film la Tbilisi. S-a dus şi a trecut cu brio. în timpul examenelor încă mai dormea pe unde apuca. Apoi a plecat la Tbilisi. Fugise din Chişinău ca să uite că tatăl ei a murit şi acum, iată, acesta a apărut din nou sub chipul unui infirmier bădăran care-l alerga pe Angelo prin curtea căminului. Dar unde să mai fugă?

Unde să se mai ascundă? Unde să se mai ducă?

Giokar sări în mijlocul lor, sugînd o ţigară. Răcni:

— Nu-l atingeţi!

Ca să fie si mai convingător, a scos un pistol din buzunar si s-a stropşit la ei în timp ce-şi azvîrlea sacoul şi cămaşa, supărat, pe asfalt:

— Vă tai coaiele dacă vă apropiaţi!

Pe urmă, din alt buzunar a smuls şi un cuţit, zbierînd:

— Hai, îndrăzniţi! Cine e mai tare să iasă în faţă!

Un tip s-a repezit spre Giokar şi cecenul l-a pocnit
cu mînerul cuţitului în gură.

— Hai, cutezaţi! Cine e următorul?

Giokar scrîşnea din dinţi şi fornăia ca un cal, de parcă ar fi urcat un deal pieptiş.

Infirmierii avansau şi Giokar trosni din pistol, trăgînd un foc în aer. Pe infirmierii de la spitalul de nebuni aduşi de tovarăşa Nadia şi tovarăşul intendent Dazvelor nu i-a mai ţinut nasul să-l bage pe Angelo în autosanitară, ci au luat-o la papuc, ascunzîndu-se în holul căminului 16, pe lîngă care continua să se tîrîie coloana de tanchete. în curtea căminului au mai rămas doar Georgiana, Giokar şi Angelo. Fără să vrea, poetul a început să plîngă ca un copil şi, nu se ştie de ce, a prins să-i recite lui Giokar o poezie a sa. Cecenul o asculta cu gura căscată. Era cea mai

frumoasă poezie pe care o auzise vreodată în viaţa sa. Angelo era complet gol. Era gol puşcă si îi recita lui Giokar, pe un timp moinos, în curtea căminului 16, poeziile sale, pe care tot el le traducea în rusă, ca acesta să le înţeleagă, şi tulburarea care l-a răscolit pe Giokar atunci nu s-a mai repetat niciodată în viaţa lui. Cecenului îi curgeau lacrimi pe obraji. Giokar se bătea cu pumnul în piept. în mînă ţinea un *belomor-canal* aprins, iar jăraticul se desprindea în aer şi se rostogolea pe braţele sale ascunse sub tatuajele pe care şi le făcuse în Cecenia. Giokar se bătea cu pumnul în piept şi îi zicea lui Angelo că e prima dată în viaţă cînd plînge şi că nu a plîns nici cînd vreo zece matahale l-au snopit în bătăi într-un bazar din Moscova şi nici cînd fusese împins pe fereastră de nişte tipi care-i vînduseră dolari falşi şi a căzut de la etajul al treilea cu spatele pe asfalt şi n-a avut nici pe dracu'. Acum însă plîngea, agitîndu-şi pistolul în aer:

— E prima dată în viaţă cînd plîng, plîng pentru că..., dar Giokar nu reuşi să-şi ducă la bun sfîrşit propoziţia pentru că cineva care se tupilase în spatele său îl otînji cu o Stolicinaia în cap, luîndu-i vorba din gură.

Era tovarăşul Dazvelor, care avea acasă o colecţie impresionantă de Stolicinaia, pregătită pentru călătoriile în Iugoslavia şi în Bulgaria, unde mergea destul de des şi schimba votca pe dolari. îl otînji drept în moalele capului cu una

dintre aceste sticle şi Giokar se dezumflă ca o minge de fotbal spartă şi se prelinse la pămînt ca sucul unei roşii scofîlcite şi stricate pe care o izbeşti cu toată puterea cu pumnul sau pe care sari furios cu ambele picioare si sucul ei erupe în aer, împrăştiindu-se violent în toate părţile. Cam aşa ţîşnea si sîngele din capul lui Giokar, care se prăvăli încet la pămînt. Se prelingea la pămînt aşa cum se năruie o clădire cu şaisprezece etaje cînd e aruncată în aer. Se prăbuşea cu încetinitorul. Se prăbuşea agale. Se năruia pas cu pas. Mai întîi mîinile îi căzuseră, neputincioase, de-a lungul corpului, apoi umerii sau invers. Pe urmă picioarele i se înmuiaseră şi abia după aia se întinse Giokar cu mîinile în lături, înroşind asfaltul ud pe o rază de cîţiva metri.

După ce Giokar îşi pierdu cunoştinţa, lăţindu-se pe asfalt, acelaşi infirmier care semăna leit cu tatăl Georgianei îi smulse ţigara din mînă şi o fumă pînă la capăt, iar Georgiana îşi aminti că tot aşa proceda şi tatăl ei, smulgîndu-le necunoscuţilor ţigările din mînă şi fumîndu-le el mai departe, şi asta o înfricoşă de-a binelea. Georgiana se stafidi la faţă şi încercă să fugă, dar nu ştia unde. Totuşi, voia s-o ia la goană, numai să nu-l mai vadă pe individul ăla mătăhălos care semăna ca două picături de apă cu tatăl ei mort.

Georgiana îşi smulse privirea de pe tipul

îmbrăcat în haine de velter care părea o sosie perfectă a tatălui ei şi se încovrigă de spaimă, încercînd să se ascundă în ea însăşi, ca un arici care se retrage sub armura sa de ţepi la vederea unui duşman. Inima îi îngheţă în piept, iar creierul îi era străbătut de sute de săgeţi otrăvite şi mintea ei se pulveriză în milioane de particule aprinse. Atunci Georgiana simţi cum tot sufletul ei se umple de o dorinţă iraţională, dar foarte intensă de a face sex cu primul bărbat asupra căruia îi vor cădea ochii. Era o dorinţă atît de arzătoare, încît gura i se uscase, sfîrcurile i se întăriseră si i se umeziseră, de parcă s-ar fi uitat toată noaptea la un film porno. Voia să facă sex non-stop, pînă cînd va leşina si îl va uita pe tatăl său. îşi roti privirea în jur si alergă spre un tip cam pirpiriu din bulucul de oameni ce se strînsese în jurul lui Angelo şi îl înşfăcă de mînă, şoptindu-i la ureche :

— Să mergem şi să ne-o punem undeva!

Tipul ăla zvînturatic, pe care l-ar fi putut sufla vîntul, îşi băligă, bramburit, ochii, pierzîndu-se complet cu firea, pe cînd membrul era gata să-i sară din pantaloni. Georgiana îl trase după ea, aruncîndu-şi picioarele cu violenţă înainte, de parcă ar fi sărit peste nişte obstacole invizibile, mistuită de-o poftă sexuală nesăţioasă, şi tipul străbătu mulţimea, alergînd din toate puterile în urma tipei ăleia de-o frumuseţe răpitoare, ţîţoasă şi fesoasă cum nu mai văzuse alta în

viaţa lui.

Pe cînd puzderia aia de gură-cască îl încercui pe Angelo din toate părţile, Georgiana îşi aminti că şi în ziua înmormîntării tatălui ei la Chişinău, exact în clipa cînd convoiul funerar, jumătate compus din cei care fuseseră la o demonstraţie antisovietică şi jumătate din cei ce reveniseră de la o întrunire de partid, se îndrepta spre cimitir, ea, la fel, îl înşfăcase de mînă pe un individ bubos în Grădina Dendrologică şi, urlînd de durere, îl descheiase la prohab, îi trăsese pantalonii jos si se futuseră în nişte tufari din spatele Institutului Pedagogic „Ion Creangă“. Iar în timp ce se lăsa pătrunsă de tipul ăla necunoscut, plîngea în hohote. De atunci a simţit tot timpul o continuă şi chinuitoare foame sexuală şi o frică morbidă de a se întoarce acasă, cu toate că mai fusese de cîteva ori la Chişinău, dar nu reuşise să se apropie la mai puţin de cîteva sute de metri de casa în care trăia mama ei, care nu putea pricepe de ce a părăsit-o Georgiana. Dar fata fugise din Chişinău la Tbilisi ca să fie cît mai departe de casa în care a trăit tatăl ei, căci, ori de cîte ori îşi amintea de el, era devorată de o poftă sexuală neomenească, trezindu-se în patul primului bărbat întîlnit pe stradă. La fel şi acum, sosia tatălui ei mort o scosese pur şi simplu din minţi, trezindu-i o poftă sexuală cosmică şi

devastatoare. Şi Georgiana îl apucase de mînă pe primul tînăr pe care-l zărise în mulţime şi îl trăsese după ea într-un bar de la subsol. Exact în momentul cînd se topeau în subsol, apăru ca din pămînt Enrico, care înşfăcă pistolul din mîna lui Giokar şi se răsti la infirmieri să-l lase pe Angelo în pace, dacă nu vor să se trezească pe lumea cealaltă.

Enrico le ţinea la distanţă pe matahalele care se înverşunau să-l prindă pe tipul deşănţat ce ieşise să se masturbeze în curtea căminului, în văzul tuturor. îndreptă pistolul către ei şi îi strigă lui Angelo:

— Fugi, du-te şi te ascunde în căminul nostru, fugi mai repede, cît nu e prea tîrziu, fugi odată, că ăştia vor să te bage la casa de nebuni!

Pe cînd Enrico încerca să-l convingă pe Angelo s-o taie din loc, Georgiana l-a tras în buda din bar pe

Asavenegarn, căci asa-l chema pe tipul spălăcit si descărnat pe care-l despuie de pantaloni si pe care îl încuraja să-i scoată blugii si chiloţii. Tînărul costeliv era de-a dreptul năucit de ceea ce-i fu dat să vadă. Balaoachesa l-a apucat pe flăcăiandru de mijloc si l-a ridicat în aer, împlîntîndu-i penisul în sexul ei nesătul si speriat. După aceea şi-a îndoit genunchii pînă cînd lui Asavenegarn, al cărui nume se descifra ca *armeiskii savetskii nepabedimîi garnizon*[38],

38 în limba rusă, „Invincibila garnizoană militară

ţîţele ei efectiv i-au intrat, ca un călus, în gura plină de bale si de uimire. Asavenegarn o penetra pe tînăra răpitoare si ravisantă si îsi imagina ce mutre vor face prietenii săi Mîpotecu Şenghelia si Afbunas Daraselia cînd or afla ce bucăţică bună a futut el astăzi, în timp ce ei îl izbeau cu picioarele în coaie pe nenorocitul ăla de onanist. Dar, pentru că poziţia asta nu era cea mai bună pentru el, Georgiana s-a întors cu spatele. S-a îndoit un pic din sale, si-a rezemat mîinile de perete si tînărul a început s-o pompeze pe la spate într-o veselie. Georgiana gemea si Asavenegarn gîfîia. Nici unul din ei nu auzea bătăile în usă sau huruitul tanchetelor care îsi împlîntau ţevile tunurilor în ceaţa ce se lăsa peste oras.

Pe cînd Asavenegarn îsi justifica numele pe care-l purta deselînd-o, în retiradă, pe Georgiana, care voia să uite că tatăl ei si-a zburat creierii atunci cînd era mai fericit ca niciodată, Enrico îi ţinea la distanţă pe infirmieri cu pistolul îndreptat spre ei si, în timp ce îl agita, se gîndea că, după asta, va merge neapărat la poştă ca să ridice banii trimişi de maică-sa, cu care voia să se facă tufă.

Şi, cînd cineva îi smulse lui Enrico pistolul din mînă şi îl doborî la pămînt, Georgiana ieşi din budă cu picioarele răşchirate, roşie la faţă,

---

sovietică“.

legănîndu-şi bucile rumene şi jilave spre bar, iar Mîpotecu Şenghelia şi Afbunaş Daraselia, ale căror nume se dezlegau ca *mîpoderjîvaem tebea, Kubd* şi *Afganistan budet nas*[39][40]*,* îl cărau de subsuori pe Asavenegarn, care abia de mai respira şi care nu se mai putea ţine pe picioare de istovit ce era. Pe cînd cei şapte sau opt infirmieri, aţîţaţi de tovarăşa Nadia Ostroumnaia şi tovarăşul Dazvelor, se chinuiau să-l imobilizeze pe Angelo, care se zbătea pe asfalt ca un peşte pe uscat, undeva, în centrul oraşului, trosneau pistoalele şi puşcoacele şi prinseră să răpăie primele mitraliere. Cînd au început să ţăcănească mitralierele pe bulevardul Rustaveli, fesele umede şi fierbinţi ale Georgianei se lipiră de pînza flauşată a unui scaun din bar, iar Angelo se zbici din mîinile infirmierilor, tăind-o spre pădurea ce se lăţea pe muntele de peste drum de orăşelul studenţesc. Pe cînd potopul ăla de oameni împresura, cît ai pocni din degete, pădurea ca într-un cleşte pentru a pune mîna pe onanist, la o aruncătură de băţ răpăiau automatele kalaşnikov şi se auzeau strigăte deznădăjduite de femei si bufniturile proiectilelor si se vedeau flăcările exploziilor luminînd, intermitent, centrul oraşului si lăţindu-se cînd într-o parte, cînd în alta, izbucnind acolo unde te aşteptai cel mai puţin şi

39 în limba rusă, „Cuba, noi te susţinem!“.
40 în limba rusă, „Afganistanul va fi al nostru“.

împrăştiind în jur nori groşi de fum care se lăbărţau ameninţător spre suburbii.

Deodată, din căminul 16 au ţîşnit cîţiva tineri cu nişte puşcoace în mîini, dosindu-se după arcadele clădirii, de unde au început să tragă în geamurile căminului vecin. Au răsunat primele împuşcături, urmate de altele lansate din căminul din faţă. Era un fel de tir încrucişat. Apoi tinerii din căminul 16 au împresurat căminul 15 pentru a-l asedia şi trosnetele împuşcăturilor au devenit şi mai violente. După un timp, răfuiala dintre cămine se stinse, în schimb izbucni cîte un război civil în interiorul fiecărui cămin. Zeci de studenţi bărboşi şi înarmaţi de la etajele superioare coborau să ocupe etajele de jos, pentru a răsturna administraţia căminului care îl susţinea pe Gamsahurdia şi a înscăuna în fruntea căminului oameni noi, ce erau de partea lui Djaba Ioseliani şi Tenghiz Kitovani. Studenţii de la etajele doi, trei şi patru căutau să oprească puhoiul celor de la etajele superioare şi să apere vechea conducere a căminului. Pe urmă luptele s-au mutat la etajul al şaptelea al căminului 16, unde cîndva locuise Angelo şi unde acum gloanţele şuierau pe coridoare, pe paliere, pe balcoane şi în camere. Intraseră în luptă şi studenţii megreli, dar şi cei armeni şi curzi, care pur şi simplu voiau să apere camerele unde locuiau. Studenţii originari din Batumi se războiau cu cei din Kutaisi. Pe urmă au prins să

se răfuiască între ei cei ale căror nume de familie se terminau în *-svili* si *-dze* cu cei cu terminaţia *-ia.* Toţi voiau să cucerească sau să elibereze ceva, exceptînd, nu se ştie de ce, barul, ful de lume, care era singura zonă neutră si liberă din campus, căci, în rest, căminele din jur se transformaseră într-un adevărat cîmp de luptă. La etajul al şaptesprezecelea flutura steagul celor care-l susţineau pe Gamsahurdia, la şaisprezece fîlfîia stindardul celor ce erau contra lui Gamsahurdia şi de partea gărzii naţionale, la cincisprezece un drapel al studenţilor megreli, la paisprezece din fiecare cameră ţîşnea alt steag: curd, armean, abhazian, osetin şi adgiarian. Pe acoperiş fusese înfipt steagul susţinătorilor lui Gamsahurdia, care însă fu dat jos foarte repede şi rupt în bucăţi şi înlocuit cu steagul celor care erau împotriva lui Gamsahurdia. Adică fusese arborat drapelul gărzii naţionale.

Cu toată grozăvia din jur, gloata aia înnebunită se încăpăţîna să-l prindă pe Angelo. Acum îl hăituiau prin pădure, iar lui Angelo i se păru că aceia care purtau steagul erau Nadejda Filipovna, tovarăşul academician Ciorovici, Constantin şi Vladimir. Dar cînd oare a mai apărut şi tovarăşul Ciorovici în Tbilisi ? Era o întrebare la care Angelo nu ştia să răspundă. Era însă chiar tovarăşul academician. Vedea clar acest lucru. Tovarăşul Ciorovici şi Constantin,

care-i ducea geanta, erau pe urmele sale şi păreau foarte hotărîţi să-l prindă.

Bulucul ăla îl împresurase şi era gata să-l calce în picioare.

Se pare că Angelo renunţase să se mai împotrivească si acum stătea întins cît era de lung în mijlocul unui luminiş, gemînd de durere si neputînd să-şi mişte picioarele şi să se scoale de pe jos. Se ţinea aţă. Cedase şi nu credea că va mai scăpa viu. Dar, cînd ciomăgarii erau pe cale să-i futâ o mamă de bătaie, le luă faţa un bătrîn uscăţiv. Era Şota. Angelo îl mai văzuse de cîteva ori în oraş şi, de fiecare dată, crezuse că număra ciorile prin Tbilisi. Acum însă nu-i prea păsa dacă e ţicnit sau nu.

Şota s-a răsucit pe călcîie şi a porni ameninţător spre ceata de mardeiaşi, recitîndu-le nişte versuri. Căci Şota ajunsese deja la un asemenea stadiu de evoluţie poeticească, încît nu mai trecea poeziile pe hîrtie. îi lua prea mult timp şi era prea riscant, căci, pînă găsea pixul şi scotea foaia, ar fi putut uita ce voia să scrie. Aşa însă, poezia nu mai era ameninţată de nimic. O rostea imediat ce-i venea pe limbă. Poeziile alea existau doar în momentul cînd le recita, iar a doua oară nu le mai putea repeta întocmai. Fiindcă acele poezii erau produsul unei anumite stări: de teamă sau de bucurie, de dezamăgire sau de înaripare. Erau expresia anumitor reacţii: de apărare sau de împotrivire. Acum poemul pe

care îl scanda furios era expresia unei nelinişti şi a încercării de a-l salva pe tînărul căzut la pămînt. Şota îşi declama poezia cu o voce tunătoare, încît lui Angelo, fără să ştie de ce, îi dădură lacrimile, fiind răvăşit de o emoţie usturătoare. Scanda apăsat poezia, ridicînd sau coborînd tonul, îngroşînd sau subţiind vocea. îşi urla versurile de parcă ar fi ţinut o mitralieră în mînă. Nu se ştie de ce, dar coţcării care îi înconjuraseră s-au prăbuşit la pămînt, astupîndu-şi timpanele, încovrigîndu-se sau luînd-o la fugă, în frunte cu Constantin, Vladimir şi tovarăşul Ciorovici. Poate că-l crezuseră sărit şi nu voiau să-şi pună mintea cu un săltat - oricum, urmăritorii lui Angelo s-au evaporat îndată ce Şota a deschis gura.

După ce aceştia s-au dizolvat în aer şi ei au rămas singuri în pădurea scheletică ce se căţăra pe munte, Angelo i-a mărturisit că i-a plăcut foarte mult poezia şi l-a rugat să i-o mai recite o dată. Şota însă nu o mai ţinea minte, deoarece pentru el poezia nu era un scop în sine, ci doar un mijloc de a ajunge la el însuşi şi a se apăra de lumea înconjurătoare.

Poezia care-l tulburase atît nu mai exista şi nimeni, dar absolut nimeni nu avea s-o mai cunoască vreodată, nimeni în afară de Angelo nu va şti că a existat şi nimeni nu va mai trăi emoţiile pe care le-a încercat Angelo auzind-o, deşi nu pricepuse nici o boabă. Fără să-l ia în

seamă, Şota l-a apucat de mînă şi l-a tras după el. Angelo orbecăia ca prin străchini, fără să ştie unde îl duce bătrînul posmăgit. Oricum, îşi dăduse pleata pe mîna acestuia şi acum mai depindea doar de Şota unde vor ajunge. Bătrînul îl trăgea după el, încercînd să se îndepărteze cît mai mult de urletele mulţimii şi de răpăitul automatelor.

Au ieşit din pădure şi au intrat într-un bloc galben. Nebunul l-a forţat să se spele, după care i-a dat un rînd de haine curate.

Apoi l-a silit să bea o sticlă de votcă si să se culce. După care a dispărut si Angelo a rămas singur. Abia după ce s-a trezit singur realiză tot coşmarul prin care trecuse. A simţit că-l strînge în spate şi că i se usucă gura. Pînă cînd mintea i se întunecă şi creierul său se bîhlea, ca apa unui iaz. Nu mai ştia unde e şi ce dracu' se întîmplă cu el.

Totuşi, avu o străfulgerare de luciditate şi îşi aminti de Şota. Pe Şota încă-l mai ţinea minte. Dar de mai bine de-o săptămînă acesta nu se mai arătase în odaie. Cu toate astea, în fiecare dimineaţă găsea pe masă o sticlă de votcă, o franzelă, un castron cu borş, bucăţi mari de brînză şi tot felul de salate. Cine însă le aducea şi, mai ales, cînd? Căci, cînd se culca, masa era goală, iar cînd se trezea, era încărcată cu mîncare şi băutură.

Clipele acelea de seninătate au fost însă foarte puţine. Rafalele kalaşnikovurilor ce reverberau în odaie îi luară cu totul minţile. Din nou, nu mai ştia pe ce lume se află. Privea bezmetic în jur şi nu-şi dădea seama cine e şi unde a nimerit. Apoi îşi recăpătă luciditatea şi îşi aminti tot ce i s-a întîmplat, iar frica îi paraliză conştiinţa. Părul i se zburli în cap, la fel ca vremea de afară. De data asta însă, spaima pur şi simplu îl devastă. Groaza îi tulbură raţiunea. Creierul său amorţi şi prinse să se descompună. Mintea i se întunecă şi nu mai era capabil să înţeleagă cine e, unde se află şi de ce. Hodoronc-tronc, se prinse că umbla cu ciolanele legate de gît prin cameră.

29

Aşa cum stăteam ghemuit în pat, cred că semănăm cu o roşie stricată sau cu un castravete veşted, numai bun de aruncat la coşul de gunoi. Nici măcar un muşchi nu-mi tresărea pe faţă, de parcă aş fi fost incapabil să mai am reacţii. Eram într-o stare profundă de prostraţie, ca şi cum mi-aş fi pierdut pentru totdeauna darul vorbirii. Stăteam întins în pat şi mă uitam tîmp în tavan, neputînd pricepe unde mă aflu, cum de am ajuns aici, cine m-a adus şi, de fapt, ce naiba se întîmplă cu mine. Nu-mi puteam da seama cît timp trecuse de cînd m-am trezit în încăperea fistichie, cu draperiile trase: o săptămînă, două sau o lună întreagă ? în jurul meu însă viaţa clocotea. în camera unde zăceam şoriciu la faţă şi posmăgit erau înşirate vreo şapte mese, la care stăteau vreo zece sau cincisprezece bărbaţi de toate vîrstele în faţa unor foi albe, cu ceasurile de şah în faţa lor, aşteptînd nu ştiu ce semnal secret ca să înceapă jocul. Ei se uitau cu admiraţie la un bărbat

uscăţiv şi deşirat care îşi strînsese degetele în pumn de parcă le-ar fi strîns privirile într-un ghem. Abia mai tîrziu am aflat că nu şah se pregăteau să

joace, ci un joc mult mai sofisticat si mult mai periculos. Dintr-odată, acesta luă de pe masă un bol umplut cu hîrtiuţe împăturite în patru si, spre surprinderea mea, se apropie de mine, aruncîndu-mi o privire împrăştiată, si mă rugă să extrag una dintre ele. Am făcut întocmai cum mi-a cerut. Bărbatul costeliv şi cărunt desfăcu hîrtia şi citi cu voce tare:

— Tema noastră de astăzi e: ce faci atunci cînd nu mai poţi face nimic şi unde te mai poţi ascunde atunci cînd nu mai ai unde să te ascunzi? Forma e sonetul, trei strofe din patru versuri şi a patra din două, preferabile sînt rimele compuse din verbe şi adjective sau adverbe şi nu e de dorit ca un vers să aibă mai mult de paisprezece silabe. Aveţi la dispoziţie douăzeci de minute.

Apoi, pe neaşteptate, strigă:

— începem!

Bărbaţii au apăsat butoanele ceasurilor şi acestea au prins să ticăie cu disperare, iar ei s-au aşternut pe scris, pentru ca exact peste douăzeci de minute bărbatul îmbrăcat într-un fîş albăstriu şi lung să revină şi să le oprească ceasurile. După care bărbaţii s-au sculat în picioare şi şi-au recitat textele scrise sub privirile mele şpanchii. După ce citi şi ultimul poet, bărbatul slăbănogit adună toate foile scrise şi le puse una peste alta în mijlocul odăii. Scoase o brichetă din buzunar şi o aprinse. Strecură

flacăra la temelia muntelui ăluia de cuvinte stranii şi îmbîrligate. Grămada luă foc. Rînd pe rînd, limbile fierbinţi mistuiau şi înghiţeau dîmbul misterios de imagini copleşitoare.
îmi plimbam privirile pe feţele trase ale bărbaţilor si observai că ochii cîtorva dintre ei erau umeziţi de lacrimi. Ochii altora însă urlau de deznădejde. Sau cel puţin aşa mi se părea mie. Totuşi, erau cîţiva care îşi lăsaseră ochii în pămînt, preferînd să nu vadă cum foile alea îmblînzite de ei deveneau neant. Ce faci atunci cînd nu mai poţi face nimic şi unde te mai poţi ascunde atunci cînd nu mai ai unde să te ascunzi? îmi repetam în sinea mea aceste întrebări neliniştitoare şi în faţa ochilor îmi apărură toate catacombele şi întregul labirint al acestei teme. Priveam povîrnişul sfărîmicios de pulbere şi aveam impresia că acea cenuşă era vie şi pulsa. Sparse tăcerea bărbatul uscăţiv şi încărunţit, care mă rugă să mai extrag un bilet din bol, pe care îl citi cu o voce emoţionată, iar noua temă suna cam aşa :

— De fapt, ce pierzi atunci cînd pierzi ceva ? Tema asta e cam fumată, zise slăbănogul. De aceea v-am şi propus-o, ca să văd cum puteţi da o nouă strălucire acestei idei care a umblat prin toate gurile marilor filosofi şi poeţi din secolul XX.

Poeţii s-au interiorizat imediat şi nu se mai auzea nici musca, de parcă ar fi dispărut cu toţii

din încăpere. Parcă erau acolo, în faţa mea, şi totodată nu erau. Da, chipurile lor palide sau îmbujorate stăteau aplecate deasupra foilor albe. Mintea lor însă nu era acolo. Nici sufletele lor. Fireşte că nu ştiam ce scriseseră, dar gîtul îmi fu prins în cleştele unei emoţii atît de puternice, încît, atunci cînd a început recitalul, am izbucnit în hohote de plîns. Lectura a continuat pe fundalul plînsului meu gîlgîit. La fel ca si data trecută, bărbatul a dat foc si acelor poezii tulburătoare si stranii. Pe urmă s-a lăsat o tăcere plumbuită, iar ei s-au aruncat din nou, cu capul înainte, în apele galbene ale scrisului. Aveau niste priviri atît de concentrate, că dacă în clipele acelea si le-ar fi aruncat asupra paharului de ceai din mîna mea, cu siguranţă că l-ar fi spart în mii de bucăţi. Sau, cel puţin, asa mi se părea mie. Niciodată nu mai văzusem atîta îndîrjire ca în ochii bărbaţilor ălora care scriau o nouă poezie. Sau atîta înflăcărare. Nici măcar norocoşii cîstigători la loto ai biletului de un milion nu erau atît de fericiţi ca ei în acele clipe cînd scriau. Era o fericire provocată de actul scrisului. Pe măsură ce se apropiau de sfîrsitul textului, semănau cu niste femei pe cale să atingă orgasmul. Da, cu adevărat, juisau. Da, într-adevăr, înaintea ultimului punct, deveneau si mai trasi la faţă si îsi dădeau ochii peste cap. Numai nu gemeau. Privindu-i în acele clipe, stiam că au terminat poezia.

Deodată, în timp ce poeţii ardeau a sasea sau a saptea poezie, am realizat ce s-a întîmplat cu mine, unde mă aflam si cine era bărbatul scheletic din faţa mea. Era Şota. Iar bărbaţii ăia care acum ţopăiau fericiţi în odaie erau ciracii săi. Prima dată îl văzusem pe Şota într-o dimineaţă mahmură, pe terasa din spatele terenului de fotbal, cînd mi se păru nebun de legat. Bahredin însă avea altă părere si, în cele din urmă, avusese dreptate. Ei bine, tocmai cel pe care-l crezusem săltat mă salvase de furia unei mulţimi descreierate, adăpostindu-mă în casa unuia dintre discipolii săi, cu toate că habar nu aveam de ce o făcuse. Mă uitam oarecum încurcat la bărbatul ăla calm din faţa mea, care acum îşi ardea o nouă poezie, căci el scria doar atunci cînd discipolii săi erau supţi de ritmurile dansului, şi mi-am amintit cum am ajuns aici. Mi-am amintit totul. Absolut totul. Dar, nu ştiu de ce, lucrul ăsta nu m-a mai îngrijorat. Nu mă mai nelinişti nici imaginea lui Vladimir sau a colegilor mei de la cenaclul din Chişinău. Acum eram pregătit să ies la tribună, în piaţă, şi să le povestesc tuturor păcatele mele. Indiferent cum avea să reacţioneze lumea după aia şi ce avea să zică. Indiferent cum aveau să reacţioneze prietenii mei sau cei care au o părere bună despre mine. Acum eram liber şi voiam foarte mult să trăiesc şi s-o găsesc pe Georgiana.

Brusc, în timp ce-i studiam, mi-am amintit ce mi-a mai povestit Bahredin despre ei. Ciracii lui Şota erau oameni simpli. Obişnuiţi. Normali. Erau muncitori, ingineri, profesori, medici. Aveau familii, copii, maşini. Dar, cu toate astea, o dată pe săptămînă se adunau în jurul lui Şota şi se puneau pe scris, iar asta, de obicei, se întîmpla duminica, într-o vilă a unuia dintre ei, în afara oraşului, de fiecare dată în alt loc, de parcă s-ar fi ascuns de nişte aprigi urmăritori, dar poate că într-adevăr erau urmăriţi, căci autorităţilor nu le pica prea bine la stomac activitatea lor şi de aia îşi schimbau la nesfîrşit locaţia.

Acum se bălăceau în nişte lighene uriaşe, căci înaintea fiecărei runde de scris făceau cîte o baie. Iar după fiecare nouă incinerare rîdeau ca proştii si ţopăiau. Muzica o alegea bărbatul ăla subţiratic, iar dansurile nu durau mai mult de o jumătate de oră. După care urma o nouă rundă de scris, însoţită de un nou rug uriaş care înghiţea tot ce scriseseră pînă atunci.

Da, să nu uit. înainte de a scrie un nou poem, erau cu toţii îmbrăcaţi, iar cînd terminau de scris erau goi. Complet goi. Adică îşi scoteau tot ce aveau pe ei în timp ce scriau. Nu ştiam dacă o fac conştient sau nu. Dar, cînd puneau ultimul punct, goliciunea lor nu avea cum să nu-ţi sară în ochi. Da, unii dintre ei aveau erecţii. Un lucru care nu deranja pe nimeni. Se îmbrăcau doar după ce îi predau bărbatului uscăţiv foaia.

Urmă o nouă şedinţă de scris. Dar aceasta fu cu mult mai epuizantă decît toate celelalte fiindcă avea ca temă spovedania. Adică fiecare poet urma să recunoască toate greşelile care le-a făcut în viaţă. Bineînţeles că nu era o temă uşoară. Lucrul acesta se vedea cu ochiul liber. Era destul să-ţi arunci ochii asupra poeţilor absorbiţi de scris ca să vezi cît de chinuitoare şi stresantă era.

— De fapt, a-ţi mărturisi păcatele e cel mai greu lucru din lumea asta. Nu toţi sînt în stare de asta, comenta Şota stînjeneala care însoţise anunţarea temei. Mulţi se tem să recunoască porcăriile pe care le-au făcut pînă şi în faţa propriei conştiinţe. Dar haideţi să înfruntăm aceste tabuuri, să ne deschidem sufletul şi să recunoaştem că există anumite lucruri pe care le ascundem pînă si de soţie. Sau de propria mamă. Oare cîţi dintre voi, atunci cînd nu-şi spălau mîinile, în copilărie, recunoşteau asta? Sînt sigur că mamele unora dintre voi nu au aflat niciodată că, întorşi din oraş, nu întotdeauna vă spălaţi pe mîini. Sau, să zicem, atunci cînd nu trăgeaţi apa la budă, iar tatăl vostru vă lua la rost, cine era de vină? Fireşte că nu voi, ci fratele vostru. Porcăriile astea sînt mici şi neînsemnate, dar, cu cît înaintăm în viaţă, bulgărele se rostogoleşte şi se îngroaşă, încît, la un moment dat, sîntem modelaţi de greşelile noastre, iar destinul pe care-l avem devine

opera lor. La fel şi biografia noastră, familia, poziţia noastră socială şi aşa mai departe. Eu însă cred că de aici ar trebui să înceapă marea schimbare. Care e sensul acestei existenţe? Vă întrebaţi asta de multe ori. Eu cred că omul trăieşte ca, într-o bună zi, să mărturisească. Să-şi recunoască greşelile. Dar e atît de greu să faci acest pas. Unii nu-l fac decît la bătrîneţe, iar alţii niciodată, cu toate că asta e singura cale ca de a deveni liber, vorba lui Abuladze. Căci există o frică adînc înrădăcinată în noi de ce vor zice vecinii, cunoscuţii, colegii de serviciu, foştii colegi de facultate, de şcoală, de grădiniţă, rudele, soţia cînd vor afla cîte mucegaiuri am făcut în această viaţă. Fireşte că o mare parte dintre ei, din acea clipă, ne vor privi şi ne vor vorbi din şa. Fireşte că mulţi dintre ei ne vor întoarce spatele. Dar cel puţin vom vedea ce le poate calul. Dar nu toţi au acest curaj. Cei mai mulţi dintre noi se tem de reacţia lor. Ne este teamă că se vor schimba la faţă cînd vor afla că nu sîntem nici pe departe aşa cum am pretins pînă atunci că am fi. Şi ne vor da papucii. Să ne dea! Nu vă temeţi de asta. Cele mai multe crime sau păcate îşi au originea în spatele acestei frici. Unii oameni devin laşi, lingăi, lichele, canalii din această cauză. Adică pentru că preferă să nu scoată gunoiul de sub preş. Dar, dragii mei, eu vă propun să ne spălăm rufele în public. Haideţi, scoateţi scheletul mucegăit de sub pat. Haideţi,

scoateţi gunoiul de sub preş ! Da, nici eu nu sînt un om perfect. Am făcut şi eu multe căcaturi la viaţa mea. Mi-am trădat prietenii sau le-am pus pumnul în gură. Nici eu nu sînt perfect, aşa cum sînt majoritatea oamenilor. E destul să ieşi în stradă ca treaba asta să-ţi sară în ochi. Toţi sînt perfecţi. Oriunde te uiţi, dai doar peste oameni infailibili, incoruptibili, mega- conştiinţe, adică peste oameni curaţi ca lacrima. Nişte monumente în pantaloni sau în fuste călătorind cu autobuzele sau cu metroul. Nişte monumente cu sutien sau cu cravată la gît. Nişte monumente ambulante, vorba lui Gombrowicz sau poate a altui scriitor celebru, căci despre toate lucrurile astea au mai vorbit şi exilatul polonez, dar şi mulţi alţi scriitori contemporani faimoşi. Toate necazurile noastre nu încep din clipa cînd facem nu ştiu ce porcărie, ci din momentul cînd nu avem puterea să recunoaştem că am făcut o prostie şi încercăm să dăm vina pe alţii sau să le lingem picioarele celor care ştiu că am greşit, doar ca să păstreze tăcerea. Şi vor păstra tăcerea? Posibil. Dar cu ce preţ? Preţul e să le facem jocurile şi să mergem contra conştiinţei noastre. De aceea, nu e de mirare că nu ştiu ce ilustru scriitor, brusc, elogiază o mediocritate sau sare din barca disidenţei şi pupă mîna puterii. Ştiţi de ce o face? Nu pentru că ar fi făcut nu ştiu ce tîmpenie la un moment dat şi e şantajabil, ci pentru că nu

a avut curajul s-o recunoască. Da, pentru ca lumea să creadă că sîntem curaţi ca lacrima, sîntem în stare să facem cele mai inimaginabile concesii. Dar oare nu e mai simplu să ne spovedim şi, în felul acesta, să ne spălăm faţa de păcatele pe care le-am făcut cîndva ? Da, sînt foarte puţin oameni care nu au greşit niciodată, dar sînt foarte mulţi cei ce nu se vor căi pentru greşelile lor, cum ar zice Dostoievski. Recunosc, eu sînt un om slab. Un om meschin şi mărunt. Un ticălos. O cîrpă de şters picioarele. Haideţi, începeţi. începeţi. Nu vă fie frică. Sigur că e greu. Sigur că o să vă iasă ceva scremut. Fireşte că o să daţi nişte texte nasoale. Bineînţeles că toată lumea va afla ce zace în sufletul vostru. Da, aşa e, va afla. în mod normal, în societate, aţi fi puşi la stîlpul infamiei de megaconştiinţele contemporane. Aţi fi arşi în piaţă. De aceea, lumea preferă să tacă decît să recunoască. Sau să ascundă sub preş gunoiul. Sau să dea vina pe alţii. Sau să înfrumuseţeze trecutul. Nu e cazul vostru însă. Voi sînteţi poeţi. Deci trebuie să fiţi sinceri şi deschişi şi să nu ascundeţi nimic. Ca să puteţi scrie mai departe, nu trebuie să ascundeţi nimic. Ca să puteţi trăi mai departe, nu ar trebui să vă şantajeze nimeni. Nimeni. Absolut nimeni. Hai, începeţi.

Şota făcea spume la gură, iar eu nu ştiu de ce mă gîndeam la Alexandru Paleologu, care avusese curajul

să-şi toarne cenuşă în cap si să mărturisească faptul că fusese turnător. Cît de asemănătoare erau discursurile celor doi! Aproape tot ce zisese pînă acum Şota spusese şi Paleologu. La asta mă gîndeam în timp ce-l priveam pe bărbatul uscat din faţa mea, ai cărui obraji erau cuprinşi de o pălălaie ciudată, iar ochii pur şi simplu îi străluceau.

Şedinţa asta dură cel mai mult, la fel ca şi recitalul sau dansul sălbatic care se dezlănţui după aceea.

Urmă o nouă rundă de scris, în timpul căreia se întîmplă un mic incident. La un moment dat, unul dintre poeţi refuză să-i dea lui Şota poezia ca s-o arunce în foc, protestînd că aceasta e una din creaţiile sale cele mai reuşite.

— De aceea, aş vrea s-o păstrez şi, eventual, s-o public, zise el, iar acest lucru îl înfurie atît de tare pe Şota, că îl doborî din picioare şi-i smulse textul din mînă, transformîndu-l în cîteva secunde în cenuşă, după care-l dădu pe uşă afară pe poetul ce se îndrăgostise de poezia sa.

Era prea de tot. Era un lucru pe care Şota nu-l putea tolera, căci, după ce închise uşa în urma poetului exclus din rîndurile lor, le povesti dezamăgit că la urechile sale au ajuns nişte zvonuri foarte ciudate, cum că unii dintre elevii lui au început să cîştige bani cu talentul lor, vînzîndu-şi operele la tot felul de tipi cu nasul pe sus care nu pot scrie, dar care vor să devină cu

orice preţ membri ai Uniunii Scriitorilor.

— Ei bine, ţipă Şota, tipii ăştia încă sînt printre noi. Ei scriu la comandă piese de teatru, romane sau ample culegeri de poezii pe care le vînd, contra unor sume foarte grase, unor membri ai Uniunii Scriitorilor care nu au nici o treabă cu literatura, dar care, în felul ăsta, culeg o grămadă de premii, distincţii, foi de odihnă pe gratis la casele de creaţie, Volgi fără număr. Unii dintre voi îşi exploatează si îşi spurcă harul, vînzîndu-şi opera şi dreptul la semnătură. Iar în felul acesta încalcă regula de bază a clubului nostru: că poeziile nu se scriu pentru a fi publicate, ci se scriu de dragul procesului în sine, adică de dragul creaţiei. într-o ţară cum e Uniunea Sovietică, în care nu există nici un fel de libertate de expresie, ce sens are să-ţi publici poeziile ? Da, şi mai îngrozitor e să scrii pentru alţii, alţii să publice ceea ce ai scris tu, iar tu să te faci că plouă şi să-ţi rotunjeşti burta. Asta e îngrozitor. E de neimaginat. E strigător la cer. Credeţi că aberez? Credeţi că bat cîmpii? Nici pe departe, iar ca să vă convingeţi că am dreptate, am să vă aduc chiar acum nişte argumente de nezdruncinat.

Şi Şota îşi repezi ochii spre o tipă balcîză, cu faţa opărită şi cu gura strîmbă. Era singura femeie printre atîţia bărbaţi, iar eu mă întrebam cum de nu observasem acest lucru pînă atunci. Da, era femeie. Cu cît o priveam mai mult, cu

atît mi se părea mai evident. Fără să se mişte de la locul lui, Şota îşi coborî ochii asupra decolteului femeii. Şi, tot fără a pune mîna pe ea, doar privind-o, îi descheie nasturii de la rochie, de unde au căzut pe podea, scoţînd un zgomot asurzitor, cîteva foi împăturite cu grijă.

— Acestea sînt poeziile pe care dînsa, zise Şota, fără să se mişte de la locul lui, le-a scris în această duminică si nu a vrut să le ardă. în locul lor, ardea nişte foi albe, iar poeziile astea, după aia, urma să i le vîndă lui Nugzar Kvikvinadze contra sumei de trei sute cincizeci de ruble. Am aflat totul. Recunosc că am urmărit-o, căci altfel nu aveam cum să decojesc ceapa, vorba lui Günter Grass. Individa se întîlnea pe furiş cu Nugzar Kvikvinadze, care, de altfel, e un simplu contabil şi nu are nici în clin, nici în mînecă cu literatura. E adevărat că e contabil la Uniunea Scriitorilor, dar tot contabil e. Se întîlneau în barul teatrului Rustaveli. Pînă acum, fosta noastră colegă i-a vîndut vreo optzeci de poeme pentru suma de cincisprezece mii de ruble, bani cu care şi-a cumpărat casă şi îşi întreţine două amante. Am aflat totul. în general, Nugzar Kvikvinadze îşi mănîncă de sub unghii. De data asta însă s-a întrecut pe sine şi a dat dovadă de o generozitate ieşită din comun. Dar nu toate erau versuri de calitate. Ce ştie însă Nugzar! Erau şi multe fuşeraiuri, pline de bombasticisme poetice sau patriotice. Cu unele dintre texte a dat rasol. Se vede că le-a scris cu unghiile de la

picioare. Se vede că le-a scris pe genunchi. Nişte texte atît de umflate nu am mai citit de mult. Măcar dacă le scria cu dictamen. Cu suflet. Cu dăruire. Dar aşa... Se vede că atîta i-a putut pielea! Oricum ar fi, să ştiţi că cele trei volume ale lui Nugzar Kvikvinadze sînt scrise de fosta noastră colegă, dar pentru aceste culegeri de versuri el a primit premiul Uniunii Scriitorilor, Premiul Academiei, premiile revistei *Georgia literară* şi ale revistei *Literatura contemporană.* Aceleaşi versuri i-au fost traduse în rusă, lituaniană, tadjică, moldovenească, ucraineană, uzbecă si aşa mai departe. De pe cele trei volume Nugzar Kvikvinadze a scos peste şaptezeci de mii de ruble. Deci nu e în pierdere, ci în cîştig. Nugzar Kvikvinadze însă nu pentru bani a angajat-o pe fosta noastră colegă să-i scrie cărţile, ci pentru slavă. Gloria sa depinde în întregime de fiţele fostei noastre colege, căci Nugzar Kvikvinadze şi-a dat chica pe mîna ei. Ce ştie însă Nugzar! Săracul!

Şota se învîrtea ca un uliu în jurul tipei dolofane. O priveam zăpăcit şi, brusc, am avut o revelaţie. îmi dădui seama că şi eu am văzut-o pe pocitania asta, cu un ţipău cît toate zilele în spate, în barul Rustaveli. La ora aia, barul era aproape pustiu. Era o singură masă ocupată, la care stătea un bărbat elegant, la vreun metru optzeci, zvelt, la ştaif, sclipitor, rîzător, hăhăind în compania a două dame scăpărătoare. Bîzdîgania deschisese uşa barului şi chelnerul n-

a lăsat-o să intre. O privea din avion şi i-ar fi tras un picior în fund sau ar fi apucat-o de guler s-o arunce afară dacă masculul ăla suplu şi impunător nu s-ar fi ridicat de la masă, tot numai zîmbet, şi nu ar fi invitat-o să ia loc, spre uluiala chelnerilor mătăhăloşi. Femeile s-au retras la altă masă, iar individul pus la patru ace a servit-o cu o cafea şi o ţigară. Oare individul ăla să fi fost Nugzar Kvikvinadze, contabilul Uniunii Scriitorilor, şi oare la masa aia să fi avut loc tranzacţia pe care o veştejea Şota? Probabil că da, fiindcă mi-am amintit clar că au schimbat nişte plicuri destul de groase, după care pocitania a plecat cu cele două dame bubuitoare la braţ, iar Nugzar a desfăcut plicul si a început să citească, satisfăcut, un teanc de foi scrise mărunt.

Şota se răsti la tipa balcîză din faţa sa:

— Da, piei din faţa mea! Cară-te mai repede din faţa mea, ce mai stai!

Şi tribada ieşi în marşarier, cu spatele spre uşă. Iar cînd închise uşa, a luat-o la fugă de-i sfîrîiau călcîiele! Iar Şota continua să spumege de furie:

— Da, ştiu că mulţi dintre voi se poartă ca în pampas. Eu însă nu sînt de acord ca unii dintre voi să scrie poezii sau romane, iar literaţii să le semneze ca şi cum ar fi scrise de ei. Majoritatea dintre voi au devenit negri, iar eu nu de negri am nevoie, ci de poeţi adevăraţi. înţelegeţi? De

aceea, vă anunţ că, începînd de astăzi, cercul nostru se dizolvă pentru o perioadă nedefinită. Exceptîndu-i pe Nodar, Galaction şi Ciabua. Voi continua doar cu ei.

După care Şota începu să urle:

— Dar acum, vă rog, lăsaţi-mă singur!

Lumea prinse să se împrăştie, debusolată. Ultimul plecă Şota însuşi, care mă îmbrăţişă şi îmi spuse:

— Aşteaptă-mă, că eu am să mă întorc.

Am rămas din nou singur, gîrbovindu-mă în patul unuia dintre ciracii lui Şota şi neputînd înţelege ce se întîmplase de fapt cu cîteva minute înainte în camera aia. Ceea ce-am văzut oare se întîmplase cu adevărat sau era o nouă halucinaţie a mea ? Exista în realitate acest cerc straniu sau pur şi simplu deliram ? Stăteam cu mîinile sub cap şi îmi plimbam ochii prin încăpere.

Nu, nu deliram. Mă convingeau de acest lucru mormanele de cenuşă răzleţite prin odaie. Peste cîteva minute însă, destinul îmi oferi un argument şi mai irefutabil. Tipa aia borză se întoarse cu cîţiva miliţieni după ea şi le povesti că aici se întrunise clubul acela damnat şi periculos pentru societate. Pocitania bătea în uşă, dar eu nu eram tîmpit să deschid. Cu toate astea, miliţienii nu au plecat, ci s-au pus la pîndă, ca să-l prindă pe Şota.

Cînd au început să huruie tancurile afară, mi-am îmbrăţişat genunchii cu mîinile.

M-am dus şi am luat cenuşa în palmă, am aruncat-o în aer şi particulele negre au înnegrit zăpada de pe podea. Am scociorît cu degetele în stratul de funingine, neputîndu-mi explica de ce poeziile alea care mă făcuseră să plîng acum cîteva ore pur şi simplu nu mai erau. Unde dispăruseră? Totuşi, cu toate că nu mai existau, de ce continuau să mă răscolească?

M-am prizărit în pat, hurducat de coloana de tancuri ce se deplasa spre centrul oraşului şi cuprins, din nou, de o frică animalică, răspîndindu-se, ca o injecţie, prin tot corpul, înceţoşîndu-mi ochii şi sporindu-mi sentimentul de nelinişte şi nesiguranţă. Acum îmi era teamă pentru că nu înţelegeam ce se întîmplă afară : cine cu cine se războieşte şi de ce ? Soldaţii georgieni între ei sau armata georgiană cu cea sovietică? Pentru a afla un răspuns la aceste întrebări, ar fi trebuit să mă ridic din pat şi să mă apropii de fereastră, dar nu puteam fiindcă frica efectiv mă paralizase. Picioarele şi mîinile îmi erau congelate, de parcă aş fi stat o zi întreagă în frigider. în spate parcă îmi crescuse o cocoaşă de gheaţă. Salvele de tun bubuiau chiar în curte, zdruncinînd încăperea. Se clătinau lustrele şi zăngăneau paharele de pe masă. Spoiala se coşcovea de pe pereţi şi se depunea în straturi pe podea. La un moment dat, o rafală de automat spulberă liniştea de pe coridoarele blocului şi eu m-am strîns şi mai tare în mine însumi. Mi-am băgat vată în urechi ca să nu mai

aud nimic şi mi-am tras plapuma flauşată peste cap ca să nu mai văd ce se petrece în jur. Mai aşteptam un singur lucru: să se întoarcă mai repede Şota sau vreun discipol al său şi să mă scoată din acest infern sîcîitor. Frica mi se cuibărea temeinic în burtă şi, deodată, în faţa patului meu i-am văzut întrupîndu-se pe tovarăşa Nadia Ostroumnaia, Vladimir, Constantin, Efim Iosifici, Serafim Ciorovici, Slavutici şi Leo Ivăneţ. Din creier îmi ieşeau rotocoale înecăcioase de fum. Nu înţelegeam cum m-au găsit şi ce dracului mai vor de la mine. Tovarăşa Nadia Ostroumnaia mă ţintui cu indexul ei dat cu ojă şi ţipă:

— Labagiu nenorocit ce eşti!

Vladimir mă împroşcă cu salivă, strigînd ca să-l audă toată lumea:

— Plagiatorule!

Efim Iosifici îmi făcu din deget:

— Aşadar, nu vrei să-ţi dai curul la bătaie ?

Iar Serafim Ciorovici umbla ca o fofează în jurul meu sîsîind:

— De azi înainte, eşti dat afară din Academie, iar bursa de cercetător ţi se retrage!

Iar Constantin îmi lipi o palmă peste gură, vrînd parcă să-mi sfărîme măselele:

— Bă, ingratule, cînd vei scrie si tu o recenzie elogioasă la romanul meu care e pe cale să se epuizeze în librării? Cînd, bă? Leo Ivăneţ a scris una, dar tu nimic. Cînd vei scrie si tu, bă?

Pe urmă m-a luat în primire Slavutici, un mafiot din Chişinău la care am chefuit într-o noapte:

— Unde a dispărut o ciocolată din fructieră ? răcni flibustierul si eu nu stiam ce să-i răspund.

Leo Ivăneţ îl împinse într-o parte si începu să-mi şoptească, gîngăvindu-se, la ureche :

— Uite, tipul ăsta mi-a smuls dinţii din gură doar pentru că i-am mîncat o ciocolată !

îşi băgă mîna în buzunar, de unde scoase un şirag de dinţi, bolmojindu-mi din nou la ureche:

— Pentru că nu am bani să merg la vreun dentist ca să mi-i pună la loc, de o jumătate de an îi port în buzunar.

Leo gîngîia că a venit la Tbilisi ca să vîndă mercur roşu, dar tare îi e teamă ca, după ce vor realiza mercurul, Slavutici să nu-l arunce din tren şi să-i ia toţi banii. Pe urmă se apropie de cealaltă ureche a mea, şoptindu-mi:

— Ai vrea să-ţi citesc ultima mea poezie ?

Ca din pămînt, apăru un infirmier ce-i făcu lui Leo o injecţie şi acesta urlă de spaimă pînă cînd în cameră năvăli Giokar, care scoase un pistol din buzunarul de la spate al pantalonilor şi îi omorî pe toţi cei care se buluceau în jurul patului meu, adică pe tovarăşa Nadia Ostroumnaia, Vladimir, Efim Iosifici, Constantin, Serafim Ciorovici, Slavutici şi Leo Ivăneţ. Am sărit peste cadavrele lor şi m-am băgat sub duş, spălînd tot jegul de pe mine. După aia, mi-am pus un costum curat, pe care l-am găsit pe

córlatele patului, si m-am aşezat la masa aia lungă, din lemn de brad. Am deschis un caiet neînceput şi m-am apucat să scriu. Nu ştiu ce anume, dar scriam. Scriam fără să mă gîndesc la ceea ce scriam, pur şi simplu scriam, scriam cu óchii închişi şi cu dinţii încleştaţi, iar tovarăşa Nadia Ostroumnaia, Vladimir, Constantin, Efim Iosifici, Serafim Ciorovici şi Slavutici m-au împresurat din nou, vorbindu-mi toţi deodată şi reproşîndu-mi într-un glas ceva al dracului de naşpa. Mă străduiam să nu-i iau în seamă şi să scriu mai departe. Scriam, în pofida faptului că nimeni nu-mi mai dădea nici o şansă şi nimeni nu avea nevoie de scrisul meu. Scriam pentru a nu înnebuni şi pentru a mă apăra de ceea ce se întîmpla în jurul meu. Scriam cu înverşunare, scriam cu îndîrjire, scriam cu ochii injectaţi. Scriam sperînd că lucrurile nu sînt bătute în cuie pentru veşnicie. Am întors foaia şi am continuat să scriu, ignorînd faptul că ograda blocului era săgetată de flăcările exploziilor şi că spre ferestre se lăţiseră nişte nori de fum negri şi apăsători. Scriam fără să mai ştiu unde mă aflu şi cine sînt. Respiraţia Nadejdei Filipovna îmi ardea ceafa. Scriam, chiar dacă maţele îmi ghiorăiau de foame şi nu aveam nici o copeică în buzunar şi nu ştiam ce mă aşteaptă în minutele următoare, dacă voi mai rămîne sau nu în viaţă şi, de fapt, ce se va întîmpla cu mine. Mă aplecasem deasupra foii de hîrtie ca deasupra unei fîntîni, vorba poetului Nichita Danilov sau a

altui poet. Pixul din mîna mea era ca o cheie, iar coala aia albă ca un tunel care ar fi trebuit să mă scoată la lumină. Scriam îndesat, de parcă as fi scrijelit literele pe pereţi. Scriam cu toţi nervii întinşi strună, neobser- vînd că Vladimir îmi scosese pantofii din picioare, iar Slavutici ceasul de la mînă. Scriam cu furie, de parcă aş fi vrut să fug în mine însumi şi să nu mai iau parte la ceea ce se întîmpla în curte sau în odaie. încercam să-mi construiesc o cazemată din cuvinte în care să mă ascund pentru tot restul vieţii mele. Nadejda Filipovna umbla înţepată în jurul meu, încercînd să mă scoată din şa şi să-mi smulgă pixul din mînă, iar Vladimir caietul din faţă. Efim Iosifici căuta să-mi descheie prohabul şi să mi-o sugă cu gura lui sifilitică, iar Leo voia să mă convingă să cumpăr mercur roşu. Brusc, Vladimir a spart tăcerea şi m-a înşfăcat de guler:

— Te întrebi de ce am venit la Tbilisi ? Am venit după parale. îmi dai zece mii de ruble şi îţi promit că nu voi face scandal şi voi păstra tăcerea pentru cîte zile mai am de trăit pe lumea asta. Da, zece mii de ruble. Altfel, te fac praf. Ies în presă, la radio, la televiziune. Voi îndrepta toate reflectoarele asupra ta. Deci batem palma. îmi dai zece mii de ruble şi eu mă car şi nu ai să mă mai vezi niciodată în această viaţă. Putem semna şi un contract dacă vrei. îl putem autentifica la notar. îmi dai banii şi îţi aduc toate exemplarele din revistă şi ţi le pun în braţe sau le distrug de faţă cu tine. Şi gata, ai

scăpat, te-ai scos. Nu ai atîţia bani? Fă-i! Găseşte-i! împrumută-te! îţi dau o săptămînă pentru asta. Dacă joi nu vei avea banii, te dau în gît.

Slavutici îmi duruia în ureche :

— Cine a păpat a cincea ciocolată? Pînă să plec eu, erau cinci ciocolate, iar acum mai sînt doar patru. Unde a dispărut o ciocolată?

Che Guevara îmi vorbea ca de sub pămînt:

— Consimţi să-l torni pe Enrico la kaghebe sau am să le povestesc tuturor cine eşti tu cu adevărat? Dacă primeşti să fii securist, peste vreo patru ani te facem preşedintele Uniunii Scriitorilor şi îţi publicăm vreo zece volume, le traducem în străinătate şi îţi dăm şi o grămadă de premii.

Vladimir îl îmbrînci într-o parte şi îmi urlă în ureche:

— M-am răzgîndit! Zece mii de ruble e cam puţin. Vreau douăzeci de mii de ruble sau te fac de căcat în toată ţara. Mîine îmi dai banii, altfel... îţi vînd şi măselele din gură.

Apoi adăugă:

— Degeaba scrii, oricît de mult şi de bine vei scrie, vei rămîne toată viaţa ta un jalnic plagiator. Lasă-te de scris, dacă vrei să fii fericit în această viaţă. Apucă-te de altceva. Fă afaceri, cumpără şi vinde roşii, numai nu scrie literatură.

Apoi în faţă ieşi Nadejda Filipovna, care se stropşi la mine:

— Onanistule, scursoareo, nu ştiu cum de te mai ţine pămîntul ăsta. Mai bine te îmbolnăveai tu decît cîinele meu. Sărmanul, a răcit şi nu mai poate merge, i-au paralizat picioarele din spate. îl îndop cu antibiotice şi îi fac injecţii cu ampicilină, dar el nu-şi revine, mai bine răceai tu, hahalero, decît cîinele meu!

Vladimir mă împroşcă în ochi cu salivă:

— Ai să-ţi petreci tot restul vieţii într-o cuşcă la Grădina Zoologică, unde vor veni tinerii scriitori în excursie şi preşedintele Uniunii va îndrepta bagheta spre tine şi le va spune noilor speranţe ale literaturii moldoveneşti: „Dragii mei, iată un şarlatan literar!“.

Serafim Ciorovici fonfăi:

— Tunde-o mai repede de-aici!

Vladimir ţîfni din nou :

— Eşti un căcat! N-ai să reuşeşti nimic în viaţa asta ! Ai să rămîi celebru doar pentru faptul că m-ai plagiat pe mine într-o vreme cînd poeziile pe care tu le scriai erau de o mie de ori mai bune. Cum să furi nişte versuri neghioabe? Adevăraţii plagiatori îşi însuşesc texte de calitate, nu texte mediocre. Să zicem, un Shakespeare sau un Tolstoi. Ei scormonesc arhivele, nu-şi adjudecă nişte texte proaspăt publicate. Astăzi apare publicaţia şi astăzi le fură. Aşa ceva nu face un plastograf care se respectă. Eşti un căcat. Ar trebui să te retragi la o mănăstire sau să te arunci sub un tren.

Vladimir îmi smulse pixul din mînă şi îl aruncă sub pat, caietul îl rupse în bucăţi mărunte şi le aruncă în aer, iar foaia pe care scriam încercă să mi-o bage în gură. Atunci am sărit în picioare şi am înşfăcat teul şi, cu ghioaga aia de lemn, am început să scriu pe zăpada care pătrundea prin fereastra spartă de gloanţe. Scriam pe zăpada aia care se aşternea pe duşumea, înnegrind-o, iar Vladimir, Constantin, Nadejda Filipovna şi Serafim Ciorovici mergeau în urma mea şi ştergeau tot ce scriam. Continuam însă să scriu, mînuind cu greu băţul ăla lung. Scrijeleam alte si alte cuvinte pe zăpada care creştea în odaie. Vladimir venea în urma mea şi îmi ştergea toate cuvintele inscripţionate în omăt, dar eu scriam mai departe, scriam un poem despre Georgiana, despre mine, un poem despre viaţa asta ciudată care m-a paraşutat tocmai în inima Caucazului, scriam un poem despre cîinele meu din copilărie ce mă însoţea peste tot, inclusiv la internat, scriam un poem despre greşeli, păcate, deznădejde şi salvare, scriam un poem despre boală şi despre moartea tatălui meu într-un azil de bătrîni din Bender, despre speranţă, despre bunica mea, care murise pînă a mă face de băcănie în tot Chişinăul, despre faptul că nu ştiu ce caut în această lume, că nu ştiu unde voi fi mîine şi, din nou, despre Georgiana, iar Vladimir, Nadejda Filipovna, Slavutici şi Serafim Ciorovici răzuiau tot ce scriam, aşa încît din poemul meu

nu mai rămăsese nici măcar un singur cuvînt. Cu toate acestea, eram mai mult decît fericit. Cu un zîmbet uriaş pe buze, am luat-o de la capăt şi am început să scriu un nou poem şi, cînd m-am aplecat deasupra zăpezii ca să desenez un nou cuvînt, brusc, Vladimir, Nadejda Filipovna, Slavutici şi Serafim Ciorovici, toţi deodată, au tăbărît asupra mea, răsturnîndu-mă la podea. Şi atunci Giokar a deschis din nou uşa şi a apăsat pe trăgaciul kalaşnikovului, doborîndu-i la pămînt. M-am ridicat de pe duşumea, am păşit peste cadavrele însîngerate, mi-am cules pixul de sub pat, am luat alt caiet şi am început din nou să scriu, cu fălcile încleştate, cumva adîncit în mine însumi ca într-o mină de cărbuni, vorba unui poet celebru. în curte continuau să răsune împuşcături si să se audă tot felul de răcnete neomeneşti, iar eu încercam să le ignor, scriind de parcă nu m-aş fi aflat într-o odaie cu geamurile sfărîmate de gloanţe, ci într-o pensiune din munţi. Scriam cu însufleţire, de parcă de asta depindea instaurarea liniştii în oraş. Giokar stătea în faţa uşii ca să nu mă deranjeze nimeni, iar eu scriam cu o încrîncenare de nedescris, de parcă aş fi stat în scaunul unui dentist şi medicul mi-ar fi bortelit măselele. Cam peste vreun sfert de oră am terminat de scris poezia şi, cît ai plesni din bici, o rafală de vînt mi-o smulse din mîini şi o aruncă în stradă.

Am scos de sub pat geamantanul meu, burduşit cu versuri, l-am desfăcut şi am răsturnat conţinutul în mijlocul camerei. Toate poeziile pe care le scrisesem de-a lungul vieţii s-au înşirat la picioarele mele. Le-am clădit teancuri în jurul meu, formînd un cerc gros şi solid. Eram înconjurat din toate părţile de poeziile mele, de parcă visul meu de-a construi o cetate din cuvinte se realizase. într-adevăr, era înaltă. îmi ajungea pînă la umeri. Deci m-aş fi putut ascunde lejer în mijlocul ei de toată nebunia aia din oraş. Stăteam în mijlocul poeziilor mele, adică, în mod normal, eram la dos. Totuşi, mi-am scos bricheta din buzunar şi am aprins-o. Cu flacăra aia pîlpîindă în mînă, m-am rotit în jurul meu ca acele unui ceas. Mă simţeam ca nu ştiu ce personaj din romanul lui Mateiu Caragiale *Craii de Curtea-Veche.* Mă învîrteam înnebunit. Hîrtiile se aprindeau încet, dar sigur, pînă cînd, deodată, pălălaia izbucni. Pojarul se dezlănţui cu sălbăticie. Limbi fierbinţi se ridicau spre tavan. Guri de foc muşcau din lustrele de deasupra. Fălcile pojarului trosneau de plăcere. Eram împresurat de un crug gros de flăcări. Eram în centrul pojarului. Eram buricul unui univers cuprins de pălălaie. Ţopăiam de bucurie, privind cum ard poeziile pe care le scrisesem de-a lungul atîtor nopţi nedormite, pe terasa de la gară, în parcuri sau în săli de lectură pustii. Asta mă bucura la nebunie. Mă bucura

chiar mai tare decît atunci cînd le scrisesem. Treptat, crugul de flăcări se transformă într-un brîu de cenuşă, iar eu am simţit o uriaşă eliberare, de parcă aş fi dat jos de pe umeri un sac de ciment de cincizeci de kilograme sau, în sfîrşit, aş fi ieşit, după cîteva ore bune de spaimă şi deznădejde, dintr-un lift blocat între etaje, într-o casă părăsită. Chiar în momentul în care poeziile mele se făcuseră scrum, pe coridor răsună o împuşcătură, al cărei ecou mi se înşurubă în creier. Aproape fără să vreau, mi-am răsucit gîtul spre uşă şi l-am văzut pe Giokar prăbu- şindu-se la podea şi am mai văzut că glontele îl nimerise exact în mijlocul pieptului, din care ţîşnea o niagară de sînge. Giokar, care stătuse de planton în faţa camerei unui discipol al lui Şota ca eu să pot scrie netulburat de nimeni, se prăvălise la podea. L-am luat în braţe, tremurînd de frică şi plîngînd în hohote, dîndu-mi seama că fără Giokar voi fi un om terminat. Apoi, brusc, îmi veni un gînd absurd, că dacă acum, imediat, voi începe să scriu o poezie despre prietenul meu împuşcat, atunci Giokar va redeschide ochii. Pînă să-mi aud următoarea bătaie a inimii, am început să scriu. Cu o mînă scriam, iar cu cealaltă îi strîngeam degetele îngheţate si neînsufleţite. Scriam, nu ştiu cum, cu mînie, cu îndîrjire, încordat la maximum, cu dinţii încleştaţi, scriam ca pe ace, sperînd totuşi ca poezia mea să-l trezească la viaţă pe Giokar.

Scriam cu o viteză foarte mare, scriam tot ce ştiam despre prietenul meu, scriam despre Caucaz şi despre Cecenia, scriam despre frumuseţea sălbatică a călătorilor care escaladează munţii, scriam despre Georgia şi despre corpul nevăzut al dragostei, cum ar zice Gheorghe Crăciun sau altcineva, scriam despre farmecul acestei existenţe pe care nu o puteam înţelege, scriam despre mine, scriam ca să nu urlu, scriam ca să nu mă bat cu pumnii în cap, scriam ca să sper, scriam ca să cred, scriam fără să ştiu exact ce scriam, scriam sperînd din tot sufletul că, atunci cînd voi ajunge la capătul de jos al foii şi voi pune ultimul punct, Giokar se va ridica în picioare şi va merge singur. Exact aşa se şi întâmplă: cînd am terminat poemul, Giokar şi-a revenit, căci altfel cum ar fi putut cecenul să se arunce peste mine să mă salveze atunci cînd cîţiva studenţi bărboşi au deschis uşa şi au început să tragă cu kalaşnikovurile lor fumegînde ?

Cineva mă bătea pe umăr. Am deschis, speriat, ochii şi l-am văzut în faţa mea pe Şota.

Bătrînul îmi făcu semn să-l urmez şi am părăsit încăperea aceea înecată în fum şi paradită de gloanţe, uluit că trupul neînsufleţit al lui Giokar nu se afla nicăieri, ca şi cum nu ar fi murit şi nu ar fi zăcut fără viaţă la podea, chiar în faţa mea.

30

S-au tupilat în dosul unui bloc cu patru etaje, în stînga unei gunoişti uriaşe unde fuseseră aruncate drapele roşii, cravate de pionieri, carnete de membru de partid, portrete ale lui Lenin şi ale lui Stalin, panouri de onoare, portrete ale eroilor muncii socialiste şi alte lucruri care ţineau de Uniunea Sovietică, adică de o ţară care deja nu mai exista. Cînd rafalele kalaşnikovurilor au amuţit, au luat-o la fugă spre o chiţimie scorojită şi nu s-au oprit din alergat decît atunci cînd s-au aruncat pe burtă în spatele ei. Apoi au sprintat spre un bloc patinat. Au deschis o uşă scrijelită de gloanţe şi au pătruns în imobil, iar Şota a dat la o parte un capac de fier ascuns sub un covor şi au coborît într-un subsol întunecos, unde s-au tîrît pe burtă o habă de vreme pe sub tot felul de ţevării ruginite. Cînd au ajuns în nişte hrube spaţioase şi oarecum curate, s-au ridicat în picioare. în timp ce mergea în urma lui Şota, Angelo îşi aminti de un roman al lui Vladimir Beşleagă în

care acesta povestea că asemenea hrube există şi la Chişinău şi că acestea au fost construite în timpul războiului rece, ca

guvernanţii comunişti sau scriitorii poporului să aibă unde să se ascundă în cazul în care americanii ar fi aruncat bombe atomice asupra Chişinăului. Leo Ivăneţ, un mare cunoscător al prozei lui Vladimir Beşleagă, coborîse în subteranele din Chişinău exact în timpul unui miting din faţa Sovietului Suprem şi jos, sub pămînt, a descoperit terasa unei cafenele, cu scaune şi mese albe, la care stăteau preşedintele Sovietului Suprem şi o grămadă de secretari ai Comitetului Central al Partidului, chefuind în toată legea, fără să le pese de ceea ce se întîmpla sus, iar deasupra acelei terase se întindea parcul Puşkin, unde Angelo îngroşa rîndurile protestatarilor care le cereau demisia. Aceştia au coborît în hrube cînd a început mitingul şi s-au întors la suprafaţă cînd s-a terminat, iar Leo Ivăneţ îi zicea că o situaţie asemănătoare a mai întîlnit doar în proza lui Cărtărescu. Cu cît înaintau mai mult pe sub pămînt, cu atît mai tare îl năpădeau amintirile. Angelo îşi aminti pe neaşteptate că şi sub şcoala-internat din Bender existau asemenea refugii atomice, în care aveau de toate: paturi de dormit, televizor, aragaz sau bănci şcolare, şi îşi mai aminti că în mijlocul fiecărei clase exista cîte un capac de fier pe care învăţătorii îl dădeau deoparte şi coborau într-o altă şcoală, care semăna leit cu cea de la suprafaţă. Cînd a venit Andropov la putere, toată lumea era sigură

că din clipă în clipă se va declanşa un pustiitor război nuclear. O frică şi o isterie colectivă îi cuprinseră pe toţi. Cel mai tare se temeau învăţătorii, mai dihai decît elevii, şi unele lecţii le făceau cu măştile de oxigen pe faţă sau coborau sub pămînt, unde ţineau orele de geografie sau de literatură sovietică moldovenească. Teama se cuibărise atît de adînc în fiecare profesor si elev, încît uneori dormeau în dormitorul lor de sub pămînt, temîndu-se ca americanii să nu le bombardeze oraşul chiar în noaptea respectivă. La un moment dat, Şota deschise un alt capac şi au urcat la suprafaţă pe o scăriţă de fier. Angelo răsuflă uşurat cînd simţi din nou asfaltul încins sub picioare şi cînd văzu că focurile de armă mai fulgerau doar spre marginea oraşului. De acest lucru se bucura şi mulţimea de oameni care se refugiaseră din Abhazia şi Osetia de Sud, iar acum intrau în Tbilisi, sau puhoiul care părăsea oraşul: erau mii de georgieni, armeni, ruşi, ucraineni, azeri, abhazieni, osetini, sute de femei cu copii mici în braţe, zeci de femei gravide şi o droaie de bătrîni ciocănind cu cîrjele în asfaltul scobit de explozii sau trăgînd istoviţi genţi uriaşe după ei. Unii soseau, iar alţii plecau, dar cu toţii erau la fel de deznădăjduiţi şi de obosiţi. Coloana refugiaţilor se întindea pe o distanţă de vreun kilometru şi ceva. Erau mii de oameni care se refugiau în Tbilisi sau care plecau din Tbilisi, iar printre ei îi văzu şi pe

Valentina Ivanovna Brovkina, însoţită de soţul ei mătăhălos, care într-o noapte, împreună cu soldaţii săi, îi încercuiseră pe grevişti într-o piaţă din centrul oraşului, strigînd *Agoni.* Tovarăşul Brovkin se uita cu suspiciune şi cu ciudă la bărbaţii care mărşăluiau alături de soţia sa. Angelo şi Şota s-au amestecat o vreme printre refugiaţi, apoi Şota l-a smuls din mijlocul acestora si l-a împins într-un bar. Angelo a intrat, dar, cînd s-a uitat înapoi, Şota nu mai era nicăieri. A coborît scările exact în momentul cînd automatele au început să răpăie din nou. A înţepenit în mijlocul barului, nestiind ce să facă si unde să se ducă. După ce-si roti ochii în jur, realiză de ce Şota îl adusese anume acolo. Pentru că în acel bar se refugiaseră toţi prietenii lui. Acestia stăteau ciucure în jurul unei mese încărcate cu sticle goale. Stăteau unii lîngă alţii, albi la faţă de frică si încercînd cu orice preţ să se îmbete, ca să uite ce se întîmpla în oras. Dar, oricît de piliţi ar fi fost, fireste că au înţeles imediat cine se bălăngănea în faţa lor si s-au aruncat asupra lui să-l îmbrăţişeze si să-l pupe. Cea mai contrariată era Georgiana. Ea se holba nedumerită la Angelo, neînţe- legînd cum de acesta i-a luat cu mîna toate poftele sexuale nesăţioase care-i hărţuiseră pînă atunci trupul, căci, pînă a se încarna Angelo în faţa ei, toţi bărbaţii din bar i se păreau a fi leit tatăl ei mort, de parcă s-ar fi multiplicat în zeci de exemplare

masculine, iar acest lucru îi stîrnise simţurile si-i încinsese carnea, aţîţîndu-i o zguduitoare dorinţă sexuală, care o împingea să se culce cu toţi bărbaţii ce se aflau în acel moment în bar. O poftă sexuală vulcanică o îmbrîncea să-si scoată rochia si să se culce pe dusumeaua din mijlocul barului cu toţi masculii care se chinuiau să se facă tufă, doar ca să uite că tatăl ei nu mai e în viaţă. O asemenea dorinţă sexuală nu mai simţise niciodată în viaţa ei. Era o dorinţă de care-i era rusine, dar căreia nu i se putea împotrivi. Era un fel de pălălaie care-i pîrjolea minţile si, dacă nu s-ar fi ivit în acel moment Angelo în bar, probabil că acum s-ar fi tăvălit goală la picioarele bărbaţilor euforizaţi din local. Dar, îndată ce-l văzu pe Angelo, cineva îi luă un văl de pe ochi si toată pofta aia sexuală de proporţii cosmice se stinse, pînă cînd nu mai rămase nimic din ea, de parcă nici nu ar fi avut-o vreodată. Georgiana se zgîia mirată la Angelo. Cum de tipul ăsta sters, pe care nu dăduse doi bani pînă atunci, putea avea o acţiune atît de miraculoasă asupra ei? Georgiana nu-si putea explica acest lucru. Ştia însă că nu trebuia să-l scape. De aceea, îl apucă de braţ si-l aseză lîngă ea, spre stupoarea lui Enrico si a lui Che Guevara, care nu pricepeau cum de o fată atît de frumoasă stătea lîngă o sluţitură ca Angelo. Fu însă destul ca Angelo să meargă la budă si să nu-l vadă cîteva clipe ca dorinţa aia sexuală s-o

cuprindă din nou. De data aceasta cu o forţă si mai pîrjolitoare. Georgiana alergă după Angelo la toaletă, deschise usa cabinei unde poetul se refugiase să scrie o nouă poezie, căreia, îndată după ce a scris-o, îi dădu foc. Revăzîndu-l, toată foamea sexuală incomensurabilă ce-o ardea pe dinăuntru o părăsi imediat.

în bar dădu buzna Iulius si toată lumea îl întîmpină cu urale. Iulius scoase din buzunar un teanc de ruble si le aruncă în sus. Traversa încăperea si arunca bancnote de zece ruble în aer. Hîrtiile alea foşnitoare se lipeau de podea si zeci de bărbaţi se tîrau în patru labe în urma lui Iulius, strîngînd rublele de pe jos.

Apoi Iulius îl văzu pe Enrico si îl îmbrăţişa. După care s-au aşezat la masă, alături de Bahredin şi Navruz, şi au început să bea coniac.

Peste cîteva minute în bar năvăli şi Vladimir. Se apropie în fugă de Angelo şi-i dădu un plic. I-l dădu şi se aşeză la masă, umplîndu-şi un pahar cu coniac, iar Angelo îl deschise înfrigurat. Era o declaraţie autentificată la notar precum că adevăratul autor al epigramei cu scandal nu e el, ci Angelo. în declaraţia aia ştampilată, Vladimir povestea că greşeala e a lui că la data cutare, în revista cutare, catrenul respectiv a apărut cu numele său. Deci Vladimir ştiuse ce făcuse el cîndva ? Oare nu din această cauză venise la Tbilisi? - se întrebă Angelo, apoi scoase

o brichetă din buzunar şi dădu foc hîrtiilor pe care i le înmînase Vladimir.

în clipa în care declaraţia lui Vladimir se transformă într-un pumn de cenuşă, în bar năvăli un actor împopoţonat în nişte haine de măscărici, care-i rugă pe chelneri să-i toarne mai repede un pahar cu vin, fiindcă atît de tare vrea să bea ceva, încît îi crapă măseaua.

— Daţi-mi mai iute un pahar de Ogaleşi, le zise el alertat, ca să nu scap următoarea mea mizanscenă din *Regele Lear,* pe care îl jucăm pentru refugiaţii din Abhazia şi Osetia de Sud, iar după ce-l goli, mai ceru un pahar şi pe urmă încă unul.

în timp ce Georgiana şi Angelo se aşezau la masă, în bar s-au rostogolit directorul teatrului şi regizorul spectacolului, care au căzut în genunchi în faţa actorului, implorîndu-l să nu mai bea atâta si să se întoarcă pe scenă, căci fără el nu pot începe actul al doilea.

Doar după ce directorul teatrului a scos un pistol din buzunar actorul s-a ridicat în picioare si a ieşit din local.

După ce acest ciudat alai teatral plecă, în bar dădu buzna un neamţ care venise în Gruzia s-o vadă jucînd pe Dinamo Tbilisi. Se aşeză cu o bere în mînă la masa lui Enrico, Che Guevara şi Vladimir, singurii care mai înţelegeau ceva la ora aia, şi li se plînse că, deocamdată, norocul îl cam ocolise, căci, cel puţin pînă acum, fuseseră

amînate toate meciurile echipei Dinamo Tbilisi.

— Oricum, însă, continuă neamţul, n-am să plec din Georgia pînă n-am s-o văd la treabă pe Dinamo Tbilisi.

Şi, în timp ce neamţul se bătea cu halba în piept, Che Guevara îi subtiliză, telpiz, portmoneul din buzunarul de la spate, după care încercă s-o şteargă furtiv din bar. Cînd era deja aproape de ieşire, călcă pe o coajă de banană, se dezechilibră şi se răsturnă pe spate. Căzînd, din buzunar i se scurseră un şomoiog de chei, portmoneul microbistului din Bonn şi o foaie scrisă îngrijit şi citeţ. Toate se rostogoliră sub masă. Angelo îl ajută să se ridice în picioare şi îl aşeză înapoi pe scaunul pe care stătuse toată seara. Mai culese de jos şomoiogul de chei, portmoneul neamţului şi hîrtia scrisă cu acribie. Fără să vrea, îşi aruncă ochii pe foaie, neştiind că şi Che Guevara face literatură.

Ah, iată de ce venea pe la cenaclul lui Efim Iosifici, pentru că şi el scrie! Se scremu să-şi aducă aminte dacă a citit vreodată la cenaclul de la Filologia din Chişinău. Che Guevara nu vorbea niciodată si stătea în ultimul rînd, notîndu-şi nu ştiu ce într-un caiet. Ultima oară îl văzuse la o întîlnire cu poeţii Ion Ceban şi Ivan Mocanu, care erau celebri în mediul literar prin faptul că, deşi soţiile lor erau surori, ei erau certaţi de vreo treizeci de ani şi tot de vreo trei decenii nu mai schimbaseră nici o vorbă unul cu altul. Culmea era însă alta, că nimeni nu-şi mai

amintea pricina sfezii. Ei bine, da, Che Guevara nu a scos nici un cuvînt nici la acea şedinţă la care cei doi iluştri condeieri le-au tras mîţa pe spinare junilor poeţi ce foloseau neologisme în textele lor, scriau cu grafie latină şi utilizau cuvîntul *român,* ca peste un an sau doi să-i vadă pe aceiaşi Ion Ceban şi Ivan Mocanu în fruntea mişcărilor populare din Chişinău, cerînd revenirea la alfabetul latin şi recunoaşterea faptului că adevărata denumire a limbii moldoveneşti este limba română.

Da, pe Che Guevara îl văzuse pentru ultima oară la cenaclul lui Efim Iosifici, iar pentru prima oară în bucătăria patriarhului realismului socialist, cu ochii nedormiţi şi cu faţa trasă.

Angelo se holba la Che Guevara şi se întreba dacă el chiar face literatură.

însă, pe măsură ce citea, gura i se pungea tot mai mult. Foaia aia nu avea nici o legătură cu poezia sau proza sau cu vreun alt gen literar, ci era, nici mai mult, nici mai puţin, o sicofantie la kaghebe, iar printre cei denunţaţi era şi el, alături de Georgiana, Enrico, Vladimir şi alţi moldoveni din Tbilisi. Pe cînd ceilalţi erau acuzaţi de simpatii româneşti, Vladimir
era învinuit că dezertase din armata sovietică si că era mai periculos decît un sicar. Totuşi, cel mai sifonat ieşea el, despre care Che Guevara povestea cu lux de amănunte cum se masturbase în cămin, în văzul lumii. Nu ştia că acesta umblă cu pantahuza la Securitate. îl

privea chiondorîş, amintindu-şi de ultima ceartă dintre Enrico şi Che Guevara, cînd primul îi reproşase celuilalt că e un mancurt nenorocit. Se pare că Enrico ştia el ce ştia! Se pare că Enrico avusese dreptate cînd îi zisese că Che Guevara e un tip uns cu toate alifiile şi foarte alunecos, de care ar fi bine să se ţină cît mai departe, că cine ştie ce-i poate măgarul. Da, atunci Angelo îl luase la vale, reproşîndu-i că-i prea suspicios şi că face din ţînţar armăsar, văzînd peste tot pisici negre, inclusiv în întuneric. Dar acum înclina să-i dea dreptate. Cu foaia aia într-o mînă şi cu cheile şi portmoneul în cealaltă, Angelo se apropie de masa la care stătea, blegoşat şi posmăgit, Che Guevara. Trînti cheile şi portmoneul pe masă, iar hîrtia i-o flutură în faţă, fără a-i reproşa însă nimic, cu toate că tînărul înţelesese prea bine semnificaţia sibilică a gestului său şi îi căzuse nasul, aşteptînd să urmeze tot ce poate fi mai rău, adică aşteptînd ca Angelo să se urce pe un scaun, să ceară să se facă linişte, că are să le comunice ceva foarte important, după care să-i anunţe cu o voce bubuitoare că, în sfîrşit, a dat de urma celui ce-i turna la Securitate, ,,E Che Guevara!“, şi toată lumea să-şi bolovănească ochii asupra acestuia. Să se repeadă la el şi să-i ceară, cu nişte voci metalice şi sifilitice, să recunoască de cînd îi toarnă la kaghebe. Apoi să-i dea peste nas aşa cum scrie la carte. Probabil că aşa s-ar fi întîmplat dacă Angelo ar fi făcut publică noua sa

descoperire, dar el băgă foaia în buzunar, păstrînd doar pentru sine ceea ce aflase absolut întîmplător. Se aşeză, tăcut, în faţa lui Che Guevara şi îl scană cu nişte priviri de gheaţă, încît acesta se făcu mic de tot şi toată seara vorbi cu limba amorţită, făcînd naveta între bar şi masă cu noi şi noi sticle de bere, vin sau coniac în braţe. Şi, cînd Angelo voia să fumeze o ţigară, era primul care-i întindea pachetul, iar cînd Angelo îşi golea paharul Che Guevara avea grijă să i-l umple la loc. Umbla în jurul lui Angelo mai ceva ca o periuţă, doar temenele încă nu începuse să facă. Pînă cînd Angelo, scîrbit, flutură denunţul deasupra mesei şi îi dădu foc. Acesta se făcu scrum exact în momentul cînd în bar săriră trei tipi înarmaţi cu cîte un pistol automat kalaşnikov şi cu megafoane în mîini şi îi luară ostatici. Doi dintre ei se plimbau încruntaţi prin local cu degetele lipite de trăgaci, iar al treilea crăpă uşa şi urlă în megafon că o să-i împuşte pe toţi chefliii din bar în cazul în care cei de afară n-or să-i elibereze tovarăşii. Cei doi tipi înarmaţi se trambalau prin bar şi Angelo, lungit pe burtă sub masă, nu putea pricepe dacă sînt cu Gamsahurdia sau contra lui. ,,E oare chiar aşa de important cine o să mă împuşte?“, se întrebă Angelo. Dar, spre surprinderea sa şi a celorlalţi cheflii, indivizii hirsuţi şi nespălaţi le făcuseră semn să se ridice de pe duşumea şi să continue să bea mai departe. Şi lumea se puse zdravăn pe băut, cu excepţia neamţului, care,

după ce descoperi că-i lipseşte portmoneul, în care, pe lîngă bani, mai păstra si actele, se lăsă în patru labe si începu să-l caute pe sub masă. în acest timp, uşa se izbi din nou de perete si un grup de studenţi înarmaţi îi puseră pe fugă pe cei trei soldaţi, înfigînd în mijlocul barului drapelul gărzii naţionale. Cu toate astea, barul continua să funcţioneze ca mai înainte. Lumea se opintea din răsputeri să se facă muci, dar nu reuşea si basta. Cînd Angelo se prăbuşi sforăind cu capul pe masă, Che Guevara îşi ridică nasul şi se furişă în budă, de unde se strecură, prin oberliht, în stradă, după care o luă la sănătoasa. După ce a spălat putina, barul a fost ocupat de nişte tipi mătăhăloşi, cu nişte căutături veninoase şi războinice, care şi-au îndreptat automatele către cei ce chefuiau în bar şi au apăsat pe trăgaci. Gloanţele au prins să şuiere în aer, spărgînd becurile din bar, sticlele şi paharele de pe mese şi provocînd o adevărată isterie şi îmbulzeală. Toţi fugeau în toate părţile, înghesuindu-se spre uşa din spate sau strecurîndu-se pe ferestre. Georgiana, Angelo, Bahredin, Iulius şi neamţul, fericit că, pînă la urmă, îşi găsise portmoneul printre uiagele de pe masă, fugeau prin bucătărie. în bar mai rămăseseră doar Enrico şi Vladimir, întinşi pe burtă sub masă, fiindu-le frică să ridice capul. Şi, cu toate că peste o jumătate de oră în bar se înscăună o tihnă absolută, tot le mai era teamă să salte bărbia şi să afle de ce, brusc, se lăsase

o linişte atît de adîncă. Cînd, în sfîrşit, Enrico îşi făcu un pic de curaj şi îşi roti privirile în jur, nu mai văzu nici urmă de soldaţi sau de cheflii, exceptîndu-i pe chelneri şi pe Vladimir, singurul om din Tbilisi care ştia că mama sa era kaghebistă si care, la un moment dat, îl ameninţase că-l va da în vileag dacă nu-l lasă să doarmă la el peste noapte. Vladimir stătea cu capul în palme, iar chelnerii instalau becuri în tavan, măturau cioburile de pe jos şi îşi scuturau pantalonii de praf, aşteptînd să apară alţi clienţi. Deodată, Vladimir îşi smuci capul în sus. Privirea îi alergă spre uşă şi înlemni văzînd în prag un miliţian burduhănos: „Dumnezeule, ăsta a venit după mine! M-a găsit pînă şi aici! Dumnezeule, de data asta probabil o să mă prindă“. Şi o zbughi din loc, lăsîndu-l mască pe Enrico, care încă stătea întins pe burtă şi se uita mirat spre uşă, neînţelegînd de cine şi de ce fuge Vladimir, din moment ce în pragul cafenelei nu era absolut nimeni. Enrico se gîndi că, probabil, Vladimir pur şi simplu a luat-o pe arătură. Totuşi, se holbă mai atent pe fereastră şi i se păru că Vladimir nu era singur. Da, într-adevăr, nu era singur. Alături de el era Iulia. Efectiv, îi îngheţară ochii în cap şi gîndurile îi alergau bezmetice prin minte, tamponîndu-se unele de altele. Nu mai ştia ce să creadă. îşi bulbucă ochii, privind năuc pe fereastră. Deci Iulia venise la Tbilisi? Dar pentru ce? Ca să-şi ajute fratele ? Cum însă l-ar fi putut ajuta ea pe Vladimir ? Preţ de cîteva

clipe, a avut impresia că şi Iulia îl văzuse, căci încetini paşii şi începu să-şi descheie nasturii de la rochie. Dar Vladimir a tras-o de mînă şi cei doi s-au topit pe străzile întortocheate ale oraşului, fugind de un miliţian pe care doar ei îl vedeau, nu însă şi Enrico.

31

Cînd am tras-o pe Georgiana într-un autobuz sulfu- riu, în piept îmi bateau patruzeci de inimi. M-am aşezat lîngă fereastra, cuprins de o nelinişte sîcîitoare. Dar, la fel de repede cum îmi încolţise în minte, tot aşa de fulgerător m-a lăsat în pace. Durase nici cît te-ai mînji la un ochi. Teama că Georgiana ar putea să mă abandoneze la prima staţie se pulveriză în aer ca o hîrtie putredă. Cu cît autobuzul se împlînta mai adînc în oraş, cu atît creştea siguranţa mea că fata aia tulburător de frumoasă nu va încerca să-mi răsucească cuţitul în burtă şi să spele putina. Ea stătea lîngă mine şi surîdea. Nu, n-o ţineam de mînă şi nu-mi lăsasem capul pe umărul ei. Nu, pînă acum n-o atinsesem niciodată. Dar nici nu voiam să-i ating mîinile sau faţa. îmi era destul că era alături de mine.

Apoi mi-a atras atenţia un bătrîn înalt şi uscăţiv, cu nişte ochi spălăciţi, care a urcat, cu spinarea ţeapănă, în una dintre staţiile alea aglomerate din preajma bazarului. Fără să se

uite la nimeni, s-a aşezat pe scaunul de lîngă uşă. Bătrînul sfoiegit se holba doar în faţa sa, de parcă nu ar mai fi fost şi alţi călători în

acel autobuz obosit. Pe genunchi ţinea cîţiva peşti congelaţi, înveliţi neglijent în ziarul *Pravda.* Peştii începuseră să se dezgheţe, diluînd un titlu ţipător, spaţiat cu litere măşcate pe prima pagină: „în urma încheierii convenţiei de la Belovejsk, începînd cu 8 decembrie 1991, Uniunea Sovietică nu mai există“. Priveliştea peştilor care se dezgheţau era de-a dreptul fascinantă! Nu-mi mai puteam dezlipi ochii de la ea, încercînd să nu scap nici un detaliu din acel spectacol deşănţat. Picăturile de apă se izbeau de podeaua autobuzului, formînd o băltoacă îngălată chiar la picioarele bătrînului înţepenit în scaun. Ziarul se înmuiase cu totul şi literele pluteau în toate părţile. Peştii răspîndeau în jur o adevărată putoare, ceea ce nu putea însemna decît un singur lucru: că bătrînul fusese dus de nas şi sfîrnarul îi băgase pe gît nişte peşti stricaţi, aflaţi într-o avansată stare de putrefacţie, dar nu neapărat acest lucru mă şocă, ci lipsa de reacţie a celorlalţi bătrîni din autobuz, care nu crîcneau, ca de obicei, că, la o adică, ce-i cu duhoarea asta insuportabilă ? Mă miram că nici unuia dintre ei încă nu începuse să-i tremure nasul. Toţi erau foarte calmi şi foarte tăcuţi.

Bine, bătrînii ca bătrînii, dar de ce posesorul acestor peşti stricaţi era aşa de calm şi de miserupist? De ce dracului nu făcea tărăboi, că „uite, dragă, ce zile am ajuns, să mă

pungăşească un ţopîrlan nenorocit“ sau să zbiere: „Vînzătorii de astăzi sînt nişte şnapani, doar chilipirul îi interesează şi nimic mai mult, să-mi radeţi mustaţa dacă mint, îţi zîmbesc dulce pînă se văd cu banii tăi în buzunar, după care n-ai decît să te otrăveşti în voie si să chemi ambulanţa ca să te care la spital, sigur, în cazul cînd va avea benzină să vină“ şi aşa mai departe. Dar, deşi era o victimă evidentă, bătrînul era de un calm olimpian. Totuşi, cu fiecare secundă care trecea, pantalonii săi, croiţi dintr-o stofă foarte scumpă, îşi pierdeau tot mai mult din farmecul iniţial. îl scrutam cu coada ochiului şi mă întrebam de ce dracului nu face nimic ca să-şi salveze pantalonii. De ce nu se ridică în picioare şi de ce nu se scutură de zoaia slobozită de peşti ? Sau de ce nu pune peştii pe podea, pentru ca zeama puturoasă să nu-i mai feştelească pantalonii? Dezgheţarea neaşteptată a peştilor şi umezirea ziarului îi jegoşiseră rău de tot pantalonii, spoindu-i cu culoare tipografică şi cu o zeamă galbenă, încît m-aş fi mirat să-i mai poarte după aceea, dar, cu toate astea, bătrînul stătea ţeapăn pe scaun, cu ochii ficşi, uitîndu-se ţintă în faţa sa, de parcă nu lui i s-ar fi întîmplat toate aceste lucruri, ci altcuiva. Dumnezeule, oare de ce nu aruncă peştii ăia alteraţi pe geam?

înainte de a coborî din autobuz, aerul devenise de-a dreptul irespirabil, iar pantalonii

bătrînului înmărmurit pe scaun îşi pierduseră definitiv frumuseţea şi eleganţa de altădată, semănînd mai degrabă cu pantalonii unui pleşcar. Ne-am făcut loc spre uşa din mijloc, căci cea din faţă se deschidea doar pentru ştabi. Din ziarul în care bătrînul îşi învelise peştii nu mai rămăseseră decît nişte fîşii incolore. Brusc, acesta s-a întors în direcţia noastră şi ochii săi mi s-au părut şi mai absenţi decît în clipa cînd urcase în autobuz, ţinînd în braţe cei cinci-şase peşti îngheţaţi. Autobuzul a frînat si ne-a scurs în staţie. Ne petreceau zeci de uitături bănuitoare ce ne condamnau pentru nişte fapte pe care nu le comiseserăm niciodată. Apoi autobuzul a demarat în trombă, plecînd cu bătrîneii ăia fistichii şi pricăjiţi care, în continuare, se sfredeleau cu suspiciune unii pe alţii. Autobuzul s-a topit în burta oraşului, dar nu şi duhoarea aia de peşte stricat care încă ne înţepa nările.

Apoi au început să răsune alte şi alte împuşcături şi noi am rupt-o din loc.

32

Georgiana si Angelo alergau ţinîndu-se de mînă. Alergau spre rîul din vale. Fugeau pe nişte străzi lăturalnice. Fugeau lipiţi unul de altul, despicînd şirurile convulsive de bărbaţi si femei care părăseau oraşul sau coloanele prăfuite de refugiaţi din Abhazia şi Osetia de Sud ce intrau în Tbilisi. S-au chircit la pămînt doar atunci cînd a început să se tragă la cîţiva paşi de ei, apoi au continuat să fugă. Naiba să ştie cine trăgea, dracu' să ştie în cine, dar gloanţele şuierau pe lîngă urechile lor, muşcînd din zidurile caselor pe care le lăsau în urmă. La un moment dat, fuga lor deveni de-a dreptul riscantă şi aberantă, aşa că Georgiana şi Angelo s-au dosit în spatele unei case roşii, cu draperiile trase, aşteptînd ca păcănitul automatelor să înceteze. Aşteptau cîteva minute de linişte ca să poată alerga mai departe spre căminul în care locuia Georgiana, dar ţăcănitul deveni şi mai furibund, aşa încît cei doi tineri se întinseră pe burtă, ascunzîndu-şi capetele în mîini. Se tupilaseră în spatele unei

case cu acoperiş roşu şi cu obloanele trase, fără să ştie că era casa Nadejdei Filipovna Ostroumnaia şi că dînsa

era acasă si pentru a zecea oară în acea zi spăla duşumeaua, cu toate că aceasta strălucea de curată ce era.

Iar după ce a terminat de frecat podeaua, s-a apucat, cu o cîrpă udă, să şteargă dulapurile, pervazurile, etajerele, mesele, scaunele, picioarele paturilor, plintele. Iar după ce a dus la bun sfîrşit şi treaba asta, s-a apucat să spele din nou, probabil tot pentru a zecea oară, vasele. Spăla pahar după pahar, lingură după lingură, furculiţă după furculiţă, cuţit după cuţit, farfurie după farfurie, oală după oală, cratiţă după cratiţă. După ce spălă şi ultima cratiţă, Nadejda Filipovna îşi roti privirile prin casă şi tot i se părea murdară, aşa că îşi promise ca peste o jumătate de oră s-o mai cureţe o dată. Acum însă trebuia să-i facă o injecţie cu magneziu în poponeaţă lui Soso, care continua să fie paralizat şi nu-şi putea mişca cele patru lăbuţe. După ce îl împunse cu seringa pe Soso şi îi ascultă scheunatul piţigăiat, Nadejda Filipovna îşi aminti că e seară şi ar trebui să-i dea de mîncare pisicii Valentinei Ivanovna. încălzi laptele şi îl turnă într-o strachină de lemn. Se aşeză pe colţul unui fotoliu, urmărind-o cu încîntare pe Suliko păpînd lăptic. Pe cînd pisica lingea fundul străchinii, se gîndi că Valentina Ivanovna e pur şi simplu o vacă. în primul rînd, pentru că plecase din Tbilisi şi, în al doilea rînd, pentru că plecase fără s-o anunţe, cu toate că

locuia în blocul de vizavi, aproape bot în bot cu ea. Nadejda Filipovna îi umplu din nou strachina lui Suliko, căreia îi plăcea la nebunie laptele, şi îşi aminti ce scîrboase fuseseră clipele alea cenuşii în care descoperise că familia Brovkina o uşchise din Tbilisi. Fireşte că aflase întîmplător. Aflase cu o zi înainte, cînd răpăitul gloanţelor amuţise. Nadejda Filipovna îşi aruncase un fîş pe ea şi se dusese la Valentina Ivanovna cu un urcior cu vin, ca să bea un pahar de sufletul soţului ei, tovarăşul colonel Dionisie Dionisievici Ostroumnîi, ucis cam cu o lună în urmă pe o stradă întunecoasă din oraşul Suhumi. Şi pentru că, după ce apăsă pe butonul soneriei, nimeni nu-i deschisese uşa, Nadejda Filipovna o descuiase singură, căci prietenia dintre cele două femei era atît de mare, încît făcuseră schimb de chei de la apartamentele în care locuiau. După ce pătrunsese înăuntru, Nadejda Filipovna se scursese pe podea, albă la faţă, scofîlcită şi descărnată, descoperind că apartamentul Valentinei Ivanovna era gol. Asta o zăpăci atît de tare pe Nadejda Filipovna, încît mai bine de jumătate de oră nu putu face nimic altceva decît să clipească neputincioasă din gene, neînţelegînd unde e mobila Valentinei Ivanovna. Trecu din sufragerie în dormitor şi peste tot descoperi acelaşi lucru: un apartament pustiu, gol, deşert. în apartamentul Valentinei Ivanovna nu mai era nici măcar un singur fotoliu

sau vreun divan, ceea ce putea însemna un singur lucru: că soţii Brovkin o tăiaseră din gară, fără să-şi ia rămas-bun de la Nadejda Filipovna şi fără să-i divulge intenţiile pe care le cloceau în minţile lor egoiste. Nadejda Filipovna trecea din cameră în cameră şi toate, dar absolut toate erau pustii. Doar în bucătărie găsi o pungă albă. O desfăcu şi în ea văzu îngrămădite toate cadourile pe care i le dăruise de-a lungul timpului Valentinei Ivanovna: două parfumuri Krasnaia Moskva, apă de colonie poloneză Bîti Mojet, un album despre Stalingrad, un samovar, un ceainic electric si toate fotografiile făcute de Nadejda Filipovna în care cele două surate stăteau îmbrăţişate în Piaţa Roşie, în faţa Kremlinului sau în incinta casei în care se născuse Volodea Ulianov. Descoperirea asta o răvăşi atît de tare pe Nadejda Filipovna, încît i se sui piperul la nas şi faţa îi deveni albă ca o sugativă. Nadejda Filipovna se îndoi că între ea şi Valentina Ivanovna fusese o prietenie adevărată. Avea impresia că tovarăşa Brovkina pur şi simplu îi mîncase şofranul. Dar gîndurile ei despre această nouă şi sîcîitoare dezamăgire fuseseră spulberate de miorlăitul unei pisici, care răzbătea din dulapul din bucătărie. Nadejda Filipovna deschisese uşa singurului dulap care mai rămăsese în apartamentul Valentinei Ivanovna şi în braţe îi sărise Suliko, pisica fostei sale prietene, pe care marcoava o uitase,

cărăbănindu-se în mare grabă, sau poate că o lăsase intenţionat în dulap, ca să scape de o grijă în plus şi să n-o încurce să fugă mai repede din Tbilisi. Oricum, pisica leşinată de foame o făcuse pe Valentina Ivanovna să decadă cu totul în ochii Nadejdei Filipovna, care, nu se ştie de ce, îşi aminti de o piesă a lui Cehov, pe care o văzuse cu vreo douăzeci de ani în urmă la un teatru din Moscova, dar al cărei titlu nu şi-l aducea aminte. O scărpina pe Suliko după urechi, zicîndu-şi că o să-i stoarcă lămîia în nas teleleicei ăleia iresponsabile, sigur, dacă o să mai aibă vreodată această ocazie, dar Nadejda Filipovna era sigură că o s-o aibă. Cu această hotărîre eroică în cap si cu pisica leşinată în braţe, ieşise, borînd, din apartamentul pustiu al familiei Brovkin. La timp, căci, imediat după ce trîntise uşa în urma sa, îşi făcuseră apariţia şi noii proprietari, cărîndu-şi mobila şi lucrurile. Nadejda Filipovna ieşise în curte şi aruncase cheia într-un coş de gunoi. Răpăitul gloanţelor o făcuse să se refugieze mai repede în casa ei. După ce o hrănise pe Suliko şi îşi astupase urechile cu vată, se apucase din nou să spele podeaua, cu toate că aceasta lucea ca o oglindă, dar Nadejdei Filipovna oricum nu i se părea îndeajuns de salubră. Cînd împinsese ligheanul spre mijlocul odăii, afară se întronă un moment de acalmie, la fel ca acum. Atunci Nadejda Filipovna izbucnise în hohote asurzitoare de

plîns. Acum se aşeză pe marginea jilţului şi o privi înduioşată pe Suliko păpînd deja a treia strachină de lapte.

Liniştea ce s-a pogorît i-a bucurat şi pe Angelo şi pe Georgiana, care au sărit în picioare, au ocolit casa Nadejdei Filipovna şi au luat-o la fugă spre căminul în care locuia fata. Amîndoi au rămas pur şi simplu perplecşi cînd, cam peste vreun ceas, leoarcă de sudoare şi respirînd din greu, s-au oprit în faţa căminului ei, cocoţat pe un repeziş. Au îngheţat în mijlocul unei mulţimi panicate, căci ceea ce le era dat să vadă întrecea orice imaginaţie. Căminul Georgianei ardea. Ardea la propriu, înfăşurat într-un nor negru de fum. Trosnea din toate încheieturile şi ameninţa, din clipă în clipă, să se prăbuşească ori să sară în aer. Pălălaia îngurgita uşile si ferestrele, iar limbile flăcărilor ţîşneau afară prin geamuri, încercînd să se caţăre spre acoperiş. Vâlvătaia muşca pereţii din toate părţile, aruncîndu-şi funiile groase pe beregata clădirii. Focul se înteţea, fiind gata să gîtuie blocul de şaisprezece etaje. Georgiana ţipă, sleită de puteri:

— Ăsta nu poate fi căminul meu!

Cu cît se uita mai mult la clădirea scheletică şi înnegrită de funingine, cu atît avea impresia că şi mintea ei ia foc şi se întrebă: „Şi acum unde naiba vom dormi la noapte?“. Deodată, creierul ei fu străpuns de sfredelul unei decizii

care nu mai suporta nici un fel de amînare: să pătrundă urgent în clădire şi să-şi salveze lucrurile. Georgiana l-a apucat pe Angelo de mînă şi amîndoi s-au strecurat în inima clădirii linse de flăcări, tuşind din greu. Se fofilau pe coridor spre camera Georgianei, tăind în două mulţimea de fete şi băieţi, cu geamantane în braţe, ce se căzneau să răzbată afară. Grămada de tineri şi tinere se opintea să scoată din cămin televizoare, magnetofoane, fotolii sau divanuri. La etajele superioare se mai auzeau împuşcături răzleţe, iar pe coridorul pe care alergau ţînîndu-se de mîini pereţii erau înnegriţi de fum şi scrijeliţi de gloanţe. La fel era şi camera Georgianei, în care, într-un tîrziu, au dat buzna şi şi-au pus mîinile în cap, căci era complet goală. Dar nu din cauza flăcărilor. Se vede că înaintea focului prin cameră trecuse o ceată de friponi care au înşfăcat tot ce se puteau lua : rochii, geci, blănuri, blugi, bani, brăţări, mărgele, cămăşi de noapte, sutiene, chiloţi, parfumuri franţuzeşti sau prezervative, lăsînd să fie mistuite de flăcări doar lucrurile care nu-i interesau: draperiile de la ferestre sau saltelele şi plăpumile de pe paturi. Georgiana umbla, strecheată, prin cameră încolo şi încoace. Angelo deschise uşa dulapului, mîngîiată şi linsă de flăcări, încercînd să găsească măcar actele fetei. Smulse paşaportul înainte ca limbile flăcărilor să-l transforme într-o mînă de cenuşă.

După asta izbi cu piciorul în uşa cuprinsă de flăcări, o înhăţă pe Georgiana de braţ şi alergară din toate puterile pe coridorul îmbîcsit de fum. Au sărit în curte cu ochii închişi, pe care i-au putut deschide abia după ce s-au îndepărtat la vreo sută de metri de clădirea incendiată, adică undeva în zona cu copaci a curţii căminului, care între timp devenise un cîmp de bătălie între studenţii ce-l susţineau pe Gamsahurdia şi cei care erau de partea lui Tenghiz Kitovani şi a gărzii naţionale. Angelo şi Georgiana au luat-o din nou din loc, ca să se pună la adăpost de gloanţele care zumzăiau deasupra capetelor lor. Fugeau fără a şti prea bine unde şi, în timp ce alergau, la un moment dat, Georgiana conştientiză că, de fapt, aleargă de una singură. Cînd îşi dădu seama de acest lucru, înţepeni lîngă un copac, întrebîndu-se : „Da' unde-i oare Angelo ? Nu cumva a fost împuşcat în timp ce alergam?“. Se apucă să-l caute şi, tot strigîndu-l, reveni în curtea căminului. Angelo însă nu era nicăieri şi în străfundurile fiinţei ei prinse să clocotească o spaimă iraţională că tînărul fusese împuşcat. Frica asta fu înlocuită de o teamă şi mai pîrjolitoare, că unul dintre studenţii care îşi lipiseră ţeava kalaşnikovului de obraz e leit tatăl ei, ce-şi zburase, absolut fără nici un motiv, creierii, iar odată cu această fobie se trezi la viaţă si o poftă sexuală de-o intensitate fără precedent, dorind să se culce cu studenţii care

se împuşcau. O forţă necunoscută o îndemna să se dezbrace, să-şi fluture fusta deasupra capului, să se pornească goală spre studenţii care trosneau din pistoale şi să le strige : „Eu vă doresc pe toţi“. în acelaşi timp însă, Georgiana îşi dădea seama că de acest gînd ruşinos care-i electrizase tot corpul putea scăpa doar găsindu-l pe Angelo. Se răsuci pe călcîie şi porni să-l caute pe poet, alergînd înapoi în pădurice şi strigîndu-l pe nume. Dar poetul nu era nicăieri, iar afară se lăsă întunericul şi, pe măsură ce se înnopta, Georgiana era scuturată tot mai tare de dorinţa neomenească de a se întoarce la soldaţi şi a se fute pînă dimineaţă cu aceştia. Georgiana se lăsă pe vine şi începu să plîngă. Atunci lîngă ea se ivi un bătrîn costeliv care-i zise:

— Vino după mine!

Georgiana îl urmă, ascultătoare, ieşind din pădure şi coborînd treptele metroului. Iar după ce-au ajuns pe peron, Şota i-a zis :

— Du-te şi aşază-te pe scaunul ăla!

Fata s-a aşezat, iar cînd s-a uitat în jur, bătrînul nu mai era nicăieri.

33

Cînd am realizat că fugeam de unul singur prin păduricea din faţa căminului, m-am întors s-o caut pe Georgiana, dar fata nu mai era nicăieri si atunci am ieşit în stradă si m-am aşezat pe o bancă udă pe care nu era nimic altceva decît un caiet şi un pix. Se vede că cineva le uitase acolo. Am deschis caietul şi am rămas trăsnit: era uscat. Era complet uscat, cu toate că afară ploua cu găleata. Am deschis caietul şi m-am apucat să scriu, încercînd să fac abstracţie de ceea ce se întîmpla în jur, să nu observ droaia nemulţumită şi speriată de refugiaţi care se scurgea spre gura metroului, fiind ferm convins că, atunci cînd voi pune ultimul punct, o voi găsi pe Georgiana. Scriam într-o veselie, deşi peste mine turna cu găleata. Scriam cu încăpăţînare, cu teamă, cu bucurie, sperînd să găsesc ceea ce era autentic în mine însumi şi să descopăr, de fapt, cine sînt eu cu adevărat şi ce caut în acest oraş de la marginea lumii, pe această bancă, în această viaţă, la poalele Caucazului înzăpezit.

Scriind, mi-am dat seama că fusese o tîmpenie că fugisem din Chişinău şi că voisem să ascund de toţi faptul că trăsesem pe

mînecă acea epigramă leşioasă, fără să ştiu ce fac sau ştiind prea bine. Nu mai voiam să ascund nimic de nimeni. Nu mai voiam să mă dau după cireş, dar nici să mă las hărţuit pentru nişte lucruri pe care le făcusem cînd nu eram în toate minţile, acum cinci sau şapte ani în urmă. Nu mai voiam să fug de mine însumi. Nu mai voiam să-mi sparg coşurile de pe faţă şi să devin un tip imaculat, cu o biografie ireproşabilă. Voiam să redevin Angelo, pur şi simplu Angelo, adică un tip cu bube în cap, un individ imperfect, un om căruia, uneori, îi put picioarele. Voiam să fiu cel care fusesem acum cîţiva ani, înainte de a urca în avionul ce mă abandonase în Tbilisi. Nu mai voiam să public, să am cît mai multe cărţi şi cît mai multe premii, să fiu citit şi cunoscut de toată lumea. Voiam să fiu un tip anonim. Un om mărunt. Un individ şters şi neînsemnat pe care să nu-l ştie absolut nimeni, vorba unui filosof francez sau italian contemporan, căruia i-am uitat numele.

Continua să plouă, iar eu continuam să scriu. Eram ud ciuciulete, dar continuam să scriu. Scriam un poem despre felul cum miliţia, Securitatea, profesorii, ziariştii mă împingeau spre o crimă pe care nu aveam de gînd s-o comit pentru că o iubeam pe Georgiana, chiar dacă era curvă, beţivă şi leneşă. Pe mine nu mă deranjau slăbiciunile fetei, aşa că de ce ar fi trebuit să le dea bătaie de cap miliţienilor sau

securiştilor şi de ce mă acuzau că vreau s-o ucid, cînd eu, de fapt, o iubeam? O iubeam aşa cum era. Stăteam pe bancă şi tremuram de frig. Scriam ca să înving frigul. Scriam ca să împrăştii întunericul si nebunia care mă cuprindeau. Scriam ca să-mi înăbuş dorinţa de a mînca. Scriam ca să uit că nu mai mîncasem de cîteva zile şi tot de cîteva zile nu dormisem deloc, din simplul motiv că pur şi simplu nu mai aveam unde să dorm. Scriam şi eram fericit. Pe lîngă mine s-au tîrît pe burtă cîţiva soldaţi din garda naţională. Dar eu eram sigur că, atît timp cît voi scrie, oamenii din garda naţională nu mă vor împuşca în cap. Scriam, amintindu-mi de verişoara mea şi a lui Dumitru Crudu, Galina Văcăraş, o mulgătoare la ferma de vaci din satul Todireşti, care, atunci cînd soacra ei s-a îmbolnăvit de cancer la sîn, s-a apucat să-şi scrie memoriile, iar de cînd începuse să scrie, nu o mai atingea nici o nenorocire. Nu o mai speriau nici munca grea de la fermă şi nici cotidianul cenuşiu din sat, căci, încă de dimineaţă, de cînd intra pe teritoriul fermei, Galina se gîndea la un singur lucru, să ajungă mai repede acasă şi să scrie. Nu o înspăimînta că trebuia să sape grădina. Din clipa cînd începuse să scrie, nu se mai speria de ugerele grele ale vacilor, pe care le strîngea între palme ca şi cum ar fi ţinut pixul în mîini. Seara se întorcea acasă, se închidea în sufragerie şi se

apuca să scrie. Era destul să ia pixul în mînă ca mulsul sau durerea de şale să i se pară floare la ureche. Nu voia să devină scriitoare, nu voia să-şi publice jurnalele, scria ca să înfrunte cenuşiul existenţei, scria doar pentru sine, scria doar ca să mai poată trăi o zi, scria ca să nu se spînzure, scria ca să nu înceapă să bea şi să nu-şi iasă din minţi. Nu scria ca să arate cuiva caietele sale şi să le publice. Scria cînd durerea îi săgeta burta sau cînd rămînea fără nici un ban în casă. Scria cînd nu putea dormi. Scria la miezul nopţii, cînd badea Misa dormea si nu avea cu cine sta de vorbă. Scria pentru sine. Scria ca să nu mai fie singură. Şi dormea cu jurnalele alea sub pernă.

Mă gîndeam la verisoara mea trecută de 50 de ani care, spre deosebire de vecinele ei, nu avea masini, televizor, aragaz sau aspirator, avea doar un caiet si un pix pe masă, dar era mult mai fericită decît ele. Scriam fiind ferm convins că, atunci cînd voi pune ultimul punct, o voi găsi pe Georgiana. Scriam cu patruzeci de mîini un poem despre mine si despre Georgiana, despre viaţă si despre moarte, despre timpul care fuge pe alături, despre singurătate si despre trecut. Nu scriam ca să-l public si să fiu tradus în germană sau franceză. Nu scriam ca să devin celebru. Nu scriam ca să fiu faimos si să-mi ceară lumea autografe pe stradă. Nu-l scriam pentru critici, pentru public, pentru istoria literară, pentru Leo Ivăneţ. îl scriam ca să dau

de Georgiana. Doar pentru asta îl scriam si pentru nimic altceva. îl scriam deoarece credeam că numai scriind o voi mai găsi vreodată pe Georgiana. De parcă foaia aia ar fi fost un tunel întortocheat si lung, iar fata m-ar fi aşteptat la capătul lui. Am desenat cu patruzeci de ochi ultimul cuvînt, am ridicat caietul ăla deasupra capului si am început să-l flutur cu putere. Alergam si fluturam caietul sub un cer ostil. Spărgeam gloata de refugiaţi, fluturînd caietul ăla deasupra capului. Treceam pe lîngă soldaţii din garda naţională, agitînd caietul uscat deasupra capului, deşi ploua torenţial. Pe urmă, m-am oprit lîngă altă bancă şi am rupt în mii de bucăţi poemele pe care tocmai le scrisesem. Le-am sfîşiat aşa cum un tigru îşi sfîşie prada şi le-am aruncat în aer. Aruncam fîşiile de hîrtie în aer, îndreptîndu-mă spre gura zăbăloasă a metroului. Am coborît scările sperînd că, atunci cînd aveam să arunc în aer ultimele litere din acel poem deja inexistent, o voi zări pe Georgiana. Şi aşa se şi întîmplă. Am zdrenţuit ultimul fragment în alte sute de fîşii mai mărunte şi le-am azvîrlit pe peron, după care am rămas cu gura căscată: Georgiana era în faţa mea, dormind pe un scaun. M-am apropiat şi m-am aşezat alături, bucurîndu-mă că poemul ăla pe care îl scrisesem nu mai există. în schimb, în faţa mea era Georgiana. Da, poemul ăla încetase să mai respire, dar în faţa mea respira

Georgiana. Mă pocni în cap gîndul bizar că, dacă nu aş fi scris poemul despre Georgiana şi dacă nu l-aş fi nimicit după aceea, nu aş mai fi dat niciodată de fata aia răpitor de frumoasă, dormind pe un scaun algid, într-o staţie de metrou de la marginea oraşului şi a lumii.

Georgiana a deschis ochii şi, cînd m-a văzut, s-a luminat la faţă, iar eu am uitat pe loc de poezia pe care o scrisesem, de parcă nici măcar nu aş fi scris-o vreodată, de parcă adevăratul poem era această revedere cu fata, într-o staţie de metrou de la capătul oraşului, iar tot ce scrisesem pînă atunci fusese doar o pregătire meticuloasă pentru dezlănţuirea acestei poezii a reîntîlnirii.

Apoi fata m-a apucat de mînă si m-a tras după ea. Am ieşit în fugă din metroul pustiu si îngheţat.

Sub ochii noştri, pereţii hotelului Iveria s-au prăbuşit pe asfalt şi geamurile s-au făcut ţăndări. înmărmuriserăm amîndoi, ca la vederea unui bătrîn care se dezbracă. Din ceea ce fusese cîndva Iveria nu mai rămăsese nimic altceva decît un schelet fumegînd. Cam în zece minute, faimosul hotel s-a transformat într-o ruină, într-o grămadă uriaşă de moloz în care nu mai puteai distinge pietrele barului de cele ale camerelor propriu- -zise. Priveam ruinele fumegînde ale hotelului de parcă mi-aş fi privit trecutul.

Am luat-o la fugă spre malul rîului. Din cauza

fumului care se ridica din maşinile sau motocicletele arzînde, fugeam cu ochii închişi. Din cînd în cînd, îmi astupam urechile ca să nu aud ţipetele asurzitoare ale femeilor isterice sau ale răniţilor. Alergam alături de Georgiana şi încercam să nu mă gîndesc la nimic, fiindu-mi teamă ca vreun impuls mai tenebros să nu-mi subjuge şi să nu-mi hărţuiască din nou mintea.

Alergam spre rîul din vale, înghiţit de ceaţă. Fugeam pe nişte străzi lăturalnice. Fugeam lipiţi unul de altul, despicînd şirurile convulsive de bărbaţi şi femei care părăseau oraşul. Ne-am chircit la pămînt doar atunci cînd soldaţii au început din nou să tragă. Era o ceaţă de nu vedeai la doi paşi în faţă, dar soldaţii continuau să tragă naiba ştie în cine. Gloanţele zgîndăreau pereţii cenuşii şi obloanele trase.

Deodată, ceaţa deveni atît de deasă, încît nu mai ştiam încotro să ne îndreptăm. Şi, dacă nu ar fi sărit în faţa noastră Şota, am mai fi bîjbîit în continuare prin beznă. Ne-am furişat în spatele bătrînului slăbă- nogit, tîrîndu-ne pe lîngă tinerii încruntaţi cu automate pe umeri şi cu şişuri la cingătoare. Probabil că de mai bine de o oră spintecam ceaţa, dar tumanul era la fel de impenetrabil. Era ca un lapte acoperit de funingine. Orbecăiam în urma lui Şota, fără să ştim prea bine încotro mergem. Deodată, bătrînul a deschis o uşă şi ne-a împins înăuntru. Mi-a pus în mînă un plic gros, s-a răsucit pe

călcîie şi s-a făcut nevăzut, mergînd ţeapăn şi cu capul sus. Nu ştiam unde ajunseserăm, dar, pe măsură ce avansam, clădirea ne devenea tot mai cunoscută. La un moment dat, am recunoscut locul: era căminul lui Iulius. Ne-am oprit să ne tragem sufletul, iar eu am deschis plicul şi am răsfoit hîrtiile îngălbenite şi roase pe la colţuri. Am înlemnit: era enigmaticul manuscris pe care atîta amar de vreme îl căutasem şi pe care nu mai speram să-l găsesc vreodată. Uitîndu-mă la foile flendurite, ochii mi s-au umplut de lacrimi, iar trupul de o bucurie vulcanică. Ochii îmi alergau bezmetici în cap. Mi-am aruncat privirile în urma lui Şota, vrînd să-l ajung din urmă. Dar el era prea departe, înghiţit de oraşul luminat de flăcările exploziilor.

34

Camera lituanianului era îmbîcsită de fum. Au înaintat în mijlocul odăii si - ce surpriză! - au dat de Enrico, care îşi făcuse gura pîlnie si sugea pahar după pahar, privind undeva în gol, pe fereastră. Lîngă el erau Che Guevara şi Iulius, cu capetele bandajate. Cu toţii aveau feţele zgribulite şi şoricii şi ochii morţi. Cînd îl văzu pe Angelo, Che Guevara se ridică să-l îmbrăţişeze, dar se împiedică şi bandajul i se desfăcu. Angelo văzu că nu are nicăieri nici o urmă de rană, dar nu spuse nimic nimănui. Căci nu voia să umble cu fitile în preajma lui Che Guevara, care se ridică de jos şi îl îmbrăţişă. Au mers mai departe, avansînd spre mijlocul încăperii, şi s-au ascuns într-un nor gros de fum de ţigară. Toţi aşteptau să se sfîrşească mai repede nebunia de afară. Dar nu exista nici un semn că sminteala aia care cuprinsese Baghebi se va sfîrşi în curînd, ceea ce se pare că pricepeau şi ei, pentru că făceau tot posibilul să se îmbete mai iute, dînd peste cap pahar după pahar. Nici unul nu vorbea

despre ce se petrecea în acele clipe în Baghebi, încercînd să ignore ţăcănitul automatelor, îndemnurile la luptă şi

răcnetele deznădăjduite care răzbăteau pînă în camera lituanianului, ca si cum toate aceste lucruri ar fi fost nişte simple iluzii si nimic din toate astea nu s-ar fi întîmplat *afară.*

Iulius a încercat s-o apuce pe Georgiana de mînă şi s-o tragă după el, în baie, dar ea nu a vrut să-l urmeze. Nu vru să le cînte în strună nici lui Che Guevara şi nici lui Enrico, care voiau s-o înghesuie într-un colţ mai întunecos, lăsîndu-i pe toţi mască. O priveau năuci, neînţelegînd de ce-i refuză, cînd de atîtea ori i-o puseseră ziua în amiaza mare. Georgiana însă le-a întors spatele şi a ieşit cu Angelo pe balcon.

Che Guevara, Iulius şi Enrico stăteau îngrămădiţi unul lîngă altul cu cîte un pahar de coniac în mînă, privind-o nedumeriţi pe Georgiana, care le întorsese ceafa şi nu voia să se lase pipăită. Ce mai la deal, la vale, fata le luase la toţi maul.

Şi, în timp ce Enrico se holba la Georgiana, pe neaşteptate, în faţa ochilor îi apăru chipul mamei sale. Tînărul îşi aminti că mama sa, tam-nisam, ajunsese corespondentă la Vocea Americii, devenind, peste noapte, aşa cum avea să observe undeva şi Ciprian Şiulea, o luptătoare antisovietică înverşunată. Şi Che Guevara se gîndea la mama lui. Amîndoi bolovăneau ochii la Georgiana, dar se gîndeau la mamele lor. Şi, dacă Enrico trăia un sentiment de perplexitate că mama lui se preschimbase instantaneu într-o

luptătoare anticomunistă, după ce toată viaţa sa slujise partidul, Che Guevara simţea o imensă părere de rău că nimeni nu se grăbea să-i recunoască meritele mamei lui, cu toate că fusese una dintre puţinele disidente adevărate, după cum avea să constate la un moment dat si Mihai Şleahtiţchi. Dar, asa cum fusese privită chiorîs pe timpul Uniunii Sovietice, la fel era privită si acum, desi băteau alte vînturi. Dar, cu toate acestea, mama sa fusese dată afară de la bibliotecă si nimeni nu mai voia s-o angajeze în altă parte. Brusc, Che Guevara se sculă în picioare si îi întoarse spatele Georgianei. Scrîsni din dinţi la gîndul că pe mama sa au dat-o afară de la bibliotecă tocmai cei care o duseseră foarte bine si pe timpul Uniunii Sovietice. Se sculă în picioare si Enrico si se întoarse si el cu spatele la Georgiana, mirat că mama lui se războia cu comunismul, după ce toată viaţa a păpat din farfuria acestuia. Enrico îşi aprinse o ţigară si se furişă la bucătărie ca să mai bea un coniac, oarecum surprins că nu se bucura că mama sa a trecut de partea celor care militau pentru unirea Basarabiei cu România. Sorbea din coniac, uluit că îl lăsa rece ideea unionistă. îsi turnă un coniac si Che Guevara si, în timp ce ducea paharul la gură, sufletul său fu inundat de o bucurie ciudată. Che Guevara se bucura că dispăruse Uniunea Sovietică. Simţi o usurare fără seamăn, ca atunci cînd cineva îţi scoate un

spin din talpă. Bucuria aceasta era atît de intensă, încît Che Guevara simţi cum prin venele sale începe să curgă vinul relaxării. Şi, cu cît bucuria aceasta era mai mare, cu atît se simţea mai usor, se simţea la fel de usor ca atunci cînd înota pe spate în largul mării. Bucuria aceasta mai semăna cu o dulceaţă de căpsuni pe care o ungi pe o felie de pîine si o îmbuci dimineaţa devreme. Che Guevara se bucura că dispăruse Uniunea Sovietică si că bea coniac într-o ţară nouă care, pînă atunci, nu existase pe hartă.

— Eu beau coniac într-o nouă ţară, bolborosea Che Guevara, cuprins de o euforie mistuitoare.

Bucuria că Uniunea Sovietică nu mai există îşi făcea drum de undeva din subconstientul lui, din adîncurile de nepătruns ale sufletului său, însă raţiunea îi şoptea că această bucurie nu este şi nu poate fi a lui, căci el e membru al partidului comunist, fost paraşutist în Armenia, fost preşedinte al detaşamentului de pionieri, fost secretar al organizaţiei comsomoliste în şcoală, responsabil cu frecvenţa la orele de propagandă politică, un om sovietic în toată legea, rămas fără patrie.

Totuşi, sufletul său nu voia să cedeze şi îşi aminti cum, în urmă cu cîţiva ani, la Chişinău, miliţienii îi fugăriseră pe protestatari prin oraş. Acum îi părea rău că nu i-a întins o mînă de ajutor lui Angelo şi nu l-a adăpostit în budă.

Acum mai degrabă le dădea dreptate manifestanţilor decît miliţienilor care i-au alergat prin oraş, iar acest lucru îl băgă cu totul în boale.

De aceea, Che Guevara se întrebă ce naiba se întîmplă cu el şi se forţă să-şi aducă aminte că a mers de bunăvoie la Securitate pentru a-şi oferi serviciile ca să oprească dezastrul din jur. Şi acum, na, cîinele e îngropat chiar în capul său. Dezastrul s-a cuibărit chiar în el însuşi. între sufletul şi mintea lui se dezlănţui un adevărat război. Mintea lui Che Guevara îi reproşa celuilalt Che Guevara: cum poate tocmai el să se bucure că nu mai e Uniunea Sovietică, de vreme ce ţara aceasta l-a îmbrăcat, l-a învăţat si i-a dat să mănînce? Mintea lui Che Guevara se revolta contra sufletului său, dar sufletul lui Che Guevara nu voia să audă argumentele pe care le invoca raţiunea sa, aşa încît nimic nu putea să risipească si să zdruncine bucuria care-l cuprinsese. Şi Che Guevara se bucura aşa cum se mai bucurase doar în copilărie, cînd mama sa îi băga sub pernă ciocolate aduse de la nunţile la care mergea. Conştiinţa sa însă nu putea înţelege de ce se bucură, nu putea înţelege si pace, nu putea pricepe de ce dispariţia Uniunii Sovietice îi putuse provoca un profund sentiment de mulţumire si atunci mintea lui se revoltă din nou si încercă să-i risipească si să-i strivească aceste senzaţii de desfătare. Dar nu

reuşi nici cît praful de pe tobă, si asta îl sperie pe celălalt Che Guevara, pur şi simplu îl înfricoşă, şi Che Guevara se opri din băut şi se chirci în mijlocul camerei, tremurînd de groază, iar alături de el se făcu mototol Enrico, pe care îl băgă în sperieţi o depresie care i se fofilă adînc în suflet. Faptul că Uniunea Sovietică nu mai exista îl aruncă într-o neagră deznădejde. Viaţa lui parcă nu mai avea nici un sens, absolut nici un sens, pentru că dispăruse duşmanul contra căruia lupta. Acum răul se topise în aer şi Enrico trăia o imensă plictiseală. Se simţea oarecum debusolat, pierdut şi speriat. Se simţea inutil. Rămăsese cu pumnul în gură, iar din această pricină simţea un regret uriaş. Din cauză că nu mai exista Uniunea Sovietică, avea fiere în gură. Acum chiar voia să mai fie, ca să mai aibă cu cine si pentru ce lupta. Culmea e că prăbuşirea Uniunii Sovietice nu-l bucura aproape deloc, cu toate că aceste clipe le aşteptase toată viaţa şi acum, în loc să ţopăie de bucurie, descoperi în sufletul său gura cariată a unui gol uriaş şi o plictiseală de moarte care i se strecură tiptil în suflet, acaparîndu-i toată fiinţa, şi de care nu putea scăpa şi basta. Se sperie serios şi începu să scîncească, neputînd înţelege cum de tocmai el regretă că imperiul roşu s-a destrămat. Plîngea că nu se bucură că s-a realizat visul lui dintotdeauna şi Basarabia ocupată de trupele sovietice devenise liberă. Enrico prinse să plîngă

în hohote, se sculă în picioare, plîngînd că tocmai el, care şi-a dorit dintotdeauna să fie un om liber, suspină după vremurile de tristă amintire. Plîngea că le regretă şi, aproape în acelaşi moment, s-a sculat în picioare şi Che Guevara, îngrozit că se bucură că nu mai e Uniunea Sovietică şi că au venit timpuri noi, şi cei doi s-au îmbrăţişat, s-au îmbrăţişat în mijlocul camerei lui Iulius. Şi plîngeau în timp ce pe drum se prelingeau coloane de soldaţi care încercuiau centrul oraşului.

Apoi şi-au revenit, atît Enrico, cît şi Che Guevara. S-au rupt din îmbrăţişare şi s-au aşezat pe canapea. Erau din nou cei care fuseseră dintotdeauna. Enrico era mîndru că URSS nu mai exista, iar Che Guevara era tare mîhnit că nu mai avea patrie, fiind în acelaşi timp decis s-o găsească pe Maşa şi să se căsătorească cu ea, indiferent ce va zice mama sa. Au luat două pahare şi au ciocnit, cu toate că şi aşa erau cam cherchelіţi.

Iulius si neamţul care venise s-o vadă jucînd pe Dinamo Tbilisi prizau marijuana. Bubuitul exploziilor reverbera în încăpere, încît Iulius, ca să acopere vîjîitul gloanţelor, dădu drumul la muzică. Puse Abba si lumea prinse să ţopăie în prostie. Enrico se dezlipi de pe canapea, cu alt pahar de coniac în mînă, si se apropie de neamţ. îl îmbrăţişă, strigîndu-i subţire:

— Gata, acum sîntem liberi! înţelegi?

îl pupă pe obraji, răcnindu-i în ureche:

— înţelegi, s-a sfîrsit, acum sîntem liberi, acum avem steagul nostru si de acum înainte vom scrie doar cu grafie latină!

Neamţul îl privi descumpănit si mormăi:

— Kipiani *good*[41]!

Enrico însă îi dădea înainte cu acelaşi refren:

— Acum sîntem liberi!

Iar neamţul adăugă îndată :

— Guţaev *best*[42]!

Mai apoi îl îmbrăţisă si el pe Enrico, pupîndu-l pe obraji, plîngînd si zicîndu-i:

— Daraselia *very, very good*[43]!

Afară se auzea un răpăit continuu, iar ei dansau pe nu stiu ce melodie de Abba. Neamţul îl ţucuia pe Enrico pe obraji si ţipa :

— Şenghelia *very, very, very best!.*

Enrico bolmojea întruna:

— Gata, în sfîrşit, acum sîntem si noi liberi!

Iulius flutura deasupra capului un teanc de bancnote

de zece de ruble, printre care se iţeau şi cîteva de un dolar. Bancnotele ardeau şi Iulius dansa şi le agita, fericit, în aer, strigînd şi el:

— Gata, în sfîrşit, acum sîntem şi noi liberi!

Şi, în timp ce Iulius îşi ardea banii, Enrico s-a rupt din strînsoarea neamţului, l-a apucat pe

41 în limba engleză, „bun“.

42 în limba engleză, „cel mai bun“.

43 în limba engleză, „foarte, foarte bun“.

Angelo de braţ şi i-a sîsîit, nemaiîncăpîndu-şi în piele:

— Gata, s-a zis cu Vladimir. L-au înşfăcat şi l-au băgat la bulău. Chiar dacă Uniunea Sovietică nu mai e, oricum, l-au găbjit şi l-au aruncat în închisoare. Asta e însă doar o versiune. Alta e că ar fi fugit, peste graniţă, în Turcia, împreună cu soră-sa.

Angelo însă nu înţelegea despre care Vladimir îi vorbeşte, cine l-a prins şi de ce, deoarece nu-şi amintea să fi cunoscut vreun om cu numele Vladimir. Niciodată în viaţă nu întîlnise un om cu un asemenea nume. Enrico însă se chinuia să-i amintească despre nu ştiu ce dezertor, un fugar din armata sovietică pe care-l ascunsese în camera sa, dar Angelo susţinea răspicat că nu-l cunoaşte şi, într-adevăr, nu-şi amintea să-l fi cunoscut vreodată.

Apoi Enrico l-a rugat să le recite o poezie şi Angelo i-a zis să se ducă în brînză, că nu ţine minte să fi scris vreodată poezii. Aşadar, ce ar putea să-i recite ? Fără să-şi dea seama, Angelo l-a călcat pe papuci şi Enrico şi-a ridicat sprîncenele şi i-a întors spatele, iar Angelo s-a retras la toaletă.

După ce plecă Angelo la budă, Georgiana se simţi oarecum singură si neajutorată, incapabilă să se împotrivească unei nedumeriri care i se furişă cătinel în suflet, că, la o adică, ce l-o fi

apucat oare pe tatăl ei să se împuşte, şi faptul că nu găsi nici o explicaţie cît de cît plauzibilă o răvăşi cu totul. Georgiana se îngrămădi, înfiorată, în ea însăşi, pustiită de un regret fără margini că tatăl ei nu mai e în viaţă, iar această părere de rău îi trezi la viaţă o spaimă smintită care-i desfigură obrajii, îi schimonosi gura şi îi urîţi trupul şi din cauza căreia dinţii îi clănţăneau fără oprire, iar picioarele şi mîinile începuseră să-i amorţească. Spaima asta i se răspîndi, ca un virus, în tot corpul şi Georgiana se albi la faţă şi se gîndi să se ducă tîlv după Angelo şi să-l roage să o ajute să uite că tatăl ei se împuşcase. Şi cînd Georgiana se sculă în picioare, cu inima ţîţîindu-i de frică, cu gîndul să se ducă puşcă după Angelo, o spaimă mai mult decît devastatoare îl înlănţui din nou pe Enrico, care nu-şi imagina cum va mai trăi fără Uniunea Sovietică, adică fără să mai aibă contra cui să lupte, şi, cu cît îşi închipuia mai clar acest lucru, cu atît era mai deznădăjduit. Disperat, închise ochii şi îşi zise: „Nu are nici un sens să mai trăiesc!“ şi îşi porunci să se scoale în picioare, să meargă în bucătărie şi să dea drumul la gaz, ca să termine o dată pentru totdeauna cu farsa asta urît mirositoare. Enrico se opinti, înfricoşat, să-şi salte picioarele, dar erau ca de plumb şi nu le putea ridica. Şi cînd, în sfîrşit, îşi dezlipi tălpile de podea, spaima Georgianei se subţie, transformîndu-se într-o poftă sexuală vulcanică,

zgîlţîindu-i tot corpul, bălăngănindu-i fără noimă mîinile si picioarele si împingînd-o să-şi sfrşie rochia uşchită, să-şi arate ţîţele tuturor bărbaţilor din camera aia care semăna cu salonul unui avion şi să-i îmbie pe toţi să vină şi să-i pipăie sînii uberoşi. Georgiana simţi cum gurguii i se umflă, iar şoldurile îi sînt linse de limbile unui pojar dogoritor. Georgiana parcă nu mai era Georgiana, ci o nouă Messalină nesăţioasă, o Lucreţia Borgia în carne şi oase, o Ecaterina a II-a fără scrupule, şi nu mai voia decît un singur lucru: să dea startul unei bezmetice şi întunecoase nopţi valpurgice sau unui ospăţ mai dihai ca al lui Balthasar, în timpul căruia să li se ofere goală şi asudată tuturor celor din odaie, lăsîndu-se pipăită şi mîngîiată de zeci, dacă nu de sute de mîini pofticioase şi hulpave. Şi totuşi, ca să nu facă toate lucrurile astea îngrozitoare şi să stingă pălălaia sexuală care-i perpelea trupul şi îi pîrjolea mintea, Georgiana o porni glonţ spre toaleta în care se retrăsese Angelo. Şi, în timp ce Georgiana alerga bezmetică pe culoarul dintre scaune, iar Enrico se forţa să scape de nişte porniri nerodnice, încleş- tîndu-şi mîinile de mînerele scaunului aşa cum se ţin doar cei care sînt sculaţi cu de-a sila de pe scaun, Angelo stătea aşezat pe colacul toaletei, desfăcînd plicul pe care i-l înmînase Şota şi citind, cu mîinile tremurînde, sibilicul manuscris scris cu caractere

georgiene în limba română, cu cîteva secole în urmă, sperînd să dea marea lovitură. Dar, cu cît citea mai mult, cu atît se stafidea mai tare la faţă şi, cînd termină de citit, era aproape negru de supărare. Cu acele foi îngălbenite de vreme nu avea cum să dea nici o lovitură. Acele hîrtii uzate nu aveau nici o legătură cu istoria literară românească, pentru că nu era vorba despre nici un fel de roman necunoscut sau despre vreun poem inedit. Era o singură propoziţie : „Nimic nu se mai poate schimba“, înşirată pe cele cîteva zeci de pagini, cîte avea manuscrisul. Era o multiplicare la nesfîrşit a acestor cuvinte, ca în nu ştiu ce roman basarabean sau european contemporan, atît şi nimic mai mult. Din cînd în cînd, doar ordinea cuvintelor se mai schimba, însă nu şi propoziţia ca atare. Şi nici măcar nu era indicat autorul acesteia şi nici nu erau dezvăluite raţiunile după care s-a condus atunci cînd a clonat pînă la uitare de sine sintagma cu pricina. Şi cînd Georgiana a deschis uşa toaletei, Angelo tocmai rupea dezamăgit şi scîrbit hîrtiile, aruncîndu-le bucăţică cu bucăţică pe fereastră. Cînd fata îl văzu, se linişti pe loc şi se eliberă într-o clipită de povara tuturor poftelor şi dorinţelor sexuale neogoite. Georgiana, luminată şi înseninată la faţă, îl apucă pe Angelo de mînă şi îl trase după ea înapoi în cameră. în momentul cînd cei doi au apărut în capătul holului, Enrico se îndrepta îndîrjit spre bucătărie

ca să dea drumul la gaz. înainta pe coridorul dintre scaune, bolborosind pe sub mustăţi:

— Gata, ajunge, ce rost are să trăiesc mai departe ?

Dar nu reuşi să ajungă prea departe pentru că îi sări în braţe Che Guevara, duhnind a coniac, scîrbit că tocmai el, care toată viaţa sa iubise şi apărase
Uniunea Sovietică, se bucură că ea nu mai există. Şi Georgiana se bucura, dar se bucura că era alături de Angelo. Trăia o bucurie năvalnică si vaporoasă, ca atunci cînd, în sfîrsit, arunci de pe umeri un sac încărcat cu ciment. O asemenea bucurie nu mai trăise de multă vreme. Era o stare de uşurare si de eliberare ca atunci cînd vezi de la mare înălţime pămîntul negru acoperit de aburi.

Deodată, uşa se deschise şi în odaie dădu buzna, ţîfnos, balerinul Reşetnikov, cu o geantă burduşită cu sticle de vin, şi Che Guevara nu mai ştia pe unde să scoată cămaşa. Se vede treaba că dansatorul îl avea pe Che Guevara la mînă, pentru că acesta se prizări şi se îngălbeni la faţă. Brusc, Reşetnikov îl trase după el şi Che Guevara îl urmă cu gura muiată. Au părăsit rapid încăperea şi au spintecat în fugă curtea căminului. Dar nimeni n-a observat dispariţia lui Che Guevara şi nici apariţia neaşteptată a dansatorului.

35

S-a lăsat seara, iar Georgiana s-a ghemuit în braţele mele si, cît ai bate din palme, a adormit. Eu nu am închis un ochi toată noaptea. Cînd s-a făcut dimineaţă, eram în acelasi colţ al camerei si stăteam tot cu ochii închişi si cu fălcile încleştate. Georgiana dormea, iar eu compuneam a patra sau a cincea poezie. Acum nici măcar nu le mai treceam pe hîrtie, ca după aia să le dau foc, şi nici măcar nu le mai recitam, ca imediat după aia să le uit. Ajunsesem la etapa în care poezia se năştea şi murea în mine însumi, fără să mai trebuiască s-o rostesc sau s-o scriu. Eram singurul ei ascultător. Eram creatorul ei absolut şi unicul ei lector. Poeziile acestea pe care nimeni nu le va auzi vreodată, nimeni în afară de mine, erau culmea creaţiei mele. Erau capodoperele mele absolute. Aceste poezii aveau o forţă vizionară neobişnuită şi se năşteau doar o dată la cîţiva ani. Dacă le-aş fi transcris pe foi, Evtuşenko, Grigore Vieru, Mircea Dinescu sau Voznesenski ar fi trebuit să iasă la

pensie. Erau nişte poezii clocotitoare. Erau mai fierbinţi decît lava celui mai sălbatic vulcan. Dacă le-aş fi recitat, toată lumea ar fi trebuit să-şi

astupe urechile si să se bage sub mese sau sub scaune ca să-şi salveze timpanele, pentru că aveau o forţă sonoră mai puternică decît căderea pietrelor în munţi. Cînd mă pocnea inspiraţia, buzele mele începeau să se mişte singure, iar în mine poezia se depunea ca zăpada în munţi. Cuvintele se mişcau singure, la fel cum toamna păsările zboară spre sud sau frunzele ruginii plutesc spre pămînt. Poezia curgea pe faţa şi pe corpul meu tot aşa cum apa se scurgea pe copaci. Tot corpul meu era o hîrtie uriaşă pe care poemul se scria singur, cum ar fi spus Bogdan Ghiu sau Mircea Cărtărescu, ale căror cărţi le cumpărasem de la librăria Drujba din Tbilisi. Eu nu depuneam în acest sens nici un efort. Nici măcar nu vegheam asupra compoziţiei. Uneori îmi apăreau sub chip de sonet, alteori de rondel, iar de multe ori pur şi simplu îmi roiau în minte sub forma unor versuri albe. Cuvintele alea care-mi şiroiau prin minte mă transfigurau şi mă modelau cum voiau ele. Nu eu le provocasem să apară. Ele singure se învolburau în mintea mea, venind de nicăieri şi plecînd în niciunde. Cu cît poezia mi se băga mai adînc sub piele, cu atît o lumină neobişnuită îmi ţîşnea din fiecare por şi eram în acelaşi timp fericit, dar şi cel mai nefericit om din această lume. Da, eram alt om. Parcă mă născusem doar cu cîteva minute în urmă şi toate lucrurile din jurul meu se născuseră odată cu mine. Pînă şi

Enrico şi Iulius îmi păreau a fi alţi oameni. Chipurile lor nedormite şi flămînde degajau o linişte visătoare. Faţa Georgianei părea un fel de ecran TV pe care se derulau cu repeziciune sute de imagini. Pe faţa ei şiroiau picături de apă. Georgiana se scălda într-o baie de lumină şi de apă, dar erau lumini şi ape care izvorau din trupul meu şi se scurgeau în corpul ei. Amîndoi eram uzi. Apa susura în trupurile noastre. în corpul fetei fîlfîiau aripi şi foşneau frunze, iar asta se întîmpla doar datorită poemului care îmi înfierbîntase creierii. Poemul meu era despre ea şi despre zăpada care cădea în Caucaz. De aceea, trupul ei începu să miroasă foarte puternic, de parcă în interiorul ei ar fi dat în floare zeci de trandafiri, magnolii sau crizanteme. Buzele mele se mişcau neîntrerupt şi ştiam că tot ce se întîmpla cu Georgiana era un efect al poemului care ardea în mine. Iată de ce camera în care compuneam acel poem deveni, nu ştiu cum, albăstruie. Iată de ce toate obiectele din jur îmi păreau moi şi calde. Da, pe undeva regretam foarte tare că nimeni, în afară de mine însumi, nu va cunoaşte această poezie. Fireşte că aş fi vrut să i-o spun Georgianei, dar îmi dădeam seama că acest lucru era imposibil, pentru că de mult nu mai scriam poezii pe hîrtie ca după aia să le ard, nici măcar nu le mai declamam, ca după aia să mi le şterg din memorie, le compuneam în mine însumi şi tot

mie mi le recitam, temîndu-mă că, pînă voi găsi un pix sau o foaie, voi pierde poezia. Cînd am încetat să-mi mai mişc buzele şi am terminat de compus acel poem, lumina albăstruie dispăru din odaie, iar chipurile lui Enrico şi Iulius deveniră din nou foarte banale. Georgiana continua să doarmă şi în faţa mea se întrupa Şota cu patru bilete de avion în mînă. Erau patru bilete pentru Chişinău. Mi le dădu si plecă în mare grabă, iar Georgiana se trezi, îşi lipi gura de urechea mea şi îmi şopti:

— Acum ştiu despre ce-a fost poezia ta, era despre...

Iar eu i-am astupat gura cu mîna şi i-am zis :

— Da, despre asta. Dar de unde ştii că am compus o poezie?

La un moment dat, Iulius ne propuse să jucăm cărţi şi tot poporul ăla adunat în cameră acceptă cu dragă inimă. Se făcuseră muci. Jucau cărţi şi cine pierdea trebuia să fie dezbrăcat de cei care cîştigau. Totodată, cei care pierdeau nu mai aveau voie să se îmbrace pînă la sfîrşitul partidei. Prima pierdu franţuzoaica venită în Georgia să vadă casa în care s-a născut Iosif Visarionovici. Bărbaţii au prins s-o aplaude frenetic şi cineva a dat drumul la muzică, iar Iulius a început să-i scoată rochia. O aruncă spre mîinile flămînde ale masculilor din preajmă. Apoi îi scoase bluza şi pe urmă ştrampii şi lumea îl aclamă cu bucurie. Pînă cînd îi dezgoli toată

sexualitatea explozivă, debordantă, năvalnică, atotputernică, generoasă, suculentă, zemoasă, aburindă, îmbietoare şi înrobitoare. Franţuzoaica defila goală prin faţa masculilor înfier- bîntaţi, înghiţind în sec. Franţuzoaica dansa goală, strîngînd, fericită, în palmă un medalion cu imaginea lui Iosif Visarionovici Stalin fumîndu-şi celebra pipă. Toţi bărbaţii s-au bulucit în jurul ei, dansînd cu paharele de votcă în mîini. Afară sau pe coridoare ţăcăneau, din cînd în cînd, kalaşnikovurile obosite. Eu îmi roteam privirile în jur, dar nu-l vedeam pe Enrico. Nu era nicăieri, nici măcar în bucătărie. Am deschis uşa de la baie şi l-am descoperit prăbuşit la podea, într-o baltă de sînge, cu venele de la mîini tăiate. „De ce oare a vrut să-şi pună capăt zilelor odată ce visul său dintotdeauna s-a împlinit şi Uniunea Sovietică nu mai există ?“, m-am întrebat în timp ce-l scoteam din baie. L-am întins pe duşumeaua holului. Sîngele continua să-i gîlgîie, iar Enrico zăcea cu ochii închişi. L-am zgîlţîit, dar nu a reacţionat în nici un fel. îşi pierduse cunoştinţa. Am deschis robinetul şi l-am stropit cu apă pe faţă, iar Georgiana i-a bandajat mîinile. în cele din urmă, sîngele a încetat să-i mai curgă şi el a deschis ochii, privind încurcat în jur şi cerînd încă un pahar de coniac.

Totuşi, l-am forţat să mai stea culcat. Cînd l-am întins în pat, deja mai bine de jumătate dintre cei care jucau cărţi erau goi puşcă.

Deodată, cineva a stins lumina şi bărbaţii ăia beţi tun şi-au smuls hainele de pe ei. Camera mai era luminată doar de flăcările pe care le slobozeau pe nări pistoalele automat kalaşnikov sau revolverele makarov ce răpăiau în curtea căminului. Pe cînd ieşeam în mare grabă din camera lui Iulius, tîrîndu-l pe Enrico după noi, hoarda aia de bărbaţi întărîtaţi, în frunte cu Iulius, au tăbărît asupra franţuzoaicei, trîntind-o la podea. Şi, în timp ce bărbaţii ăia asudaţi o mozoleau, o mototoleau, o îmbălau şi o pipăiau toţi deodată, ea privea în zare, cam pe unde ar fi trebuit să fie monumentul lui Iosif Visarionovici.

36

Au închis uşa si au coborît în mare grabă scările. Au ieşit în curte şi au luat-o la fugă, fiindu-le mai mult decît clar că trebuiau să plece de acolo. Georgiana alerga în frunte, urmată de Angelo şi Enrico, iar coloana o încheia Che Guevara, care se desprinsese din braţele balerinului şi li se alăturase. Cerul se strică îndată ce au început să alerge. Ţîrîia sîcîitor şi un vînt rece ca gheaţa îi şfichiuia peste obraji. Totuşi, continuau să alerge. S-au oprit doar atunci cînd au văzut că o mînă de oameni nervoşi îi aşteptau la ieşirea din orăşelul studenţesc, de parcă nu ar fi vrut să-i lase să se care de acolo. în mijlocul acelei mulţimi agitate, Angelo îl recunoscu pe Vladimir, care-şi agita pumnul, încruntat şi ameninţător. îşi lăsă privirile în pămînt şi, dacă nu l-ar fi înşfăcat Georgiana de mînă, probabil că ar fi luat-o înapoi spre camera lui Iulius, în care bărbaţii şi femeile ce se rostogoleau unii peste alţii formaseră deja un corp comun. Dar Georgiana îl ţinea strîns de mînă, trăgîndu-l după ea, şi

Angelo păşi înainte, cu privirile pleoştite în asfaltul ud şi crăpat. Dar nu numai Angelo ar fi vrut s-o ia din loc şi să se ascundă în camera lui Iulius, unde masculii şi

femeile se tăvăleau, gemînd, pe podea, fără să mai ştie cine cui i-o pune, ci si Che Guevara, care-o recunoscu în bulucul de oameni ce bloca ieşirea din orăşelul studenţesc pe mama sa, complet goală, cu mîinile aruncate în părţi, sfredelindu-l cu nişte ochi fierbinţi şi chemîndu-l insistent la ea. Che Guevara vru s-o ia la goană înapoi, spre camera lui Iulius, dar Angelo îl împinse înainte. însă nu numai Che Guevara ar fi vrut s-o ia în marşarier, ci şi Georgiana, căci unul dintre bărbaţii care se zvîrcoleau în mulţimea bulucită în faţa lor i se părea a fi leit tatăl ei. Georgiana ar fi luat-o de mult la sănătoasa dacă Angelo nu ar fi tras-o, hotărît, după el. De aceea, Georgiana păşi înainte, trăgîndu-l după ea pe Enrico, care vru s-o ia la picior cînd îi văzu pe mama sa în gloata care zăgăzuia ieşirea din campusul studenţesc, strigîndu-i să accepte să devină colaborator al kaghebeului, şi pe Vladimir, care îl ameninţa că o să spună tuturor cine e de fapt mama lui. Enrico se făcu mic de tot, la fel ca şi Che Guevara cînd îl depistă în gloată pe Reşetnikov sau Angelo cînd observă cum unul dintre bărbaţii ăia spălăciţi, care-l aştepta cu o mutră înăcrită şi fioroasă, îşi îndreaptă spinarea, îşi pune mîinile în şolduri şi îl priveşte cu ochii ofidieni ai lui Constantin, făcîndu-i din deget. Angelo era desfigurat de groază, dar Georgiana nu-l lăsă s-o ia la papuc. La fel cum nici Enrico n-o lăsă să-şi arate călcîiele, cu toate că o spaimă

devastatoare i se cuibărise în spatele pleoapelor. Iar pe Enrico, mototolit de o frică inexplicabilă, îl ţinu locului Che Guevara. Totuşi, fiecare se gîndea mai degrabă cum să fugă înapoi decît cum să meargă înainte. Căci, cu cît se scurta distanţa dintre ei si bulucul de oameni, frica le tulbura tot mai tare minţile, devenind de-a dreptul insuportabilă. Şi, cînd deja erau gata s-o ia la picior spre camera lui Iulius, se întîmplă un lucru foarte bizar. Figura lui Vladimir se subţie, îsi pierdu contururile si se destrămă în aer. Acelaşi lucru se întîmplă si cu bărbatul spălăcit care-l scormonea pe Angelo cu ochii lui Constantin, cu tovarăşul Ciorovici, cu Efim Iosifici, cu bărbatul care părea o sosie fidelă a tatălui Georgianei, cu Reşetnikov, cu mama lui Enrico sau cu mama lui Che Guevara. Toate aceste figuri se diluară, se deformară, îşi pierdură contururile şi greutatea şi se dizolvară în atmosferă, deblocînd ieşirea din complexul studenţesc, de parcă nu ar fi fost niciodată acolo.

Curtea complexului studenţesc era pustie. Ploua mocăneşte şi nu era absolut nimeni nici în faţa şi nici în spatele lor. Văzuseră un autobuz gol, cu ferestrele şi capota mînjite de glod, aşteptîndu-i cu uşile larg deschise în staţie. Autobuzul ăla sulfuros şi friguros puţea a transpiraţie şi a picioare nespălate. Şi totuşi, au urcat cu toţii. Şi, îndată ce s-au aşezat pe scaunele flauşate, pătate de sînge, autobuzul

porni pufăind spre aeroportul din depărtare, acoperit de nişte nori apăsători şi negri şi scăldat de o ploaie mocănească sîcîitoare.

Autobuzul demară în trombă, fără ca Angelo, Georgiana, Enrico sau Che Guevara să vadă că în fundul maşinii se chirciseră, rînjind cu viclenie, tatăl fetei, Vladimir, Constantin, tovarăşul Ciorovici, Efim Iosifici, Reşetnikov, mama lui Enrico, mama lui Che Guevara şi Iulia, pe jumătate goală.

37

Autobuzul care ne ducea spre aeroport gîfîi pe lîngă ultimele blocuri din oraş, depăşind un dric foarte straniu, în urma căruia se ţineau hîrhom vreo cinci sau şase bărbaţi uscăţivi îmbrăcaţi foarte sărăcăcios, cîntînd în pumni. Mi-am lipit nasul de fereastra găurită de gloanţe şi i-am recunoscut. Erau discipolii lui Şota, iar cel care îşi pierduse papucii era chiar el. Ciracii săi agitau pe deasupra capului nişte torţe aprinse, din hîrtie. Erau ultimele lor poezii, cărora le dăduseră foc în cinstea bătrînului poet. Era ultimul omagiu pe care i-l aduceau. Le fîlfîiau deasupra corpului neînsufleţit al poetului ca şi cum ar fi tras salve de tun. îl petreceau pe Şota, înconjurîndu-l cu un crug de foc, iar poeziile ce se preschimbau iavaş-iavaş în cenuşă erau cel mai suprem semn de preţuire pe care i-l aduceau poetului. L-am rugat pe şofer să oprească, dar n-a vrut, aşa că în curînd i-am pierdut din vedere. în schimb, am dat cu ochii de figura sclifosită a Nadejdei Filipovna

Ostroumnaia, care se grăbea să iasă din oraş. îmi stătu mintea în loc văzînd că era încălţată cu nişte papuci galbeni şi că se ţinea cosor

să părăsească Tbilisiul. în acele clipe mi-aş fi dat un rărunchi să înţeleg unde se grăbea să ajungă Nadejda Filipovna. Mă uitam la hodoroaga smochinită care se căţăra pe cea mai rîpoasă tigvă din apropierea oraşului si nu reuşeam să înţeleg nimic. Georgiana adormise cu capul pe umărul meu, iar tovarăşa Ostroumnaia urca, leoarcă de sudoare, spre creştetul scoborîşului, aruncînd de pe ea cel puţin vreo şase sau opt kilograme de grăsime. Nu, nu înţelegeam unde se ducea bătrîna posmăgită care, spre stupoarea mea, se tîra în coate, ţinînd între dinţi toarta coşului în care scheuna Soso, ce aşa şi nu-şi revenise după atacul cerebral pe care-l suferise. Da, Nadejda Filipovna mergea pe brînci. Cu cît suişul era mai greu, cu atît mai mare era îndîrjirea Nadejdei Filipovna de-a se vedea urcată pe cel mai înalt pisc şi cînd, în cele din urmă, a pus piciorul ei zaharisit pe creasta muntelui, am observat că satisfacţia Nadejdei Filipovna nu mai avea margini: se simţea învingătoare; cîştigase pariul cu muntele îndărătnic. Sărea în sus de bucurie şi ţopăia silhuie, ridicîndu-şi braţele spre cer, cum mai fac doar sportivii care termină competiţia pe primul loc.

Autobuzul se opri în mijlocul drumului. Se pare că plesnise un cauciuc şi, în timp ce şoferul îl schimba, Nadejda Filipovna şi-a scuturat şi şi-a curăţat fusta, şi-a dat buzele fleşcăite cu un ruj

purpuriu, şi-a sulemenit faţa sîrmoasă, s-a parfumat copios, s-a moţat, după care a scos din taşcă medaliile tovarăşului Ostroumnîi şi le-a agăţat de reverul bluzei ei decoltate. Tot din geantă a scos şi chipiul de militar al soţului ei, pe care si l-a afundat pe cap. L-a scărpinat pe Soso pe burtă, pînă cînd acesta a început să geamă de plăcere, după care a pornit-o spre crîngul revenos din apropiere, examinînd cu multă migală crengile copacilor, iar după ce a ales un ram lung, subţire si drept, a scos bărdiţa din tască. L-a tăiat si l-a strujit cu mare grijă si s-a reîntors în punctul cel mai înalt al piscului. A deschis din nou geanta, a scos un ac, o aţă si o flamură rosie, pe care a înfăsurat-o în jurul băţului si a cusut-o. Apoi a ridicat steagul deasupra capului, nu înainte însă de a-l pupa îndelung si cu poftă. Era drapelul Uniunii Sovietice, pe care erau imprimate chipul lui Lenin si stema ţării sovietelor, secera si ciocanul. Bătrîna aia dichisită si fleşcăită îl înălţă, cu semeţie, spre cer. îl agita nervoasă deasupra capului ei grizonant, făcînd cercuri tot mai largi pe piscul prăpăstios.

Nadejda Filipovna alerga fericită, cu drapelul Uniunii Sovietice deasupra capului, pe crestetul chel si poso- morît al muntelui.

Autobuzul se porni din nou, distanţîndu-se de clinele care împrejmuiau orasul, pînă cînd am pierdut-o din vedere.

Apoi o zării din nou, pe vîrful altei costise, ţinînd într-o mînă, neobosită si energică, drapelul Uniunii Sovietice, iar în cealaltă mînă un caiet galben. „Probabil că era acel caiet despre care mi-a vorbit într-o zi Enrico. Cică îsi nota zilnic tot ce-au făcut cunoscuţii si colegii ei de cînd au plecat sovieticii. Pe nimeni nu cruţa, cu atît mai puţin pe colegii ei care au trecut de partea noii puteri. Cel mai tare îl vestejea însă pe batono Dazvelor Ioseliani. Da, într-adevăr, îmi amintesc că Enrico se lăuda că l-a răsfoit si că era sigur că Nadejda Filipovna îl ţinea pentru sovietici, deoarece era sigură că ei se vor întoarce. Astăzi, probabil, speră că se vor întoarce. Altfel de ce ar alerga ca nebuna cu steagul Uniunii Sovietice în mîini pe vîrful muntelui ? Sigur că vrea să-i întîmpine prima pe aviatorii si soldaţii sovietici si, probabil, e sigură că astăzi se vor întoarce si vor bombarda Georgia, ocupînd sat după sat si oras după oras, instaurînd, în sfârşit, ordinea si aducînd, în cele din urmă, pacea si încrederea în viitor si speranţa că nu vor mai pleca de aici niciodată“, m-am gîndit, fără să vreau. Dar, brusc, autobuzul coti pe altă sosea si eu iarăsi am pierdut-o din vedere. Apoi am zărit-o din nou, îmbujorată la faţă si fericită. Dar autobuzul se îndepărta tot mai mult de tigva pe care alerga tovarăsa Ostroumnaia fluturînd deasupra capului drapelul Uniunii Sovietice si, cînd am

pierdut-o cu totul din vedere, era cam ora 8 si cinci minute seara si furtuna se dezlănţui.

Cuvinte sau expresii auzite pe stradă, la televizor sau preluate din *Dicţionarul explicativ ilustrat al limbii române,* coordonator ştiinţific Eugenia Dima; *Dicţionarul enciclopedic ilustrat,*prefaţat de Mioara Avram; *Dicţionarul de sinonime,* alcătuit de Gh. Bulgăr şi din multe alte dicţionare de acest tip

A-i îngheţa limba; a-şi înghiţi limba; a nu te juca cu tichia chelului; a se juca de-a hamişliul; dragul meu; a-i ieşi părul prin căciulă; fii, te rog, pe pace; a prinde la limbă; a ridica pe cineva din strachină; bună ziua; a-i pune mîna în piept; a sta ca oul în cui; fistichiu; pe curînd; a-şi da barba pe mîna altuia; a-şi spăla gîtul; a-şi arăta unghiile; a o ţine maţ; a sări calul; a o trage pe mînecă; la revedere; a strica mîncarea degeaba; a-şi bolovăni ochii; ce mai faci ?; a-i veni musca la nas; dragul meu; a sta ţuţ; marcoavă; a şedea pe urechile cuiva; a-şi lua valea; sluţitură; e grea viaţa asta; a se face ţuşcă; a-l strînge în spate; a sta ţintă; salut; a strica mîncarea degeaba; bună seara; a i se sfîşia rărunchii; de ce nu-mi mai scrii ?; a nu-i da meşii; a-i fugi ochii; da, ştiu, azi e urît afară; a nu mai fi cu toată apa; a se lua în gură cu cineva; a-i trage cuiva un tighel; a privi ponciş; ce zi e astăzi ?; a-şi găsi mantaua cu cineva; cine te va lua în serios ?; a veni fără vistavoi; a se arunca cu capul înainte; a sta cu degetul în gură; a avea picioare moi; a face ceafă; a sta ca pe cuie; şi tu cum te mai simţi ?; a călca cu patruzeci de ochi; a-ţi arăta călcîiele; a alerga

săgeată; ieri a fost joi; a-i sta iapa; a-si pierde papucii; vara asta a fost foarte cald; a pune la spate; inima îi sfîrîie după ea; e un septembrie mohorît; a-si festeli briceagul; a-i intra un cui în inimă; a-i cădea faţa; a o băga pe mînecă; a lua pe cineva la refec ; dă-mi, te rog, un foc; a i se sui piperul la nas; a-si pune mîneci; nu vrei să bei ceva?; rîzar; a-si pune unghia în gît; a-i veni musca la nas; laptele a fost fierbinte; îl apucă în unghii; a-si arăta obrajii; a-si pleca nasul; a pleca cu nările în vînt; a-si lua valea; a tăia cu ferăstrăul; azi a plouat; a-si încălzi măseaua; un tînăr cu tighel; a-si bea si cămaşa; a striga din rărunchi; alo, sînteţi acasă ?; a lua la refenea; a-i pune mîneci; a-i întoarce nasul; cînd o să-mi crească păr în palmă; cîinele e îngropat în altă parte; a nu-l ţine mesii; a o lua la papuc; a face cuie; bună seara; a sta ţintă; cum o mai duceţi?; a băga pe cineva sub covată; nu face aţa cît faţa; unde plesnesti si unde crapă; i-a venit si lui iapa la hăţ; mai umblă si acum cu gheaţa în spate; îsi muscă labele; îmi este peste mînă; firfirici; au tăiat mîneca si au fugit; da, vă rog, nu vă mai certaţi atîta; nu vreau să mă amestec în ciorba lui; a înghiţit sopîrla; ieri nu am fost acasă; îi ţîţîia curul de frică; nu mi-a băgat nici o sopîrlă; vorbele îmi umblau prin gură; îmi ridicai nasul; a se lua în gură cu el; soţia sa e trupesă; am tras cu toţii la mustaţă; a-si uda gîtul; hotelul are cinci etaje; cît te-ai mînji la un ochi; cît te-ai răsuci într-un picior; îi rîdea mustaţa; cît ai bate din palme; la revedere, dragostea mea; a-mi ţine bîzul; nu-mi mai încăpeam în piele; a-i trage covorul de sub picioare; îl are în buzunar cu ceva; oul ăsta-i fierbinte, stiai asta ?; a sta popîndău; are mîna scurtă; îsi mănîncă carnea de pe el; voia să-mi mănînce capul; are un nas

borcănat; a umbla cu pisica în traistă;
merg pe sîrmă; eram tămîie; îmi mergea din tigaie, pe foc ; am căzut în picioare ca pisica; ea este blondă; să mă ţeasă oare cineva ?; a apucat-o la talpă; buzunarele îmi sînt dezumflate; eu vreau să beau o bere; eram ca o pisică plouată; am prins picior la el; îmi vorbea în papainoage; mă lovea peste mîneci; avea un nas subţire; nu-mi luase musca de la nas; nu mă trăgeam de barbă cu el; nu le picase bine la stomac acest lucru; servus, ce mai faci ?; nu ne strîngea cu uşa; puteai să tragi cu tunul si să nu dai de vreun student; a picat în valuri; rupea pisica în patru; se purta cu mine precum cu un ou moale ; nu-şi mai încăpea în cămaşă; rublele de zece sînt roşii; îmi căzuse maxilarul; îl avea cu ceva la mînă; îl avea cu ceva în buzunar; te rog, nu interveni pentru nimeni; îmi ţinea mereu uşa deschisă; totuşi, nu şi-a luat mîna de pe mine; acum e ora şase; a plecat cu nările în vînt; îi băga pe toţi într-o ciorbă; o făcuse pe chinezul; tînărul ăla cu tighel; zîmbea subţire; nu mai ieşea cu dosul la ei; cafeaua e amară; călca în preajma sa ca pe ace; îşi vedea de obielele sale; începu să-i tremure nasul; am luat-o în baraba; asta e prietena ta ?; fierbeam în zeama mea; ştiam cît praful de pe tobă; îi dădeam peste nas; cu capul între urechi; mă căuta cu plăcinte calde prin oraş; se făcu broască la pămînt; las-o în zeama ei; îşi plăteau urechea; eşti tare, bătrîne; mi-a întors minţile; bă, ce, voi aveţi apă la cap ?; le dădeau în tărbacă; îl ţine sub papuc ; îl rade cu cosorul; acum cerul e plumbuit; şi-au ieşit din pepeni; merg să-i dau banii; luna îi ieşise în ceafă; o să le întoarcă tuturor ceafa; el e un romancier retras; vrea să ne joace pe sîrmă; bună

ziua, fraţilor; şi lui îi ardea buza după ea; cheia se întoarse singură; vru să le întoarcă nasul; el se ţinea aţă; nu putea să le întoarcă cotul; îl strîngea gheata; îl durea burta; îşi întoarse ochii în cap; era nervos; nu-l mai strîngea gulerul; m-am dezbrăcat ca pe mîneca cămăşii; strigam din fundul rărunchilor; îşi arătau unghiile; le-a ieşit muştarul pe nas; l-au apucat în unghii; m-am trezit spălat de indivizii ăia pe cap; îi ceru să-mi pună unghia în gît; sări cu gura pe ea; hei, e cineva aici ?; puteai să tragi cu tunul şi nu dădeai de nimeni; nu putea pricepe în ce ape se scaldă; eşti cam alb la faţă; se ţinea cosor; porcăriile alea le pusese la ceafă; îl adăpostea pe sub mînă; am rămas cu dinţii la soare; mă dădu pe faţă; de ce să mă bag singur la apă ?; ar trebui să-mi caut de obielele mele; ca să mă scoată din cărţi; din cauza ei intrasem la apă; îmi vorbea din guşă; îmi dădu papucii; şi-a întors faţa de la mine; cînd mă vedea, băga acul în miere; întorcea pe toate feţele subiectul; mă simţeam ca un ou în cui; aşteptam să mi se topească gheaţa din spate; în sfîrşit, mi-am arătat şi eu nasul; Constantin îmi purta rîcă; nu voiam să mă iau după gura lui; stăteam ca pe ouă; îmi strîngeam gura şi mergeam mai departe; uneori mai călca în străchini; obişnuia să-mi mănînce din strachină; rîdeau în pumni de mine; îşi ţipă ochii la mine; mă apucă de guler; nu te mai ascunde atîta după cireş; scoate tot din guşă; îşi belea buzele; rîdea cu toţi dinţii; nu-şi ieşea afară din papuci; avea păr pe limbă; am făcut picioare din cantină; mă rădea fără săpun; asta e moneda plătită; îi dădeau peste nas; mă apucă de nas; vorbeam de parcă aş fi avut prune în gură; venise să mă apuce de gît; voiam să mă dau de rîpă; nu-şi dădea ochii peste

cap; e un roman de Ion Druţă; o eşarfă aleasă pe unghie; voiam să trag apa după tot ce făcusem; mă luă la refenea; era udă ciuciulete; a da toate pe una; mă freca la fel ca pe un ardei; o apucai la picior; gulerul mă strîngea; umbla cu ţîfna în nas ; mă făcu ceapă cu apă în public; m-a jucat pe sîrmă; a-şi ridica nasul; a nu mai şti pe unde să-şi scoată cămaşa; mă apucă de piept; îmi reteză din unghii; i-a lăsat la papuci pe tîlharii lor; a o întoarce din şurub; a se ascunde după deget; nu eram cu toţi boii acasă; acum îmi căzuse în palmă; a-i tăia cuţitul; inimile ne erau reci; mi-am dat singur peste nas ; m-am aruncat singur în foc; mintea îmi scăpase de sub mînă; îl priveam în gură; păsările îi cîntau sub pălărie; cît te-ai întoarce într-un călcîi; i se lungiră urechile; s-a apucat să lingă unde a scuipat; a nu vrea să mănînce labe de pui; îmi arde cămaşa pe mine; cît ai strînge din ochi; îl asculta cu toate urechile; vru să prindă iepurele cu mîna; a se scobi între dinţi şi a nu obţine nimic; nu vreau să stric brînza cu tine; am să te dau în gît; ei habar nu au ce păr de cîine mai eşti şi tu; totul îi mergea ca pe unt; i-a mers tiriplic; şedea cu bucile în cenuşă; şedea cu bucile în trandafiri; a-i spune tromboane; îmi încalţ cititorul; am să mă scot basma curată; am să mă dau după păr; dacă se schimbă timpurile, voi întoarce şi eu foaia; îmi voi întoarce mantaua după vînt; sugea o ţigară; se ţinea aţă; le luă faţa; îşi dăduse părul pe mîna lui; umbla cu ciolanele de gît prin odaie; o, cîte mucegaiuri am mai făcut şi eu în această viaţă; ne vorbea din şa; acum voi vedea cît îi poate calul; îşi mănîncă de sub unghii; cu textul ăsta a dat rasol; l-a scris cu picioarele; l-a scris pe genunchi; atît i-a putut pielea; avea un ţipău

în spate; se purta ca în pampas; voia să mă scoată din şa; voia să-mi vîndă măselele din gură; mă plesni un gînd în cap; îi crăpau măselele în gură de sete; tipul umbla cu pantahuza prin oraş; era uns cu toate alifiile; face musca cît cămila; îi căzu nasul; în piept îi băteau patruzeci de inimi; nici cît te-ai mînji la un ochi; îi tremura nasul; să-mi radeţi mustaţa dacă mint; ardea de curată ce era; a-i mînca şofranul; o să-i stoarcă lămîia în nas ; acum trebuie să mă spăl şi eu; o trăsesem pe mînecă; afară ploua cu broaşte; eram ud ciuciulete; o priveam cu patruzeci de ochi; umblam cu fitile în jurul lui; am rămas cu pumnul în gură; aveam fiere în gură; nu-şi mai încăpea în piele; l-a călcat pe papuci şi s-a înfuriat; să se ducă în brînză; îl avea în palmă; avea gura muiată; picase cu hîrzobul; se ţineau hîrhom; îşi pierduse papucii; mi-aş fi dat şi un rărunchi s-o am pe o noapte; se ţinea cosor în urma ei; cînta în pumni.

2007-2008

au apărut:

Cezar Paul-Bădescu — ***Tinereţile lui Daniel Abagiu***
Mariana Codruţ — ***Ul Baboi si alte povestiri*** Dan Lungu — ***Raiul găinilor. Fals roman de zvonuri si mistere***
Radu Pavel Gheo — ***Fairia. O lume îndepărtată*** Ioana Baetica — ***Fisă de înregistrare*** Adrian Schiop — ***pe bune/pe invers***
Lucian Dan Teodorovici — ***Atunci i-am ars două palme***
Cosmin Manolache — ***Ce faţă cumplită am***
T.O. Bobe — ***Cum mi-am petrecut vacanţa de vară***
Dan Ţăranu — ***Al patrulea element***
Dragos Bucurenci — ***RealK***
Ionuţ Chiva — ***69***
Claudia Golea — ***Vară în Siam***
Bogdan Suceavă — ***Venea din timpul diez***
Cătălin Mihuleac — ***Ratarea unui setter***
Veronica A. Cara — ***Petrecere cu mama***
Petre Barbu — ***Blazare***
Silviu Gherman — ***Scurta si plictisitoarea viaţă a lui Kjus***
Sorin Stoica — ***O limbă comună***
Filip Florian — ***Degete mici***
Dumitru Ungureanu — ***Tunul filosoafei***
Adrian Buz — ***Zidul moale***
Mircea Gheorghe — ***Partida de canastă***
Tudor Călin Zarojanu — ***Sfîrsitul lumii***
Liviu Bleoca — ***Erotikon***
Cecilia Ştefănescu — ***Legături bolnăvicioase***
Paul Cernat, Andrei Ungureanu — ***Războiul fluturilor***
Cătălin Lazurca — ***Celebrul animal***
Dan Lungu — ***Băieţi de gaşcă***

Lucian Dan Teodorovici — ***Cu puţin timp înaintea coborîrii extraterestrilor printre noi*** Florin Lăzărescu — ***Trimisul nostru special*** Mariana Gorczyca — ***Cheful nu se organizează, vine de la sine*** Tudor Lavric — ***Necăsătoriţii*** Doina Rusti — ***Zogru***

Cora Flavian — ***Marta sau etiologia inconturnabilului eşec***

Antoaneta Zaharia — ***Garsonieră în centru***

Dan Miron — ***Scîndurica***

Maria Manolescu — ***Halterofilul din Vitan***

Cezar Paul-Bădescu — ***Luminiţa, mon amour***

Răzvan Rădulescu — ***Teodosie cel Mic***

Ana Maria Sandu — ***Fata din casa vagon***

Victoria Comnea — ***Manuc***

Filip Florian, Matei Florian — ***Băiuţeii*** (ediţia a II-a)

Dan Lungu — ***Sînt o babă comunistă!***

Jean-Lorin Sterian — ***Lorgean***

Bogdan Popescu — ***Cine adoarme ultimul***

T.O. Bobe — ***Cum mi-am petrecut vacanţa de vară*** (ediţia a II-a)

Gabriela Gavril — ***Fiecare cu Budapesta lui***

Liviu Bîrsan — ***Ochiul şi pulberea***

Alexandru Vakulovski — ***Bong***

Dan Lungu — ***Raiul găinilor. Fals roman de zvonuri şi mistere*** (ediţia a II-a)

Călin Ciobotari — ***Sşşt! Generalul visează...***

Iulian Ciocan — ***înainte să moară Brejnev***

Ştefan Bastovoi — ***Iepurii nu mor***

Lucian Dan Teodorovici - ***Circul nostru vă prezintă:*** (ediţia a II-a)

Mariana Codruţ - ***Nudul Dianei***

Costi Rogozanu — ***Fuck the cool. Spune-mi o poveste***

Sorin Stoica — ***Aberaţii de bun-simţ***

Răzvan Rădulescu — ***Viaţa si faptele lui Ilie Cazane***

Daniel Mafteiu — ***Mic tratat de management culinar***

Dan Lungu — ***Proză cu amănuntul***
Dan Sociu — ***Urbancolia***
Mitos Micleusanu — ***Kasa Poporului***
Ioana Nicolaie — ***O pasăre pe sîrmă***
Doina Rusti — ***Fantoma din moară***
Radu Pavel Gheo — ***Numele mierlei. 50 de clipuri vesele si triste***
Adela Greceanu — ***Mireasa cu sosete rosii***
Cecilia Stefănescu — ***Intrarea Soarelui***
Dan Sociu — ***Nevoi speciale***
Dumitru Crudu — ***Măcel în Georgia***

în pregătire:

Lucian Dan Teodorovici — ***Celelalte povesti de dragoste***

www.polirom. ro

Redactor: Ioana Aneci

Coperta : Carmen Parii

Tehnoredactor: Radu Căpraru

Bun de tipar: decembrie 2008. Apărut: 2008
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box I-728, 030174
Tel. : (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

51r. »ir. J* las'

ÎFÎ-ÎH32,1-
ZTIHZ ■ni“
r^ipmilrniillira nrrq HWM
pummiihr-ri rrrcj
SIEVICII TJFOaPJ^ZCE COMP1ITE

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA